

A Gyulai Implom József Általános Iskola pedagógiai programja

2020

Tartalomjegyzék

I. FEJEZET

Pedagógiai Program

1. Bevezető	7
1.1. Intézményünk legfontosabb küldetése.....	7
2. A pedagógiai program tartalmát meghatározó jogszabályok	8
3. Aszék helyintézmény bemutatása.....	9
Gyulai Implom József Általános Iskola	
4. A tagintézmény bemutatása	12
Gyulai Implom József Általános Iskola 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye	
5. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	16
5.1. Pedagógiai alapelveink.....	16
5.1.1. Az iskola nevelőtestületének pedagógiai hitvallása, embereszménye.....	16
5.2. Pedagógiai céljaink, feladataink.....	17
5.2.1. Egészséges szellem terén	18
5.2.2. Egészséges lélek terén.....	18
5.2.3. Egészséges test és életmód terén	19
5.2.4. Környezeti nevelés terén	21
5.2.5. A fenntarthatóságra nevelés terén	21
6. A kompetencia alapú oktatás	22
6.1. Kötelezően megvalósított tevékenységek.....	22
6.1.1. A kompetencia alapú oktatás implementációja.....	22
6.1.2. A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása.....	23
6.1.3. Az új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése, önálló intézményi innováció megvalósítása.....	23
6.2. A kompetencia alapú oktatás bevezetéséből adódóan az intézményben folyó nevelő oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	24
6.2.1. Alapelvek.....	24
6.2.2. Célok.....	24
6.2.3. Feladatok.....	24
6.2.4. Feladataink az esélyegyenlőség szempontjából	25
6.2.5. Feladataink szervezeti-működési szempontból.....	25
6.2.6. Célok megvalósítását támogató eszközök	25
6.2.7. Alkalmazott módszerek, eljárások	25
7. A személyiségfejlesztés feladatainak megvalósulását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák	26
8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai	

feladatok.....	26
9. A személyiség- és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységek rendszere, szervezeti formái	27
9.1. Tanítási órák.....	28
9.2. Tanórán kívüli tevékenységek.....	28
9.2.1. Rendszeres tanórán kívüli foglalkozások	28
9.2.2. Alkalmanként szervezett foglalkozások.....	29
10. A pedagógusok intézményi feladatai	30
11. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	31
11.1. Évente ismétlődő feladatok.....	31
11.2. Tennivalók belépő osztályok esetén.....	32
11.3. Fő feladatok az egyes évfolyamokon	32
12. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	33
12.1. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	33
12.1.1. Tevékenységrendszer	34
12.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	35
12.2.1. Tevékenységrendszer	35
12.3. Kiemelten tehetséges tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	36
12.3.1. A tehetséggondozás folyamata.....	37
12.3.2. A tehetséggondozás színterei, formái	37
12.4. Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló	37
12.4.1. Kapcsolatrendszerünk a HH, HHH és veszélyeztetett tanulók hátrányainak enyhítésére	38
12.4.2. Hátránykompenzáló tevékenységek.....	39
12.4.3. Eszközeink a gyermekvédelmi tevékenység során	39
12.4.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	40
13. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatokban	41
13.1. A tanulók közössége: A Diákönkormányzat (DÖK)	42
13.2. A DÖK feladata.....	42
13.3. A DÖK szervezete.....	42
13.4. A DÖK jogai.....	42
14. A tanulmányok alatti vizsgák, alkalmassági vizsga szabályai	43
15. A felvétel helyi szabályai	46
16. Az átvétel (iskolaváltás) szabályai	46
17. A szülő, a tanuló, az iskola és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	47
18. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	49

II. FEJEZET

HELYI TANTERV Gyulai Implom József Általános Iskola

1. A választott kerettanterv megnevezése.....	50
2. Óratervek.....	51
2.1. Kötelező etika vagy hit- és erkölcstan oktatás.....	54
3. A Nemzeti Alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai	60
3.1. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	61
3.2. Csoportbontások, egyéb foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	62
3.3. Egyéb foglalkozások szervezése	63
3.3.1. Választható tantárgyak, foglalkozások választásának szabályai	63
4. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása kapcsán a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program.....	64
4.1. Testi, érzékszervi, értelmi és beszéd fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása	65
4.2. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló	67
4.3. Autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló	67
5. Egésznapos iskola	68
6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédetek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	69
7. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	70
8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	72
8.1. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének elvei.....	72
8.1.1. A tanuló magatartásának értékelésének elvei	72
8.1.2. A tanuló szorgalmának értékelésének elvei.....	73
8.2. A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek.....	74
8.3. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei	75
9. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, ismeretek számonkérésének rendje, formái	76
10. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	79
11. Nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerésére szolgáló tananyag.....	80
12. Projektoktatás	81
13. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatához szükséges módszerek	81
14. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	82
14.1. Egészséges életmódra nevelés	84
14.2. Az egészségfejlesztéshez kapcsolódó fogalmak.....	85
14.3. Az egészségfejlesztés célja, feladatai, követelményei.....	86
14.4. Az egészségfejlesztési program tartalma.....	87
14.5. Az ismeretek tárgya életkori szakaszonként.....	88
14.6. Balesetmegelőzési program	89

14.7. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	92
14.8. Az egészségfejlesztési program megvalósulásának színterei	93
14.8.1. Tanórai tevékenységek	93
14.8.2. Tanórán kívüli tevékenységek.....	94
14.9. Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek.....	95
14.10. Az egészségfejlesztés eszközei	97
14.11. Az egészségfejlesztésben részt vevők köre és feladataik	97
14.12. A segítő kapcsolatok színterei	99
14.13. A mindennapos iskolai testnevelés, testmozgás program	99
15. Iskolánk drogstartégiája	100
16. Fogyasztóvédelmi nevelés.....	102
17. A környezeti nevelés programja.....	103
17.1. A környezeti nevelés tartalma	103
17.2. A környezeti nevelés közoktatási stratégiai céljai	104
17.3. A környezeti nevelés intézményi céljai.....	104
17.4. A környezeti nevelést szolgáló módszereink	106
17.5. A környezeti nevelés színterei	106
17.6. Erőforrásaink	107
18. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	110
19. Könyvtár pedagógiaiprogram.....	110

Gyulai Implom József Általános Iskola 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézmény

1. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások.....	119
1. A választott kerettantervek megnevezése	119
a) A 2013-ban, illetve 2016-ban bevezetett, 2020-tól kifutó helyi tantervünkben az alábbi kerettanterveket választottuk	
Az alapképzést kiegészítő, nem kötelező (választható) foglalkozások indításának elvei, feltételei...	119
b) Tantárgyi óratervek.....	120
c) Kötelező etika vagy hit- és erkölcstanoktatás.....	136
d) NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai..	121
e) A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	138
f) Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei.....	139
Csoportbontás.....	139
Az egyéb foglalkozások.....	139
g) Választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	139
h) SNI-tanulók iskolai nevelése-oktatása kapcsán a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program	140
i) Egészséges iskola	141
j) Az emelt szintű nyelvtanítás általános céljai, alkalmazott módszerei, elvárt eredményei.....	141

Az emelt szintű nyelvoktatás általános feladatai	144
Az emelt szintű nyelvoktatás fejlesztési követelményei.....	144
2. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei.....	144
3. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	145
4. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái	146
a)A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének elvei, követelményei	146
A magatartásértékelésének szempontjai.....	146
A szorgalom értékelésének szempontjai.....	148
b)A tanuló jutalmazásával, fegyelmezésével összefüggő elvek.....	149
A tanulók jutalmazásának elvei, formái.....	149
A fegyelmező intézkedések elvei, formái.....	152
c)A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése, minősítésének formája.	153
A pedagógiaiértékelés funkciói.....	153
Diagnosztikus értékelés	153
Formatív értékelés	153
Szummatív értékelés.....	154
A tanulók teljesítményének értékelése, minősítése	155
5. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, ismeretek számonkérésének rendje, formái.....	156
a)Rendje, korlátai a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	156
b)A tanulók mentesítése az osztályzatokkal való értékelés alól.....	157
c)Szöveges értékelés	157
6. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	157
7. Nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	158
8. Moduláris oktatás, projektoktatás, IKT-val támogatott oktatás.....	159
9. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	159
10. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	160
a)Egészséges életmódra nevelés.....	160
b)Környezettudatosságra nevelés	161
11. Balesetmegelőzési program	170
12. Iskolánk drogstratégiájának legfontosabb elemei.....	171
13. Fogyasztóvédelmi nevelés.....	172
14. Gyermekek, tanulók esélyegyelőségét szolgáló intézkedések	173
15. Emelt szintű oktatásban általános alkalmassági vizsga szervezhető.....	174
16. Alapfokú művészeti iskolába járó tanulók kötelező tanórai foglalkozások keretében, tanítási napokon tartott művészeti próbákban és előadásokban való részvételi kötelezettségeinek meghatározása.....	174
17. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	174
a)Kompetencia alapú oktatás iskolánkban (TÁMOP 3.1.4.) a 2009/2010-es tanévtől a 2014/2015-ös tanévig	174
b)Sportiskolai kerettanterv	175

c)Boldog Iskola program	176
d)Ökoiskola.....	176

I. FEJEZET

1. Bevezető

A Gyulai Implom József Általános Iskola 2014. szeptember 1-jén jött létre.

Székhelyintézmény: Gyulai Implom József Általános Iskola,
5700 Gyula Béke sgt. 49.

Tagintézmény: Gyulai Implom József Általános Iskola 5. Sz. Általános Iskola és
Sportiskola Tagintézménye,
5700 Gyula, Nürnbergi u. 2.

A pedagógiai program az iskola pedagógiai stratégiai terve, amely hosszú illetve középtávra az intézményben működő évfolyamok számához kapcsolódva legalább egy képzési ciklusra – határozza meg az iskolában folyó nevelés-oktatás rendszerét: céljait, feladatait és tevékenységeit. A pedagógiai program ebből következően az iskola szakmai önmeghatározásának dokumentuma, egyben szakmai autonómiájának biztosítója is.

A pedagógiai programban, mint stratégiai tervben foglaltak akkor valósíthatók meg, ha ahhoz kapcsolódva:

- évente meghatározásra kerülnek az aktuális célok és
- az ehhez kapcsolódó feladatok teljesülnek.

A pedagógiai program megvalósításának meghatározó feltétele az iskola éves, rövid távú pedagógiai célokat és feladatokat is tartalmazó munkatervének elkészítése és végrehajtása.

Intézményünk jelen Pedagógiai programjának készítése során beépítésre kerültek az összevont intézmények Pedagógiai programjainak nevelési-oktatási alapelvei, céljai, feladatai, eszközei. A dokumentum egységes részét képezi a Nevelési program, az Egészségfejlesztési program és a Helyi tanterv, melyben egységekként jelenik meg a székhelyintézmény és a tagintézmény Helyi tanterve, biztosítva az integráción belül az önálló arculatot, az egyediséget.

1.1. Intézményünk legfontosabb küldetése:

Olyan magas szintű alapképzést, változatos programokat nyújtani a tanulóknak, melyekből egész életükön át meríthetnek, melyek biztos alapot szolgáltatnak személyiségük kibontakoztatásához, tartalmas felnőtt életük megvalósításához. Feladataik sikeres megoldásához kompetenciákra, azaz ismeretekre, képességekre és attitűdökre tesznek szert. Ezek megszerzésének alapjai az egyénre alapozott fejlesztés, az integráció, az esélyegyenlőség biztosítása. Az alapképzés során a tanulói képességek sokoldalú kibontakoztatását biztosítja a székhelyintézmény és a tagintézmény egyéni arculatának megőrzése, erősítése. Így az iskolák egyéni profilja lehetőséget nyújt minden tanulói és szülői igény kielégítésére.

Jelen Pedagógiai program tartalmazza a hatályos jogi szabályzók által előírt tartalmi elemeket.

2. A pedagógiai program tartalmát meghatározó jogszabályok

- 2011. évi CXC. törvény a Nemzeti köznevelésről (Nkt.),
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet a Nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról,
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (EMMI),
- 110/2012.(VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról (NAT),
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről,
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról,
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- az intézmény Szakmai Alapdokumentuma

3. A székhelyintézmény bemutatása

Gyulai Implom József Általános Iskola

Az iskola épületét 1929-30 között emelték. 1930 őszén a polgári fiúiskola, az iparostanonc iskola mellett itt kezdte meg működését a városi múzeum is. A könyvtár 1934-ben, a zeneiskola 1935 őszén került az épületbe, majd óvoda és tanítóképző is helyet kapott a falak között. Az intézmény elődjének tekinthető polgári fiúiskola akkor a legmodernebbnek számító tornateremmel és tornaudvarral rendelkezett, ahol magas szintű atlétikai nevelés folyt. Ez a tradíció most is kötelezően hat rájuk.

Az első általános iskolai tanév 1948 szeptemberében indult a Béke sugárúti és az intézményhez tartozó Apor téri, Jókai utcai épületekben, valamint a megszüntetésükig ide tartozó külterületi iskolákban.

Iskolánk egyik arculati elemét a német nemzetiségi nyelvoktatás adja, mely a 1959/60-as tanévben kezdődött. Ennek bevezetését a jelentős számú német ajkú lakosság indokolta, valamint a nemzetiségi hagyományok fenntartásának, ápolásának igénye. 1-8. évfolyamon heti 5 órában nemzetiségi nyelvet, heti egy órában nemzetiségi népismeretet tanítunk. A nyelv tanítása csoportbontásban történik, csoporton belüli differenciálással, - teret engedve a hátrányok kompenzálásának, a tehetség kibontakoztatásának. A nemzetiségi iskoláztatásnak köszönhetően javultak a nyelv fennmaradásának esélyei, generációról generációra tovább öröklődhetnek a nyelvi és kulturális hagyományok. Ennek érdekében élénk kapcsolatot tartunk fenn a németvárosi nemzetiségi óvodával, a Gyulai Német Nemzetiségi Önkormányzattal, valamint a felnőttek körében alakult német hagyományörző körrel.

Iskolánk folyamatos kapcsolatban áll a helyi német nemzetiségi önkormányzattal, amely által szervezett rendezvényeken a nemzetiségi osztályok tanulói rendszeresen műsorral készülnek. (Szüreti hagyományok: szüreti bál, szilvalekvárfőzés, Márton-nap: megemlékezés, lampionos felvonulás, Advent, mézeskalácssütés, - díszítés, farsang: disznóvágás, József-nap, Húsvét: tojásfa állítás, Pünkösdfa-állítás). Ezen programok kiváló lehetőséget teremtenek arra, hogy a diákokban erősödjön az identitástudat, megismerjék a német ősök szokásait, tudatosodjon bennük sajátos értékrendjük, életviteli szokásaik: takarékoság, szorgalom, precizitás, környezetigény, munkafegyelem, tisztaság. Az iskolai nevelő-oktató munka szinte minden területén számos német nyelvi program szerepel.

Azért, hogy diákjainknak nagyobb rálátásuk legyen a német nemzetiségi kultúrára – hiszen a sokszínűség egyfajta gazdagságot jelent-, fokozottan alkalmazzuk a projektoktatást. Sikeres pályázatainak köszönhetően a legmodernebb eszközök, technikai berendezések – nyelvi labor is– szolgálják a hatékony nyelvoktatást.

Oktató-nevelő tevékenységünk kiemelt területei a nemzetiségi oktatáson kívül az idegen nyelv oktatása, kiemelkedő eredményeket produkáló tehetséggondozás, biztos alapokon nyugvó – esélyegyenlőséget biztosító- nevelés, személyiségformálás.

Egyediségeink, tradícióink:

- Implom-túra
- Márton-nap
- Halloween
- Mikulás-ünnepség
- Karácsonyi ünnep

- Színházlátogatások
- Farsangi bál
- Jótékonyági est
- Témahetek –az éves munkaterv szerint
- Iskolarádió
- DÖK-nap
- Családi nap

Intézményünk rendezi minden tanévben a területi szorobán versenyt, a kistérségi (járási) alsó tagozatos vers-és prózamondó versenyt.

Iskolánk vonzereje:

- az oktatás magas színvonala
- magas szintű nyelvoktatás – kimagasló humán és tárgyi erőforrásokkal
- változatos, gyermekbarát tanórán kívüli tevékenységek „implomosnak lenni jó”
- korszerű metodikák alkalmazása, változatos tanítási órák
- modern technikai, számítástechnikai berendezések
- kimagasló tárgyi feltételek
- esztétikus, tágas, tiszta környezet
- akadálymentesített, jól megközelíthető épület
- szakmailag felkészült, jól képzett pedagógusok

A német nemzetiségi nyelv tradícióján túl iskolánk mindvégig nyitott volt az innovációkra, s fogékony a tanügyi változásokra, többek közt a NYIK-programra (1985-86-os tanévtől), s a dr. Zsolnai József nevével fémjelzett ÉKP- programra (1988-tól). A 2000/2001-es tanévtől pedig a Nat és Kerettantervek nyújtotta szabadság okán, élt az önálló image kialakításának lehetőségével. Válaszolva a kor kihívásaira 2005 őszén sikeresen pályáztunk a HEFOP/3.1.4. KOMP-ra szállás című projektjére. A 2006. 03. 31. – 2008. 03. 31. futamidejű programban az iskola nevelői továbbképzések, bemutatóórák, szakmai tanácskozások alkalmával ismerkedhettek meg a kompetencia alapú oktatás alapelveivel, módszereivel, eszközeivel, mérési és értékelési produktumaival.

2007- től iskolánk a Gyulai Alapfokú Közoktatási Intézmény (GYAKI) tagintézményeként folytatta eredményes munkáját. A 2011/12 es tanévben az impozáns épület impozáns méretű átalakuláson ment keresztül a DAOP -2007-4 2.1/F pályázatnak köszönhetően. Az 500 millió Ft-os beruházás révén iskolánk ma már minden szempontból megfelel a 21. század szellemének, tanügyi elvárásainak. A 680 tanuló befogadására alkalmas korszerűen szép épület a szó legnemesebb értelmében valósítja meg az „alma mater” fogalmát, szolgálva nemcsak az itt tanuló diákság, hanem az egész város tanügyi kultúráját is.

A bővítés következtében iskolánk 24 tanteremmel, 4 szaktanteremmel (természettudományi, számítástechnika, művészeti és technikai), 4 nyelvi szaktanteremmel, 5 csoportszobával, 1 nyelvi laborral és egy kb. 100 fő befogadására alkalmas – melegítő konyha – új ebédlővel rendelkezik. Számítalan új lehetőséget nyújt mind az oktatás, mind pedig a nevelés terén az iskolai közösséget egyszerre befogadni tudó aula, valamint a minden igényt kielégítő korszerű konferenciaterem. Iskolánk nagy hagyománnyal rendelkező könyvtára szintén tágas, szép helyiségbe költözött. A nyugodt, esztétikus és mindinkább otthonossá váló iskola kiváló lehetőséget nyújt a tanulók sokoldalú neveléséhez, személyiségének fejlesztéséhez.

Innovációk, pályázatok:

DAOP 4.2.1 - „A gyulai Implom József Általános Iskola felújítása, bővítése”

EFOP 3.2.3. - „Digitális környezet kialakítása a Gyulai Tankerület intézményeiben”

EFOP 3.3.7. - „Informális és nemformális tanulási lehetőségek kialakítása a Gyulai Tankerületben”

EFOP 3.3.5. - „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program
kísérleti megvalósítása a Gyulai Tankerületi Központnál”

EFOP 3.3.2. - „Tanórán kívüli kulturális foglalkozások támogatása Gyulán és környékén a
köznevelés eredményességéért”

EFOP 4.1.3. - „A Gyulai Implom József Általános Iskola tanulást segítő tereinek infrastrukturális
fejlesztése”

EFOP 3.2.4. - „Digitális kompetencia fejlesztése”

EFOP 3.2.15.-VEKOP 2017 - „A köznevelés keretrendszeréhez kapcsolódó mérés-értékelési és
digitális fejlesztése, innovatív eljárások kialakítása, megújítása”

EFOP 3.2.9. - „Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése”

Határtalanul pályázati rendszer

4. A tagintézmény bemutatása

Gyulai Implom József Általános Iskola 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye

Az 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézmény országos hírű, sportorientációs iskola, valódi színfolt a lakótelep életében. Jellegzetes színe után a köztudat leginkább „Lila” iskolaként ismeri.

Az 1970-es évek elején városunkban az akkor még növekvő gyermeklétszám szükségessé tette egy új oktatási intézmény létrehozását. A rohamosan épülő Törökzugi lakótelep indokoltá tette, hogy felépüljön az új iskola. 1979 szeptemberében 9 tanulócsoporthoz 267 tanulóval megkezdődhetett - az első ütemben elkészült épületben - az alsó tagozatosok oktatása, nevelése. A második ütemet 1980 augusztusában adták át, ekkor kezdődhetett el a sportudvar kialakítása is. 1980 szeptemberében 19 tanulócsoporthoz 561 tanulóval kezdődött el a tanév, az ünnepélyes átadásra október 6-án került sor. Az 1985-86-os tanévben, 29 osztályban 876 tanuló jelentette a csúcst. Az intézmény nagy játszó- és sportudvarával az épületet körülvevő zöldövezettel jól ellensúlyozza a tömbházak egyhangúságát. A tantestületnek az épület berendezésén, belakásán túl igen izgalmas feladata volt az iskola arculatának megteremtése, hagyományainak kiépítése.

Iskolánk arculatát Szent-Györgyi Albert szavaival tudnánk meghatározni:

„A sport a test útján nyitja meg a lelket.”

Kezdetektől fogva nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges életmód kialakítására, amely testnevelés tagozatos osztályok beindításával kezdődött. Három évtized alatt a térségben egyedülálló módon átgondolt, összehangolt cél- és feladatrendszerben jelenik meg az emelt szintű testnevelés oktatása a környezetvédelemmel párhuzamosan. Mindez szervesen beépül a hagyományos tantárgyi rendszerbe, sajátos módon segítve azok eredményesebb tanulását. Ezt bizonyítják országos kompetenciaméréseink, tantárgyi versenyeken megyei és országos szinten jegyzett kimagasló eredményeink, továbbtanulási mutatóink. Intézményünk 2007 óta köznevelési típusú sportiskola, így fogadhatja a város és a járás sportolni kívánó kisgyermekét.

Nevelő - oktató munkánk a tudás közvetítésén túl az erkölcsi értékrend átadására, az egymás megbecsülésére, elfogadására és a szeretetre épül, hogy tanítványaink egészséges, edzett, kitartó, szilárd, humánus jellemű felnőtté váljanak, helyt tudjanak állni a rohanó, folyton változó világunkban, nehézségek, konfliktusok közepette is.

Meglévő szaktantermeink: fizikai, kémiai előadó, számítástechnika, biológiai, technika, ének-honismeret jól szolgálják az oktató-nevelő munkát. A tornatermi tevékenységet kondicionáló terem segíti.

A felújított melegítőkonyhával rendelkező tágas ebédlő, az igényesen kialakított iskolabüfé, a gyermekfogászati rendelő mind tanulóink korszerű ellátását biztosítja. Az olvasni, kutakodni vágyó diákjaink számára 12 ezer kötetes könyvtár áll rendelkezésre. Jól felszerelt fejlesztő szobáink kis csoportos és egyéni foglalkozások megtartására kiválóan alkalmasak.

Az elmúlt években előtérbe került a team munka folyamatos önképzéssel. Így humán erőforrásaink mozgósításával segítjük a külső és belső körülmények javítását, a lehetőségek kihasználását.

Sikeres pályázatok nyomán fejlődtek tárgyi feltételeink. Mára már tanulói laptopok, projektorok, interaktív táblák segítik a korszerű oktatást. Az új feladatok igazi csapattá kovácsolták az időközben személyi összetételében átalakult tantestületet. A modernizálás azonban nem terelheti el figyelmünket

eredeti céljainktól, hogy a szülő megfelelő társra találjon a pedagógusban, a gyermek családis otthonra az iskolában, és jó gazdára az iskolavezetésben.

A „Lila” iskola legyen olyan intézmény, amely a tudatosan kialakított hagyományokból építkezik, és a jövőre figyel.

Tagintézményünk pedagógusai aktívan részt vesznek mind a tagintézményi, mind az intézményi munkaközösségek munkájában. A Diákönkormányzat a DÖK-segítő pedagógus közreműködésével aktív és tartalmas diákéletet igyekszik teremteni.

Nevelési-oktatási programunk kiemelt területei:

A nemzeti identitás erősítése, kulturális örökségünk megismerése, hagyományaink ápolása. Minden tanuló - esélyegyenlőségét biztosítva - egyéni képességei szerint fejlesztünk. Nagy hangsúlyt fektetünk a tehetségek gondozására. Mindezeket segíti az 1996 óta működő „A Lila Iskola Tanulóért Alapítványunk”. A kompetencia alapú oktatás keretén belül előtérbe kerültek az újszerű oktatási-nevelési módszerek, tanulásszervezési eljárások alkalmazása. Célunk az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítása. Alsó tagozaton egész napos iskolarendszerben tantárgycsoportos oktatással biztosítjuk a továbbhaladáshoz nélkülözhetetlen alapismeretek elsajátítását.

Az Ökoiskola cím, majd pedig az Örökös ökoiskola cím elnyerése érdekében mindennapi nevelő-oktató munkánk szerves részét képezi a fenntarthatóság pedagógiája, a környezeti nevelés, a természeti nevelés, az egészséges életmódra nevelés.

Testnevelés

2005-ben pályázati kiválasztással az utánpótlás nevelés módszertani központja lett az iskola. Ma a sportiskolai képzést szakmailag felügyeli és anyagilag támogatja a Magyar Olimpiai Bizottság. A sportiskolás diákoknak nem csak több testnevelés órájuk van, mint társaiknak, hanem minőségileg is más képzést kapnak, s legkésőbb felső tagozatra sportágit is választanak. Kézilabdában, atlétikában, labdarúgásban, kosárlabdában és úszásban sportegyesületekkel együttműködve veszünk részt az utánpótlás nevelésében. A mindennapos testnevelés oktatását színesebbé és vonzóbbá teszi, hogy lehetőség van tollaslabdázásra, sakkozásra, karate és néptánc művelésére is.

Küzdelem és játék/ Önismeret/Dramajáték

Az elnevezés utal sajátos funkciójára. A sportiskolai tanulási- személyiségfejlesztési folyamatokban a tantárgy hozzájárul a konfliktustűrés-kezelés, az erőpróbákban való helytállás, a sportszerű kommunikáció és magatartás fejlesztéséhez.

Informatika/Digitális kultúra

Diákjaink már az első osztályban elkezdik az informatika alapjainak elsajátítását abban a szellemben, hogy azt majd a XXI. század követelményeinek megfelelően tudatosan használják.

Matematika

Alsó tagozatban a matematika oktatását szorobán alkalmazásával gazdagítjuk, míg felső tagozaton a nagy létszámú osztályokban csoportbontásban valósítjuk meg. Nyolcadik évfolyamon felvételi előkészítőn vehetnek részt a továbbtanuló diákjaink.

Idegen nyelv

Természetes igényt kielégítve már az első osztályban két nyelvből – angol és német – választhatnak a gyerekek. Ötödik osztálytól lehetőség van egy második idegen nyelv tanulására is.

DÖK

A diákönkormányzat teret biztosít a demokrácia szabályainak gyakoroltatására. Szervezi az iskolai rendezvények egy részét, melyek színesítik a diákéletet.

Házigazdái vagyunk:

- Lékó Ilona járási környezetvédelmi versenynek
- Bolyai Matematika csapatverseny és a Bolyai Anyanyelvi Csapatverseny regionális versenyének és díjkiosztójának
- „Lila Vegy ÉSZ” bajnokság országos versenynek
- Városi és megyei szintű sportversenyeknek
- Járási vers- és prózamondó versenynek.

Hagyományos rendezvényeink évnnyitótól évváróig (a családi ház és a partnerintézményeink felé is nyitottak, elérhetőek):

- Nemzeti ünnepeink,
- Idegen nyelvi játékos vetélkedők,
- Művészeti bemutató, családi nap,
- Játsszóházak, nyári tábor,
- Beiskolázási programok (pl.: óvodások játékos vetélkedője)
- Dök-nap,
- Jótékonyági vacsora,
- Adventtől karácsonyig projekt,
- Farsang,
- Témahét környezetvédelemmel kapcsolatban,
- Közös társadalmi munkák,
- Országjárások,

Szabadidő hasznos eltöltése:

- Színház- és múzeumlátogatás Budapesten és Békéscsabán,
- Könyvtári foglalkozások,
- Fakultatív hitoktatás
- Szakkörök: énekkar, informatika, kémia, matematika, színjátszó, sakk, idegen nyelvi,
- Sportfoglalkozások

Innovációk, pályázatok:

- BGA-11-HA-01 Határtalanul pályázati rendszer
- EFOP 3.2.3. „Digitális környezet kialakítása a Gyulai Tankerület intézményeiben
- EFOP 3.3.7. „Informális és nemformális tanulási lehetőségek kialakítása a Gyulai Tankerületben”
- EFOP 3.3.5. „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő iskolai közösségi program kísérleti megvalósítása a Gyulai Tankerületi Központnál”
- EFOP 3.3.2. „Tanórán kívüli kulturális foglalkozások támogatása Gyulán és környékén a köznevelés eredményességéért”
- EFOP 3.3.2. „Tanórán kívüli kulturális foglalkozások támogatása Geszten és környékén a köznevelés eredményességéért”
- EFOP 4.1.3. „A Gyulai Implom József Általános Iskola tanulást segítő tereinek infrastrukturális fejlesztése”
- EFOP 3.2.4. „Digitális kompetencia fejlesztése”
- EFOP 3.2.9. „Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység fejlesztése”

5. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

5.1. Pedagógiai alapelveink

5.1.1. Az iskola nevelőtestületének pedagógiai hitvallása, embereszménye

Az intézmény vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége azt vallja, hogy a legmodernebb pedagógia sem értelmezhető önmagában, a jelen kapcsolatban áll a múlt értékeivel, arra épül, attól elválaszthatatlan. Ezért hitvallásunkban továbbra is az antik eszményt képviseljük, a „szép – jó” (Platón) harmóniáját, az emberi értékek összhangját. Ugyanakkor előre is tekintünk, jövőképünkben olyan általunk oktatott, nevelt emberek szerepelnek, akik válaszokat tudnak adni az adott kor kihívásaira. Megfelelő kompetenciákkal rendelkeznek ahhoz, hogy a való életben is megállják a helyüket, alkalmazkodva a változásokhoz, aktívan alakítva is azokat.

A csak értelmi erőket fejlesztő iskola csonka, ezért tantestületünk a **szellem**, a **test** és a **lélek** egységét fogadja el nemzedékformáló értéként. Az oktatás–nevelés során biztosítanunk kell a tanulók testi és erkölcsi fejlődését, kellő egyensúlyban tartva a személyiség fent nevezett három aspektusát. Másik rendezőelvünk pedig a gyermekközpontúság, a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek a figyelembe vétele.

Az iskola a szellemi, lelki kibontakozásnak az otthona, amely teret ad értelmi és erkölcsi gyarapodásnak, és tudatosan tevékenykedik az egészséges testi fejlődés érdekében is. Az iskolát nem tekintjük csupán oktató bázisnak, amely információkat közöl a világról, hanem arra is felkészíti a tanulókat, hogy hogyan éljenek benne. Ennek biztosítéka a gyakorlatközpontúság, a hétköznapi életből vett példák felhasználása, a tevékenykedtetés, a tapasztalatszerzés, az élményt nyújtó, játékos módszerek, eszközök előtérbe helyezése. A szellemi erők fejlesztése mellett tehát tudatos jellemnevelésre, igényes testkultúra kialakítására törekszünk.

Hitvallásunkban alaptételként fogadjuk el, hogy pedagógiai munkánk gyűjtőlencsége a **kommunikáció**. A beszéd nem csupán nyelvhasználat, valójában magatartás, gondolkodásmód. Minden megnyilatkozásunk voltaképpen értelmi és erkölcsi döntés, választás helyes és helytelen megfogalmazás között. A nyelviség, a kommunikáció tanítását ezért tartjuk kiemelkedően fontos, társadalmi horderejű feladatnak.

Összegezve tehát, pedagógiai programunk három alappillére a **szellem**, a **test** és a **lélek**, melyek alapján az alábbi embereszményt fogalmazzuk meg

Olyan tanulóért munkálkodunk, aki szellemi kondícióit tekintve

- továbbépíthető alpműveltséggel rendelkezik,
- probléma-érzékeny, ismeri önmagát,
- kreatív és rugalmas gondolkodású,
- érdeklődése nyitott,
- tudását folyamatosan gyarapítja, felismerve az élethossziglani tanulás szükségességét,
- ismeri a tanulás hatékony módszereit,
- kész eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- tiszteli a szorgalmas tanulást,

- becsüli a tudást,
- jó eredmények elérésére törekszik, céltudatos, kitartó és elkötelezett,

Tettei során nem sérti meg az együttélés morális normáit, mert megfelelő szociális kompetenciákkal rendelkezik;

- tiszteletben tartja a másik ember autonómiáját, toleráns,
- érzelmi kötődéseit ápolja,
- képes szeretetet adni és kapni, empátikus,
- ismeri az emberi és természeti környezet szükséges humánus magatartásformákat, együttműködő,
- tiszteli az életet,
- védelmezi a természet értékeit,
- szereti hazáját, tiszteli nemzeti kultúránkat, történelmünket.

Egészséges életvitelű, szeret sportolni,

- testileg edzett,
- ismeri a fair play szabályait,
- elutasítja a káros szenvedélyeket,
- önmagáról reális énképet alkot,
- megjelenését ápoltság, igényesség jellemzi,
- személyes környezete gondozott, tiszta.

Gondolatait kulturáltan, választékosan közli, árnyalt szóbeli és írásbeli kommunikációra egyaránt képes,

- tiszteli és ápolja anyanyelvét,
- szabatosan fogalmaz,
- szókinccse gazdag.

Önmagunkra – a pedagógus hitvallásra nézve – az embereszmény a következőket jelenti. A tanár nem kizárólag oktatásszervező, nem csupán médium tudomány és tantárgy között, hanem olyan ember

- aki szakmai tudását, műveltségét tekintve hiteles,
- szeretetteljes egyéniség: segítő és támogató,
- képes felelős irányításra: innovatív és reflektív,
- határozott követelményeket támaszt, és viselkedésével, megnyilatkozásával példázza is azokat.

5.2. Pedagógiai céljaink, feladataink

Az előző fejezetben nevesített embereszmény fogalmához intézményünk az alábbi célokat, feladatokat, tevékenységeket rendeli.

A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulók életkori sajátosságaira, a tanulócsoporthoz heterogén összetételére, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában. A tanítási folyamatban a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly, ami a gyakorlatorientált alapú oktatás módszereinek alkalmazását jelenti.

5.2.1. EGÉSZSÉGES SZELLEM terén:

A) Értelmi nevelés:

Cél: a tanuló értelmi képességeinek és egész személyiségének folyamatos fejlesztése, az önálló ismeretszerzés, önművelés képességének és igényének kialakítása, módszereinek megismerése, a hatékony tanulás technikáinak elsajátítása.

Az iskolai műveltség fontos tartalmi elemei a kulcskompetenciák, amelyeknek birtoklása alkalmassá teszi gyermekeinket a változásokkal átszőtt világhoz való alkalmazkodásra és az azt formáló aktív szerepvállalásra egyaránt. A **kulcskompetenciák** azok a kompetenciák, amelyekre mindenkinek szüksége van a személyes boldoguláshoz és az aktív állampolgári létehez.

Ezek a következők:

- az anyanyelvi kommunikáció, amely segíti a helyes és kreatív nyelvhasználatot,
- az idegen nyelvi kommunikáció, amely segíti más kultúrák megismerését és megértését,
- a matematikai, amely a matematikai gondolkodás fejlesztésével segíti elő a mindennapok problémáinak megoldását,
- a természettudományos, amelynek segítségével a tanulók képesek lesznek az ember és a természet kapcsolatát megérteni,
- a digitális, amellyel az információs társadalom technológiáit magabiztosan és kritikusan tudják használni,
- a tanulási, amellyel önállóan, hatékonyan, kitartóan tudnak tanulni, megszervezve annak kereteit is,
- a szociális-állampolgári, amely lehetővé teszi a közügyekben való aktív és építő részvételt,
- a kezdeményezőképeség és a vállalkozói kompetencia, amely képessé teszi gyermekeinket a kínáló lehetőségek megragadására,
- az esztétikai-művészeti, amely segíti az esztétikai megismerés és kifejezés fontosságának felismerését.
- Az országos kompetenciamérések eredményei- a pedagógiai hozzáadott érték figyelembe vételével- országos átlagnak megfelelő legyen.

Sikerkritérium: továbbtanulási mutatók, országos kompetenciamérés országos átlagot elérő, vagy azt meghaladó eredményei.

Eszközök, eljárásrendek: Annak érdekében, hogy a fent említett céljainkat megvalósíthassuk a helyi tantervünkben

B) Kommunikációs nevelés

a. anyanyelvi nevelés

Cél: A kulturált és tudatos nyelvi magatartás kialakítása különböző kommunikációs közegben. Tudjanak dönteni helyes és helytelen megnyilatkozásaik között, ismerve a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét. Pozitív attitűdjük magába foglalja a kritikus és építő párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének igényét.

Sikerkritérium: Tudnak hatékonyan kommunikálni, fejlett vitakultúrával rendelkeznek.

Feladatok: Nyomatékos hangsúlyt helyezünk a művelt, választékos nyelvhasználat kialakítására, a kommunikáció elfogadott normáinak betartására. Arra ösztönözzük tanítványainkat – nyelvészeti ismeretanyaggal, a mindennapi életből vett szituációkkal, példaadással – hogy gondolataikat kulturáltan, igényesen közöljék.

b. idegen nyelvi nevelés

Cél: Az idegen nyelven történő kommunikációs képesség kifejlesztése; a több nyelven, írásban és szóban kommunikálni képes ember képzése.

Fontosnak tartjuk a társadalom ez irányú elvárásainak kielégítését, ezért a nyelvoktatás fokozott figyelmet kap mind az óraszámot, mind pedig csoportbontást illetően. Az idegen nyelvek oktatása kommunikációközpontú, játékos, kreatív, így a gyerekeknek alkalmuk van számos helyzetben – tanítási órák, versenyek, rendezvények, ünnepségek, fakultációk – gyakorolni. Fontos a társadalmi hagyományok és kulturális vonatkozások ismerete, a sokféleség tisztelete, a más iránti érdeklődés, nyitottság.

Sikerkritériumok: A tanult nyelvet idegen nyelvi közegben is tudják hasznosítani.

Mérhetőség: Nyelvi mérésen, versenyeken elért eredmények.

Eszközök, eljárások: folyamatos módszertani megújulás, meglévő kapcsolatok ápolása, közös programokon való részvétel.

5.2.2 EGÉSZSÉGES LÉLEK terén:

A) Erkölcsi nevelés:

Cél: Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, mások szokásainak tiszteletben tartása, készség az emberi konfliktushelyzetek kezelésére

Az erkölcsről alkotott pedagógiai hitvallásunk mottója lehetne Szókratész híres mondása: „Akik ismerik a jót, jóvá is válnak.” – nevelő munkánk során ezt igyekszünk érvényesíteni, az iskola teljes tevékenységi körét az erkölcsi érzékenység fejlesztésének szolgálatába állítani. A tanórák anyaga, az iskolai programok, közösségi összejövetelek mind lehetőségek arra, hogy tanulóinkban fogékonyságot alakítsunk ki az erkölcsi konfliktusok helyes megítélésére, pozitív morális döntésekre, részvételre, jó és rossz elkülönítésére. Tudatosítjuk tanulóinkban, hogy minden tett morális választás, s a választást mérlegelés előzi meg. A mérlegelés az a nehézségi erő, amely az ember felelősségérzetének alapja, a belső fegyelmezettség, a morális biztonság záloga.

Sikerkritérium: Az iskolai és az iskolán kívüli életben való eredményes és sikeres részvétel.

B) A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:

Cél: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

Sikerkritérium: Esztétikai érzékenység kialakulása.

5.2.3 EGÉSZSÉGES TEST ÉS ÉLETMÓD terén

A) Testi nevelés

Cél: A testmozgás iránti igény kialakítása.

Hangsúlyosan érvényesítjük a gyermekek testi szükségleteit, tanórákon, tömegsport foglalkozásokon, edzéseken biztosítjuk a mozgáskészség differenciált fejlesztését. Hitvallásunk alapján célunk testileg edzett, egészséges, megfelelő teherbírású tanulóifjúság nevelése, akik felismerik, hogy a harmonikus élet érték. Ennek tudatában hozzák meg döntéseiket, oldják meg konfliktusaikat, mutatnak elfogadó és

segítő magatartást, figyelnek a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére és kezelésére.

Sikerkritérium: A testi épség iránt való felelősség kiépülése. Aktív részvétel a tanórán kívüli sportrendezvényeken, megmozdulásokon.

B) A tanulók munkára nevelése

Cél: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. Átfogó kép kialakítása a munka világáról.

A tanulók önellátásra és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása. Tevékenységek biztosítása képességeik kipróbálására, érdeklődésük elmélyítésére. A rugalmasságot, együttműködési készséget, a bizonytalanság kezelésének képességét állandóan fejlesztve mindezek segítik a sikeres pályaeorientációt is.

Sikerkritérium: Kitartó, rendszeres munkavégzés iránti igény megtapasztalása. Alkalmazásképes tudás megszerzése, alkotás öröme.

C) Családi életre nevelés

Cél: Az önismeret igényének kifejlesztése, felelősségvállalás saját sorsának alakulásáért; a család, szülők, hozzátartozók tisztelete.

Vállaljuk egészségügyi előadások megszervezését, önismereti órákon ezzel kapcsolatos nevelési témák feldolgozását. Törekszünk arra, hogy a tanulók reális énképpel, önismerettel rendelkezzenek. A családi életre nevelés egyik legnehezebb és legkritikusabb csomópontja a serdülő- és ifjúkor. Ezért különösen fontos, hogy segítsük őket a belülről fakadó igények és a külső elvárások integrálásában, mely feltételezi a felnőtté válás és felnőtt szerep elsajátítását.

A felnőtt szerepek, amit a fiatalnak el kell sajátítania:

- A szülőktől való leválás igénye.
- Párválasztás.
- Pályaválasztás.
- A társadalom elvárásainak való megfelelés.
- Önálló életvitel kialakításának igénye.
- A felelősség növekedése.
- Emberi értékek felvállalása, állásfoglalás.
- Fennálló nehézségek megoldása és jó döntéshozás.
- Önmagával való szembenézés, önelfogadás, önmegvalósítás.

Olyan mentálhigiénés ismereteket kell elsajátíttatnunk, hogy a jelen és a későbbi megpróbáltatásai, stresszhelyzetek, az életben előforduló akadályok vételének technikájára felkészüljenek. Külső mintákat átélve saját magát fejleszti. Ezért rendkívül fontos a felnőtt szerep és a családi életre nevelés területén a felnőttek példaadása, viselkedés kultúrája, attitűdje és életfelfogása.

Sikerkritérium: a mindennapi életben való sikeres részvétel

Eszközök, eljárások: beszélgető kör, szerepjátékok, drámapedagógiai módszerek stb.

D) Egészséges életmódra nevelés

Cél: testileg, lelkileg és szociálisan egészséges tanulók nevelése. Feladatunk olyan ismeretek nyújtása – tanórán és tanítási órán kívül – és olyan technikák megtanítása, melyek segítségével képesek lesznek tanulóink a betegségek és balesetek elkerülésére. Pozitív beállítottságukkal, viselkedésükkel, magatartásukkal és szokásaikkal egészséges életvitelt alakítanak ki felnőtt korukra. Tudatosan hozzák

meg döntéseiket, felelősen élik meg emberi kapcsolataikat, értéként tisztelik a testileg és lelkileg harmonikus életet. Az egészségnevelés, egészségfejlesztés az iskola minden pedagógusának rendszeres és átfogó feladata.

Sikerkritérium: Az ismeretek belső motiváltságának kialakulása, egészségtudatos magatartás követése az iskolai és az iskolán kívüli életben.

Mérhetőség: A pozitív viselkedési normák erősödése, a negatív hatások kiküszöbölése.

Feladat: A prevenciók kiszélesítése (tanulók, szülők körében).

Eszközök, eljárások: Kiemelt figyelmet fordítunk a tantárgyi lehetőségeken túl az egészséges életmóddal kapcsolatos programokra, pályázatokra. Bekapcsolódtunk a DADA, Szuperbringa, Minta-menza programba, stb..

5.2.4 KÖRNYEZETI NEVELÉS terén

Cél: A tanuló részt vegyen közösségi környezeti célú cselekvésekben, életvitelét felelősség, környezetkímélő – takarékos tudatos magatartás jellemezze. Érezzen belső késztetést és meggyőződést, hogy szükséges az ő személyes hozzájárulása a környezet jobbítása, az értékek megőrzése, megtartása, a károk megelőzése céljából.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség fejlesztésének egészét. Fontos annak tudatosítása, hogy a környezet megóvása a társadalmak fenntartható fejlődésének a feltétele. Ehhez olyan kreatív és tájékozott, tevékeny és felelős állampolgárok nevelése szükséges, akik tisztában vannak azzal, hogy ennek eszköze az egész életen át tartó tanulás is. Alakítja az érzelmi viszonyulásokat; értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt. Az embert együttműködésre és életvitelének tudatos formálására teszi képessé, - beleértve az önkorlátozást is. Felismerteti az élet különleges jelentőségét, a személyes felelősséget a természet és a környezet fenntarthatósága szempontjából. A környezeti nevelés nem önmagában szól a környezetről, hanem az ember és környezet harmonikus kapcsolatát szorgalmazza.

Sikerkritérium: A környezetből és a természetből megismerhető értékek tudatosítása. Felelősségteljes környezetvédelem nevelés.

Mérhetőség: A pozitív viselkedési normák erősödése, a negatív hatások kiküszöbölése.

Eszközök, eljárások: Ökoiskolai program működtetése

5.2.5 A FENNTARTHATÓSÁGRA NEVELÉS terén

Cél: A természeti, a társadalmi, a gazdasági és politikai rendszerek megismerése és az ezekről alkotott nézet- és attitűdrendszer formálása. A környezeti ismeretek és szakértelem, az értékrend és az etikai ítéletképeség fejlesztése, a részvételi demokráciára való alkalmasság, képességek és indítékok kialakítása. A kritikai gondolkodás, a konfliktusok kezelése, a személyes életviteli szokások alakulását meghatározó döntési mechanizmus formálása és a tényleges civil részvétel a fenntarthatósághoz történő hozzájárulás érdekében.

A fenntartható fejlődés elvének lényege, hogy úgy kell élnünk, hogy ne korlátozzuk az eljövendő generációk létfeltételeit, ne vonjuk meg tőlük azt a lehetőséget, hogy ők is legalább olyan minőségű életet élhessenek, vagy talán még jobbat, mint mi. Ehhez a maitól eltérő módon kell élni a mindennapjainkat, és alapvetően át kell gondolnunk, meg kell változtatnunk az ember és környezete közötti kapcsolatot.

Sikerkritérium: A lényegét két szóval is ki lehet emelni: „törődni” azzal, hogy mi lesz cselekedeteink következménye embertársainkra, a környezetre, az eljövendő generációkra vonatkozóan; a másik szó pedig „megosztani” amit tudunk, ne pedig felhalmozzunk, és aztán eldobjuk, ami nem szükséges.

Mérhetőség: A pozitív viselkedési normák erősödése, a negatív hatások kiküszöbölése.

Eszközök, eljárások: Ökoiskolai program működtetése

6. A kompetencia alapú oktatás

Székhelyintézményünk és tagintézményünk is nyertes pályázóként vett részt a TÁMOP 3.1.4 /08/ 2. „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben” című pályázati projekt megvalósításában. Városunk pályázatának címe: „A kompetencia alapú oktatás bevezetése Gyula város nevelési-oktatási rendszerében” (kódszáma: 2008-0061). A pályázatnak köszönhetően meghonosítottuk a kompetencia alapú oktatás gyakorlatát.

A pályázat alapvető célja volt a sikeres munkaerőpiaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése és kompetencia alapú oktatás elterjesztése a magyar közoktatási rendszerben, ami hozzájárul a foglalkoztatási helyzet javításához. Ennek érdekében a pályázat a kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű elterjesztését célozta, a pedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítését, a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztését és megerősítését, a rendszerben meglévő szelektív hatások mérséklésével, valamint az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítésével. A pályázat további célja volt, hogy a regionális operatív programok keretében megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseket összekapcsolja a szükséges szakmai (tartalmi, módszertani) fejlesztésekkel, annak érdekében, hogy azok egymás hatásait erősítve, komplex módon járuljanak hozzá az oktatás minőségének javulásához.

A fenti célok megvalósulását az alábbi részcélok támogatták:

- a kompetencia alapú oktatás elterjesztése a közoktatási intézmények minél szélesebb körében (ehhez szükséges újszerű tanulószervezési eljárások bevezetése – pl. projektalapú oktatás, kompetenciaalapú tananyagok, taneszközök, egységes oktatási programok alkalmazásának meghonosítása);
- a pályázó intézményekben szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása (oktatási integráció, befogadó pedagógiai kultúra támogatása, egyéni fejlesztési tervek, lemorzsolódás csökkentése, differenciálás);
- a digitális írástudás elterjesztése, mindennapi gyakorlattá válásának támogatása (a TIOP pályázatok keretében beszerzett eszközök pedagógiai, szakmai használatára való felkészítés, IKT-eszközökkel támogatott tanórák módszertani támogatása).

Ez a fejezet azokat a tevékenységeket és eljárásokat tartalmazza, amelyeket a TÁMOP 3.1.4. pályázat támogatott.

6.1. Kötelezően megvalósított tevékenységek:

6.1.1. A kompetencia alapú oktatás implementációja

- A Nat szerinti kulcskompetencia-területek fejlesztését, **újszerű tanulószervezési eljárások**

alkalmazását támogató oktatási programok és taneszközök bevezetése, adaptációja. A tevékenységet úgy kellett megtervezni, hogy az tartalmazza a következő kötelező elemeket:

- legalább egy tanulócsoporthoz, a „*Szövegértés-szövegalkotás*” kulcskompetencia területén kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása;
 - legalább egy tanulócsoporthoz, a „*Matematika*” kulcskompetencia területén kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása;
 - legalább egy tanulócsoporthoz, további egy *választott kulcskompetencia területén* kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása;
 - *tantárgytömbösített oktatás* a szakrendszerű oktatásban: A Kt. 52.§ (3) szerint a kötelező tanórai foglalkozások teljes intézményi időkeretének 5 %-a mértékéig.
 - *műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása*: legalább egy műveltségterületen;
- Az előző pontban szereplő, oktatási programok, újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetését, alkalmazását segítő, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató **modern pedagógiai módszertan alkalmazása**. A tevékenységeket úgy terveztük meg, hogy a tanulásszervezési eljárások bevezetésének keretében a következő kötelező elemek megvalósuljanak:
 - legalább egy, három hetet meghaladó *projekt* megszervezése tanévenként
 - legalább egy *témahét* megszervezése tanévenként
 - legalább egy *moduláris oktatási program* megszervezése
 - **Digitális tartalmak, taneszközök** oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése. A tevékenységet úgy terveztük meg, hogy a programba bevont tanulócsoporthoz implementációban érintett tanóráinak 25%-a IKT-eszközzel támogatott tanóráként valósuljon meg.

6.12 A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása (szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása)

- A hátrányos helyzetű tanulók és a sajátos nevelési igényű tanulók többségi iskolákban való integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása.
- A lemorzsolódás és kirekesztődés megelőzését támogató személyközpontú, egyéni tanulási utak, komplex végigkísérési folyamatok kialakítása.
- Azokon a feladatellátási helyeken, ahol a hátrányos helyzetű tanulók létszáma meghaladja a 40%-ot, illetve a települési közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv alapján beavatkozás szükséges, ott a tanulók integrációját elősegítő célzott fejlesztési programot kell megvalósítani.

6.13 Az új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése, önálló intézményi innováció megvalósítása

- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskola sajátosságainak megfelelő, a fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja (*"jó gyakorlatok átvétele"*). – Intézmények közötti szakmai együttműködések, referencia intézményekkel való együttműködés kialakítása, a pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése, referenciahelyi szolgáltatások igénybe vétele (pl. a pedagógiai eljárást már sikerrel alkalmazó intézményben tanóra-látogatási alkalmak szervezése a jó gyakorlatot adaptáló intézmény pedagógusainak, pedagógusok közötti szakmai konzultáció, tapasztalatcsere megvalósítása).
- Az intézmény *saját innovációjának megvalósítása*, amely a helyi igényekhez igazodva, egyéni fejlesztésre, a nevelés, oktatás eredményességének fokozására, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások,

tanulásszervezési módok kidolgozására, azok gyakorlati megvalósítására vállalkozik. Pl.: oktatási projektek, fejlesztő programok, korszerű tanulásszervezési eljárások stb. kidolgozása, önálló programok, módszerek létrehozása, alkalmazása.

- *Átfogó intézményfejlesztés.* A fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését, a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása. Ennek keretében kötelező tevékenységek:
 - *Projektindító nap* megszervezése, amely lehetőséget biztosított minden pedagógus számára a pályázati innováció céljainak és eszközrendszerének, szakmai tevékenységeinek megismerésére, áttekintésére.
 - *Az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása*, oly módon, hogy az a jelen pályázatban vállalt tevékenységek sikeres megvalósítását elősegítse és az intézmények pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa (a program végére).
 - Az intézmények pedagógiai programjának, informatikai stratégiájának összehangolása az *IKT alapú kompetenciafejlesztés* céljaival.

6.2. A kompetencia alapú oktatás bevezetéséből adódóan az intézményben folyó nevelő oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

6.2.1. Alapelvek:

- Tevékenységközpontúság – problémaközpontúság – felfedeztető tanítási-tanulási gyakorlat
- Módszertani sokszínűség – változatos munkaformák alkalmazása – koordináló, segítő, támogató tanári attitűd
- Differenciálás – egyéni képességfejlesztés az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében (tehetséggondozás - hátránykompenzálás párhuzama)
- Életszerű, élet közeli ismeretek közvetítése
- Fokozatosság – folyamatosság elve (a fenntarthatóság érdekében is)
- A digitális pedagógia módszerei alkalmazásának elterjesztése- tanórán és tanórán kívül
- A pedagógusok önképzésének, a horizontális tanulás fontosságának elismerése, támogatása

6.2.2. Célok:

- A tanulók kompetenciáinak fejlesztése az élethosszig tartó tanulás megalapozása érdekében
- A tanulók tanulási motivációjának kialakítása, fenntartása
- A felelősségvállalás, felelősségérzet megalapozása, fejlesztése
- A tanulók kreativitásának, problémamegoldó gondolkodásának fejlesztése
- Használható, eszközszintű tudás elsajátítása
- Az egyéni képességek optimális fejlesztése

6.2.3. Feladatok:

- A tanulók bevonása saját tanulási folyamataikba
- A tanulók aktivitását biztosító munkaformák, tanulási szituációk alkalmazása
- A tanulói tevékenységre építő, a tapasztalati tanulást biztosító tanulási környezet létrehozása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása

- Ön és társértékelés lehetőségének biztosítása
- Sokféle óraszervezés: tanóra, projekt, erdei iskola stb.
- A kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű alkalmazása
- Az iskola pedagógiai kultúrájának fejlesztése
- A digitális pedagógia elterjesztése, arányának növelése
- Az életkori sajátosságok figyelembevételével történő tevékenységszervezés, módszerválasztás
- A gyermeki személyiség ismeretére alapozott egyéni fejlesztés, a képességek egyéni kibontakoztatása
- Eredményes és hatékony tanulási módszerek és technikák elsajátíttatása
- Az IKT technikák elsajátíttatása

6.24. Feladataink az esélyegyenlőség szempontjából:

- A rendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése
- Az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése
- Szegregációmentes, az együttnevelést biztosító környezet kialakítása
- A befogadó / inkluzív pedagógiai kultúra működésének támogatása – az ehhez szükséges feltételek biztosítása

6.25. Feladataink szervezeti-működési szempontból:

- A kompetencia alapú oktatás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása – a kooperatív és együtt-tanulást biztosító tanulási környezet kialakítása (IKT eszközök, kooperatív tanulást segítő osztálytermek, taneszközök)
- Belső képzések szervezése a kompetencia alapú oktatást támogató módszertani tudás átadása érdekében.

6.26. Célok megvalósítását támogató eszközök:

- Témahét
- Moduláris oktatási programok

6.27. Alkalmazott módszerek, eljárások:

- Kooperatív tanulásszervezés – kooperatív módszerek alkalmazása
- Differenciált rétegmunka - egyénre szóló differenciált képességfejlesztés heterogén csoportban
- Hatékony tanuló megismerési technikák, pedagógiai diagnosztizálás alkalmazása
- Tanulói tevékenységre épülő ismeretszerzés, képességfejlesztés
- Életkornak megfelelő drámapedagógiai eszközök alkalmazása
- A verbális és a vizuális információhordozók együttes alkalmazása különösen a HH/HHH tanulók esetén
- Digitális eszközök, módszerek tanórai és tanórán kívüli használata
- A tanulók önálló felfedező, kutató tevékenységét támogató módszerek alkalmazása
- Az ön-és csoportértékelés alkalmazása a személyes és társas kompetenciák fejlesztése érdekében

7. A személyiségfejlesztés feladatainak megvalósulását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani; ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladatok

- **Az intézményben színes, sokoldalú iskolai életnek, játéknak és munkának kell folynia** - változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységkínálatnak kell lennie, amiken keresztül a tanuló lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összhangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.
- **Fejleszteni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni az akaratukat.**
- **Figyelmet kell fordítani:**
 - a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítására,
 - az önismeret fejlesztésére (osztályfőnöki vagy önismereti órákon, iskolán kívüli lehetőségek formájában),
 - az egészséges, edzett személyiség kialakítására,
 - az egészségnek, mint alapértéknek elfogadtatására, az egészségmegőrzés igényének felkeltésére, az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzésére.
- **Hozzá kell járulni az életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulások fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez:**
 - a környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására,
 - a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetésére, emlékeinek tiszteletére, ápolására, megbecsülésére,
 - az alapvető állampolgári jogok megismertetésére.

8. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai közösségek kialakítását nevelőmunkánk keretének tekintjük, amely biztosítja a tanulók tartalmas együttlétét, lehetőséget teremt az alapvető erkölcsi szokások kialakítására, gyakorlására; közvetlenül felkészít a társadalmi beilleszkedésre. Az egyén sikerének egyik feltétele részvétele a civil társadalomban: a lakóhelyi, a szakmai, kulturális közösségek életében és a politikai életben. Ehhez szükséges a megfelelő tudás, az emberi jogok, a társadalmi együttélés szabályainak ismerete, betartása. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és állampolgári kompetencia tudatos, pedagógiailag tervezett fejlesztése. Ki kell alakítani egy szociális motívumrendszert, amely a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmintákat tartalmazza. Kapcsolódó, vizsgálандó területek: az öntudatos fogyasztói magatartás kialakítása és a versenyképesség erősítése is.

Elsődleges iskolai közösségnek az osztálycsoportokat tekintjük. Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és továbbfejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

A nevelőtestület feladata a közösségfejlesztésben

- Korszerű ismeretátadás,
- nevelés – egyéni példaadással is,
- a tanulók személyiségfejlődési, magatartási zavarainak felismerése, felmérése, korrigálása,
- a családi és társadalmi nevelés nem kívánt negatív hatásainak tompítása, illetve a családi nevelés esetleges hiányosságainak lehetőségek szerinti pótlása,
- a különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása,
- a tanulói közösségek tevékenységének megszervezése,
- az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

A szülői szervezetek szerepe, feladatai a közösségfejlesztésben

Az iskolai közösségfejlesztő munkában legfontosabb segítőtársunk, szövetségesünk a szülő. Kiemelt feladatunk, hogy a szülőket érzelmileg is megnyerjük az iskola és nevelés ügyének. A családok életvitelében, a nevelésben betöltött funkció változása következtében új nevelési problémák jelentek meg, melyek megoldása közös feladattá vált, mind az iskola, mind a szülői ház számára. A szülők feladata:

- segítsék az iskola pedagógiai programjának megvalósulását,
- aktívan vegyenek részt az iskola által szervezett közösségi programokon, rendezvényeken,
- a szülőkkel való találkozás alkalmával a családi nevelés és a gyermek pozitívumait erősíteni, összeinte légkört kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét,
- a szülők bevonása az intézmény különféle programjaiba,
- a partnerközpontú hálózat kiépítése a szülőkkel, az érintettek neveléssel kapcsolatos kérdések megvitatásának folyamatába való minél szélesebb körű bevonásával.

A DÖK feladata a közösségfejlesztésben

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolákban diákönkormányzat működik. A helyi DÖK-ök munkáját a 1–8. évfolyamokon megválasztott, 2–2 küldöttből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. Tevékenységét az intézményvezető által megbízott nevelők segítik; biztosítják a tanulói szervezet rendeltetésszerű és folyamatos működését; véleménynyilvánítási és döntési helyzeteket teremtenek. A székhely- és a tagintézményi DÖK szervezetek elnökei alkotják az intézményi szintű DÖK-választmányt. DÖK feladatai:

- közösségi programok szervezése
- az önkormányzás képességének kialakítása.

9. A személyiség– és közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységek rendszere, szervezeti formái

9.1. Tanítási órák

A tanulói személyiség fejlesztésének, valamint a közösségfejlesztésnek is legfontosabb színtere a tanítási óra. Az esélyegyenlőség megteremtése, a tehetséggondozás, a hátránykompenzálás, a tudás és képességfejlesztés helyes arányának megtalálása, a motiválás, a tanulói aktivitás, a tanulás tanulása a tanulási folyamat során kiemelten fontos tényezők. E cél elérését a kötelező tanítási órában differenciált tanulásszervezéssel segítjük, amellyel előmozdíthatók a tanulás belső motivációi, kibontakoztatható az optimális aktivitás, feltárhatóak az előzetes ismeretek. Előtérbe kerülnek azok a módszerek, munkaformák, amelyekkel a tanulók élményszerű helyzetekben tapasztalatokat szerezhhetnek, maguk vethetik fel a problémákat, fedezhetnek fel összefüggéseket, ezekből következtetéseket vonhatnak le, ezeket megvitathatják, kialakíthatják egyéni és csoportos véleményüket.

9.2. Tanórán kívüli tevékenységek

9.2.1. Rendszeres tanórán kívüli foglalkozások

A tanítási órán kívüli tevékenységek közé tartozik minden olyan foglalkozás, mely a nem hagyományos tanórai foglalkozások témakörében is megtalálható, de nem kerül a tanítási naplóba. A tanórán kívüli tevékenységek a diákok igényeinek és az iskola lehetőségeinek összehangolásával szerveződnek. A szaktanárok által tanév elején meghirdetett rendszeres tanórán kívüli foglalkozásokra az osztályfőnököknél lehet jelentkezni. A jelentkezés a foglalkozás elindulása után válik véglegessé. Ettől kezdve a foglalkozásokon való részvétel kötelező. A tanórán kívüli rendszeres foglalkozások rendjét az órarend rögzíti.

- ✓ **Szakkörök/fakultációk/korrepetálások:** A tehetséggondozást és felzárkóztatást ezen foglalkozások segítségével biztosítjuk az egyéni bánásmód érvényesülése érdekében.
- ✓ **Könyvtár:** A tanulók ismeretszerzését, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtárak biztosítják. A könyvtár - könyvtáros tanár - feladata, hogy a diákokkal való személyes kapcsolattartás közben felismerje a tehetséget, az egyéni érdeklődést, s hatékonyan segítse azok kibontakozását. A könyvtárban a gyerekek oldott légkörben élik át a tudás megszerzésének, az esztétikai élménynek az örömet. A jól felszerelt elektronikus információhordozókkal is ellátott könyvtáraink, - éppen hozzáférhetősége miatt - csökkenti a tanulók szociális hátrányait, megadva a művelődés lehetőségét az ő számukra is.
- ✓ **Iskolai sportköri foglalkozások**
- ✓ **Egyéni, vagy csoportos felzárkóztató fejlesztő foglalkozások**
- ✓ **Egyéni, vagy csoportos tehetségfejlesztő foglalkozások**
- ✓ **Egész napos iskola, egyéb foglalkozások** (napközis foglalkozás, tanulószoba): A szülők igénye szerint iskolánk 1-4. évfolyamon iskolaotthonos rendszerben működik. Az 5-8. évfolyamon napközis csoportot, tanulószobát működtetünk.

Az egész napos iskola meghatározása

Az egész napos iskola - együttműködve az iskolán kívüli szervezetekkel, ellátásokkal, szülőkkel - egész nap, az oktatás hagyományos keretei mellett több, a tanulókat és a szüleiket célzó tevékenységnek is helyet ad. Célja az oktatási eredmények javítása, az esélyek jobb kiegyenlítése.

Olyan intézmény, amelyre a személyre szabott pedagógia alkalmazása, a kompetencia alapú megközelítés a jellemző, amely elfogadja a változó és sokféle szükségletet és célokat, a tanulói sokféleség kezelését örömforrásnak tartja.

Olyan intézmény, amelyben az iskola egésze és annak a téma szempontjából releváns környezete támogatóan vesz részt. Ezt azt jelenti, hogy a folyamatban az iskola és pedagógusai aktív szereplők, fejlesztenek és kipróbálnak, visszajeleznek a folyamatra, reflexiójuk eredményeként korrigálható a program.

Olyan intézmény, amely nemcsak a tudás átadásának, hanem a tanulás megszervezésének is a színhelye. Olyan műhely, amelyben a résztvevőknek egyéni tanulási céljaik és ezek megvalósítására szervezett programjuk van.

Az egész napos iskola gyakorlatában a pedagógusok konkrét feladata a tanulók képességeinek, készségeinek, kompetenciáinak tudatos fejlesztése. Ennek érdekében a tudományterületek, a hozzájuk kapcsolódó készség-, képesség-és attitűdfejlesztések, a tanulók különböző irányú, sokféle megközelítése az elvárás. Ehhez a módszerek, a tanulásszervezési formák, tevékenységközpontú és a differenciális pedagógiák alkalmazása vezet.

<http://ofi.hu/egesz-napos-iskola-keretprogram-nevelési-oktatási-program>

9.2.2 Alkalmanként szervezett foglalkozások

✓ **Hagyományörzés, ünnepeink:** A hagyományok általában ünnepekhez kapcsolódnak, vagy általuk válnak ünnepivé a hétköznapiak. Erőforrást, érzelmi táplálékot jelentenek az egyén és közösség számára. Arra törekszünk, hogy az ünneplést hosszú készülődés, ráhangolás előzze meg, így aktivizálva az érzelmeket. Fontos, hogy diákjaink megfelelő szellemben, méltóan ünnepeljenek lélekben és külsőségeikben egyaránt. Célunk, hogy a jól szervezett ünneplés örömteli eseménnyé váljon, összekovácsolja az iskola közösségét.

Osztálykeretek között: Mikulás, Anyák napja.

Az intézményben megtartott ünnepeink:

- 1849. október 6.
- 1956. október 23.
- 1848. márc. 15.
- A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja
- Megemlékezés a holokauszt magyarországi áldozatairól
- Költészet napja – április
- Adventi időszak ünnepköre – Mikulás – Karácsony – Betlehemes
- Gyermeknap
- Bankett
- Ballagás
- Tanévnyitó, tanévzáró ünnepség
- Megemlékezés a nemzeti összetartozás napjáról

Ezek mellett természetesen a székhely- és a tagintézménynek is vannak a helyi szokásokhoz, adottságokhoz kapcsolódó egyéni ünnepei, rendezvényei.

✓ **Versenyek, bemutatók:** A tehetséges tanulók képességeinek kibontakoztatását segítik a különféle versenyek, vetélkedők, művészeti bemutatók: tanulmányi versenyek (iskolai, városi,...), levelezős versenyek, kulturális- és sportbemutatók.

A versenyek, vetélkedők szervezését, illetve a legtehetségesebb tanulók felkészítését a szakmai munkaközösségek, szaktanárok végzik.

✓ **Osztály kirándulások:** Az intézmény támogatja a szülői szervezet (SZMK) által kezdeményezett és szervezett osztálykirándulásokat – a szülők igénye alapján.

✓ **Szabadidős foglalkozások:** A szabadidős foglalkozások során a szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a tantestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez. Pl.: túrák, kirándulások, táborok, mozi- színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények, farsang stb.

✓ **Erdei iskola:** A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon az iskola falain kívül szervezett, erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fizetniük.

✓ **Határon túli kirándulások** (Nktv. 9.§ (4)): Az általános és közép fokú iskolák az iskolai Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külföldi magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló országgyűlési határozat alapján a hét-tizenkettedik évfolyamok valamelyikén szervezik meg a határon túli kirándulásokat. A határon túli kirándulásokat a központi költségvetés támogatja. A költségvetési támogatás elbírálásakor előnyt élveznek a külföldi iskolával dokumentált cserekapcsolatban álló hazai iskolák.

10. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Az iskola a tanulókat nem egyénileg, hanem közösségben, a közösség által - a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve - neveli, ezért nagyon fontos, hogy minden dolgozó megjelenésével, viselkedésével, beszédkulturájával példaként szolgáljon a tanulók előtt. A pedagógusnak, mint modellközvetítőnek, a személyiségformálás egyik legfontosabb eszközének kell lennie.

A pedagógus fő feladatai:

- A pedagógus rendelkezik a korszerű általános műveltséggel, társadalmi érzékenységgel.
- Tevékenysége során kifejezésre juttatja egyéni és közösségi felelősségérzetét.
- Községi feladatokat vállal.
- Együttműködik a szülőkkel a tanulók személyiségének fejlesztésében, és képességeik kibontakoztatásában.
- Gondoskodik a tanulók közoktatási törvényben foglalt jogainak biztosításáról, a szülők jogainak biztosításáról.
- Végzi a tanulók nevelését, fejlesztési készségüket és képességeiket.
- A tanulók életkori sajátosságaihoz alkalmazkodó fejlesztési módszereket alkalmaz.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni, az érdemjegyeket az elektronikus naplóba beírni.
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát
- Végzi a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializációjú, kultúrájú gyermekek együttes nevelését. Ehhez kapcsolódóan a tanulókat

érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készíti fel továbbtanulásra.

- Munkája során példát mutat, különösen a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség tekintetében, ezzel közvetítve ezen értékek fontosságát.
- Segíti a tanulóknak a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosulását, és ezek ápolására neveli őket.
- A tanulót testi és lelki fejlettségének figyelembe vételével harmonikusan fejleszti.
- Oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetíti.
- Felkészíti a tanulókat a tanulmányi versenyekre, differenciált képességfejlesztő foglalkozásokat tart (korrepetálás, tehetséggondozás)
- Elősegíti a tanulók szocializációs folyamatait.
- Segíti a DÖK működését, tudatosan építi a közösségi életet.
- Megtartja az egyenlő bánásmód követelményét a tanulókkal kapcsolatos döntései meghozatalakor.
- Személyesen felelős a felügyeletére bízott tanulók testi, érzelmi és morális épségéért, a pedagógiai program és házirendben foglaltak megvalósításáért.

11. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

- Az osztályfőnöki munkával az iskola pedagógusát az igazgató bízta meg meghatározott időre.
- Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan közösségi szellem, és értékrend kialakítása, amelyben az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.
- Megtervezi és tudatosan alakítja a közösségi programokat. Tanórákon kívüli együttléteket is szervez, így egyre több lehetőséget teremt a diákok önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakozására.
- Megismerve a tanulók családi és szociális hátterét, folyamatosan arra törekszik, hogy a szülőkkel együttműködve, az osztályban tanító tanárokkal összhangban végezze nevelő munkáját. Ennek érdekében a gyerekekkel egyénileg, differenciáltan is foglalkozik, szükség esetén felveszi a kapcsolatot az iskolapszichológussal.
- A hátrányos helyzetű, ill. veszélyeztetett tanulók esetén együttműködik a gyermekvédelmi szervekkel.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét és rendkívüli teljesítményeit. Tájékozik a tanulók iskolán kívüli rendszeres tevékenységeiről, és az azokban elért eredményekről.
- A szaktanárokkal együttműködve orientálja a tanulók a tanulók fakultációválasztásait, a tehetséggondozást és a továbbtanulás irányait.

11.1. Évente ismétlődő feladatok:

a) Tanév elején:

- átveszi az ellenőrzőket és gondoskodik azok kitöltéséről
- ismerteti a tanév rendjét
- ismerteti a szakkörök, énekkar, könyvtár, számítógépterem működési rendjét
- az iskolaorvos, pszichológus rendelési idejét
- megismerteti a házirendet, a tűz- és balesetvédelmi szabályokat
- meghatározza a szünetekben a lehetséges tartózkodási helyet

- megbeszéli a tanulókkal az osztályterem lehetséges dekorációját
- kijelöli a felelősöket, és beindítja a hetesi rendszert
- biztosítja a DÖK- képviselők megválasztását

b) Tanév folyamán

- részt vesz a nevelési értekezleteken
- szülői értekezleteket tart a munkatervben meghatározottak szerint
- Segíti a szülői munkaközösségek által szervezett osztálykirándulásokat
- rendszeresen vezeti, ellenőrzi az elektronikus naplót
- értesíti az osztályában tanító tanárokat a tanulók iskolai szervezésű programokon való részvételéről
- rendszeresen igazolja a tanulók mulasztásait, a Házirendben foglaltak alapján
- írásban tájékoztatja a szülőket a tanulók igazolatlan mulasztásairól, késéseiről
- írásban tájékoztatja a szülőket a dicséretekről, ill. a fegyelmezési eljárásokról (rögzíti az elektronikus naplóban is)
- előzetesen tájékoztatja a szülőket írásban az esetleges bukás lehetőségéről

11.2. Tennivalók belépő osztályok esetén

5. osztály

a) Tanév elején

- az első osztályfőnöki órán egyezteti a tanulók személyi adatait
- bemutatja az iskolát, annak helyiségeit, szolgáltatásait, rendszerét
- tájékoztatja a tanulókat az iskolaorvos, védőnő, gyógytestnevelő munkájáról
- ismerteti a tanulókkal a Házirendet
- felhívja a tanulók figyelmét az ellenőrző szerepére és annak vezetésére
- megadott határidőre elkészíti a tanulók hivatalos nyilvántartási íveit az elektronikus naplóban, kitölti az anyakönyvet

b) Tanév folyamán

- felméri a szociális vagy egyéb okokból segítségre szoruló tanulókat, és gondoskodik számukra a lehetséges támogatásokról, szükség esetén együttműködik a gyermekvédelmi feladatot ellátó pedagógus kollégával

11.3. Fő feladatok az egyes évfolyamokon

6. osztály

- közösségi kapcsolatok erősítése
- önállóságra nevelés
- egyéni tanulási utak segítése

7. osztály

- a serdülőkor pszichés problémáinak kezelése
- magatartási problémák korrigálása
- előkészítés a pályaválasztásra
- készülés a ballagtatásra

8. osztály

- tájékoztatás a pályaválasztással kapcsolatban
- a pályaválasztás adminisztrációja
- a hatékony tanulmányi munka biztosítása tanév végéig
- javaslattevél a végzős tanulók díjazására
- felkészülés a bankettre és ballagásra

12. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Legfontosabb teendő a tanuló személyiségének és a probléma hátterében meghúzódó ok-okozati összefüggések mielőbbi feltárása – szükség esetén szakemberek bevonásával, majd az optimálisnak tűnő eljárás, foglalkoztatás megtervezése, biztosítása.

Nktv. 4.§ 13. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:*
 - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,*
 - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,*
 - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,*
- b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló*

12.1. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

(Nktv. 4.§ 25.)

12.1.1. Tevékenységrendszer

Tevékenység	Módszer	Felelős	Határidő
1. Az SNI esetleges szükségességének felismerése	Képességek felismerése iskolánkban lépéskor prevenció (minimális kompetencia mérése DIFER, első osztályos szűrés)	Pedagógus, fejlesztő pedagógus pszichológus	Tanév eleje
	Megfigyelés	Tanító, szaktanár, osztályfőnök,	Folyamatos
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai Produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
	Beszélgetés gyerekekkel, szülővel	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
2. A SNI tanulók ellátása (iskolán belül)	Egyéni képességek fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján	Szakos pedagógus,	Folyamatos
	Differenciált foglalkozású tananyagtervezés és vezetés	Minden pedagógus	Folyamatos
	Korrepetálás	Érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus	Folyamatos
	Napközi tanulószoba	Napközis nevelő	Folyamatos
	Előkészítő évfolyam (az első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése)	Tanító, gyógypedagógus	Tanév vége
	Mentesítés bizonyos tantárgyak, illetve értékelési módok alól	Igazgató, szaktanár, tanító (Szakértői Bizottság véleménye alapján)	Tanév eleje illetve folyamatos
	Tanulás módszertan, tanulás tanítása	Osztályfőnök, szaktanár pszichológus	Tanév eleje, illetve folyamatos
	Rehabilitációs célú foglalkozás	Gyógypedagógus	
	Tréning: tanulástechnika, pályaválasztási érettség	Pszichológus	Folyamatos
	Kontrollvizsgálatra történő küldés a Szakértői Bizottsághoz pedagógiai jellemzéssel	Tanítók, osztályfőnök, érintett szakos tanárok, gyógypedagógus, gyermekvédelmi felelős	December eleje
3. Az SNI tanulók ellátása (iskolán kívül)	Rehabilitációs célú foglalkozás: Ayres terápia, logopédia, pszichoterápia	gyógypedagógus, logopédus, pszichológus	Folyamatos

12.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő (BTMN) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

„Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiség fejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.” (Nktv. 4.§ 3.)

Az Nktv. 49.§ (8) bekezdése alapján, ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

12.2.1. Tevékenységrendszer

Tevékenység	Módszer, feladat	Felelős	Határidő
A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség felismerése	Képességek felismerése iskolánkba lépéskor prevenció (minimális kompetencia mérés DIFER, első osztályos szűrés)	Pedagógus, fejlesztő pedagógus Nevelési Tanácsadó pszichológusa	Tanév eleje
	Megfigyelés	Tanító, szaktanár, osztályfőnök,	Folyamatos
	Dokumentumelemzés (a tanuló iskolai produktumainak célirányos áttekintése)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
	Beszélgetés gyerekekkel, szülővel	Tanító, szaktanár, osztályfőnök	Tanév eleje, folyamatos
	A tanulók tanulási szokásainak felmérése (kérdőívvel, szóbeli megkérdezéssel) Egyéni tanulási stílus meghatározása (kérdőívvel)	Tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő pedagógus pszichológus	Tanéve eleje, folyamatos
BTMN-es tanulók ellátása - iskolán belül	Egyéni képességek fejlesztése fejlesztési terv alapján	Pedagógus, fejlesztő pedagógus	Folyamatos
	Differenciált foglalkozású tananyagtervezés és vezetés	Minden pedagógus	Folyamatos
	Korrepetálás	Érintett pedagógus, korrepetálást vezető pedagógus	Folyamatos
	Napközi tanulószoba	Napközis nevelő	Folyamatos
	Előkészítő évfolyam (első osztály sikertelen elvégzése esetén az első osztály megismétlése)	Tanító, fejlesztő pedagógus,	Tanév vége
	Mentesítés bizonyos tantárgyak, illetve értékelési módok alól	Igazgató, szaktanár, tanító (Szakértői Bizottság, véleménye alapján)	Tanév eleje illetve folyamatos

	Tanulás módszertan, tanulás tanítása	Osztályfőnök, szaktanár pszichológus	Tanév eleje, illetve folyamatos
	Képességfejlesztés	Fejlesztő pedagógus, pedagógus	
	Tréning: tanulástechnika, Pályaválasztási érettség	pszichológus	Folyamatos
	A gyermek irányítása a számára meghatározott ellátásra	Tanítók osztályfőnök, gyermekvédelmi felelős	Folyamatos
	Kontrollvizsgálatra történő küld a Nevelési Tanácsadóba pedagógiai véleménnyel	Tanítók, osztályfőnök, érintett szakos tanárok, gyermekvédelmi felelős	Tanév eleje
BTMN-es tanulók ellátása - iskolán kívül	szakemberhez történő irányítás (Nevelési Tanácsadó, gyermekpszichiátria)	tagintézmény-vezető, tanító, szaktanár, osztályfőnök, fejlesztő	Folyamatos
		pedagógus, gyermekvédelmi felelős	
	Képességfejlesztés, rehabilitáció foglalkozás	Nevelési Tanácsadó: gyógypedagógus	
	Beszédproblémák korrekciója	Nevelési Tanácsadó: logopédus	
	Egyéni pszichológiai segítségnyújtás	Nevelési Tanácsadó: pszichológus	
	Tréning (énerősítés, kapcsolatépítés, önismeret)	Nevelési Tanácsadó: pszichológus	
	Pályaválasztási tanácsadás	Nevelési Tanácsadó: pszichológus	

12.3. Kiemelten tehetséges tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

„A tehetséget nem lehet teremteni. A talajt, a lehetőséget lehet teremteni, ahol a tehetség kibontakozhat, kialakulhat.” (Neuhaus)

„Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.” (Nktv. 4.§ 14.)

A tehetség, a képesség kibontakoztatását az iskolai tevékenységek sokszínűen és változatos formában biztosítják.

A tantervileg előírt tananyag elsajátítása minden tanuló számára kötelező feladat, de korántsem jelent azonos nehézséget. Szép számmal vannak olyan tanulók, akik a követelményeknek jól megfelelnek, sőt a tananyagon túlmenő érdeklődést is mutatnak. A fiatalok tehetsége kibontakoztatását, fejlesztését intézményünkben kiemelt feladatként tartjuk számon.

A tehetséggondozás hármas egysége

- tehetség felismerés,
- tehetségfejlesztés,
- tehetségek kibontakoztatás.

12.3.1. A tehetséggondozás folyamata

A tanítási órák egyéni ütemhez igazodó, differenciált szervezésével indul a tehetséggondozás. Az első osztálytól megkezdődik a tanulók városi tanulmányi versenyekre való felkészítése, mely a további évfolyamokon bővül a megyei, országos tanulmányi és sportversenyeken, valamint egyéb pályázatokon, vetélkedőkön részvétellel. Érdeklődési körök, középiskolai előkészítő foglalkozások, sportszakosztályok kínálatából választhatnak az érdeklődő és tehetséges tanulók. A tantárgyi, művészeti, sport- és egyéb versenyeken tanulóink hagyományosan kiemelkedően szép eredményeket érnek el. A tehetséges és eredményes tanulók elismerése szorosan hozzátartozik tehetséggondozó munkánkhoz.

12.3.2. A tehetséggondozás szinterei, formái:

Tanítási órákon:

- differenciált foglalkoztatás
- egyéni foglalkoztatás
- kooperatív csoportmunka
- egyéni kutatómunka
- kiselőadások
- sikerélmény biztosítása
- csoportbontás

Tanítási órán kívül:

- Érdeklődési körök: számítástechnika, vizuális kultúra, német nyelv, angol nyelv, énekkar, kézműves
- DSE foglalkozások, könyvtár használatok, nyelvi tanfolyamok
- tehetséggondozási foglalkozások
- felkészítés tanulmányi versenyre (egyéni és kiscsoportos)
- önálló otthoni kutatómunka
- pályaválasztási tanácsadás
- tömegsport, mindennapos testnevelés (úszásoktatás)
- diák-önkormányzati programok, vetélkedők, rendezvények
- szabadidős programok: mozi-, színház-, múzeumlátogatás

12.4. Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és e tény fennállásának megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben került szabályozásra. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyermekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony- (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtejt önkéntes nyilatkozattal történik)

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ- (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi)
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek- (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény az integrált településfejlesztési stratégia, illetve ennek hiányában környezettanulmány által megállapítható.)

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakókörülmény) legalább kettő fennáll, vagy nevelésbe vett gyermek.

Veszélyeztetett gyermek - „Veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.” (1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámiügyi igazgatásról)

12.4.1. Kapcsolatrendszerünk a HH, HHH és veszélyeztetett tanulók hátrányinak enyhítésére

- Az osztálytanító, osztályfőnök is állandó kapcsolatot tart a családokkal, szülővel. E kapcsolattartás alapja a kölcsönös őszinteség és a bizalom.
- Az osztálytanító, osztályfőnök szükség szerint családlátogatást tesz, illetve megbeszélésre kéri a szülőket. A pedagógus törekszik a tanuló több helyzetben való viselkedésének megismerésére, a fejlesztés érdekében.
- A fejlődési folyamat biztosításának érdekében az óvodákkal való együttműködésre törekszünk.
- Az eredményesebb feladatellátás érdekében kapcsolatot tartunk:
 - Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
 - Nevelési Tanácsadóval
 - Szakorvosokkal
 - Védőnői szolgálattal
 - Gyermekpszichiátriai osztállyal és gondozóval
 - Gyula Város Jegyzőjével
 - Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálattal
 - Összefogás a Sérült Gyermekekért Közhasznú Egyesülettel,

12.4.2. Hátránykompenzáló tevékenységek

- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése,
- a szociokulturális hátrányok enyhítése:
 - a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása,
 - tanácsadás a rászoruló gyermekeknek, szülőknek stb.,
 - felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
 - pályaaorientációs tevékenységek szervezése,
 - felvilágosító, egészségmegőrző és drogmegelőzési programok szervezése,
- felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel,
- pályázatok figyelése,
- az ingerszegény környezet, szociokulturális hátrányok miatti súlyos nyelvi hiányosságok csökkentése a magyar irodalom órákon, illetve szabadidős tevékenységek, mindennapi tanár-diák interakció során lehetséges irányított beszélgetések, mese-mondás, népi játékok stb. segítségével
- a tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoport, páros, individuális munkaforma),
- komplex fejlesztő eljárások alkalmazásával a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése, a személyiség kibontakoztatásának támogatása az adottságokhoz mérten,
- fokozott odafigyelés a közösségek kialakulására, a szocializáció támogatása az érzelmi biztonság megteremtésével,
- az érintett tanuló érdek-és esélyérvényesülésének elősegítése,
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, differenciálás,
- az első osztályban fokozatos, apró lépésekben történő haladás,
- megfelelő olvasás-írás-tanítási módszer alkalmazása
- problémák esetén, a szülők beleegyezésével megfelelő szakemberekhez történő irányítás
- a szülők bevonása a gyermek fejlesztésébe
- felzárkóztató órák,
- napközi otthon, tanulószoba,
- diákétkeztetés,
- az iskolai könyvtár eszközeinek, illetve egyéb berendezések egyéni vagy csoportos használata,
- iskolai alapítványok,
- önkormányzati segítség

12.4.3. Eszközeink a gyermekvédelmi tevékenység során

- a gyermek fejlődésének a szülőkkel együttműködve történő segítése
- segítségnyújtás a probléma megoldásához
- a diákok és szülők tájékoztatása arról, hogy milyen lehetőségeik vannak, mely intézményhez fordulhatnak problémáik megoldása érdekében
- tájékoztatás a Családsegítő Központ és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásairól
- a családlátogatás – problémák feltárása, megelőzése, veszélyeztetettség esetén jelzés a Gyermekjóléti Szolgálat felé
- egészségügyi szűrővizsgálat
- mindennapi, közel mindennapi kapcsolattartás a Családsegítő Központ és a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóival, az információáramlás elősegítése

- érdekében
- szoros kapcsolat kialakítása a Békés Megyei Szociális Gyermekvédelmi Rehabilitációs és Módszertani Központtal
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatal gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat ellátó dolgozóival
- szoros kapcsolat a rendőrkapitánysággal

12.4.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- az okok feltárására,
- az okok megszüntetésére.

Az intézményben a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását az osztályfőnökök és a feladattal megbízott pedagógus végzi.

Alapvető feladataik:

- a többi, az adott osztályban tanító pedagógus segítse az osztályfőnök gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját, az osztályfőnök pedig nyújtson megfelelő tájékoztatást számukra,
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- családlátogatáson való részvétel – szükség szerint- a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- folyamatos kapcsolattartás és konzultáció a Nevelési Tanácsadóval, valamint a Családsegítő Központ Gyermekjóléti Szolgálatával, továbbá a Gyámhatósággal, az iskolaorvossal és védőnői szolgálattal
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése,
- tájékoztatást nyújtása a tanulók részére szervezett szabadidős programokról,
- igazolatlan mulasztások, hosszantartó távollét, rendhagyó reakciók és viselkedési szokások, külső elváltozások, bántalmazások nyoma, rosszul tápláltság, legyengült fizikum, elhanyagolt külső és ruházat megfigyelése esetén megfelelő intézkedések kezdeményezése,
- a tanulókkal kapcsolatban felmerült bármely olyan esetben, amikor további intézkedés szükséges, egyeztetési és cselekvési tervet kell készíteni a székhelyintézmény-vezető/tagintézmény-vezető jóváhagyásával

A gyermekvédelmi tevékenység további feladatai:

- A gyermek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) figyelemmel kísérése,
- a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálton keresztül és az iskolafogászati rendeléseken,
- a tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.),
- segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi

- helyzetétől függően,
- a tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Tevékenységek a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítása érdekében:

- indulási hátrányok csökkentése,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- felzárkóztató foglalkozások,
- iskolai étkezés lehetősége,
- tanulószobai és napközis foglalkozás,
- egészségügyi szűrővizsgálat,(indokolt esetben pl. tetvesség, konkrét vizsgálat és szűrés
- szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzése, kockázatbecslés
- egészségvédő és mentálhigiénias programok szervezése a védőnői szolgálattal együtt
- a családi életre való nevelés, osztályfőnöki, egészségtan, biológia, valamint az etika órákon,
- személyes és egyéni tanácsadás,
- szülőkkel való együttműködés,
- szülők tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, alapítványi támogatások).

13. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatokban

Nktv. 45-46.§ alapján meghatározva a tanuló joga, hogy:

- „válasszon a pedagógiai program keretei között a választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá pedagógusok közül,
- hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz, tájékoztassák a jogai gyakorlásához szükséges eljárásokról,
- részt vegyen a diákkörök munkájában, és kezdeményezze azok létrehozását, tagja legyen iskolai, művelődési, művészeti, ismeretterjesztő, sport- és más köröknek,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilvánítson minden kérdésről, az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról, az iskola, kollégium működéséről, továbbá tájékoztatást kapjon személyét és tanulmányait érintő kérdésekről, valamint e körben javaslatot tegyen, továbbá kérdést intézzon az iskola, a kollégium vezetőihez, pedagógusaihoz, az iskolaszékhez, a kollégiumi székhez, a diákönkormányzathoz,
- személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában,
- választó és választható legyen a diákképviseletbe.”

13.1. A tanulók közössége: A Diákönkormányzat (DÖK)

Intézményünkben a Diákönkormányzati közösségek székhely- és tagintézményi szinten szerveződnek. A 2011. évi CXCV. Törvény határozza meg a Diákönkormányzat működési szabályozóit. Az iskola egyes alapszabályai a Diákönkormányzattal való egyeztetési vagy véleményezési folyamaton keresztül lépnek életbe, illetve ezeken keresztül változtathatók meg.

A jogokat, a köteleességeket tanulóinkkal folyamatosan betartatjuk. Ebben a Diákönkormányzatnak nagy a felelőssége. A házirend elkészítésében és minden, a diákokat érintő kérdésben véleményt nyilváníthatnak. A felvállalt feladatok elvégzéséért felelősséggel tartoznak.

13.2. A DÖK feladata

Az intézmény tanulói diákképvislettel diákönkormányzatot alakítanak. A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok figyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti. A Diákönkormányzat önálló szervezeti és működési szabállyal rendelkezik, aktívan részt vesz az egész iskolát érintő közös programok szervezésében. A DÖK éves munkaterv alapján dolgozik. Tevékenysége során közreműködik a színvonalas kulturális és sportélet megszervezésében és a tanulókörösség érdekképvisletében, gyakorolja a tanulókörösség és saját jogosítványait. A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó körösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van az iskolavezetés és nevelőtestület felé. A diákkörögyűléseken feltett kérdéseivel, előforduló problémák felvetésével és a diákok kéréseinek továbbításával segíti az iskola vezetésének munkáját. A diákönkormányzat működése gyakorlóterepe a körösségekben való hatékony együttműködésnek, így az állampolgári kompetenciák fejlesztésének.

13.3. A DÖK szervezete:

Tisztségviselők

- **gyermekvezetők**
 - osztályonkénti Dök-képviselő(k)
 - az önkormányzat gyermekvezetője, aki a városi diákönkormányzatban képviseli az intézmény diákkörösségét
- **felnőtt segítők, vezetők**
 - önkormányzat vezetője
 - segítő, támogató nevelők

13.4. A DÖK jogai

A diákönkormányzatnak **döntési joga** van (a nevelőtestület véleményének kikérésével) az alábbi kérdések szabályozásakor:

- saját működéséről,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- saját szervezeti és működési szabályzatának megalkotásakor,
- saját tájékoztatási rendszerének megalkotásakor és működtetések,
- a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásakor,
- egy tanítás nélküli munkanap programjának meghatározásakor.

A diákönkormányzat **véleményét** ki kell kérni:

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d) a házirend elfogadása előtt.

A véleményezési jogok köre

- A diákönkormányzatnak az iskola életével, a tanulókkal kapcsolatos minden kérdésben véleményezési joga van.
- Kötelező a diákönkormányzat véleményének kikérése az alábbi ügyekben:
- a tanév helyi rendjének meghatározásakor,
- a választható tantárgyak körének meghatározásakor,
- a tanulóval szemben lefolytatott fegyelmi eljárás során,
- az intézményi dokumentumok nyilvánosságának SzMSZ-ben történő szabályozásakor,
- az intézmény adatkezelési szabályzatának módosításánál,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt,
- a fenntartónak az intézmény átszervezésével, feladatának módosításával kapcsolatos döntése előtt.
- Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét -az előzőekben meghatározottakon túl ki kell kérni az alábbi ügyekben:
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben.

A diákönkormányzat feladata, hogy a jogszabályok és saját SzMSZ-e által meghatározottak szerint a tanulói jogoknak és kötelességeknek érvényt szerezzen, az egyének és közösségeik érdekeinek képviselésében lehetőségeinek megfelelően járjon el.

14. A tanulmányok alatti vizsgák, alkalmassági vizsga szabályai

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve (pl.: magántanuló),

- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Amennyiben a tanuló mulasztásainak száma az első félév végére meghaladja a megengedett mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az osztályozó vizsgát a félév zárása hetében a zárást megelőzően, illetve az adott tanév június 15-ig kell megszervezni.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén –legfeljebb három tantárgyból –elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsgát az intézményvezető által meghatározott időpontban, augusztus 15 és augusztus 31. között kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén, a vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Amennyiben mulasztások miatt kell osztályozó vizsgát tenni, a vizsga időpontjáról a tájékoztatást legkésőbb a vizsga napja előtt 8 nappal meg kell adni a szülőknek.

Különbözeti vizsgát abban az esetben kell tennie a második-nyolcadik évfolyamra jelentkező tanulónak, amennyiben előző iskolájában nem tanult olyan tantárgyat, amely szerepel az iskola helyi tantervében.

Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt is le lehet tenni.

A tanulmányok alatti vizsgák követelményei megegyeznek az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelményekkel.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgákat háromtagú bizottság előtt kell letenni, melyben két olyan pedagógusnak kell részt venni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

Az intézmény vezetője felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása megteremtéséért.

A vizsgabizottság elnöke felel a vizsga jogszerűségéért és szakszerűségéért.

A tanulmányok alatti vizsgákon az alábbi tantárgyakból kell írásbeli, szóbeli vagy gyakorlati vizsgarészeket tenniük a tanulóknak:

Alsó tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv	x	x	
Magyar irodalom	x	x	
Idegen nyelv	x	x	
Matematika	x	x	
Etika/Hit- és erkölcsstan		x	
Környezetismeret	x	x	
Ének-zene		x	x
Vizuális kultúra			x
Életvitel és gyakorlat			x
Testnevelés és sport			x
Nemzetiségi nyelv és irodalom	x	x	
Informatika		x	x
Nemzetiségi népismeret		x	

Felső tagozat

Tantárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlat
Magyar nyelv	x	x	
Magyar irodalom	x	x	
Idegen nyelv	x	x	
Matematika	x	x	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	x	x	
Etika/Hit- és erkölcsstan		x	
Természetismeret	x	x	
Biológia - egészségtan	x	x	
Fizika	x	x	
Kémia	x	x	
Földrajz	x	x	
Ének-zene	x	x	x
Vizuális kultúra			x
Dráma és tánc		x	
Informatika		x	x
Technika, életvitel és gyakorlat	x		x
Testnevelés és sport			x
Nemzetiségi nyelv és irodalom	x	x	
Nemzetiségi népismeret		x	
Hon-és népismeret		x	

Egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli és három szóbeli vagy gyakorlati vizsgát tehet. Az írásbeli feladatok megválaszolásához tantárgyanként maximálisan hatvan perc vehető igénybe. A szóbeli vizsgánál tantárgyanként harminc perc felkészülési idő áll a vizsgázó rendelkezésére. Sajátos nevelési igényű, illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló számára, a szakvéleményben foglaltak alapján az intézményvezető engedélyével:

- az írásbeli feladatok megválaszolására szánt időt legfeljebb harminc perccel lehet megnövelni,
- a szóbeli felkészülési idő legfeljebb tíz perccel növelhető,
- az iskolai tanulmányok alatt megengedett segédeszközök használatát lehetővé kell tenni,

- írásbeli vizsga helyett szóbeli vagy szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga tehető.

Alkalmassági vizsga

Intézményünkben a köznevelési típusú sportiskolai képzésre jelentkező gyermekek számára szervezünk alkalmassági vizsgát.

Köznevelési típusú sportiskolai képzés:

A Nkt. 50.§ (5) bekezdése alapján iskolánk alkalmassági vizsgálatot szervez a köznevelési típusú sportiskolai osztály beiskolázására a tanköteles korú gyermekek számára. A szülőket az óvodákon, intézményünk honlapján, plakáton és a helyi médiákon keresztül értesítjük a vizsgálat céljáról, helyéről, időpontjáról.

Iskolánk testnevelés munkaközössége mozgásos feladatsort állít össze, mely tartalmaz mászást, szökdelést, dobást, futást egyaránt a képességek feltárására. Így objektív képet kapunk, és ez alapján javaslatot teszünk a szülő számára, hogy gyermeke a nevezett sportiskolában tehetségét kibontakoztathassa.

- Az alkalmassági vizsga időpontja: mi n d e n év március hónap (pontosítva az éves munkatervben)
- Az alkalmassági vizsga helyszíne: 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola tagintézmény tornaterme

15. A felvétel helyi szabályai

Intézményünkben a felvételi eljárás rendjét az Nktv. 50.§ (1), (3), (6)-10), 51.§ alapján, valamint a tanév rendjében meghatározottak alapján szervezzük.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. Az igazgató a felvételi, átvételi kérelem elbírálása során az egyenlő bánásmód követelményei, valamint az Nktv. hivatkozott paragrafusai szerint jár el.

Pedagógiai programunk sajátosságai alapján a német nemzetiségi oktatás, valamint a köznevelési típusú sportiskolai képzés városi beiskolázású.

A köznevelési típusú sportiskolai osztályokba jelentkező és beiratkozó tanulók szüleitől írásbeli nyilatkozatot kérünk arról, hogy elfogadják a sportiskolai program követelményrendszerét, valamint támogatják gyermekeik edzéseken való rendszeres részvételét, hozzájárulnak gyermekeik versenyeztetéséhez.

A német nemzetiségi oktatásra jelentkező gyermekek szüleinek írásban nyilatkozniuk kell a német nemzetiséghez tartozásukról.

16. Az átvétel (iskolaváltás) helyi szabályai

a) Váltás intézményen belül:

Az intézmény igazgatója engedélyezi a szülőkkel és a tagintézmény vezetővel történt egyeztetés után. Az intézmény Pedagógiai programja és helyi tanterve lehetővé teszi, hogy tanulóink különbözeti vizsga nélkül változtathassanak – kivételt képez ez alól a német nemzetiségi oktatás, illetve a köznevelési típusú sportiskola osztályai.

b) Másik intézményből érkező tanulók esetén:

Az érkező tanulót az előző iskolában elsajátított ismereteiről az illetékes szaktanárok/osztálytanítók felmérlik. A felméréseket a tanuló osztályfőnöke koordinálja. Amennyiben a tanuló ismeretei valamely tantárgy/tantárgyak, terület esetén elmaradnak a székhely- ill. a tagintézmény követelményi szintjeitől, a szaktanárok/tanítók és az osztályfőnök az intézményvezetővel történt egyeztetés után dönthetnek különbözeti vizsga, egyéni segítségnyújtás, türelmi idő biztosítása, évfolyamismétlés lehetőségének alkalmazásáról. Amennyiben a tanulónak egyéni segítségnyújtásra van szüksége, annak időkereteit, időpontjait a tagintézmény esetében a tagintézmény-vezetővel való egyeztetés után rögzíthetik. Erről a tagintézményvezető írásban tájékoztatja az intézmény igazgatóját.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak –az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított különbözeti vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában –a bizonyítvány bejegyzése alapján –nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a különbözeti vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

c) Külföldről érkező tanulók átvétele:

A külföldön megkezdett és befejezetlen tanulmányok a magyar köznevelés iskolarendszerében folytathatók. A tanulmányok beszámításáról, továbbá a tanuló felvételéről az iskola igazgatója dönt. Ha a beszámítás kérdésében az iskola igazgatója nem tud dönteni, beszerzi a tankerület igazgatójának véleményét.

17. A szülő, a tanuló, az iskola és a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az eredményes oktató- nevelő tevékenység szülői segítség nélkül elképzelhetetlen. Kölcsönösen kell, hogy segítsék egymást e cél érdekében. Az együttműködés fontos **feltétele**, hogy a partnerek ismerjék alaposan az iskola **nevelési** programját, különösen annak első szakaszát, amely az itt folyó nevelő-oktató munka **alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit és eljárásait** határozza meg. Ez adhatja meg a **tartalmát** az együttműködésnek.

A pedagógusnak szüksége van azokra az információkra, amit csak a szülő közölhet, és a szülőknek is szükségük van arra, hogy folyamatában lássák az iskola működését. A nyitott iskolához megfelelő fórumokat kell teremteni.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról a székhelyintézmény vezetője/a tagintézmény-vezetője, a diákönkormányzatot segítő pedagógus és az osztályfőnökök tájékoztatják.

- A székhelyintézmény vezetője/a tagintézmény-vezetője legalább évente egyszer a diákközygylésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a tantestülettel, vagy az iskolaszékkel.

A szülőket az intézmény, illetve a tagintézmény egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az intézmény igazgatója/tagintézmény-vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- A székhelyintézmény vezetője/a tagintézmény-vezetője legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség ülésén, vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az intézmény igazgatója legalább évente egyszer az SZMK-választmány ülésén,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein, fogadóórákon.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Családlátogatás

Feladata: A gyerekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlődésének érdekében – szükség esetén.

b) Szülői értekezlet

Feladata: a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása, a szülők tájékoztatása:

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé,
- előadások szervezése szakemberek bevonásával.

c) Fogadóóra

Feladata. A szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal (otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetség gondozása, továbbtanulás, esetenként a gyermek tanulmányi előmenetele, iskolai magatartása, stb.)

d) Nyílt tanítási nap/nyílt tanítási hét

Feladata: A szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, közvetlenül tájékozódjon gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

A szülői értekezletek, a fogadóórák és nyílt tanítási napok/hetek időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

e) Írásbeli tájékoztató

Feladata. A szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai, vagy osztályszintű programokról.

Formái: tanulói tájékoztató füzet, üzenő füzet, iskolai internetes honlapok, évkönyv, iskolai, internetes honlapok...

f) A kapcsolattartás további alkalmazható formái:

- meghívás az adott kérdés megbeszélésére
- telefonon történő tájékoztatás
- spontán találkozások
- családi napok
- közös rendezvények
- iskolarádió
- faliújság

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével, vagy az iskolaszékkel.

Intézményünk oktató-nevelő feladatait aktívan segítik az intézmény mellett szerveződött alapítványok, melyek elsődleges célja a pedagógiai munka támogatása.

18. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Az alapító okiratban meghatározott tevékenységhez szükséges kötelező (minimális) eszköz- és felszerelésjegyzéket A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről szóló jegyzék a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 2. melléklete részletezi.

II. FEJEZET

Helyi tanterv

Gyulai Implom József Általános Iskola székhelyintézmény

1. A 2020-tól kifutó választott kerettanterv megnevezése

Az iskola helyi tanterve a nemzeti köznevelésről szóló törvény, a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervi rendelet, valamint a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve és mellékletei (Nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás feladatai) figyelembe vételével készült.

Az iskola az **Emberi Erőforrások Minisztere által jóváhagyott kerettanterveket** választotta, és helyi tantervét az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet és mellékletei, valamint a 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet és mellékletei alapján állította össze.

A kerettantervek a www.kerettanterv.ofi.hu, a www.kerettanterv.ofi.hu/kiegészites és a www.udpi.hu honlapról letölthetők.

A kerettantervek közül az alábbiakat alkalmazzuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Fizika	B változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének- zene alsó tagozat	A változat
Ének- zene felső tagozat	A változat

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére azzal a céllal emeljük meg, hogy ezekből a tantárgyakból az alapkészségek fejlesztésére, az egyéni képességekhez igazodó fejlesztésre, gyakorlásra több idő jusson.

2. Óratervek

Általános tanterv szerint 1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Idegen nyelv/Angol										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Szabadon tervezhető órák												
Magyar irodalom							1	1	36	1	1	36
Idegen nyelv/Angol	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	25	25	900	26	26	936

**Általános tanterv szerint
5-8. évfolyam óraterve**

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	2	2	172	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Idegen nyelv/Angol	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi állampolgári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia - egészségtn							2	2	72	1	1	36
Fizika							2	2	72	1	1	36
Kémia							1	1	36	2	2	72
Földrajz							1	1	36	2	2	72
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és tánc/Hon- népismeret*	1	1	36									
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Szabadon tervezhető órák												
Magyar irodalom							1	1	36			
Idegen nyelv/Angol	1		18		1	18						
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret				1	1	36						
Biológia-egészségtn											1	18
Fizika										1		18
Kémia								1	18			
Földrajz							1		18			
Vizuális kultúra		1	18	1		18						
Informatika	1	1	36									
Technika, életvitel gyakorlat										1	1	36
Kötelező tanítási órá összesen	28	28	1008	28	28	1008	31	31	1116	31	31	1116

* Dráma és tánc tantárgyat választja intézményünk.

Hagyományos német nemzetiségi nyelvoktató program 1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv és irodalom	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Nemzetiségi nyelv irodalom										2	2	72
Nemzetiségi népismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Idegen nyelv/angol										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene**	1	1	36	2	2	72	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra**	2	2	72	1	1	36	2	2	72	1	1	36
Életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Szabadon tervezhető órák												
Nemzetiségi nyelv irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Magyar irodalom							1	1	36	1	1	36
Nemzetiségi többlet tanóra*												
Nemzetiségi nyelv irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Kötelező tanítási óra összesen	27	27	972	27	27	972	27	27	972	29	29	1044
Nem kötelező (választható) tantárgy***												
Nemzetiségi nyelv irodalom	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Kötelező és nem kötele összesen	28	28	1008	28	28	1008	28	28	1008	29	29	1044

* A Nkt. 6. melléklet D oszlop határozza meg a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás többlet tanórai foglalkozásainak számát. Évfolyamonként 2 óra.

** 17/2013. (III. 1.) EMMI rendelet Nemzetiség iskolai oktatásának irányelve meghatározza, hogy a készségtárgyakra előírt óraszámából évi 36 óra átcsoportosítható a nemzetiségi nyelv és irodalom vagy a nemzetiségi népismeret oktatására. Ének-zene, illetve vizuális kultúra tantárgyak kerettanterv szerinti minimális kettő óraszámából 1 órát a nemzetiségi népismeret oktatására csoportosítunk át.

*** A 110/2012. Kormányrendelet 8.§ (3) d) pontja alapján a tanuló heti időkeretét valamennyi évfolyamon legfeljebb 4 tanítási órával lehet meghaladni. Ezt a nemzetiségi nyelv és irodalom órára fordítjuk.

Hagyományos német nemzetiségi nyelvoktató program 5-8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz	1.félév óraszám	2.félév óraszám	Éves órasz
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	2	2	172	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Nemzetiségi nyelv irodalom	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Nemzetiségi népismeret												
Idegen nyelv/angol	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi állampolgári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit-és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia – egészségtan							2	2	72	1	1	36
Fizika							2	2	72	1	1	36
Kémia							1	1	36	2	2	72
Földrajz							1	1	36	2	2	72
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra		1	18	1		18		1	18	1		18
Dráma és tánc/Hon- népismeret*	1	1	36									
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel gyakorlat	1		18		1	18	1		18			
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Szabadon tervezhető órák												
Nemzetiségi népismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Magyar irodalom							1	1	36			
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret				1	1	36						
Biológia-egészségtan											1	18
Informatika	1	1	36									
Nemzetiségi többlet tanóra												
Nemzetiségi nyelv irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Kötelező tanítási órák összesen	32	32	1152	32	32	1152	35	35	1260	35	35	1260

* Dráma és tánc tantárgyat választja intézményünk

1. Óratervek

2020-tól felmenő rendszerben bevezetett óratervek

Általános tanterv szerint 1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. fél órasz	2. fél órasz	Éves órasz	1. fél órasz	2. fél órasz	Éves órasz	1. fél órasz	2. fél órasz	Éves órasz	1. fél órasz	2. fél órasz	Éves órasz
Kötelező alapóraszám												
Magyar nyelv és irodalom	7	7	252	7	7	252	5	5	180	5	5	180
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret							1	1	36	1	1	36
Első élő idegen nyelv/Angol										2	2	72
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Digitális kultúra							1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Szabadon tervezhető órakeret												
Első élő idegen nyelv/Angol	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	24	24	864	24	24	864	24	24	864	24	24	864

Általános tanterv szerint

5-8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félév 1. órászáma	2. félév 2. órászáma	Éves óraszám	1. félév 1. órászáma	2. félév 2. órászáma	Éves óraszám	1. félév 1. órászáma	2. félév 2. órászáma	Éves óraszám	1. félév 1. órászáma	2. félév 2. órászáma	Éves óraszám
Kötelező alapóraszám												
Magyar nyelv és irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Történelem	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Állampolgári ismeretek										1	1	36
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természettudomány	2	2	72	2	2	72						
Kémia							1	1	36	2	2	72
Fizika							1	1	36	2	2	72
Biológia							2	2	72	1	1	36
Földrajz							2	2	72	1	1	36
Első élő idegen nyelv/Angol	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Ének-zene	2	2	72	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Digitális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Szabadon tervezhető órakeret												
Hon- és népismeret				1	1	36						
Dráma és színház							1	1	36			
Kötelező tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	29	29	1044	28	28	1008

Hagyományos német nemzetiségi nyelvoktató program

1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félév óraszám	2. félév óraszám	Éves órasz	1. félév óraszám	2. félév óraszám	Éves órasz	1. félév óraszám	2. félév óraszám	Éves órasz	1. félév óraszám	2. félév óraszám	Éves órasz
Kötelező alapóraszám												
Magyar nyelv és irodalom	7	7	252	7	7	252	5	5	180	5	5	180
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit-és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret							1	1	36	1	1	36
Német nyelv és irodalom*										2	2	72
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Digitális kultúra							1	1	36	1	1	36
Testnevelés	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Német népismeret***	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Szabadon tervezhető órakeret												
Német nyelv és irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	36
Nemzetiségi többlet tanóra**												
Német nyelv és irodalom	3	3	108	3	3	108	3	3	108	1	1	36
Német népismeret										1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	27	27	972	27	27	972

* A 110/2012. (VI.4.) Korm. Rendelet Mellékletének 1.2.1 A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön jogszabályok fejezet A nemzetiségi nevelés és oktatás elvei alapján az intézmény az idegen nyelv oktatásához biztosított óraszámot a nemzetiségi nyelv oktatására egészben átcsoportosítja. Ezt a német nyelv és irodalom órára fordítjuk.

**A 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet 8.§ (5) bekezdése alapján A nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolában a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest valamennyi évfolyamon legfeljebb 3 tanítási órával emelkedhet. Ezt a német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret órákra fordítjuk.

Hagyományos német nemzetiségi nyelvoktató program

5-8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. féléves	2. féléves	Éves	1. féléves	2. féléves	Éves	1. féléves	2. féléves	Éves	1. féléves	2. féléves	Éves
Kötelező alapóraszám												
Magyar nyelv és irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Történelem	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Állampolgári ismeretek										1	1	36
Etika/Hit-és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természettudomány	2	2	72	2	2	72						
Kémia							1	1	36	2	2	72
Fizika							1	1	36	2	2	72
Biológia							2	2	72	1	1	36
Földrajz							2	2	72	1	1	36
Német nyelv és irodalom*	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Ének-zene	2	2	72	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Digitális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Szabadon tervezhető órakeret												
Hon- és népismeret				1	1	36						
Dráma és színház							1	1	36			
Német nyelv és irodalom	1	1	36	1	1	36	1	1	36	2	2	72
Nemzetiségi többlet tanóra**												
Német nyelv és irodalom	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Német népismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	30	30	1080	30	30	1080	32	32	1152	31	31	1116

* A 110/2012. (VI.4.) Korm. Rendelet Mellékletének 1.2.1 A köznevelési rendszer egyes feladataira és intézményeire vonatkozó külön jogszabályok fejezet A nemzetiségi nevelés és oktatás elvei alapján az intézmény az idegen nyelv oktatásához biztosított óraszámot a nemzetiségi nyelv oktatására egészben átcsoportosítja. Ezt a német nyelv és irodalom órára fordítjuk.

**A 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet 8.§ (5) bekezdése alapján A nemzetiségi nevelést-oktatást folytató iskolában a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege a (3) bekezdésben egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest valamennyi évfolyamon legfeljebb 3 tanítási órával emelkedhet. Ezt a német nyelv és irodalom, valamint a német népismeret órákra fordítjuk.

2.1. Kötelező etika vagy hit- és erkölcsstan oktatás

Az Nkt. 35.§ (1) és (4) bekezdése alapján az állami általános iskolában az etika óra vagy az ehelyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

A 22/2013. EMMI rendelet alapján:

- Az iskola igazgatója jelöli ki március 1. és március 14. között azt az időpontot, amikor az egyházi jogi személy tájékoztatást tart arról, hogy milyen módon szervezi meg a következő tanévben a hit- és erkölcsstan oktatást.
- A szülő beiratkozásról, átiratkozáskor írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy etika vagy hit- és erkölcsstan oktatást igényel gyermeke számára. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez.
- Beiratkozáskor jelen lehet az egyházi jogi személy képviselője is tájékoztatási célból.
- A hit- és erkölcsstan oktatásra létrehozott csoportok létszámáról az igazgató június 30-ig tájékoztatja a fenntartót.
- A szülő a választással kapcsolatos módosítását minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és az egyház képviselőjével.
- A 22/2013. EMMI rendelet (3) bekezdés szerint a tanulócsoportok kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoportok összevonhatók és az órákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.
- A hit és erkölcsstan oktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és erkölcsstan oktatásra való jelentkezés szervezése, a foglalkozások ellenőrzése az egyházi jogi személy feladata.
- A hit- és erkölcsstan órákra vonatkozó csoportnaplót a hitoktató, hittanár vezeti, az iskola egyéb tanügyi dokumentumaiban a hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos további adminisztrációt az osztályfőnök végzi el a hitoktató, hittanár tájékoztatása alapján minden tanítási órát követő tanítási nap végéig.
- Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud szakszerű helyettesítésről gondoskodni, az iskola köteles a tanulók felügyeletét biztosítani.

Az etika és a hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54.§ alapján történik.

Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit- és erkölcsstan” megnevezést használja.

3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Kiemelt feladat az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése. Fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.

A mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával elősegítjük az iskolai fegyelem és figyelem kialakulását.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény- elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nemzeti alaptanterv elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

Elősegítjük a teljesítmények növekedését a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával, a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Célunk a kreativitás; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

Megtanítjuk hogyan alkalmazható a megfigyelés módszere, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban.

Olyan tudás kialakítása a célunk, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

A differenciált tanítás- tanulás megvalósulásához olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak kialakítását, fejlesztését. Fontos szempont, hogy a tanulók cselekvő módon vegyenek részt a tanulásban önállóságukat, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket előtérbe állítva.

Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságát növeljük.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat. Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a

drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani. Az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával segítjük a megfelelő, alkotó kommunikációt a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

Célunk, hogy tanulóink támogatást kapjanak a NAT-ban deklarált kompetenciák megalapozásához, kibontakoztatásához és megerősítéséhez, értékeket, készségeket és életszerű tudást sajátítsanak el, és képessé váljanak ezek alkalmazására.

A megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztését kooperatív tanulásszervezési módokkal valósítjuk meg. Az ismereteket főképpen tevékenykedtetés útján szereztetjük meg.

A kompetencia alapú oktatás előnyeit felhasználva olyan módszereket, technikákat (kooperatív, projekt, stb.) alkalmazunk, melyek segítségével a tanulók olyan képességei fejlődnek, mint a kommunikációs képesség, vitakészség, együttműködés.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.

A magasabb iskolafokon történő helytálláshoz kreatív, innovatív, világra nyitott, egyéni teljesítményre és csoportmunkára egyaránt képes, korszerű, több területen is mobilizálható tudással rendelkező tanulókat kell képeznünk.

- mintákat adunk a korszerű ismeretszerzéshez, továbbfejlesztjük a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;
- törekszünk a pozitív személyiségjegyek kialakítására helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- tovább erősítjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot;
- elmélyítjük a szülőföldhöz és a nemzethez való tartozás érzését

3.1 Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében. Ezt először a 97. § (6) bekezdése alapján a 2012/2013. tanévben az iskolai oktatás első, ötödik évfolyamán kellett bevezetni, majd ezt követően felmenő rendszerben.

A Nkt 27.§ (11) alapján ötödik évfolyamtól a heti öt testnevelés óra keretéből, legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki,

-
- egyesületben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik – a félévre érvényes, az egyesület által kiállított igazolással váltható ki.

Iskolánkban a mindennapos testnevelés az iskolai nevelés- oktatás első és ötödik évfolyamain 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben került bevezetésre. Az ezeken az évfolyamokon alkalmazott helyi tantervbe beépítésre került a heti 5 testnevelés óra.

Célunk: a tanulók szomatikus kultúrájának (fizikai kompetenciáinak) fejlesztése. A kondicionális és koordinációs képességek fejlesztése, a fizikai tevékenységekben való részvételhez szükséges megfelelő mentális kondíció és elméleti felkészültség biztosítása, továbbá a testmozgáshoz és az egész életen át tartó, egészségmegőrzést szolgáló sporttevékenységekhez szükséges mozgáskultúra és állóképesség kialakítása. A középpontjában a gyermek teljes körű testi, szellemi fejlesztése áll, valamint olyan fontos társadalmi értékek közvetítése, mint az önfegyelem, a szolidaritás, a csapatszellem, a tolerancia és a becsületes játék.

A mindennapos testnevelés feladatrendszere: a fenti célok elérése érdekében el kell érjünk, hogy a tanulók napi tevékenységének részévé váljon az egészséges mozgás, a szabadidő aktív eltöltése. A helyesen megalapozott életvitel természetessé váljon.

Intézményünk mindennapos testnevelés programjának tartalmi elemei:

- 1-8. évfolyam általános tanterv szerint: heti 5 testnevelés óra
- 1-4. évfolyam nemzetiségi tanterv szerint: heti 4 testnevelés óra + heti 1 óra német nemzetiségi néptánc
- 5-8. évfolyam nemzetiségi tanterv szerint: heti 5 testnevelés óra

3.2 Csoportbontások, egyéb foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Csoportbontások

A tanulócsoporthoz bontásával célunk az, hogy a hagyományos osztálykeretnél kisebb létszám segítségével a tanulók tudását jól megalapozzuk, ismereteiket elmélyítsük. Emellett több idő jut a kommunikációs készségek fejlesztésére, a manuális tevékenységek megvalósítására, önálló produktumok létrehozására. Így a tantárgyi és az infrastrukturális sajátosságok az alábbi tantárgyak esetén teszik indokolttá ezt:

1. Idegen nyelv oktatás:
 - angol
 - német nemzetiségi nyelv és irodalom oktatása a hagyományos német nemzetiségi nyelvoktató programban
2. Informatika oktatás
3. Technika, életvitel és gyakorlat oktatás
4. Nemzetiségi népismeret oktatás német nemzetiségi nyelvoktató programban

3.3 Egyéb foglalkozások szervezése

A szülők, a tanulók igényeinek, az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek, a fenntartó által biztosított lehetőségek függvényében, valamint a gyermekek továbbtanulási igényeinek figyelembe vételével szervezzük meg a nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve is.

Megszervezésüknél a jelentkezők számát (minimum 10 fő/csoport) úgy határozzuk meg, hogy az biztosítani tudja a foglalkozás jellegétől függően feladatként hozzá rendelt tehetséggondozás, felzárkóztatás, hátránykompenzálás keretét. A létszám minimuma változhat akkor, ha a feladat jellege ezt megköveteli. Iskolánkban a csoportok indítását mindig előzetes igényfelmérés után állítjuk össze. A választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A foglalkozások megszervezéséről – az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek, munkacsoportok illetve ennek hiányában az egyes szaktanárok javaslatát figyelembe véve, az intézményvezető dönt, és a munkaterv tartalmazza aktuális feltételrendszerüket.

A választható órakeret felhasználása tanévenként pontosításra kerül, amelyet a fenntartóval való egyeztetést követően a mindenkori tantárgyfelosztás tartalmaz.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

a) Választható tanórán kívüli rendszeres foglalkozások: tanév elején meghirdetett sport és egyéb szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások, felzárkóztatások

b) Szabadidős foglalkozások:

- tömegsport
- kirándulások, táborok, színház-, múzeumlátogatás, könyvtári órák 1-8. évfolyamon

c) Pedagógiai Szakszolgálat, Szakértői Bizottság, valamint szakorvos javaslata alapján kötelező foglalkozások:

- 1-8. évfolyam: fejlesztő foglalkozás, gyógytestnevelés

d) Nem kötelező (választható) tantárgyak

Hagyományos német nemzetiségi nyelvoktató program 1-4. évfolyam

- Nemzetiségi nyelv és irodalom: értékelés érdemjeggyel, 1-3. évfolyam

3.3.1. Választható tantárgyak, foglalkozások választásának szabályai:

- A tanórán kívüli foglalkozásokra a tanulói jelentkezés a d) pontban meghatározottak kivételével önkéntes. A jelentkezés a tanév elején a tantestület illetve törvényi szabályozás által meghatározott módon és időpontig történik, egész tanévre szól.
- a felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokra a tanulókat a Szakértői Bizottság, a Pedagógiai Szakszolgálat, illetve a pedagógusok jelölik ki képességeik, tanulmányi eredményeik alapján. Ezeken az órákon a tanulók részvétele kötelező.
- A felsorolt foglalkozások megtartásához igénybe lehet venni az iskola tantermeit, csoportszobáit, könyvtárát, tornatermet, sportudvarát
- A tanuló (szülő) joga, hogy válasszon az iskola által felajánlott tanórán kívüli foglalkozásokból, melyekről az osztályfőnöktől, szaktanároktól kapnak tájékoztatást, javaslatot.
- A választást a szülőnek írásban kell jeleznie.
- A tanuló kötelessége, hogy az általa/ szülő által választott, illetve a 4. pontban felsorolt tanórán kívüli foglalkozásokon részt vegyen, rendszeres munkával, fegyelmezett

magatartással eleget tegyen tanulmányi kötelezettségének. Ennek érdekében a tanórákon hiánytalan, rendezett felszereléssel kell megjelennie. A szükséges eszközöket a foglalkozást/tanórát tartó pedagógus határozza meg.

- A foglalkozásról való hiányzást a tanulónak igazolnia kell.

4. A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelése-oktatása kapcsán a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

A sajátos nevelési igényű tanulót a többi tanulóval együtt nevelő, oktató iskola a helyi tantervének elkészítésénél az e rendelet **(32/2012. (X. 8.) EMMI)** 2. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét is figyelembe veszi.

Helyi pedagógiai programunknál alapul vesszük, hogy a segítséggel élő gyermek minden más gyermekhez hasonló tulajdonságokkal rendelkezik, és ugyanabban a kultúrában, közösségben, társadalomban él. Ezért felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve oktatásukhoz-nevelésükhöz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket, hogy felkészítésük olyan mértékűvé váljon, amivel iskolaváltás esetén egy másik iskolában folytatni tudják tanulmányaikat, és képessé válhassanak szakképzésre.

Az integrált képzés a speciális egyéni szükségletekhez is igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel, kimenet-szabályozással történik, a NAT-ban lefektetett általános célok és a közoktatás tartalmi szabályozásának elveihez alkalmazkodva, figyelembe véve a fogyatékos tanulók pedagógiai programjának irányelveit, valamint kerettantervüket.

Az intézmény szakmai alapdokumentuma szerint az alábbi sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását-nevelését vállalja:

- a) mozgásszervi fogyatékos
- b) érzékszervi fogyatékos
- c) beszédfogyatékos
- d) Autizmus spektrumzavar
- e) egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők

Az intézmény az iskolai nevelés keretén belül ellátja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését. Az NKT 2011.évi CXCV. törvény 47.§ (1.) A sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. A sajátos nevelési igény, illetve fogyatékoság tényét kizárólag a szakértői és rehabilitációs bizottságok állapíthatják meg komplex – orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai – vizsgálat alapján. Továbbá a fogyatékoság szűrése, vizsgálata alapján javaslatot tesz a szakértői véleményben a tanuló különleges gondozás keretében történő ellátásra, az ellátás módjára, formájára és helyére, az ellátáshoz kapcsolódó pedagógiai szakszolgálatra, valamint megállapítja, hogy a tanuló a többi tanulóval közösen részt vehet-e az iskolai oktatásban. Ezen kívül a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői javaslata alapján az igazgató egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése és minősítése alól felmentést ad, eltérő haladási tempót, vagy a számonkéréseknél hosszabb időtényezőt engedélyez a rászoruló tanulóknál. Ktv. 30.§. (9)

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei:

- az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség szempontjainak érvényesítése az intézmény pedagógiai gyakorlatában
- szegregációmentes együttnevelést biztosító környezet kialakítása
- befogadó/inkluzív pedagógia alkalmazása
- integráció: HH, HHH
- integráció: SNI – s tanulók egyéni fejlesztése
- az alapozó időszak megnyújtása; az óvodában megkezdett fejlesztések folytatása
- az érzékszervi tapasztalásra épülő tanulás
- kooperatív csoportmunka alkalmazása heterogén csoportban – az egymástól való tanulás biztosítása
- a verbális és vizuális információhordozók együttes alkalmazása a tanítás folyamán
- tevékenységközpontú pedagógiai módszerek, eljárások alkalmazása
- az önértékelés és csoportértékelés alkalmazása
- hatékony tanuló – megismerési technikák alkalmazása
- egyéni fejlesztési tervek alkalmazása

Az integráció célja és feladatai:

- A sajátos nevelési igényű tanuló együttnevelése teljes integráció formájában, melynek keretében a sérült gyermek a teljes időt együtt tölti társaival a többségi iskolában.
- Az iskola tantestületének és tanuló ifjúságának elfogadó és segítő jellegű hozzáállásának kialakítása.
- A leendő tanítók, tanárok tájékoztatása és felkészítése a feladatra.
- A leendő osztályterem megfelelő és körültekintő berendezése.
- A törvény által előírt és biztosított habilitációs és rehabilitációs órakeret felhasználásának megtervezése és egyeztetése a megfelelő szakemberekkel.
- Az oktatás-nevelés folyamatában a leoptimálisabb tanítási-tanulási módszer kiválasztása.
- Szakmaközi együttműködés kiépítése és team- munka formájában történő megvalósítása.

4.1. Testi, érzékszervi, értelmi és beszéd fogyatékos tanulók integrált nevelése-oktatása

Célja:

A testi, érzékszervi, értelmi és beszéd fogyatékos tanuló együttnevelése teljes integráció formájában, melynek keretében a sérült gyermek a teljes időt együtt tölti társaival a többségi iskolában.

Feladatai:

Az iskola tantestületének és tanuló ifjúságának elfogadó és segítő jellegű hozzáállásának kialakítása. A leendő tanítók tájékoztatása és felkészítése a feladatra.

A leendő osztályterem megfelelő és körültekintő berendezése.

A törvény által előírt és biztosított rehabilitációs órakeret felhasználásának megtervezése. Az oktatás-

nevelés folyamatában a legoptimálisabb tanítási-tanulási módszer kiválasztása. Szakmaközi együttműködés kiépítése és team- munka formájában történő megvalósítása.

Kiemelt fejlesztési feladatok:

A kiemelt fejlesztési feladatok teljesítését a tanulók életkori sajátosságai és a fogyatékból adódó egyéni eltérések egymással kölcsönhatásban befolyásolhatják.

- Énkép, önismeret: A személyiség építésének és a lelki egyensúly fenntartásának egyik eszköze a lehetőségek szerinti önállóságra nevelés. A tanulóknál akkor alakul ki reális, pozitív énkép, ha önmagához képest fejlődik, ér el sikereket.
- Információs és kommunikációs kultúra: A fogyatékkal élő tanulóknak gondot okozhat a kommunikáció, a szóbeli információk feldolgozása, érzékelése, megértése és alkalmazása. Hátrányait az információszerzésben és adásban pótolhatja az elektronikus eszközök, a média használata. Az információs társadalom fejlődése azt is lehetővé teszi, hogy a tanuló nem az alkalmatlanságot, a képességek hiányát érzi, mert olyan eszközöket használhat, amelyek alkalmazásával az életminősége javulhat. Lehetőséget kell teremteni arra, hogy a tanulók ne csak az *Informatika* műveltségi területen belül használják a számítógépet, hanem - ha szükséges - a tanítási órákon is. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a kézírásra az állapota miatt képtelen és a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.
- Tanulás: A fogyatékkal élő tanulóknál fokozott figyelmet kell fordítani a tanulás összetevőinek tanítására, az egyénre szabott tanulás módszereinek megválasztására. Az előzetes tapasztalatszerzésre az akadályozottságuk miatt nem mindig kerül sor, ezért a tanuló előzetes tudása is hiányos lehet. A tapasztalati alapozás lehetőségeinek megteremtésével, a kíváncsiság, érdeklődés és megoldási késztetés felkeltésével és megtartásával stabil motiváció érhető el.
- Testi és lelki egészség: A fejlesztések során törekedni kell arra, hogy a tanulók minél inkább megismerjék korlátozottságuk okát és annak következményeit, elsajátítsák és alkalmazzák az azzal kapcsolatos higiéniai szabályokat. A kellő mértékű önállóság akkor valósítható meg, ha megismerik saját értékeiket.
- Felkészülés a felnőtt lét szerepeire: Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Ezért lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, kidolgozása és működtetése, illetve azoknak az eszközöknek a megtalálása, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. A lelki egyensúly fenntartásának elengedhetetlen eszköze a bizonytalanság kezelésének képessége, amelynek kialakítása a nevelő- oktató munka fontos feladata.

4.2. Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók:

Az integráció célja: Önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése, reális énkép kialakítása.

Feladatai: Biztosítani kell:

- a tanuló beilleszkedését és együtt haladását a többi tanulóval, ez segíti a nyitottabb személyiség formálását,
- a Szakértői Bizottság, és a Nevelési Tanácsadó által adott javaslatok beépítését az egyéni fejlesztési tervekbe,
- a pedagógusok, a szülők és a többi gyermek felkészítését,
- a fejlesztő szemlélet érvényesítését, dysfunkció-specifikus módszerek alkalmazását, folyamatos értékelést, együttműködést a szakemberekkel.

Kiemelt feladatok:

Elengedhetetlen, hogy a fejlesztésben résztvevő szakemberek team-munkában dolgozzanak, együtt kell meghatározni a tennivalókat.

Alapvető tényező továbbá, hogy a pedagógusok jártasak legyenek differenciált tanulásszervezésben.

A differenciálás az a folyamat, melynek során a pedagógus a tanulási folyamatot az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez rendeli.

Ezáltal tudja a tanulóhoz igazítani a tananyag tartalmát, szintjét, a tanulás ütemét, az alkalmazott módszereket, az ellenőrzés, értékelés, számonkérés típusát stb.

A szülők szerepe, befolyásoló hatása is jelentős a fejlesztés hatékonysága szempontjából. Elsősorban az egyéni igényekhez szabott, optimális, támogató környezetet kell biztosítaniuk. Nagy szerepet játszanak abban, hogy a beilleszkedés sikeres legyen, kapcsolatot tartanak az osztálytanítóval és a fejlesztő pedagógussal.

A pedagógusoknak nem szabad figyelmen kívül hagyniuk az ép (nem SNI, tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséget nem mutató) gyermekek szüleit sem, empátiás készséget kell kialakítani bennük, mert fontos, hogy a szülők támogassák gyermeküket a sajátos nevelési igényű tanulók elfogadásában. A pedagógusok feladata, hogy ismertessék az osztálytársakkal a dysfunkció mibenlétét, a segítségnyújtás lehetőségeit, a különbözőség fogalmát, a miben vagyok erős, miben vagyok gyengébb nézőpontjából. Meg kell találni azt az egyensúlyt, hogy a SNI és a tanulási, magatartási és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanuló pont annyi segítséget kapjon, amennyire szüksége van: se többet, se kevesebbet.

A megvalósítás színterei: minden tanórán, felzárkóztató foglalkozáson.

4.3. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló:

Az integráció célja:

Az érzelmi biztonság megteremtése, a közösségbe való beilleszkedés, az interperszonális kapcsolatok kialakítása.

Feladatai:

- Strukturált környezet biztosítása az időbeli és térbeli tájékozódás segítéséhez
- speciális, egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítása
- vizuálisan segített kommunikációs rendszer

Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók csoportja változatos, de a központi sérülés azonos jellege miatt meghatározhatóak közös szükségleteik és egységes módszertani javaslatok.

Kiemelt feladatai:

a szociális fogvatékossággal összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat a fejlesztésben és a tanításban, a viselkedésproblémák kezelésében alapvető a kognitív-viselkedésterápia módszereinek alkalmazása

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése: Hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, a szociális normáknak a direkt tanítása, mivel azok intuitív megértése, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. A sikerélményeket biztosító, a gyermek érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés: A helyes étkezési, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása szintén prioritást kap. A viselkedésproblémák megelőzése és hatékony kezelése hozzájárul a testi-lelki egészség megőrzéséhez.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: Az önkéntes feladatokban való részvétel segítheti együttműködési és problémamegoldó képességeik fejlődését, elősegítheti pozitív énképük alakulását, önbecsülésük növekedését.

5. Egész napos iskola

Az egész napos iskola olyan iskolaszervezési forma, amelyben a tanórai és egyéb foglalkozásokat az iskola délelőtt és délután, egyenletesen szétosztva 16 óráig szervezi meg a tanulók egyenletes terhelése érdekében.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítanunk kell:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítésében,
- a tananyag megértéséhez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatást,
- a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 19.§ (3) alapján:

Az egész napos tanulásszervezéssel megkönnyítjük tanulóinknak az óvodából az iskolába való átmenetet, megerősítjük az alapkészségeiket, megteremtjük az egyéni differenciálást, a felzárkóztatás és tehetséggondozás lehetőségeit az iskola keretein belül.

Mindezt speciális órarenddel tudjuk megvalósítani, melyben a tanítási órák, önálló tanulási tevékenységek, szabadidős programok váltják egymást.

Az új ismeretszerzés, tanulás-gyakorlás folyamata végig az iskolában zajlik, ezért az egész napos oktatásban résztvevő tanulóinknak nem adunk írásbeli házi feladatot sem szorgalmi időben, sem szünetekben.

Nevelési célunk:

- A tanórákon szerzett ismeretek elmélyítése, játékos gyakorlása.
- A tanórákon szerzett ismeretek felhasználása, kapcsolása szabadon választott tevékenységhez.
- A szabadidővel való tudatos gazdálkodás képességének elsajátíttatása.
- A nevelőkkel való családi viszony kialakítása.
- Társas kapcsolatok kialakítása, társaikhoz való viszony mélyítése.

6. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei (tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége)

A tanulásszervezés lehető leghatékonyabb megoldásához szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára. Ezeket három nagy csoportra oszthatjuk:

- információhordozók: tankönyvek, szövegek, képek, filmek, hanghordozók, makettek, stb.
- feladathordozók: munkafüzetek, feladatlapok, stb.
- digitális eszközök: animációk, szimulációk, interaktív feladatsorok.

A tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztása csak a szakmai munkaközösségek, illetve munkacsoportok véleményének kikérésével lehetséges, melyek figyelembe veszik a vonatkozó jogszabályokat, a tanár módszertani szabadságát, és a tanulók jogát a tárgyilagos és többoldalú ismeretszerzéshez.

Alapelvnek tekintjük, hogy a tankönyv tartalma a lehető legnagyobb mértékben egyezzen meg a tanterv tartalmával.

Csak olyan tankönyvet, tanulmányi segédletet, taneszközt alkalmazunk, amely biztosítja az ismeretek objektív, tárgyilagos átadását, nem akadályozza a többoldalú ismertszerzést, a legkorszerűbb ismereteket tartalmazza, és megfelel a tanulók életkori sajátosságainak.

A tankönyv, tanulmányi segédlet, a tanuló számára kötelező taneszközök kiválasztásánál – ha a választás nem veszélyezteti a követelmények teljesítését – a tanuló számára olcsóbb megoldást alkalmazzuk.

Nyelvoktatás esetében előnyben részesítjük azokat a tankönyvrendszereket, ahol rendelkezésre áll (beszerezhető) az egységes nyelvkönyv-, munkafüzet-, hang-, és képanyagrendszer.

A szemléltetést, illetve tanulói tevékenységet igénylő tananyag feldolgozásához szükséges taneszközöket iskolánk a pedagógusok bevonásával tanévenként felülvizsgálja.

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az oktatásért felelős miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt szülői értekezleteken tájékoztatjuk.

A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

Az iskola arra törekszik, hogy támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára illetve, hogy kiterjessze, általánossá tegye a tartós tankönyvek iskolai használatát.

A köznevelési törvény 46. § (5) bekezdése rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig, továbbá a nemzetiségi nevelés-oktatásban az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre azzal, hogy térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott minden tanuló számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani.

A tankönyvrendelés rendjét a 16/2013. (II.28.) EMMI rendelet szabályozza.

7. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket minden tantárgyból sikeresen teljesítette.

Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz. De ez nem jelenti azt, hogy minden tanulónak azonos időben azonos teljesítményt kell elérnie. A nevelőtestületnek jogában áll a magasabb évfolyamba lépés lehetőségét biztosítani a tanulónak akkor is, ha az adott témakörben kevesebbet teljesít az átlagnál. Ezen tanulók egyéni képességeit, haladási ütemét kell figyelembe venni.

3. Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A vizsgázó, javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A javítóvizsga minimumkövetelményeit a helyi tantervek tartalmazzák, évfolyamra, tantárgyra lebontva.

4. A második-nyolcadik évfolyamon a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- 20/2012. EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésben meghatározott időnél többet mulaszt (250 tanítási óra, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja) és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

- 1., 2. és 3. évfolyamon: Magyar nyelv és magyar irodalom, Matematika, Etika/hit- és erkölcsstan, Környezetismeret, Ének-zene, Vizuális kultúra, Életvitel és gyakorlat, Testnevelés
Nemzetiségi oktatás: Nemzetiségi nyelv és irodalom, Nemzetiségi népismeret
- 4. évfolyamon: Magyar nyelv és magyar irodalom, Matematika, Angol, Etika/hit- és erkölcsstan, Környezetismeret, Ének-zene, Vizuális kultúra, Életvitel és gyakorlat, Testnevelés
Nemzetiségi oktatás: Nemzetiségi nyelv és irodalom, Nemzetiségi népismeret
- 5. évfolyamon: Magyar nyelv és magyar irodalom, Angol, Matematika, Történelem, Etika/hit- és erkölcsstan, Természetismeret, Ének-zene, Vizuális kultúra, Dráma és tánc, Technika, Testnevelés, Informatika
Nemzetiségi oktatás: Nemzetiségi nyelv és irodalom, Nemzetiségi népismeret
- 6. évfolyamon: Magyar nyelv és magyar irodalom, Angol, Matematika, Történelem, Etika/hit- és erkölcsstan, Természetismeret, Ének-zene, Vizuális kultúra, Technika, Testnevelés, Informatika
Nemzetiségi oktatás: Nemzetiségi nyelv és irodalom, Nemzetiségi népismeret
- 7. és 8. évfolyamon: Magyar nyelv és magyar irodalom, Angol, Matematika, Történelem, Etika/hit- és erkölcsstan, Biológia, Fizika, Kémia, Földrajz, Ének-zene, Vizuális kultúra, Technika, Testnevelés, Informatika
Nemzetiségi oktatás: Nemzetiségi nyelv és irodalom, Nemzetiségi népismeret

A helyi tantervben nem szabályozott esetekben a köznevelési törvény és a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló rendelet előírásait kell alkalmazni.

8. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

8.1. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének elvei

8.1.1. A tanulók magatartásának értékelési elvei

Nkt 54§(1)-(6) bekezdésének értelmében

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a második év végén, és harmadik-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk. Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók magatartását **példás, jó, változó, rossz** szöveges minősítéssel értékeljük.

A második osztály második félévében és a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, fegyelmezetten viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tiszteletudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon fegyelmezetten viselkedik;
- feladatait a töle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;

- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
 - o feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
 - o magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
 - o viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
 - o több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása
- vagy ennél magasabb fokozatú büntetése van.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül többségének együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

8.1.2. A tanulók szorgalmának értékelési elvei

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a második év végén, harmadik-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók szorgalmát **példás, jó, változó, hanyag** szöveges minősítéssel értékeljük.

A második év végén, harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
 - o tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
 - o a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
 - o a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
 - o taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
 - o rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
 - o a tanórákon többnyire aktív;
 - o többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik;

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül többségének együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,

az iskola jutalomban részesítheti.

8.2. A tanuló jutalmazásával összefüggő elvek

Az iskolai jutalmazás formái és elvei:

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretet adhatók:

- tanári, tanítói dicséret,
- szaktanári dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért, (félévkor dicséret, év végén kitűnő)
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló bizonyítványába és anyakönyvébe be kell jegyezni.

- c) Iskolai hagyományként a következő díjakat, kitüntetések adjuk át tanulóinknak az év végén:
Implom-díj, Kisiskolás Implom-díj, Nívódíjak, Jó tanuló- jó sportoló díj, Kiváló sportmunkáért díj,
8 éven át kitűnő tanuló díj, DÖK-díj, Alapítványi díj, Pro musica díj, Scherer-díj,
Környezetvédelmi díj, Szepesvári Gergely- emlékdíj
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülhetnek.
- e) A d) pontban említettnél magasabb szintű versenyeken elért alábbi eredményekért igazgatói dicséretben részesülnek a tanulók:
- Városi 1. hely
 - Megyei/Területi 1-3. hely
 - Országos 1-10. hely
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

8.3. A fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

A tanuló fegyelmi felelősségével kapcsolatos eljárásnál alapvetően figyelembe kell venni a Nkt. 58. §-át.

1. Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének, fegyelmi felelősségre vonásban kell részesíteni.

2. Az iskolai fegyelmi felelősségre vonás formái:

- tanári, tanítói figyelmeztetés szóban vagy írásban;
- szaktanári figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés vagy megrovás
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés vagy megrovás
- nevelőtestületi figyelmeztetés
- nevelőtestületi intés vagy megrovás.

3. Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A figyelmeztetéseket először szóban, majd írásban, az intéseket, megrovásokat írásban kell rögzíteni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

9. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, ismeretek számonkérésének rendje formái

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Ennek fő céljai:
 - a tanuló teljesítményének, egyéni fejlődésének visszaigazolása, az önértékelés, önfejlesztés, egyéni stratégiák fejlesztése
 - a pedagógus számára információ biztosítása a tanítás-tanulás tervezéséhez az új módszerek (pl. kooperatív csoportmunka) felhasználásával
 - az oktatási rendszer működéséről, az oktatási célok megvalósulásáról való folyamatos visszajelzés

Ennek alapvetően kétféle módja lehetséges:

- belső, formatív a tanulót önmagához mérő, saját fejlődési folyamatában visszajelzést adó, visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a hibák azonosítása a tananyagon belül a megoldási módok kialakítása szempontjából.
- és külső, formatív mérés.

2. A pedagógiai értékelés funkciói:

Diagnosztikus értékelés:

- Célja, hogy a pedagógiai folyamatot eredményessé tegye, feltárja a tanulócsoport előismereteit, hiányosságait
- Elsősorban új évfolyamra, iskolafokozatra belépésnél, új témakör anyagának tanítása előtt alkalmazzák
- A tanítási-tanulási folyamat eredményességéről a tanárnak ad visszajelzést

Formatív értékelés:

- Célja, hogy a tanulók eredményes tanulását segítse
- Nem ítéli meg az eddigi tudását, azokra a lehetőségekre mutat rá, melyekkel a tanulási folyamat eredményesebbé válhat
- A tanulási hibák, nehézségek differenciált feltárásával segíteni, fejleszteni tudja a tanulót, a tanulási folyamatot, a javítási lehetőségeket veszi számba
- Személyre szabott, egyértelmű tanulási célok jelölhetők ki, az ezek elérésében való előrehaladásról, elérésükről visszajelzést ad
- Elsősorban a tanuló számára nyújt visszajelzést erősségeiről, hiányosságairól, fejlődésének lehetőségeiről

Szummatív értékelés:

- Egy előre megadott, kívánatos (tantervekben előírt) szinthez viszonyított értékelés
- A teljesítmény minőségét az alacsonyabb korosztályokban szöveges értékeléssel, később általában osztályzattal fejezik ki
- Elsősorban a tanuló, szülő számára nyújt visszajelzést

A személyre szabott fejlesztést az egymást kiegészítő, változatos értékelési funkciók biztosítják.

3. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján

ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az életkorhoz illeszkedően kiemelten az alábbiakat **értékelhetjük**:

- fogalomhasználatot,
- lényegkiemelést,
- frontális kérdésekre adandó rövid, szakmailag pontos választ,
- szempontok alapján történő beszámolót,
- egy-egy téma összefüggő szabatos kifejtését,
- ábra, kép leírását,
- grafikonok, diagrammok elemzését, értékelését,
- információk értelmezését és felhasználását,
- kiselőadás tartását (könyv- és lexikonhasználat),
- szóbeli magyarázat fűzését képanyagokhoz,
- vázlat, feleletterv készítését,
- logikai okfejtést, érvelést, stb.

Az **ellenőrzés** lehetséges módozatai:

- tesztlap
- szóbeli felelet
- írásbeli felelet
- témazáró dolgozat
- csoportmunka
- egyszerű kísérlet
- gyakorlat
- otthoni munka (megfigyelés, gyűjtőmunka, házi feladatok)
- verseny, vetélkedő szervezése, ill. azokon való részvétel

4. Iskolai szintű felmérések félévkor, illetve év végén az adott tanév kiemelt feladatának függvényében történnek, melynek meghatározása az iskolai munkatervben kerül rögzítésre.
5. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:
 - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
 - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak, vagy összegző munkát nyújtanak be.
6. A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül sor kerülhet írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak lehetőség szerint egyszer kell felelnie szóban is:
 - az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
 - a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül. (A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)

-
7. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest. A tanulói teljesítmények értékelésének formái között egyre nagyobb teret kap az önértékelés és a társak értékelése is.
8. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
- A második évfolyam második félévétől nyolcadik évfolyam év végéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel értékeljük.
 - Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyam félévekor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
 - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
 - JÓL TELJESÍTETT
 - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
 - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL
 - A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük. A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli.
9. A második év végén, harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
10. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
- jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).**
11. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. Ez alól kivételt képeznek azok a tantárgyak, amelyeknek oktatása egy tanítási cikluson belül csak egy órában történik. E tantárgyakból kéthavonta kell legalább egy érdemjeggyel értékelni a tanulókat.
12. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolgatja.

10. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az Nkt. 27 §.(1) bekezdésének megfelelően a nappali rendszerű oktatás része a napközis foglalkozás. Ennek értelmében, amennyiben a szülő igényli, az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakra az 5-8. évfolyamon napközi otthonos csoport működhet, ha ezt a szülő legalább tíz gyermek számára igényli. Az Nkt. 98.§ (1) bekezdése szerint napközis foglalkozásokat az a pedagógus vezethet, aki a törvényben meghatározott alkalmazási feltételeknek megfelel, és az iskolában pedagógus- munkakörben van foglalkoztatva.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az átlagos képességű, az átlagos felkészültségű tanuló napi, iskolai terhelhetőségét figyelembe vevő szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
 - Legyen egyensúlyban egy tantárgyon belül a szóbeli és írásbeli feladat aránya.
 - A tanulónak az egyik napról a másikra feladott házi feladat megoldására fordított ideje ne haladja meg a 1,5 órát, tehát mennyisége ideális legyen (kivételt képez a hosszabb hiányzás miatti lemaradás pótlása).
 - A hét végére, illetve tanítási szünetre feladott házi feladat mennyisége ne haladja meg az egyik napról a másikra feladott házi feladat mennyiségét.
 - Napközis, tanulószobai tanulmányi foglalkozásról csak szóbeli házi feladat vihető haza.
 - az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot;
 - A tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
1. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok célja, hogy alakuljon ki a feladattudat a tanulóknál az otthoni önálló munka elvégzésére. Mindez pontosságra, rendszerességre, előrelátásra, lelkiismeretességre nevel. Fejleszti a tanulónak kötelességtudatát és felelősségérzetét. A házi feladat kijelölése a tananyag feldolgozását szolgálja, motiválja a tanulót, és felkelti érdeklődését a téma iránt.
 2. Az írásbeli házi feladatokkal kapcsolatban különös tekintettel kell figyelembe venni a következőket:
 - A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
 - A feladatadás legyen változatos, vegye figyelembe a tanulók személyiségét, egyéni képességeit, életkori sajátosságait.
 - A tanulókat meg kell ismertetni a tanulási módszerekkel (szövegtanulás, írásbeli, rajzos gyakorlati feladatok).
 - Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatokat következetesen és rendszeresen ellenőrizni és értékelni kell.
 - A házi feladat érdemjeggyel történő minősítése nem elfogadható, de kiemelkedő munka pl. önálló gyűjtőmunka, szaktanári dicsérettel jutalmazható.
 - A hiányzó házi feladat pótlólagos elvégzését szükségesnek gondoljuk, többszöri hiány esetén **szaktanári figyelmeztetést** adhatunk.
 3. Fontosnak tartjuk, hogy a napközis és otthoni felkészülés mellett a gyerekeknek maradjon idejük

-
- életkori sajátosságuknak, gyermeki személyiségüknek megfelelő tevékenységekre; pihenésre, regenerálódásra, mozgásra, játékra.
4. Szaktanítók és szaktanárok a házi feladatok feladásakor figyelembe veszik a tanulók egyéni képességeit, életkori sajátosságait, aktuális állapotát és ezekből kiindulva differenciált formában adnak feladatokat az otthoni és napközis felkészüléshez.
 5. Emellett folyamatos konzultációt folytatnak a napközis nevelővel, akik visszajelzésekkel tájékoztatják a szaktanárokat a házi feladatokkal kapcsolatos tapasztalataikról.
 7. A szaktanároknak a házi feladatok meghatározásakor figyelembe kell venniük az iskolai rendezvényeket.
 8. A felső tagozat 5. évfolyamán, mivel sok új tantárgy van, így mennyiségi és minőségi növekedés keletkezik a házi feladatoknál is. Ezért itt a tanárok összehangolt, átgondolt munkájára van szükség. Arra törekszünk, hogy fejlesszük a lényegkiemelő képességet.
 9. A 7.-8. évfolyamon a legfőbb cél a középiskolára felkészítés, és a két iskolatípus közötti átmenet előkészítése, megkönnyítése.

11. Nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerésére szolgáló tananyag

Mint ismeretes, hazánkban 13 nemzetiség él. Ezek a kisebb népcsoportok évszázadok óta békességben élnek egymás mellett, egymást segítik, egymástól sokat tanulhatnak.

Jelenlétükkel gazdagítják és színesítik az országot. Lakóhelyünk, Gyula is soknemzetiségű város, melyek jelenlétére a róluk elnevezett városrészek is utalnak.(román, német városrész).

Iskolánkban az 1959/1960-as tanévtől folyik német nemzetiségi nyelvoktatás, melynek keretében a tanulók megismerhetik a nemzetiség történelmét, kultúráját, hagyományait és szokásait. Az iskolában azonban angol nyelvoktatás is folyik, így a többi tanuló számára is lehetővé próbáljuk tenni a német hagyományok megismerését. A nemzetiségi szokásokat megismerhetik az egyes tantárgyakba integrált formában, magyar nyelven. Ezen tantárgyak:

Magyar nyelv és irodalom, osztályfőnöki óra, ének és rajz.

Az etnikai kisebbség tradícióinak megismerése egyrészt az adott közösség történetéhez, másrészt az ünnepkörökhöz kapcsolódik. A helyi német nemzetiségi önkormányzat különböző rendezvényekkel is segíti a szokások felelevenítését és ápolását.

12. Projektoktatás

1. Digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése:

- az iskola saját honlapja, diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak szóló információkkal,
- az intézmény saját belső hálózatán tárolt digitális oktatási anyagok,
- multimédia tartalmak (pl. képek, mozgóképes állományok, animációk, hangállományok),
- multimédia CD-k, DVD-k, egyéb tömeg tároló eszközök,

Ezeket a digitális tartalmakat az IKT-val támogatott tanítási órákon pl. Laptop-program alkalmazzuk.

2. Az új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése, intézményi innováció megvalósítása

Az intézményünk saját innovációi, helyi igényekhez igazodva, egyéni fejlesztésre, a nevelés, oktatás eredményességének fokozására, az esélyegyenlőség kiteljesítésére hatékony és sikeres, az egyéni fejlődést támogató oktatási utak, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozására, azok gyakorlati megvalósítására vállalkoznak:

- Az IKT használata a tanórákon, a mindennapi életben.
- Tanulói Laptop használata az matematika, logika kompetencia központú oktatásában.
- Tanulni természet közelben – Természet és az ember kapcsolata - Erdei Iskola
- Márton-nap –Projekt
- Halloween projekt
- Múltidéző projekt – Adventi ünnepkör
- "Talpra magyar...! (Nemzeti ünnepünk –március 15.)
- Nyári iskolai tábor
- Tanulmányi osztálykirándulási projekt (kidolgozó: osztályfőnökök)

Az innovációk megvalósítását az iskola mindenkor éves munkarendjében szabályozzuk.

13. A tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatához szükséges módszerek

A NETFIT® rendszerben és a hatályos jogszabályokban meghatározottak alapján történik a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálata.

14. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Célja a természetet, a társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell fordítanunk arra, hogy tanulóink a mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.

E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés. E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és módszereket igényel a testi vagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik. A környezeti nevelés a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészségtudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend, az erkölcs és az életviteli szokások formálása. A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak. A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés.

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk:

- a fenntartható fejlődés;
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- alapvető emberi szükségletek;
- emberi jogok;
- demokrácia;
- elővigyázatosság;
- biológiai és társadalmi sokféleség;
- az ökológiai lábnyom

Célunk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos, személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;

- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A környezeti nevelés a tanulók által végzett tevékenységeken keresztül jelenít meg, melyek a következők:

- a tanórák vonatkozó ismeretei
- hulladékgyűjtési akciók
- a hetesek által végzett tevékenység
- tanulmányi kirándulások
- kiállítások rendezése (fotó, rajz, egyéb)
- pályázatokon való részvétel
- terepgyakorlat (természetben, településen)
- intézménylátogatás (múzeum, könyvtár, üzem, stb.)
- tábor
- erdei iskola
- egyéb területek: az iskolai étkeztetés minősége és formái, higiénia, iskolakörnyéki közlekedés, a tanév rendezvényei

Elsajátítandó legfontosabb ismeretek:

- természetes és mesterséges környezet,
- a környezetszennyezés formái és hatásai,
- energiaforrások,
- energiatakarékosság,
- a környezetvédelem lehetőségei,
- lakóhelyünk természeti és épített értékei,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladatai,
- környezetkímélő lehetőségek,
- környezeti katasztrófák.

Cél testileg, lelkiileg és szociálisan egészséges tanulók nevelése.

Feladatunk olyan ismeretek és technikák nyújtása, megtanítása a tanórán és tanítási órán kívül melyek segítségével képesek lesznek tanulóink a betegségek és balesetek elkerülésére. Pozitív beállítottságukkal, viselkedésükkel, magatartásukkal és szokásaikkal egészséges életvitelt alakítsanak ki felnőtt korukra.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának rendszeres és átfogó feladata.

A cél megvalósítása érdekében a következő ismeretek, területek kerülnek feldolgozásra.

- fizikai egészség: a táplálkozás, testi higiénia, aktív életmód és sport
- életet veszélyeztető tényezők
- egészséget károsító tényezők
- szerelem,
- szociális egészség: család, iskola, társkapcsolatok
- élettechnikák: önismeret, stressz kezelés, veszélyhelyzetek felismerése, konfliktuskezelés

14.1. Egészséges életmódra nevelés

Cél: testileg, lelkileg és szociálisan egészséges tanulók nevelése.

Feladatunk olyan ismeretek és technikák nyújtása, megtanítása a tanórán és tanítási órán kívül melyek segítségével képesek lesznek tanulóink a betegségek és balesetek elkerülésére. Pozitív beállítottságukkal, viselkedésükkel, magatartásukkal és szokásaikkal egészséges életvitelt alakítsanak ki felnőtt korukra. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának rendszeres és átfogó feladata.

A cél megvalósítása érdekében a következő ismeretek, területek kerülnek feldolgozásra:

- fizikai egészség: a táplálkozás, testi higiénia, aktív életmód és sport
- életet veszélyeztető tényezők: drog, baleset
- egészséget károsító tényezők: alkohol, dohányzás
- szerelem,
- szociális egészség: család, iskola, társkapcsolatok
- élettechnikák: önismeret, stressz kezelés, veszélyhelyzetek felismerése, konfliktuskezelés

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- ✓ *Tanítási órákon:* A testnevelés, a környezetismeret, a biológia, a földrajz, a kémia, a természetismeret tantárgyak, valamint az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek.
- ✓ *Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:* tanórán kívüli sportrendezvények, hulladékgyűjtés, családi nap, sportnap, tanulmányi kirándulások
- ✓ *Az iskolai egészségügyi szolgálattal való közös együttműködés:* védőnői felvilágosító előadások, szűrővizsgálatokon való részvétel igénybevétele
- ✓ *Részvétel a rendőrség különböző prevenció programjaiban:* **DADA**
- ✓ *Gyermekétkeztetés területén:* „Minta- menza” program

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személy vagy csoport valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

Az intézmény bejárata akadálymentesített. Akadálymentesített mellékhelyiséggel rendelkezünk. Az emeletek mozgássérültek számára lift használatával megközelíthetőek.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása:

- Iskolánk az oktatás-nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.
- Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő munkahelyi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

Nevelőtestületünk a következő irányelveket tartja alapvetőnek:

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatti hátrányos megkülönböztetésétől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő, szükséges megkülönböztetés eseteit.
- A felvételi eljárás, tanév alatti értékelés, vizsga során az adott tárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
- Befogadó, diszkriminációmentes légkör biztosítása a tanulók számára.
- A tanulók emberi értékeit, méltóságát, egyediségének tiszteletben tartását az oktatás során.
- Különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

14.2. Az egészségfejlesztéshez kapcsolódó fogalmak

Egészség: A WHO az 1948-as alkotmányában kimondja: az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota. Nem passzív állapot, hanem folyamat.

Egészségfejlesztés: Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja:

- a korszerű egészségnevelés,
- az elsődleges prevenció,
- a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés,
- az önségítés feladatait, módszereit.

WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék, javítsák.

Egészségnevelés: A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség- és cselekvésorientált tevékenység.

Az egészségfejlesztő iskola: WHO szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Ismérvei:

- Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészségfejlesztést és az eredményes tanulást. Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösségek szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jó közérzetét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a

szándékot és támogatja az egyéni előrejutást.

- Az iskola törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését. Együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértésük: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.

14.3. Az egészségfejlesztés célja, feladatai, követelményei

Célja:

- Minden tevékenységével szolgálja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését
- Stresszmentes légkör, egészségvédő környezet kialakítása, ahol a személyiséget pozitív hatások érik
- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében
- A család mellett az iskola váljon az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé

Feladata:

Az iskolának, mint az egészségfejlesztés alapvető színterének a feladata:

- A tárgyi feltételek megteremtése, amelyek az iskolákat biztonságossá és egyben az egészségfejlesztés alkalmas színterévé teszi,
- az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítésének folyamatos és rendszeres biztosítása, az egészség megvédésére, megtartására és visszaszerzésére vonatkozó – tudományosan megalapozott, de közérthető – ismeretek átadása
- az intézmény tantestülete - és minden kollégája - tanítson egészségvédő magatartásra, követendő mintákat ajánljon, példamutatással szolgáljon
- segítse a tanulók egészségvédő öntevékenységet, a helyes döntések meghozatalát
- a mindennapos testnevelés és egészségfejlesztő testmozgás lehetősége biztosítva legyen.

Követelményei:

- a család jelentőségének, szerepének megértése,
- a helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a másik ember, személyiségének- testi-lelki épségének tisztelete,
- önismeret és önuralom kialakítása,
- közösségben a helyes „én-szerep” kialakítása, tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása,
- a problémák konfliktusmentes megoldására való törekvés kialakítása,
- helyes napirend kialakítása, a tanulók egyenletes terhelése,
- az egészséges táplálkozás elveinek és gyakorlatának elsajátítása,
- káros szenvedélyek negatív hatásának felismerése,
- testi higiénia iránti igény kialakítása,
- rendszeres testmozgásra való igény kialakítása,
- egészséges életkörünyezetre való igény kialakítása,
- környezet egészségre káros hatásainak ismerete,
- aktív részvétel kialakítása az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésben.

Sikerkritériumok: a tanulók többsége:

- Az elméletben megtanultakat a mindennapi gyakorlatban alkalmazza.
- Egészségesebben él:
 - Többet vesz igénybe a lakóhely és az iskola tömegsport lehetőségeit.
 - Minden nap testmozgást végez.
 - Egészségesebb ételeket fogyaszt otthon és a tömegétkeztetés során is.
 - Kerüli a káros szenvedélyeket, másokat is ösztönöz arra.
 - Szabadidejét célszerűen tervezi meg.
 - A balesetvédelmi rendszabályokat betartja, így jelentősen csökken a balesetek száma.
 - Egészségnevelési foglalkozásokon aktívan részt vesz.
 - Törekszik a stressz mentes életre.
 - Betartja az alapvető higiénés szabályokat.
- Környezettudatos magatartást tanúsít:
 - Igényes önmaga és környezete tisztaságára.
 - Szépíti, parkosítja otthonát, iskoláját, városát.
 - Ügyel és hulladékgyűjtés és tárolás szabályaira és betartja azokat.
 - Takarékoskodik.
- Toleráns, humánus, mások értékeit elismerő személyiséggé válik.

14.4. Az egészségfejlesztési program tartalma

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie. Az iskolai egészségnevelés, egészségfejlesztés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezettségével.

A. Higiénés szabályok, szokásrend

- serdülőkori szervezet felépítése, működése
- serdülőkori bőrelváltozások oka, következménye, ápolása
- kozmetikumok, tisztálkodási szerek ismerete, helyes használata
- személyi higiénia, testi higiénia, öltözék, fehérnemű tisztasága
- az étkezés viselkedési és higiénés szabályai: illemtan, kézmosás, szalvéta
- mellékhelyiségek használata: kéztörölő, papírtörölő, egyéb
- papír zsebkendő
- hulladék, szemet elhelyezése

B. Családi élet és kapcsolatok

- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák,
- agressziómentesség
- emberi értékek ismerete
- igényes szórakozás képessége
- harmonikus társas kapcsolatok kialakítása, fenntartása
- másság elfogadása
- konfliktushelyzetek feloldása
- igényes kommunikáció ismerete

C. Önmagunkról való gondoskodás, táplálkozás

- önmaguk és egészségi állapotuk ismerete,
- munka és pihenés, napirend
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- egészséges táplálkozás, tápanyagok, gyógynövények
- megfelelő folyadékbevitel
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- kábítószeres, nyugtatók, energiatartalékok
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,

D. Antihumánus anyagok, drogfogyasztás (Drogstratégia cím alatt részletezve)

E. Párkapcsolatok, szexualitás

- elsődleges és másodlagos nemi jelleg ismerete
- fiúk és lányok lelki életének különbözőségei, összefüggései
- nemi szerephez tartozó viselkedési formák ismerete és gyakorlása
- a szexualitás kultúrájának ismerete
- felkészülés az örömteli, felelős párkapcsolatra
- a nemi élet, nemi betegségek veszélyei, az AIDS megelőzésének lehetőségei
- a fogamzásgátlás előnyei, veszélyei

F. Közösség és környezet (Környezeti nevelés fejezetben)

14.5. Az ismeretek tárgya életkori szakaszonként:

Alsó tagozaton

a) A megismerés – a szavak értelmezése - szintjén:

- gyógyszer, gyógyszerhatás, altatók, nyugtatók, fájdalomcsillapítók
- serkentő (kávé)
- dohányzás, passzív dohányzás
- mérgező hatás
- veszélyhelyzetek
- a drog hatása a szervezetre
- drogfogyasztók „szlengje”

b) A megértés és jártasság szintjén:

- az alkoholfogyasztás, energiatartalékok

c) Az alkalmazás, gyakorlati készség szintjén:

- házi patika, mérgezés

Felső tagozaton

a) A megismerés szintjén:

- gyógyszerfajták, gyógyszerhasználat
- altatók, nyugtatók, fájdalomcsillapítók
- serkentőszerek
- kábítószeres, drogok, drogfüggőség, illegális kábítószerhasználat, csoportos narkózis
- a drogfogyasztás személyiségi és társadalmi kárai
- tévhitek a drogról

b) A megértés és jártasság szintjén:

- méreg, mérgező hatás
- gyógyszer, gyógyszerhatás
- megelőzés, elvonás
- veszélyhelyzetek, kockázatvállalás, döntés (szabadság)

c) Az alkalmazás, gyakorlati készség szintjén:

- házipatika, mérgezés
- dohányzás, rizikóvállalás, döntés

14.6. Baleset megelőzési program

Helyzetelemzés, kockázatbecslés

Az intézmény épületei, udvarai, közösségi terei, tantermei alapvetően megfelelnek a tanulók biztonságára vonatkozó követelményeknek.

A tantermek berendezései javarészt korszerűek, állaguk többé-kevésbé jó. Az elhasznált eszközök cseréje, felújítása – különböző pályázati lehetőségeket kihasználva – folyamatos, a korszerű eszközállomány bővül. Kitüntetett helyzetben van az Implom József Általános Iskola, hiszen az épület felújításnak köszönhetően teljes mértékben megfelel mind a balesetvédelmi, mind pedig az esélyegyenlőségi elvárásoknak.

A pedagógusok, a kisegítő személyzet évente balesetvédelmi oktatásban részesül, a tanulók próba tűzriadókon vesznek részt. Az iskolában végzett tevékenységek, a tanulók váratlan magatartása, esetleg rendbontása, a megnövekedett számú elektronikus készülékek azonban veszélyeket rejthetnek magukban, balesetet idézhetnek elő.

A székhelyintézmény és a tagintézmény veszélyforrásai, intézkedései

Implom József Általános Iskola

Veszélyforrások	Intézkedések
A körfolyosó korlátai	Allandó tanári ügyelet, folyosónként 2 fő
Udvari játszótér	Ügyeletes és napközis nevelők jelenléte
Betonburkolat	Testnevelő tanárok, folyamatos tájékoztatással
Lépcsők	A balesetveszély tudatosítása a tanulóknál, jobbra tartás szabályának betartatása
Ablakok az új szárnyban (alacsonyak)	Szellőztetni csak tanár jelenlétében
Elektronikus eszközök	Használatuk tanári felügyelettel

5.Sz. Általános Iskola és Sportiskola tagintézmény

Veszélyforrások	Intézkedések
Iskolába jövet a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés	Közlekedés szabályainak ismertetése, alkalmazása Tanulók tájékoztatása, milyen a jól felszerelt kerékpár
Az iskola épületében és tantermeiben	Közlekedési rend betartatása, jobbra tartási kötelezettség, állandó nevelői ügyelet az iskola közösségi terein, alacsonyan lévő ablakok veszélyessége, tudatosítás, linóleum csúszóssága csapadékos időben fokozott ügyelet biztosítása
Sportudvaron, tornateremben, öltözőben	Tanári jelenlét, eszközhasználat tanár felügyeletével, takarásban lévő területek rendszeres bejárása
Veszélyes tantermek	Egységes be- és kivonulás, tantermek rendszeres zárás balesetveszélyek folyamatos tudatosítás
Ebédlő	Állandó nevelői ügyelet

Baleset megelőzés az iskola tevékenységrendszerében

Tevékenység	Módszer	Felelősök	Határidő
Általános balesetvédelmi helyzetek, szabályok az iskolában.	Baleset megelőzésére, felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére. Tilos é elvárható magatartásformák ismertetése életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően.	Osztályfőnökök - a ismertetés tényét, tartalmát dokumentálni kell.	Szeptember, első tanítási nap.
Közlekedési eszközzel és közlekedési eszköz nélküli - szabályos közlekedés - elsajátítása alkalmazásának fontossága.	A közlekedés elmélete és gyakorlása /Biztonságos átkelés az útesten, gyalogos és tömegközlekedési szabályok, kerékpározás szabályai, útburkolati jelek. / Versenyeken, raj pályázatokon való részvétel,	Osztályfőnökök Technika – rajz – testnevelő tanárok	Szorgalmi évenként egy óra vagy szükség szerint Témaköröknek megfelelően. Lehetősége pályázatokhoz kapcsolódóan.
Baleset megelőzés az iskolán kívül, külső helyszíneken.	Tanulmányi kirándulások, nyári táborok. Balesetveszélyes helyzete a víz mellett, vizeken.	Osztályfőnökök Kísérőtanárok	Az aktualitásnak megfelelően.

Balesetvédelem a tanítási órákon

Informatika

- A terembe ne hozd be a kabátodat!
- A táskádat a táskatartón helyezd el!
- A terembe tilos behozni folyadékot, élelmiszert!
- TARTSD BE A TANÁR UTASÍTÁSAIT!
- A számítógépet csak tanári engedéllyel kapcsolhatod be!
- A számítógép bekapcsolása előtt ellenőrizd, hogy minden rendben van-e!
- Ha bármilyen rendellenességet észlelsz, azonnal szólj a tanárnak!
- Nedves kézzel ne nyúlj elektromos berendezéshez!
- Jobb kézfejjel ellenőrizd a számítógépet nemráz-e!
- A széket húzd magad alá, hogy mögötted eljárhassanak!

-
- A gép mellől órá közben ne állj fel!
 - A teremben nem játszatsz!

Kémia

- Kísérletezni csak tanári engedéllyel, tanári felügyelet mellett szabad!
- Kísérletezés előtt figyelmesen olvassátok el a kísérlet leírását! A megadott vegyszermennyiségeket a leírt módon használhatjátok!
- Tálcatokon mindig legyen kéznél egy darab tiszta ruha és egy pohár víz!
- Minden eszköz legyen teljesen tiszta! A vegyszeres kanalat és a csipeszt minden használat előtt és után töröljétek tisztára!
- Vegyszerhez kézzel hozzányúlani szigorúan tilos!
- A kémcsőbe tett anyagokat óvatosan, a kémcső állandó mozgatása közben melegítsétek! A kémcső nyílását ne fordítsátok a szemetek vagy társatok felé!
- Ha vegyszer szagát kell vizsgálni, ne hajoljatok az edény fölé, hanem kezetekkel legyezzétek magatok felé a gázt!
- Ha a bőrötökre sav vagy maró hatású folyadék ömlik, előbb száraz ruhával töröljétek le, majd bő vízzel mossátok le!
- Vegyszert megízlelni, elvinni szigorúan tilos!
- Kísérletezés közben ne nyúljatok arcotokhoz, szemetekhez, a munka elvégzése után mindig gondosan mossatok kezet!
- Ha bármilyen baleset történik, azonnal jelentsétek tanárotnak!

Testnevelés

- Tanári felügyelet nélkül nem tartózkodatsz a teremben!
- Engedély nélkül nem használhatod a szereket!
- Vigyázz saját magad és társaid testi épségére!
- A cipő, ruházat balesetmentes, ép legyen!
- Ékszerek használata tilos!
- Öltözök rendjét tartsd be!
- Hibás eszközöket, sérüléseket azonnal jelentsd a tanárnak!
- Tűzet okozó eszközök használata tilos!
- Tanulói segítségnyújtás tanítása
- Minden új mozgás tanítása előtt felhívjuk a balesetek megelőzésére, a szerek használatára a figyelmet.

Technika

- A szaktanteremben tanári felügyelet nélkül tartózkodni nem szabad.
- A szerszámokat használat előtt a tanulónak ellenőrizni kell, csak hibátlan szerszámmal szabad dolgozni. Hibás, balesetveszélyes szerszám cseréjéről a szaktanár gondoskodik.
- Technika órán, saját munkahelyén mindenki tartson rendet.
- A szerszámokat, háztartási eszközöket rendeltetésszerűen kell használni, és használat után megtisztítva a helyére tenni. A rendeltetésszerű használatról a szaktanár év elején és a foglalkozások elején oktatást tart.
- Elektromos berendezéseket, és a gáztűzhelyeket csak tanári felügyelet mellett szabad használni.
- Balesetvédelmi szempontból tilos az órán műköröm viselete.
- Technika órán saját és társai testi épségére minden tanuló köteles vigyázni, illetve a balesetet megelőzni.
- A legkisebb sérülést is azonnal jelenteni kell a tanárnak.
- A kijelölt munkahelyet engedély nélkül elhagyni nem szabad.
- A tanulók munkáját türelem és fegyelem jellemezze.

14.7. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az alapszintű elsősegélynyújtás célja:

- az elméleti és gyakorlati ismereteken túl, élettani és egészségvédelmi ismeretek közvetítése,
- kapcsolatok létrehozása a helyi mentőszervezetekkel,
- egészségtudatos magatartás kialakítása,
- felelősségteljes gondolkodásmód,
- érzékenység embertársaink iránt,
- holisztikus szemlélet,
- szociális képességek fejlesztése,
- tudatos internet használat.

Az alapszintű elsősegélynyújtás feladata

Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Sikerkritériumok

- Kevesebb tanulói baleset az iskolában, a tanuló környezetében
- Biztonságos iskolahasználat.
- Tudatos, balesetmegelőző, felelős életmód
- Fegyelmezett, szabálykövető viselkedéskultúra kialakulása
- Az elsajátított elsősegély-nyújtási ismeretek alkalmazása esetleges baleset, sérülés bekövetkezése esetén

Az elsősegélynyújtó feladata:

- felmérni a helyzetet
 - a sérült állapotának felmérése
 - a helyszín biztonságossá tétele
 - biztosítani a sérült nyugalomát
 - megfelelő segítséget kérni
 - a sérülttel maradni mindaddig, amíg átadhatja a megfelelő személynek

Az elsősegélynyújtó alapvető tevékenységei

- eszmélet ellenőrzése
- légzés ellenőrzése
- pulzus ellenőrzése
- vérzéscsillapítás
- kullancs eltávolítás
- égett seb hűtése
- fagyás, a sérült rész lassú felmelegítése
- hőguta esetén nyugalomba helyezés, hűtés
- törés esetén a sérült végtag rögzítése

A tanuló kötelessége, hogy

- Betartsa, és igyekezzon társaival is betartatni az osztályfőnökétől, illetve a nevelőitől hallott, a balesetek megelőzését szolgáló szabályokat.
- Azonnal jelentse az iskola valamelyik dolgozójának, ha saját magát, társait vagy másokat

-
- veszélyeztető helyzetet, tevékenységet, illetve valamilyen rendkívüli eseményt (pl.: természeti katasztrófát, tüzet, robbantással történő fenyegetést) vagy balesetet észlel.
- Azonnal jelentse az iskola valamelyik nevelőjének – amennyiben ezt állapota lehetővé teszi – ha rosszul érzi magát, vagy ha megsérült.
 - Megismerje az épület kiürítési tervét, és részt vegyen annak évenkénti gyakorlatában.

Teendők baleset esetén

- áramtalanítás
- tanár, felnőtt értesítése
- a sérült kiszabadítása, ellátása
- azonnali segítség hívása

14.8. Az egészségfejlesztési program megvalósulásának szinterei

14.8.1. Tanórai tevékenységek

Az egészségfejlesztés minden tanítási órán fontos feladat, melyre a szaktanároknak kiemelt figyelmet kell fordítaniuk. A helyi tanterv tervezése során minden tantárgyban meg kell jelenni az egészséges életmóddal kapcsolatos ismeretek közvetítésének. A nevelők - különösen az osztályfőnökök, akiknek koordinációs szerepe itt is érvényesül – figyelemmel kísérik és kihasználják a tanítás során adódó egyéb lehetőségeket is: a helyes testtartásra, az írásbeli munkánál a kellő szemmagasságra, a tanterem és a tábla megfelelő megvilágítására, a termék szellőztetésére, tisztántartására, esztétikumára és a kellő higiéniára stb. való odafigyelést. Minden tanév elején azok a tanárok, akik gyakorlati – kísérleti órákat tartanak, munkavédelmi és biztonságtechnikai oktatást végeznek. A balesetvédelmi szabályokról, elsősegély nyújtási ismeretekről számot is kell adniuk a tanulóknak.

Kiemelten kell foglalkozni a témával a következő órákon:

➤ Testnevelés

Teljes egészében szolgálja az egészségneveléssel kapcsolatos célokat.

Törekvések:

- a tanulók ellenálló képességének és edzettségének fejlesztésére, illetve az ortopédiai elváltozások ellensúlyozására,
- a tanulókkal megértetni, megismertetni a prevenció lényegét.
- az előkészítés és alapozás során biomechanikailag helyes testtartást biztosító gyakorlatok alkalmazására
- a tanulók keringési és légző- rendszerének egyenletes terhelésére
- gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartására.

Figyelembe veszik:

- az egészségügyi szűrővizsgálatok során kiszűrt tanulók képességeit
- a lehetőségekhez mérten differenciált feladatok adásával fejlesztik képességeiket.

A megvalósítás szempontjai:

- minden gyerek vegyen részt minden nap – a törvényi szabályozásnak megfelelően – testnevelés órán
- kiemelt feladat a tanulók koordinációs és kondicionális képességeinek fejlesztése
- fontos, hogy a testnevelés óra, a sportfoglalkozás sikerélményt, örömet okozzon a gyerekek számára
- fontos a megfelelő játékgigény kielégítése

- a törvényi szabályozásnak megfelelően minél több mozgástevékenységgel ismertetjük meg tanulóinkat
- alapvető fontosságú, hogy érvényesüljenek a sport személyiségfejlesztő hatásai
- a foglalkozások anyagában szerepelnek életmód-sportok, melyek egész életen át üzhetők
- **A tanulók fizikai állapotának mérését a törvényi szabályozásnak megfelelően végezzük.**

➤ **Osztályfőnöki óra**

Az egészségvédelmi, egészségfejlesztő ismeretanyag, valamint az attitűd – alakító tanácsadás, gyakorlat az osztályfőnöki órák szerves része. Az egészségvédelmi egészségnevelési feladatok több „csatornán” kapcsolódnak az osztályfőnöki munkához. Az egyes évfolyamok témakörei egymásra épülnek, a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve készültek. Az eredményesség fokozása érdekében külső segítséget, hiteles szakembereket kérünk fel rendhagyó osztályfőnöki órák tartására.

➤ **Környezetismeret – ember és természetismeret – biológia**

8 éven keresztül e tantárgyak valamelyike által – a tantervi követelményeknek megfelelően – az egészség fogalmköréhez kapcsolódóan számtalan esetben egymást kiegészítve, erősítve, lehetőség van az egészségnevelésre.

A tanuló:

- megismeri az életműködések (mozgás, táplálkozás, légzés stb.) főbb jellemzőit, élettani sajátosságait (pihenés, hőháztartás, tápanyagok stb.) és a leggyakoribb betegségeket.
- megérti a serdülés folyamatát és megnyilvánulásait (bőr változásai, hangmagasság, másodlagos nemi jellegek stb.)
- megtanulja a személyi higiénia fontosságát az elsősegélynyújtás és betegápolás sajátosságait
- megfigyeli saját testének élettani jellemzőit
- felismeri az életműködései változásait, az egészségtől eltérő állapotát, a serdülő szervezet egészséges működését befolyásoló környezeti hatásait, a mozgás fontosságát.
- tudja legfőbb testmérteit (magasság, tömeg, mellbőség, stb.) és életműködésének jellemző értékeit (légzésszám, pulzusszám, testhőmérséklet).

➤ **Egészségtan - e** tantárgy teljes egészében az egészségnevelés céljait szolgálja.

➤ **Etika**

➤ Nem egészségnevelés-tartalmú, de beépíthetők az ismeretek: **informatika, kémia, fizika, történelem, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, rajz, ének**

14.8.2. Tanórán kívüli tevékenységek

➤ **Egyéb foglalkozások**

Megfelelő tervezéssel és együttműködéssel a pedagógusok kitűnően egészíthetik ki a tanórai programot.

Figyelmet fordítanak:

- Az étkezések előtti, utáni alapos kézmosásra.
- A szalvéta, az evőeszközök helyes használatára.
- Az ebédlő, a tanterem rendjére, tisztaságára.
- A főzelékfélék, a gyümölcsök fontosságára.

Biztosítanak időt:

- A rendszeres mozgásra
- Játékokra (kiütő, sorverseny, foci, ping-pong, szánkózás)
- Sétákra, kirándulásokra

Tudatosítják, hogy környezetük tisztasága, védelme egészségük megőrzése érdekében történik:

- fák, virágok ültetése, gondozása,
- szemétyűjtés,
- madáretetés,
- törekednek a helyes napirend kialakítására.

➤ **Délutáni szabadidős foglalkozások:** Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.

➤ **Egészségnap, egészségvédelmi hét, iskolai projekt:** Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok.

➤ **Hétfői iskolai program:** Sportrendezvények, kulturális programok.

➤ **Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok**

14.9. **Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek**

Hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás

A hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás abból indul ki, hogy a több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés helyes alakításához vezet.

Az egészségnevelési tananyagok az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, valamint megoldásként a helyesnek vélt magatartásformákat kínálják fel.

A hagyományos egészségnevelési elképzelés a hatékonyság érdekében gyakran fordul az elrettentő információk átadásának, bemutatásának eszközéhez. Ennek a megközelítésnek egy másik jellegzetessége az egyoldalú közlési forma: az ismeret átadása a tanulók aktív és személyes bevonása nélkül történik. Ebbe a csoportba tartoznak a gyakran alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, a különböző brosrák.

Rizikócsoportos megközelítés

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportokkal folytatott megelőző tevékenység (pl.: túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei stb.). A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Amennyiben megfelelő technika segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, vagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek számára ki lehet munkálni valamilyen betegségmegelőző programot, pl. sajátos étrendet, mozgásprogramot. Fontos az iskolás gyermekek életkorához kötött kötelező szűrővizsgálatának rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés.

Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciát, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ennek a módszernek a lényege, hogy az egészségkárosító magatartásformák hátterében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső szakértők bevonásával törekednek arra, hogy szocializációs lehetőséget biztosítsanak a résztvevőknek, társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére. Például a serdülőköri

egészségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Ez a módszer a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. A serdülőkori fiatalok számára a felnőttél lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van. Azok a programok, amelyek a kortárshatásokra építenek, és

kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra tanítja a fiatalokat, hogy tudjanak nemet mondani. A képzett kortársak segíthetnek barátaiknak vagy osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselhetik, pl. a dohányzást ellenző kortárs norma kialakítását, illetve fennmaradását is.

Szintér programok

Ez a módszer abból indul ki, hogy az egészségi állapot nem kizárólagosan az egyén felelőssége, nem pusztán az egyéni készségektől és jártasságoktól függ, hanem jelentős szerepet játszanak a társas, a társadalmi és az ökológiai tényezők is. A szintér programok, eltérően a rizikó csoportos megközelítéstől, a természetes „élőhelyen” találják meg célpontjukat. Ilyen szintér programnak tekinthető az egészséges iskolák mozgalma.

Közösségi alapú komplex egészségfejlesztő programok

A közösségi alapú programok nemcsak az élőhely azonosságát és életmód formáló szerepét veszik tekintetbe, hanem a tágabb értelmű politikai és társadalmi meghatározókat, realitásokat is. Ezek a programok nemcsak a diákokkal és nemcsak az iskolával foglalkoznak, hanem többféle célcsoporttal (pl. tömegkommunikáció, sportrendezvények, leszoktató programok). Lényeges, hogy a különböző akciókat egymással összehangolják, ugyanis csak ebben az esetben beszélhetünk komplex egészségfejlesztésről.

Fórumok, képzések

➤ Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató

Osztályszintű vagy székhelyintézményi/tagintézményi szintű, ez utóbbi esetében színesítheti a programot a külső előadó, pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere stb. Törekszünk arra, hogy a szülők minél jobban megismerhessék egészségnevelési alapelveinket. Ehhez szükség van a folyamatos kapcsolattartásra.

➤ Szakmai tanácskozások, tréningek, továbbképzések

Elsősorban a tanárok felkészültségének fejlesztését szolgálják, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.

14.10. **Az egészségfejlesztés eszközei**

- meggyőzés, tudatos hatás
- beszélgetés kisebb csoportokban, egyénileg
- az ismeretek gyakorlati alkalmazásával egybekötött beszélgetés
- szituációs játékok
- közös vagy csoportos játékok
- a pedagógus által irányított kísérlet, megfigyelés, kutatás
- iskolai tevékenységek a természetben
- séta, tanulmányi kirándulás, erdei iskola, táborozás
- faliújság, plakátok, szórólapok
- audiovizuális technika, DVD, projektor használata
- könyvek, folyóiratok tanulmányozása
- osztályon belüli, iskolai vagy iskolán kívüli versenyek

14.11. **Az egészségfejlesztésben részt vevők köre, és feladataik**

Az egészségfejlesztés, példamutatás, véleményhangoztatás az egészséget károsító helyzetek megelőzését szolgáló tanácsadás – nem önálló szaktantárgyként – a nevelés – oktatás folyamatában mindig jelenlévő pedagógusi feladat. A nevelők készségesek, elkötelezettek az egészségnevelés iránt, de vannak, olyan területek ahol szakemberek segítségét veszik igénybe.

Intézményen belüli segítők

- tagintézmény-vezető
- a természettudományos tantárgyakat tanítók
- testnevelők
- osztályfőnökök
- diákönkormányzat-vezető,
- gyermek- és ifjúságvédelemmel megbízott pedagógus
- adminisztratív és technikai dolgozók,

Intézményen kívüli segítők

✓ **Iskolaorvos, fogorvos:** Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

- ✓ **Védőnő:** A védőnői szolgálat az alábbi területeken tud segítséget nyújtani, ill. felajánlani:
- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, amely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát,
 - adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése,
 - közreműködés az egészségügyi-járványügyi, a környezet-egészségügyi, a táplálkozás egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában az iskola vezetésével egyeztetve,
 - felkérésre közreműködés az egészségügyi szakértői feladatokban.

Az igényeknek megfelelően - az életkor alapján - az alábbi témák választhatóak a védőnők segítségével:

1. évfolyam: Személyi higiéné, helyes tisztálkodás, baleset-megelőzés
2. évfolyam: Helyes fogápolás, biztonságos közlekedés
3. évfolyam: Egészséges táplálkozási szokások, környezetvédelem
4. évfolyam: Mentálhigiéné
5. évfolyam: Országos táplálkozási program
6. évfolyam: Nemi érés, pubertáskor, a dohányzásról
7. évfolyam: Amit a drogról tudni kell
8. évfolyam: A korszerű fogamzásgátlásról, Szexuális úton terjedő betegségek, az AIDS

✓ **Iskolapszichológus:** általában az alábbi feladatokat látja el:

Információgyűjtés egyes gyerekről, ill. gyerekcsoportról. Ennek során tesztek, felmérő lapokat, kérdőíveket használ, interjúkat készít, megfigyeléseket végez az osztályban. Mindezt azért teszi, hogy pszichológiai ismereteire építve azonosítsa azt a problémát vagy nevelési lehetőséget, amellyel kapcsolatban a pedagógus megkereste őt. A felmérések eredményét diagnózis

készítéséhez, pszichológiai korrekciós program kidolgozásához vagy a tanárral folytatott konzultációhoz tudja felhasználni

Közvetlen foglalkozás egy-egy gyerekkel közvetlen pszichológiai foglalkozást végezhet a gyerekekkel. Krízistanácsadást nyújthat azon gyerekek számára, akik a családi hatások vagy az iskolai beilleszkedési nehézségek következtében átmeneti szituatív viselkedési zavarral küzdenek. A problémák súlyosságában különbséget tesz az iskolapszichológus és azokat a gyerekeket, akik hosszú ideig tartó terápiát igényelnek, a nevelési tanácsadó szakembereinek gondjaira bízva. Más esetben összegyűjtheti azokat a gyerekeket, akik az első osztályban tanulási problémákkal küzdenek, s a prevenció jegyében korrekciós programot vezethet számukra. A tehetségesek felismerésében és gondozásában, valamint a pályaválasztási problémák megoldásában is hatékonyan közreműködhet. Amikor a pszichológus korrekciós programot vezet a gyerekek számára, akkor általában nem a konkrét tantervi anyagot tanítja meg a gyerekeknek, tehát nem korrepetál, hanem olyan alapkészségek fejlesztésével foglalkozik, melyek létrejötte megteremti vagy könnyebbé teszi az ismeretsajátítás feltételeit.

Konzultáció a pedagógusokkal: a konzultáció keretében tanácsadóként működik közre és a közvetlen nevelési beavatkozást a pedagógus hajtja végre. A konzultációs kapcsolat a kölcsönös bizalom légkörében alakítható ki, a pedagógus részéről önkéntes részvételt feltételez, nincs alá- fölérendeltségi viszony a pedagógus és a pszichológus között. Bizonyos értelemben közösen vállalnak felelősséget a gyerekért vagy gyerekcsoportért, s együttesen törekszenek a probléma megoldására. Az iskolapszichológus az iskola vezetőivel és a szülőkkel is folytathat konzultációt, amennyiben ezt az illető személyek igénylik.

Képzés: a konzultáció során valósul meg, amikor az iskolapszichológus a beavatkozási programhoz vagy valamilyen döntés kialakításához tanácsot ad, lényegében ismereteket közvetít a tanácskérő számára. Természetesen az ismeretterjesztő előadások vagy az iskolában végzett felmérésekhez kötött beszámolók is a pszichológiai képzés egyik fajtáját jelentik, de leghatékonyabbnak a konzultáció során nyújtott ismeretközlés tekinthető, mert ez közvetlenül beépülhet a gyakorlati munkába.

Értékelés: Kísérleti oktatási-nevelési programok hatásvizsgálatát végezheti el az iskolapszichológus, melynek révén pszichológiai ismereteire épülő értékelést nyújthat a programról.

➤ **Fejlesztőpedagógus, logopédus:** A különböző okból tanulmányi zavarral vagy beszédzavarral küzdő tanulók egyéni felzárkóztató foglalkoztatását végzik.

➤ **Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai:** a gyermekvédelmi munkában, valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok és a települési önkormányzatok más intézményeiben dolgozó segítő foglalkozású szakemberek.

➤ **Tisztiorvosi szolgálat:** az egészségügyi szakellátást igénylő esetekben a területileg illetékes kórházak és intézmények jelentik a segítő kapcsolatok színterét.

➤ **Rendvédelmi szervek:** rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi munkatársai a bűnmegelőzési programok közös kimunkálásában, a tanári továbbképzéseken jogi, gyermek és ifjúságvédelmi, rendészeti, közlekedési témájú előadások tartásával tudnak segítséget nyújtani az iskolának (DADA-program).

14.12. A segítő kapcsolatok szinterei

Szülők (család)

A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen munkánk nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül. A szülői házzal való eredményes együttműködés követelményei:

- mindkét fél céljai megegyezzenek
- az együttműködés legyen rendszeres
- az együttműködés minden pedagógusra és családra terjedjen ki
- a kapcsolatot az objektivitás, a türelem és a tapintat jellemezze
- tekintettel az egyes családok közötti különbségekre, minden családot egyénileg kell megközelíteni

Iskolaszék, szülői munkaközösség, szülői szervezet(ek)

Az iskolai egészségfejlesztő program kialakításába be kell vonni az iskolaszéket, és szükséges megnyerni támogatásukat.

Civil szervezetek

Lehetőség szerint részt venni a civil szervezetek ez irányú tevékenységében, programjaiban, tanár – diák jelenléttel.

14.13. A mindennapos iskolai testnevelés, testmozgás program

A mindennapos testnevelés célja: a tanulók testi-lelki fejlődésének elősegítése a testnevelés eszközrendszerével. A mozgásszegény életmód ellensúlyozása. A motoros képességek fejlesztése, a sporthoz, a játékhoz való pozitív attitűd fejlesztése, kialakítása. A fizikai tevékenységben való részvételhez szükséges megfelelő mentális kondíció és elméleti felkészültség biztosítása. Az iskolai testnevelés szervezeti kereteit és tartalmát tekintve alkalmas az életen át tartó sportolás megalapozására, a fizikailag aktív élet magatartásmintáinak kialakítására. Fejlődjenek a gyerekek szociális kompetenciái (kreativitás, önállóság, önbizalom, felelősségtudat, cselekvőképesség), közvetítsünk feléjük fontos társadalmi értékeket, mint az önfegyelem, a szolidaritás, a csapatszellem, a tolerancia, a becsületes játék.

A képességek fejlődésével fokozódjon szellemi teljesítőképességük színvonala, a rendszeres sportolás biztosításával kapjanak olyan emocionális töltetet, amely pozitívan befolyásolja a sporthoz, az egészségmegőrzéshez való kapcsolatukat. Alakítsuk ki tanulóinkban a megfelelő higiénés szokásokat, váljon igényükké a megfelelő testápolás.

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, a mozgásigény fenntartása, mozgáskultúra fejlesztése. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyerek minden nap részt vegyen a testmozgás-programban;
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelentsen még az eltérő adottságú tanulóknak is;
- a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás-programban;
- a testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is megtanít (olyan sportokat, amelyeket egy életen át lehet folytatni az életminőség javítása érdekében);
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

A mindennapi testedzés lehetőségét a mindennapos testnevelés megszervezésével biztosítjuk. Az 1-2. évfolyamon és a nemzetiségi nyelvoktató program szerint haladó osztályokban 1-4. évfolyamon heti 4 testnevelés óra és 1 néptánc foglalkozást szervezünk tanulóink számára. Emellett játékos szabadidős foglalkozásokat is beiktatunk. A testmozgás sokféleségét biztosítja a testnevelés órák terhére szervezett úszásoktatás. Mind az alsó- és felső tagozatban a mindennapos testmozgást szolgálják tömegsport órák és sportköri foglalkozások is. Télen, igény esetén, önköltséges alapon sí-tábor szervezése. Nyáron, önköltséges alapon táborok szervezése.

15. Iskolánk drogstratégiája

A kábítószer fogyasztása és az azzal összefüggő gondok napjainkban jelentős társadalmi problémává váltak. A főváros, a nagyvárosok a legfertőzöttebbek, de egyre inkább terjed a kisebb településeken is a drogfogyasztók száma. Szinte minden anyag kipróbálásánál csökkent az első kipróbálás éve Az iskolai drogprevenció elsődleges az egészségfejlesztés komplex kérdéskörébe tartozik.

Cél:

- A fiatalok egészségesen éljenek és kerüljék a drogfogyasztást.
- Teremtse esélyt arra, hogy a fiatalok képesek legyenek egy produktív életstílusra és a drogok visszautasítására.
- Segítse a drogokkal kapcsolatba kerülő és a drogproblémákkal küzdő egyéneket, családokat.
- A pozitív személyiségfejlesztő hatások erősítése.

Feladatok:

Kiemelt feladat: balesetveszély források feltérképezése, elhárítása.

- Lehetőség szerint drog-koordinátor kijelölése, feladatának meghatározása.
- Valamennyi tantárgy – lehetőség szerint - helyi tantervébe kerüljenek be a droggal

-
- kapcsolatos témák.
 - Fokozott figyelem a droghasználat szempontjából veszélyeztetett tanulókra.
 - Tanári továbbképzéssel a nevelők ismereteinek bővítése, módszertani kultúrájának kiszélesítése.
 - A családok érzékenyebbé tétele a droghasználat felismerésében.
 - Drogmentes, vonzó programok támogatása.
 - Külső segítők, szakemberek bevonásával hatékonyabb prevenciós munka.

Prevenációs módszerek

- Közvetlen módszerek
 - Egészséges Nap, Drogellenes Nap szervezése.
 - Szakirodalom összegyűjtése, elérhetővé tétele.
 - Videofilmek vetítése – beszélgetés, vita.
 - Önismereti csoportok létrehozása.
 - Előadások szakemberek segítségével.
 - Szituációs játékok.
 - Adatgyűjtés, kutatómunka.
- Közvetett módszerek
 - Vonzó szabadidős és sport programok szervezése

A programhoz kapcsolódó jeles napok:

Február 11.	Betegek Világnapja
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Március vége	Léko Ilona Környezetvédelmi Nap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 25.	Barlangok Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November	Fogászati hónap - vetélkedők
December 1.	AIDS elleni világnap

16. Fogyasztóvédelmi nevelés

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntési kockázatokat. Fel tudják ismerni a társadalmi és egyéni érdekek kapcsolatát. Információkat szerezzenek a gazdálkodás és a pénz világáról. Ismerjék az ételek, élelmiszerek vásárlásával kapcsolatos egészségügyi és fogyasztóvédelemmel kapcsolatos alapismereteket és hasznosítsák a vásárlás során. Ismerjék a termékeken található szavatossági és veszélyességi jelzéseket.

Az értékek formálása tekintetében:

- kívánság és szükséglet fogalmának elkülönítése,
- egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- természeti értékek védelme,
- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás,
- ökológiai fogyasztóvédelem,

Az alábbi fogalmak alkalmazása:

- piac,
- marketing,
- reklám,
- minőség,
- biztonság,
- gazdagság,
- takarékoság,

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei:

a) Tanórán

Technika:	áruismeret, gyártás, termékminőség
Matematika:	banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások
Fizika:	mérés, mértékegységek, mérőeszközök
Földrajz:	eltérő fogyasztói kultúrák
Magyar:	reklámszövegek
Biológia:	génmódosított élelmiszerek, egészséges táplálkozás
Kémia:	élelmiszeradalékok, kozmetikumok
Informatika:	elektronikus kereskedelem, Internetes fogyasztói veszélyforrás
Történelem:	EU fogyasztói jogok.
Médiaismeret:	a reklám képi nyelve.

b) Tanórán kívüli tevékenységek: vetélkedők, versenyek, rendezvények.

c) Iskolán kívüli helyszínek: piaci séták, üzletek, klubok látogatása.

d) Hazai és nemzetközi együttműködés: Más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel.

Módszerek: riportok, médiafigyelés, egyéni és csoportos döntéshozatal, adatgyűjtés, ötletbörze, szituációs játék, esettanulmány, viták, érveléstechnikai gyakorlatok.

17. A környezeti nevelés programja

*„Talán egyszer feladjuk egyoldalú eszköztermelői
és anyagi javakért rohanó életelvünket. És
jobban becsüljük önmagunkban azt az embert is,
aki közösséget teremt, ...érzelmi életet él,
családi, emberi örömök, világi szépségek részese.”
(Glatz Ferenc)*

Az utóbbi évtizedek során egyre komolyabbá vált az aggodalom, hogy bolygónk véges erőforrásaival folytatott rablógazdálkodás helyrehozhatatlan károsodást okoz az emberiség természetes környezetében. Jelenleg is olyan folyamatok zajlanak, melyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Bizonyos, hogy a felnövekvő nemzedékek néhány évtizeden belül a maiaknál sokkal súlyosabb környezeti problémákkal kerülnek szembe. A népesség és az anyagi javak felhasználásának korábbi robbanásszerű növekedése új kihívást jelent, melynek megoldásától függ további sorsunk. Az új probléma a régi módon nem kezelhető, nem bízható csupán szakemberek szűk csoportjára.

A környezeti problémák kezelése széles látókörű, átfogó tudású egész embert igényel, s mindannyiunk közreműködését.

A fogyasztási kényszer kialakulása és a környezet állapotának feltétele hozta létre a fenntartható fejlődés elméletét. Az elmélet szerint e két tendencia legalább időlegesen összhangba hozható egymással: a mai generációk szükségleteinek kielégítése olyan módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését. Az ember elválaszthatatlan környezetétől. Maga és szűkebb élettere ugyanakkor része egy nagy rendszernek, a földi bioszférának. Tevékenységével állandó kölcsönhatásban van vele, s így saját létét javíthatja vagy ronthatja. A sikeres fennmaradás azon múlik, hogy a térbeli és időbeli rövidlátásunkon hogyan tudunk felülkerekedni.

Jelen helyzetben előrelépésnek tekintjük, hogy tudatosodjék tanulóinkban, mi a társadalom és az egyén tennivalója a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében. Hosszú távon azonban szükségesnek látjuk olyan generációk kinevelését, akik cselekvési programmal lesznek képesek szolgálni akkor is, amikor a fogyasztói típusú társadalom folyamatos és korlátok nélküli fejlődésének álma szertefoszlik.

17.1. A környezeti nevelés tartalma

Az intézményi környezeti nevelés során felkészítjük a tanulókat környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre.

- Megfelelően stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapozunk meg bennük az élő, illetve élettelen környezettel.
- Igyekszünk kifejleszteni a gyermekekben a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére.
- Felkeltjük igényüket a környezet jelzéseinek, változásainak észrevételére, felfogására, valamint összefüggő rendszerben történő elemzésére.
- Fejlesztjük képességeiket problémák okainak, egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben.
- Kritikai és kreatív gondolkodást igyekszünk kialakítani a tanulóknál, amely által képesek lesznek a lehetséges megoldások megkeresésére.
- Törekszünk a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre nevelni őket.

17.2. A környezeti nevelés közoktatási stratégiai céljai

Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén.

A környezetről szóló tudás megszerzése során diákjaink életközeli helyzetekben gyakorolják, erősítik az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztési folyamatában is nélkülözhetetlen kompetenciáikat (pl.: értő olvasás, adatgyűjtés és elemzés, információszerzés és feldolgozás).

Az esélyegyenlőtlenségek mérséklése.

A hagyományos óraszervezéstől eltérő tanulási formák alkalmazásával sok lehetőséget adunk azon diákjaink érvényesülésére, fejlődésére, akiket a hagyományos tanórai keretekben nem, vagy csak kevésbé sikerül aktivizálni, fejleszteni (egyéni és csoportmunka, kooperatív tanulásszervezés).

Az oktatás minőségének fejlesztése.

A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége és nem hagyományos jellege elősegíti a tanítás-tanulás folyamatának módszertani megújulását, így nevelőtestületünk tagjai is törekszenek új és változatos módszerek alkalmazására (természettudományos megfigyelések, interjúk készítése, adatgyűjtés, írásbeli értékelések, viták, szituációs játékok stb.).

A pedagógus szakma fejlődésének támogatása

A környezeti nevelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe a pedagógiai gyakorlatnak, így az avval való foglalkozás nagymértékben támogatja a pedagógusszakma fejlődését.

Az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) alkalmazásának fejlesztése.

A környezeti problémák globális és nemzetközi jellegéből következik, hogy számos információtechnológiára alapozott program, lehetőség áll rendelkezésre. Ezek nem csak az IKT-alkalmazások fejlesztését segítik elő a környezeti nevelés mellett, hanem – nemzetközi jellegük miatt – a nyelvtanulás előmozdítói is. Ezért hangsúlyt fektetünk megfelelő számú, modern eszközök beszerzésére, alkalmazására.

Az oktatás tárgyi feltételeinek javítása

A környezeti nevelési tevékenységekhez rendelkezésre álló pályázati források hozzásegítik az iskolát a tanulás tárgyi feltételeinek és környezetének javításához.

17.3. A környezeti nevelés intézményi céljai

Átfogó célunk, hogy megalapozzuk a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy képesek legyenek a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárokká nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet, a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben:

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.
- A Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés.
- A bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése.
- A testi-lelki egészség megőrzése.
- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- A természet szeretetére nevelés.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevételes magatartásra nevelés.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

Sikerkritériumok

- A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá.
- Magatartásukban alakuljon ki és erősödjön meg a személyes biztonságra való törekvés.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki és szociális fejlődést.

A céljaink eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás,
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- problémaérzékenység, integrált megközelítés,
- kreativitás,
- kommunikáció, médiahasználat,
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia, segítő életmód,
- vitakészség, véleményalkotás,
- konfliktuskezelés és megoldás,
- szintetizálás és analízis,
- állampolgári részvétel és cselekvés,
- értékelés és mérlegelés készsége.

A megvalósítás során alkalmazott módszereink kiválasztásának szempontjai:

- az életkori sajátosságok,
- minél több tanuló kerüljön bevonásra,
- ne csak az iskolán belül, hanem annak keretein kívül is legyenek hatással,
- a lehető legtöbb tevékenység a természetben legyen,
- sok élményt nyújtson a tanulóknak,
- személyes tapasztalatszerzésen alapuljanak,
- játékoság jellemezze.

17.4. A környezeti nevelést szolgáló módszereink:

- játékok (szituáció, drámajáték, memóriafejlesztő),
- projektek,
- riportok,
- terepgyakorlati módszerek (térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok),
- aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek és kiállítások szervezése, újságkészítés, kutatómunka),
- művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység fejlesztése),
- hagyományok ápolása (pl.: a város nevezetességeinek feltérképezése, a hírességeinek kutatása stb.),
- a közvetlen életterek élővé tétele (parkosítás, növények ültetése, zöld területek növelése, a belső terek zöld növényekkel való díszítése stb.),
- megemlékezések a különböző világnapokról

17.5. A környezeti nevelésszínterei

Tanórák keretében

A környezeti nevelés hagyományos szinterei a természettudományos tantárgyak órái. A *természetismeret*, *biológia*, *földrajz*, *fizika* és *kémia* keretében a tanulók megismerkednek a világ természeti értékeivel, a környezetszennyezés okaival, következményeivel és a természet-, illetve környezetvédelem lehetőségeivel.

A *rajz és vizuális kultúra* témája a természet mellett az ember által alkotott környezet. A vizuális művészeti alkotásokon kívül az *irodalom* és a *zene* is felmutathatja az ember és környezet együttélésének harmonikus példáit.

Fontos szintérnek tekintünk minden olyan szaktárgyi órát, ahol van idő a tanulókkal való beszélgetésre. Az *élő idegen nyelvek* viszonylagos tanórabősége kínálja a lehetőséget a célzottan kiválasztott szövegek elemzésére, a társalgási témák feldolgozására.

Beszélgetési lehetőségek terén élen áll az *osztályfőnöki óra*, amelyen az osztályfőnöknek lehetősége nyílik kamatoztatni az osztályával ápolta bizalmas kapcsolatait, de vendégeket is hívhat (igazgató, tagintézmény-vezető, más tanárok, külső előadók).

Ember és környezet viszonyának etikai kérdéseiről is szól az *etika* tantárgy, a történeti vonatkozásokról a *történelem*.

Az *informatika* órán (és minden más alkalommal, amikor az Internetet használjuk információk gyűjtésére) szintén előtérbe kerülhetnek a célzottan keresett környezeti anyagok.

Tanórán kívüli foglalkozások

- könyvtári foglalkozások,
- versenyek, vetélkedők
- szakkörök,
- tanulói pályázatok,
- tanulmányi kirándulások, séták,
- táborok,
- erdei iskola,

- múzeumok, kiállítások látogatása,
- hulladékgyűjtési akciók
- szelektív hulladékgyűjtés

Tagintézményünk minden évben városi szintű versenyt szervez:

az 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola egykori tanárnőjéről elnevezett Lékó Ilona környezetvédelmi vetélkedőt, mely ma már országos szintű megmérettetéssé nőtte ki magát.

17.6. Erőforrásaink

➤ Személyi erőforrások

A program végrehajtásának legfontosabb erőforrása az emberi tényező. A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az intézményi élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

Tanárok. Az intézmény minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés illetve oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését. Azoknak a kollégáknak, akik most kívánnak bekapcsolódni az iskolai környezeti nevelési munkába, a tapasztaltabb kollégák tanácsokat, javaslatokat adnak.

Osztályfőnökök. Évfolyamokra lebontva megtervezik és beépítik az osztályfőnöki tanmenetbe a környezeti neveléshez kapcsolódó feladatokat, az ismeretek feldolgozási módszereit.

Diákok. Az intézmény minden diákjának feladata, hogy vigyázzon a környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak. Sokoldalúan vegyenek részt a tervezett éves programokban.

Tanárok és diákok. A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Az intézményben nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskolának, az osztálykirándulásoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a táboroknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében.

Tanárok és szülők. Az iskolai környezeti nevelés terén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetíteni kíván. Ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt a környezeti nevelési program anyagi fedezetét –a lehetőségeket figyelembe véve –a családok maguk is biztosítják.

Iskolaorvos, védőnők. Rendszeresen szűrő és felvilágosító munkát végeznek az intézményben.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak. Az intézmény adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési program megvalósulásának. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladat csökkenteni a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt). Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskolák épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés

továbbfejlesztéséhez a takarítók aktív, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

➤ **Anyagi erőforrások**

Alapítványok. Az alapítványok – rászorultsági alapon – támogatják a tanulók erdei iskolákban, osztálykirándulásokon, és táborokban való részvételét.

Pályázat. A pályázatok figyelése egy erre megbízott dolgozó feladata, aki tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és segít a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szól.

Taneszközök

Az intézmény rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak- és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórák és programok számára megfelelő audiovizuális illetve multimédiás eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

A Pedagógiai program végrehajtásához szükséges, hogy a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékébe beépüljön a környezeti nevelés speciális eszközigénye is.

Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó. Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését kívánjuk elérni. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az intézmény környezeti nevelési programját.

Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények. A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá tehetik a különböző intézményekben tett látogatások. Iskoláink számára ilyen szempontból fontosak a múzeumok. Ezeket a látogatásokat a tanórán készítik elő.

Civil szervezetek. A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásaikon, továbbképzéseiken.

Hivatalos szervek. A hivatalos szervek egyik feladata annak megőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az intézmény. Javasataikra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezetek kialakításában. (ÁNTSZ, Rendőrség, Környezetvédelmi felügyelőség).

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számukra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról meg kell tanulniuk számot adni írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

➤ **Iskolán belüli kommunikáció formái:**

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel,
- házi dolgozat készítése,

- plakát készítése és bemutatása,
- iskolarádió felhasználása híradásra,
- faliújságon közölt információk készítése.

➤ **Iskolán kívüli kommunikáció formái:**

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból,
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása,
- környezetvédelemről szóló rádió és televíziós hírek feldolgozása, értékelése,
- ismeretszerzés, adatgyűjtés a világhálóról.

Fejlesztési lehetőségek

- A pályázati lehetőségek fokozottabb kihasználása.
- Hatékonyabb együttműködés civil szervezetekkel, a város környezeti problémákkal foglalkozó intézményeivel.
- IKT eszközök beszerzése.
- A környezeti nevelést szívügyeként viselő kollégákból szakmai csoport létrehozása.
- Közös intézményi környezeti programok szervezése.

A környezetvédelem jeles napjai

Február 2.	Vízes Élőhelyek	Június 21.	A Nap Napja
Március 5.	Nemzetközi Energiahatékonyság Napja	Június 25.	Barlangok Világnapja
Március 22.	Víz Világnapja	Július 11.	Népesedési Világnap
Március 23.	Meteorológiai Világnap	Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Április 3.	Csillagászati Világnap	Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja	Szeptember 22.	Autómentes Nap
Április 7.	Egészségügyi Világnap	Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Április 22.	Föld Napja	Október 1.	Habitat Világnap
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja	Október 4.	Állatok Világnapja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja	Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Május 10.	Madarak és Fák Napja	Október 10.	Lelki Egészség Napja
Május 15.	Állat és Növényismeret Napja (Magyarországon)	Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Május 18.	Múzeumi Világnap	Október 16.	Élelmezési Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja	Október 21.	Földünkért Világnap
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap	November 17.	Füstmentes Nap
Június 5.	Környezetvédelmi Világnap	November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
Június 8.	Óceánok Világnapja	December 1.	AIDS Elleni Világnap
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás Ellen	December 29.	Biodiverzitás Védelmének Napja

18. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánk Esélyegyenlőségi Programjának alapvető célja, hogy biztosítsa a szegregációmentesség és az *egyenlő bánásmód* elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűztük ki az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében:

- a beiratkozásnál, felvételinél
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban
- a humán erőforrás-fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Célunk az, hogy érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása és az integráció biztosítása: SNI-s tanulók egyéni fejlesztése

Könyvtárpedagógiai program

**Gyulai Implom József Általános Iskola
Könyvtára**

Az iskolai könyvtár adatai

Gyulai Implom József Általános Iskola Könyvtára
5700 Gyula, Béke sgt. 49.
Telefon: 66/ 560-140
e-mail: implom@implom.hu
honlap: <http://www.implom.hu/>

A könyvtárhasználati ismeretek oktatásának helye a NAT-ban

A könyvtárhasználat tanításának alapvető célja, hogy oktatásának során a tanulók olyan eszköztudást sajátítsanak el, melyet a teljes tanulási folyamatban és azon túl is bármely ismeretszerző és feldolgozó tevékenységük során alkalmazni tudnak. Az iskola feladata felkészíteni a tanulókat a megfelelő információszerzési, -tárolási, -feldolgozási és -átadási technikákra, valamint megismertetni velük az információkezelés jogi és etikai szabályait.

A könyvtárhasználatban a kerettanterv egészét átszövi. A forrásalapú ismeretszerzésre vonatkozó ismeretek megjelennek a közös követelményekben, a **magyar nyelv és irodalom, a digitális kultúra valamint a szaktárgyak** alapvető követelményrendszerébe építve. A könyvtárhasználat tanítása tantárgyközi feladat, megvalósul benne a kommunikációs kultúra fejlesztése és a tanulás tanítása egyaránt.

Előtérbe kerül, hogy a jövőben nagyobb szerepet kapjanak az alábbi módszerek:

- az *aktív tanulás*, a tanulói kompetenciafejlesztés az *egyéni szabott tanulási lehetőségek* térnyerése,
- a *tanulói együttműködésen alapuló tanulás*,
- *multidiszciplináris órák*, azaz olyan foglalkozások szervezése, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg,
- a *digitális technológiával támogatott oktatási módszerek* rendszeres alkalmazása iránti igény.

Az iskolai könyvtár

- Korszerű forrásközpont
- A tanulás-tanítás színtere
- Közösségi tér
- Biztosítja az esélyegyenlőséget, a művelődéshez való jogot

A könyvtár szerepe az iskola pedagógiai programjában

A könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása és a tanulási-önművelési kultúra fejlesztése tantárgyközi feladat, olyan, amely az egész tantestület közös ügye. Az iskola akkor tudja a könyvtár használatára, önművelésre nevelni diákjait, ha ez a feladat áthatja a pedagógiai program egészét.

A könyvtárpedagógiai program célja

- A könyvtár „forrásközpontként” való felhasználásával meg kell alapozni az önműveléshez szükséges képességeket, tanulási technikákat.
- Felébreszteni a szellemi munka iránti tiszteletet, a régi korok értékeinek megbecsülését, az önművelés iránti igényt.
- Felkészíteni a tanulókat az önálló könyvtárhasználatra, ismeretszerzésre.
- A tanuló joga az információhoz való hozzáférés; képes legyen azokat feldolgozni, alkalmazni.
- Ismerjék meg a tanulók az alapvető információhordozókat.
- A könyvtár- és állománytípusok megismertetése.
- Az önálló gondolkodás, a kreativitás fejlesztése.
- Segítse elő a könyv és az olvasás szeretetét, az értő olvasás fejlesztését.

-
- Járuljon hozzá a tanulók személyiségfejlesztéséhez.
 - Felkészülés az élethosszig tartó tanulásra, az információs műveltség megszerzésére.
 - A forráshasználat etikai szabályainak megismertetése.

Az iskolavezetés koordináló szerepe

Az intézményvezetés biztosítja a tanulási, önművelési követelmények, elvárások megvalósításához az infrastrukturális feltételeket. A könyvtárostannal közösen kialakítja az adott intézmény könyvtárpedagógiai stratégiáját. Felelős az iskolavezetés, a könyvtárostannal és a tantestület hatékony együtt munkálkodásáért.

A könyvtárostannal feladatai

A könyvtárostannal maga is oktat és nevel. Oktatja a könyvtárhasználati ismereteket. Gondozza a tehetségeket, figyel az esélyegyenlőség megteremtésére, olvasóvá és könyvtárhasználóvá igyekszik nevelni a diákokat a mindennapokban.

A jó könyvtár az iskolai műhelymunka nélkülözhetetlen része.

Kialakítja az adott intézmény könyvtárpedagógiai programját.

Törekszik a NAT könyvtárhasználati követelményrendszerének eredményes megvalósítására.

A könyvtárhasználati nevelés és oktatás célkitűzései

- Felkészítés az információs társadalom kihívásainak fogadására, kritikus szelekciójára, feldolgozására
- A könyvtárra is alapozott önművelés képességének kialakítása
- A könyvtárhasználati tudás eszközjellegű beépítése a tanulók tárgyi képzésébe
- A számítógépes munka szabályainak, a forráshasználat etikai szabályainak megismerése
- **Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása:**

Ismerje meg a tanuló és használja az iskolai vagy más könyvtárak állományát és szolgáltatásait. Igazodjék el a gyűjteményben. Gyakorolja az önálló ismeretszerzést, fejlessze beszédkulturáját, műveltségét rendszeres olvasással és könyvtárhasználattal. Vegye igénybe a tömegművelés adta lehetőségeket.

A különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdésével foglalkozzon.

- **Dokumentumismeret, és –használat:**
Ismerje és használja a tanuló az adott műveltségterület alapidokumentumait és a modern ismerethordozókat. Ismerjen felnőtt és gyermek folyóiratokat.
Tudja használni a dokumentumok tájékoztató apparátusát (tartalom, előszó, mutatók).
Ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat.
Tájékozódjon új könyvajánlatokról.
- **A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata**
Ismerje a kézikönyvtárat. Gyakorolja a kézikönyvek használatát.
- **Önművelés, a szellemi munka technikája**
Iskolai feladatai és egyéni problémái megoldásához tudja önállóan kiválasztani és felhasználni a könyvtár tájékoztató segédeszközeit.
Legyen képes hagyományos dokumentumokból és modern ismerethordozókból információt meríteni,

felhasználni és a forrásokat megjelölni.

Az iskolában szerzett ismereteit, tanulási-önművelési kultúráját rendszeresen bővítsé iskolán kívüli információszerzési csatornák útján (könyvtár, médiák, művelődési, művészeti, tudományos intézmények).

Tudja használni különböző dokumentumok tájékoztató apparátusait (mutatók, tartalomjegyzék, képek, fejezetcímek)

- **Eszköztudás**

Az elsajátított tudás alkalmazását teszi lehetővé; ilyen a könyvtárhasználati ismeret is, mely magába foglalja:

- általános könyvtárhasználati ismeretek
- a könyvtár rendje, használata, a könyvtári rendszer
- dokumentumismeret
- a könyvtári tájékoztató eszközök használata
- a szellemi munka technikája

A tanítás-tanulás (könyvtári ismeretszerzés) feltételeinek tervezése

Lehetőség szerint mindig könyvtári környezetben történjen a könyv- és könyvtárhasználati ismeretek és gyakorlatok tanítása.

Fontos a könyvtárostannal való rendszeres konzultáció, időpont-egyeztetés, a szervezési kérdések megbeszélése, vagyis a különböző könyvtári foglalkozások gondos előkészítése. Alapvető követelmény, hogy minden tanulónak legyen helye, és tudjon jegyzetelni a könyvtár úgynevezett tanuló-kutató övezetében.

Az eredményes és hatékony könyvtári önművelés egyik alapfeltétele, hogy megfelelő minőségű és mennyiségű dokumentum álljon a tanulók rendelkezésére az egyéni és differenciált csoportfoglalkozásokon.

Korszerű demonstrációs eszközök, oktatócsomagok, nyomtatott taneszközök, tanulási segédletek és oktatástechnikai apparátus segítse a tanulási folyamatot. Fontos didaktikai követelmény, hogy lehetőleg mindig olyan dokumentumokat adjunk a foglalkozásokon a tanulók kezébe, melyek az életkori sajátosságaiknak legjobban megfelelnek, és amelyeket előzőleg már volt alkalmuk közelebbről tanulmányozni.

Az egyénhez igazodó tanulásirányítás normáinak a tervezés

A választott feladatok és munkaformák kellően motiváltak legyenek.

A hatékonyság érdekében a könyvtári foglalkozásokban is alkalmazzuk a tanulás-szervezés különböző munkaformáit.

A könyvtári gyűjtőmunkánál hívjuk fel a figyelmüket arra, hogy minden esetben közölni kell a felhasznált forrás/ok legfontosabb adatait.

A különböző tanulótípusokhoz igazodó humánus bánásmód "tervezése"

A tervezéskor vegyük figyelembe a szülői ház, a tanulók otthonról hozott könyvkultúráját.

Alapvető pedagógiai cél, hogy minden tanulóban alakuljon ki az olvasás, a könyv és a könyvtár iránti pozitív attitűd.

Taneszközök:

A törvény előírásainak és a szakmai követelményeknek próbál megfelelni könyvtárunk.

Finanszírozási problémák miatt hiányoznak: működő integrált könyvtári szoftver megfelelő technikai háttérrel, telefon, nyomtató, nagyobb memóriával és internetkapcsolattal rendelkező számítógépek. Nincs tervezhető keretünk

Alapfeltétel egy hatékonyan működő könyvtári infrastrukturális háttér:

- fogadóképes iskolai könyvtár (a működési feltételek törvényes biztosítása);
- korszerű kézikönyvtári állomány, amely a NAT fő műveltségterületeinek eredményes oktatásához nélkülözhetetlen alapidokumentumokat tartalmazza
- médiatári számítógépes háttér

A tantestület felelőssége

Tantestület feladata: olvasási és írásbeli szint emelése
személyiségfejlesztés

Szaktanárok feladata: könyvismeret és könyvhasználat a szakórákon

Könyvtárostánár feladata: könyvtári ismeretek és könyvtárhasználat területe
könyvtárpedagógiai program elkészítése
tájékoztatás

Tanulói tevékenységtípusok:

- szaktárgyi tematikus gyűjtőmunka – egyéni és csoportos
- irodalom-, illetve forrásjegyzék összeállítása megadott témához
- kiselőadás tartása vagy írásbeli beszámoló készítése egy-egy komplex, több tantárgyat érintő problémáról
- egy-egy neves kutató, író, művész életútjának feldolgozása
- felkészülés versenyre
- műsorok összeállításához anyaggyűjtés

A könyvtárhasználat önálló tanulásának zárszakaszában cél, hogy a tanuló:

- Igazodjon el a könyvtár tereiben, állományrészeiben, tudja igénybe venni szolgáltatásait. Használja rendszeresen az iskolai könyvtárat. Ismerje és alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait, és kövesse a könyvtárban való viselkedés normáit.
- A dokumentumtípusok formai és tartalmi sajátosságainak ismeretében legyen képes önálló használatukra. Lássa, hogy a technika fejlődésével az információk folyamatosan változó ismerethordozókon jelennek meg, és szerezzen tapasztalatokat ezek használatában.
- Ismerje a kézikönyvtár szerepét a tájékozódásban. Iskolai feladatai megoldásához és mindennapi tájékozódásához tudja önállóan kiválasztani és használni a megfelelő segédkönyveket. Tudjon különböző szempontok szerint dokumentumokat keresni adatbázisokban.
- Tudjon feladataihoz forrásokat választani, megadott szempontok alapján belőlük információkat szerezni, és elvégzett munkájáról beszámolni. Tudjon a dokumentumokból szabályosan idézni és a forrásokra hivatkozni.
- Tapasztalatai alapján lássa a könyvtárnak az ismeretszerzésben, a szabadidő tartalmas eltöltésében betöltött szerepét. Az iskolai könyvtár rendszeres igénybevételén túl ismerje meg és használja a lakóhelyi közkönyvtárat is. Szerezzen tapasztalatokat arról, hogy az új technológiákon alapuló informatikai eszközök kibővíti a hagyományos könyvtári tájékozódás kereteit.

Ellenőrzés, értékelés:

Szöbeli értékelés a könyvtárhasználati órákon. Konzultáció az órai tapasztalatokról a szaktanárral, osztályfőnökkel.

Óraszámok:

Intézményünkben a magyar nyelv és irodalom órákon gyarapíthatják könyvtári ismereteiket a tanulók.

Témaköreink:

1. Könyvtártípusok, információs intézmények és szolgáltatásaik
2. Információkeresés, dokumentum típusok, kézikönyvek
3. A forráskiválasztás és használatának etikai kérdései, bibliográfiakészítés

Cél: *tanévenként és évfolyamonként 2-2 óra* megtartása az iskolai könyvtárban.

1-2. évfolyam

Tanulási képesség fejlesztése:

Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon használata; beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).

A könyvtárhasználat alapvető szabályai. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok. Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában. Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján. Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével. A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, tartalomjegyzék).

Az életkori sajátosságokhoz igazodó internethasználat kockázatainak és lehetőségeinek felismerése (pl. gyermekbarát honlapok böngészése).

Kulcsfogalmak: könyvtár, lexikon, betűrend, tartalomjegyzék, gyermekújság.

3-4. évfolyam

Alapismeretek a könyvtár tereiről és állományrészéről.

A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók.

A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja. A lexikon és a szótár egyező és eltérő vonásai.

Az információk keresése és kezelése. Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban. A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője. Ismerkedés folyóiratokkal.

Katalógusok megfigyelése. A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.

Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében

Könyvek keresése a szabadpolcon szerző, cím, téma szerint

A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása

A könyvtárban elvárt viselkedési szabályok megismerése, betartása.

A kölcsönzési folyamat megismerése.

Elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formái, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése,

használatuk alapjai

Dokumentumtípusok megkülönböztetése.

Szépirodalmi és ismeretterjesztő művek felismerése.

Információforrások formai és tartalmi jellemzőinek megismerése.

Információforrások használata.

A források azonosító adatainak megállapítása.

Az egyes információforrások azonosító adatainak megkeresése.

Kulcsfogalmak: könyvtár, könyvtári szolgáltatás, szépirodalom, ismeretterjesztő mű, szabadpolc, kölcsönzés, dokumentumtípus.

Követelmény 4. évfolyam végére:

A tanuló legyen képes eligazodni az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében;

ismerje a könyvtárak alapszolgáltatásait;

ismerje az elterjedt dokumentumtípusokat;

legyen képes a források azonosító adatainak megállapítására.

5-6. évfolyam

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A könyvtárak típusaival és jellemzőivel való ismerkedés.

Megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunka végzése a könyvtárban és digitális felületeken.

Az információ-keresés, –gyűjtés alapvető technikáinak gyakorlása.

Képzőművészeti gyűjtemények megismerése vezetéssel.

Részvétel múzeumpedagógiai és könyvtárismereti foglalkozáson.

Néhány sajtótermék szerkezetének, tartalmának áttekintése.

Megadott szempontok alapján reflexió megfogalmazása a múzeumban, színházban, könyvtárban szerzett tapasztalatokról.

Témakör:

Könyv- és könyvtárhasználat, a kultúra helyszínei:

Törzsanyag

Ajánlott tevékenység

1. A hagyományos és digitális könyv- és könyvtárhasználat

Gyakorlati feladatok: kiállítások, könyvtárak, múzeumok látogatása

2. Sajtótermékek jellemző jegyei

Kulcsfogalmak: könyvtár, katalógus, digitális adattárak, múzeum, kiállítás, gyűjtemény, sajtó, folyóirat, rovat, célcsoport, könyvismertetés.

7-8. évfolyam

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek.

Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata.

Tájékozódás könyves- és könyvtári adatbázisokban, blogokon.

Pontos fogalomhasználatot segítő szótár- és kézikönyvhasználat elsajátítása.

Kulcsfogalmak: szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg.

Zárszakaszban cél, hogy a tanuló:

- Igazodjon el a könyvtár tereiben, állományrészeiben, tudja igénybe venni szolgáltatásait. Használja rendszeresen az iskolai könyvtárat. Ismerje és alkalmazza a könyvtárhasználat szabályait, és kövesse a könyvtárban való viselkedés normáit.
 - A dokumentumtípusok formai és tartalmi sajátosságainak ismeretében legyen képes önálló használatukra. Lássa, hogy a technika fejlődésével az információk folyamatosan változó ismerethordozókon jelennek meg, és szerezzen tapasztalatokat ezek használatában.
 - Ismerje a kézikönyvtár szerepét a tájékozódásban. Iskolai feladatai megoldásához és mindennapi tájékozódásához tudja önállóan kiválasztani és használni a megfelelő segédkönyveket. Tudjon különböző szempontok szerint dokumentumokat keresni adatbázisokban.
 - Tudjon feladataihoz forrásokat választani, megadott szempontok alapján belőlük információkat szerezni, és elvégzett munkájáról beszámolni. Tudjon a dokumentumokból szabályosan idézni és a forrásokra hivatkozni.
 - Tapasztalatai alapján lássa a könyvtárnak az ismeretszerzésben, a szabadidő tartalmas eltöltésében betöltött szerepét. Az iskolai könyvtár rendszeres igénybevételén túl ismerje meg és használja a lakóhelyi közkönyvtárat is. Szerezzen tapasztalatokat arról, hogy az új technológiákon alapuló informatikai eszközök kibővítik a hagyományos könyvtári tájékozódás kereteit.
-

*A Gyulai Implom József Általános Iskola
5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye*

Helyi tanterve

2020.

I. Az 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézmény helyi tanterve

A tagintézmény helyi tanterve a nemzeti köznevelésről szóló törvény, a Nemzeti alaptanterv, a kerettantervi rendelet, valamint a köznevelési típusú sportiskolai képzés céljai, feladatai figyelembe vételével készült.

1 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások

- a) **A 2013-ban, illetve 2016-ban bevezetett, 2020-tól kifutó helyi tantervünkben az alábbi kerettanterveket választottuk.**

Alsó tagozat:

- Ének-zene „A” változat
- Testnevelés és sport köznevelési típusú sportiskolai kerettanterv

Felső tagozat:

- Magyar nyelv és irodalom „A” változat
- Ének-zene „A” változat
- Fizika „B” változat
- Kémia „B” változat
- Biológia-egészségtan „B” változat
- Technika, életvitel és gyakorlat „A” változat
- Testnevelés és sport köznevelési típusú sportiskolai kerettanterv

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére azzal a céllal emeljük meg, hogy ezekből a tantárgyakból az alapkészségek fejlesztésére, az egyéni képességekhez igazodó fejlesztésre, gyakorlásra több idő jusson.

b) tantárgyi óraterv
2020-tól érvényes óratervek

Általános tanterv szerint/emelt angol

1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák (2020 NAT)												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	2	2	72	2	2	72
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Első élő idegen nyelv (angol/német)										2	2	72
Környezetismeret							1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Digitális kultúra							1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Kötelező tanítási órák összesen	22	22	792	22	22	729	22	22	792	23	23	828
Szabadon tervezhető órakeret												
Első élő idegen nyelv(angol/német)	2	2	72	2	2	72	1	1	36	1	1	36
Magyar nyelv							1	1	36	1	1	36
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	24	24	864	24	24	864	24	24	864	25	25	900

Köznevelési típusú sportiskola/emelt angol

1- 4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi	2. félévi	Éves óraszám	1. félévi	2. félévi	Éves óraszám	1. félévi	2. félévi	Éves óraszám	1. félévi	2. félévi	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák (2020 SPORTISKOLAI JAVASLAT)												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	162	4	4	162
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret							1	1	36	1	1	36
Első élő idegen nyelv (angol/német)										2	2	72
Ének-zene	1,5	1,5	54	1,5	1,5	54	1,5	1,5	54	1	1	36
Vizuális kultúra	1,5	1,5	54	1,5	1,5	54	1,5	1,5	54	1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Digitális kultúra							1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Önismeret/Drámajáték	1	0	18	1	0	18	1	0	18	1	0	18
Sportágválasztás	0	1	18	0	1	18	0	1	18	0	1	18
Kötelező tanítási órák összesen	22	22	792	22	22	729	23	23	828	24	24	864
Szabadon tervezhető órakeret												
Első élő idegen nyelv (angol/német)	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Ének-zene	0,5	0,5	18	0,5	0,5	18				1	1	36
Vizuális kultúra	0,5	0,5	18	0,5	0,5	18						
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	24	24	864	24	24	864	24	24	864	25	25	900
A tanulóknak ettől magasabb óraszámú csak a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a nemzetiségi nevelésben oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez												
Első élő idegen nyelv	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Tanítási órák maximuma összesen	26	26	936	26	26	936	26	26	936	27	27	972

Általános tanterv szerint/emelt angol
5–8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra-szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra-szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra-szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra-szám
Kötelező tanítási órák (2020 NAT)												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	1	1	36	1	1	36
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Történelem	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Állampolgári ismeretek										1	1	36
Hon- és népismeret				1	1	36						
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természettudomány	2	2	72	2	2	72						
Kémia							1	2	54	2	1	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Biológia							2	1	54	1	2	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Első élő idegen nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Ének-zene	2	2	72	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és színház										1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Digitális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	28	28	1044	29	29	1008
Szabadon tervezhető órakeret												
Első élő idegen nyelv (emelt angol)	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Magyar nyelv							1	0	18	1	0	18
Matematika							0	1	18	0	1	18
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	28	28	1008	28	28	1008	30	30	1080	30	30	1080
A tanulónak ettől magasabb óraszama csak a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a nemzetiségi nevelésben oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez												
Első élő idegen nyelv (emelt angol)	1	1	36	1	1	36	1	1	36	2	2	72
Tanítási órák maximuma összesen	29	29	1044	29	29	1044	31	31	1152	32	32	1152

Köznevelési típusú sportiskola/emelt angol

5–8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óraszám
Kötelező tanítási órák (2020 SPORTISKOLAI JAVASLAT)												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	1	1	36	1	1	36
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Történelem	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Állampolgári ismeretek										1	1	36
Hon- és népismeret				1	1	36						
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természettudomány	2	2	72	2	2	72						
Kémia							1	2	54	2	1	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Biológia-egészségtan							2	1	54	1	2	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Első élő idegen nyelv(angol/német)	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és színház										1	1	36
Technika és tervezés	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Digitális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Önismeret/Drámajáték							1	0	18			
Tanulásmódszertan	1	1	36									
Olimpiaismeret	0	1	18	1	0	18						
Sportegészségtan-Sportetika							0	1	18	1	0	18
Kötelező tanítási órák összesen	27	28	990	28	27	990	29	29	1044	30	29	1062
Szabadon tervezhető órakeret												
Első élő idegen nyelv (emelt angol)	0,5	0,5	18	0,5	0,5	18						
Magyar nyelv							1	0	18			
Matematika							0	1	18	0	1	18
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	27,5	28,5	1008	28,5	27,5	1008	30	30	1080	30	30	1080
A tanulónak ettől magasabb óraszáma csak a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a nemzetiségi nevelésben oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez												
Első élő idegen nyelv (emelt angol)	1,5	1,5	54	1,5	1,5	54	2	2	72	2	2	72
Tanítási órák maximuma összesen	29	30	1062	30	29	1062	32	32	1152	32	32	1152

2016. szeptember 1-től érvényes óratervek felmenő rendszerben az első évfolyamtól**Általános tanterv szerint****1-4. évfolyam óraterve, emelt angol - 2016.**

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Idegen nyelv										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Kötelező tanítási órák összesen	23	23	828	23	23	828	22	22	792	24	24	864
Szabadon tervezhető órakeret												
Magyar irodalom	1	0	18	1	0	18	2	1	54	2	1	54
Matematika	0	1	18	0	1	18	0	1	18	0	1	18
Informatika										1	1	36
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	25	25	900	27	27	972
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Idegen nyelv	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Kötelező+választott tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	27	27	972	29	29	1044

Köznevelési típusú sportiskola**1- 4. évfolyam óraterve, emelt angol - 2016.**

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Idegen nyelv										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Küzdelem és játék	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Sportágválasztás	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	24	24	864	26	26	936
Szabadon tervezhető órakeret												
Magyar irodalom							1		18	1		18
Matematika								1	18		1	18
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	25	25	900	27	27	972
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Idegen nyelv	2	2	72	2	2	72	2	2	72	1	1	36
Informatika										1	1	36
Kötelező+választott tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	27	27	972	29	29	1044

Általános tanterv szerint

5–8. évfolyam óraterve, emelt angol - 2016.

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Idegen nyelvek	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi és állampol- gári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia- egészségtan							2	1	54	1	2	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Kémia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1	1	36									
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés és sport	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Testnevelés és sport	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	26	26	936	25	25	900	28	28	1008	28	28	1008
Szabadon tervezhető órakeret												
Informatika	1	1	36									
Magyar nyelv							1	1	36			
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és tánc / Hon- és népismeret				1	1	36						
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36	2	2	72
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	28	28	1008	28	28	1008	31	31	1116	31	31	1116
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Kötelező+választott tanítási órák összesen	29	29	1044	29	29	1044	32	32	1152	31	31	1116

Köznevelési típusú sportiskola**5–8. évfolyam óraterve, emelt angol - 2016.**

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Idegen nyelvek	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi és állampol- gári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia-egészségtan							2	1	54	1	2	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Kémia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Küzdelem és játék/Hon- és népisme- ret	1	1	36	0	1	18	1	0	18	0	1	18
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Tanulásmódszertan	1	1	36	1	0	18						
Sporterkölcsan							0	1	18	1	0	18
Kötelező tanítási órák összesen	27	27	972	26	26	936	29	29	1044	29	29	1044
Szabadon tervezhető órakeret												
Informatika	1	1	36									
Küzdelem és játék/Hon- és népisme- ret				1	0	18						
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Magyar nyelv							1	1	36			
Idegen nyelv				0	1	18				1	1	36
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	28	28	1008	28	28	1008	31	31	1116	31	31	1116
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Idegen nyelv	2	2	72	2	1	54	2	2	72	1	1	36
Kötelező+választott tanítási órák összesen	30	30	1080	30	29	1062	33	33	1188	32	32	1152

Általános tanterv szerint

1-4. évfolyam óraterve, normál angol/ német - 2016.

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Idegen nyelv										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Kötelező tanítási órák összesen	23	23	828	23	23	828	22	22	792	24	24	864
Szabadon tervezhető órakeret												
Magyar irodalom	1		18	1		36	2	1	54	2	1	54
Matematika		1	18		1	18		1	18		1	18
Informatika										1	1	36
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	25	25	900	27	27	972
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Informatika	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Idegen nyelv										1	1	36
Kötelező+választott tanítási órák összesen	26	26	936	26	26	936	26	26	936	28	28	1036

Köznevelési típusú sportiskola**1- 4. évfolyam óraterve, normál angol/ német - 2016.**

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Idegen nyelv										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Küzdelem és játék	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Sportágválasztás	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	24	24	864	26	26	936
Szabadon tervezhető órakeret												
Magyar irodalom							1		18	1		18
Matematika								1	18		1	18
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	25	25	900	27	27	972
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Informatika										1	1	36
Kötelező+választott tanítási órák összesen	26	26	936	26	26	936	26	26	936	29	29	1044

Általános tanterv szerint

5–8. évfolyam óraterve, normál angol/ német - 2016.

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Idegen nyelvek	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi és állampol- gári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia- egészségtan							2	1	54	1	2	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Kémia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1	1	36									
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés és sport	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Testnevelés és sport	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	26	26	936	25	25	900	28	28	1008	28	28	1008
Szabadon tervezhető órakeret												
Informatika	1	1	36									
Magyar nyelv							1	1	36			
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és tánc / Hon- és népismeret				1	1	36						
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	30	30	1080	29	29	1044

Köznevelési típusú sportiskola

5–8. évfolyam óraterve, normál angol/ német - 2016.

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Idegen nyelvek	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi és állampol- gári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit- és erkölcsstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia-egészségtan							2	1	54	1	2	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Kémia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Küzdelem és játék/Hon- és népisme- ret	1	1	36	0	1	18	1	0	18	0	1	18
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Tanulásmódszertan	1	1	36	1	0	18						
Sporterkölcsstan							0	1	18	1	0	18
Kötelező tanítási órák összesen	27	27	972	26	26	936	29	29	1044	29	29	1044
Szabadon tervezhető órakeret												
Informatika	1	1	36									
Küzdelem és játék/Hon- és népisme- ret				1	0	18						
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Magyar nyelv							1	1	36			
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	28	28	1008	28	28	1008	31	31	1116	30	30	1080

2013-tól érvényes óratervek

Általános tanterv szerint

1-4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Idegen nyelv										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	144	4	4	144
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Kötelező tanítási órák összesen	23	23	828	23	23	828	22	22	792	24	24	864
Szabadon tervezhető órakeret												
Magyar irodalom	1	1	36	1	1	36	2	1	54	1	1	36
Matematika	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	25	25	900	27	27	972
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Informatika	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező+választott tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	27	26	954	28	28	1008

Köznevelési típusú sportiskola

1- 4. évfolyam óraterve

Tantárgy	1. évfolyam			2. évfolyam			3. évfolyam			4. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Magyar irodalom	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Idegen nyelv										2	2	72
Matematika	4	4	144	4	4	144	4	4	162	4	4	162
Etika/Hit- és erkölcstan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Környezetismeret	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Ének-zene	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Vizuális kultúra	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Testnevelés és sport	5	5	180	5	5	180	5	5	180	5	5	180
Küzdelem és játék	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Sportágválasztás	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	24	24	864	26	26	936
Szabadon tervezhető órakeret												
Magyar irodalom							1		18	1		18
Matematika								1	18		1	18
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	25	25	900	25	25	900	25	25	900	27	27	972
Nem kötelező (választható) tantárgy a többlet órakeret terhére												
Idegen nyelv	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Informatika										1	1	36
Magyar irodalom		1	18		1	18		1	18			
Matematika	1		18	1		18	1		18			
Kötelező+választott tanítási órák összesen	27	27	972	27	27	972	27	27	972	29	29	1044

Általános tanterv szerint
5–8. évfolyam óraterve

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Idegen nyelvek	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi és állampol- gári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia- egészségtan							2	1	54	1	2	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Kémia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Dráma és tánc / Hon- és népismeret	1	1	36									
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés és sport	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Testnevelés és sport	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Kötelező tanítási órák összesen	26	26	936	25	25	900	28	28	1008	28	28	1008
Szabadon tervezhető órakeret												
Informatika	1	1	36									
Természetismeret	1	1	36									
Magyar nyelv					1	18	1	1	36			
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret				1		18						
Dráma és tánc / Hon- és népismeret				1	1	36						
Idegen nyelv												
Technika, életvitel és gyakorlat										1	1	36
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	28	28	1008	28	28	1008	30	30	1080	30	30	1080

Köznevelési típusú sportiskola**5–8. évfolyam óraterve**

Tantárgy	5. évfolyam			6. évfolyam			7. évfolyam			8. évfolyam		
	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám	1. félévi óraszám	2. félévi óraszám	Éves óra- szám
Kötelező tanítási órák												
Magyar nyelv	2	2	72	2	2	72	1	1	36	2	2	72
Magyar irodalom	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Idegen nyelvek	3	3	108	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Matematika	4	4	144	3	3	108	3	3	108	3	3	108
Történelem, társadalmi és állampol- gári ismeretek	2	2	72	2	2	72	2	2	72	2	2	72
Etika/Hit- és erkölcsan	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Természetismeret	2	2	72	2	2	72						
Biológia-egészségtn							2	1	54	1	2	54
Fizika							2	1	54	1	2	54
Kémia							1	2	54	2	1	54
Földrajz							1	2	54	2	1	54
Ének-zene	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Vizuális kultúra	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Küzdelem és játék/Hon- és népisme- ret	1	1	36	0	1	18	1	0	18	0	1	18
Informatika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	36	1	1	36	1	1	36			
Testnevelés és sport	4	4	144	4	4	144	3	3	108	3	3	108
Atlétika/kézilabda sportági edzés	1	1	36	1	1	36	2	2	72	2	2	72
Osztályfőnöki	1	1	36	1	1	36	1	1	36	1	1	36
Tanulásmódszertan	1	1	36	1	0	18						
Sporterkölcstan							0	1	18	1	0	18
Kötelező tanítási órák összesen	27	27	972	26	26	936	29	29	1044	29	29	1044
Szabadon tervezhető órakeret												
Informatika	1	1	36									
Küzdelem és játék/Hon- és népisme- ret				1	0	18						
Matematika				1	1	36	1	1	36	1	1	36
Magyar nyelv				0	1	18	1	1	36			
Technika, életvitel és gyakorlat										1	1	36
Kötelező+ szabadon tervezhető tanítási órák összesen	28	28	1008	28	28	1008	31	31	1116	31	31	1116
Nem kötelező (választható) tantárgy												
Atlétika/kézilabda sportági edzés	1	1	36	1	1	36						
Kötelező+választott tanítási órák összesen	29	29	1044	29	29	1044	31	31	1116	31	31	1116

c) Kötelező etika vagy hit- és erkölcsstan oktatás

Az Nkt. 35.§ (1) és (4) bekezdése alapján az állami általános iskolában az etika óra vagy az ehelyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része.

A 22/2013. EMMI rendelet alapján:

- Az iskola igazgatója jelöli ki március 1. és március 14. között azt az időpontot, amikor az egyházi jogi személy tájékoztatást tart arról, hogy milyen módon szervezi meg a következő tanévben a hit- és erkölcsstan oktatást.
- A szülő beiratkozásról, átíratkozáskor írásban nyilatkozhat az iskolának arról, hogy etika vagy hit- és erkölcsstan oktatást igényel gyermeke számára. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, az iskola a tanuló számára etika oktatást szervez.
- Beiratkozáskor jelen lehet az egyházi jogi személy képviselője is tájékoztatási célból.
- A hit- és erkölcsstan oktatásra létrehozott csoportok létszámáról az igazgató június 30-ig tájékoztatja a fenntartót.
- A szülő a választással kapcsolatos módosítását minden tanév május 20-áig írásban közli az igazgatóval és az egyház képviselőjével.
- A 22/2013. EMMI rendelet (3) bekezdés szerint a tanulócsoporthoz kialakításánál figyelembe kell venni, hogy a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoporthoz összevonhatók és az órákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.
- A hit és erkölcsstan oktatás tartalmának meghatározása, a hitoktató alkalmazása és ellenőrzése, a hit- és erkölcsstan oktatásra való jelentkezés szervezése, a foglalkozások ellenőrzése az egyházi jogi személy feladata.
- A hit- és erkölcsstan órákra vonatkozó csoportnaplót a hitoktató, hittanár vezeti, az iskola egyéb tanügyi dokumentumaiban a hit- és erkölcsstan oktatással kapcsolatos további adminisztrációt az osztályfőnök végzi el a hitoktató, hittanár tájékoztatása alapján minden tanítási órát követő tanítási nap végéig.
- Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud szakszerű helyettesítésről gondoskodni, az iskola köteles a tanulók felügyeletét biztosítani.

Az etika és a hit- és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54.§ alapján történik.

Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit- és erkölcsstan” megnevezést használja.

d) Nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat első két évében legfontosabb feladat a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával fejlesztjük a kisgyermekeket

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával alakítjuk a tanulók személyiségét;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- törekszünk a kreativitás fejlesztésére, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára, a tanulók egészséges terhelésére, érési folyamatuk követésére, személyre szóló, fejlesztő értékelésükre;
- fontos számunkra a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat, az alapvető képességek, készségek elsajátítása, a mentális képességek célirányos fejlesztése, az önálló tanulás és az önművelés megalapozása;

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása:

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával fejlesztjük tanulóinkat;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását fontos feladatunknak tekintjük;

e) A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja:

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

- 1-4. évfolyamon a köznevelési típusú sportiskolai osztályban: heti 5 testnevelés óra
- 1-2. évfolyamon az általános tantervű osztályban: heti 5 testnevelés óra, melyből heti 1 óra néptánc
- 3-4. évfolyamon az általános tantervű osztályban: heti 5 testnevelés óra
- 5-6. évfolyamon 2019/2020-ig a köznevelési típusú sportiskolai osztályban: heti 4 testnevelés óra, 1+1 órarendi sportági edzés
- 7-8. évfolyamon 2021/2022-ig a köznevelési típusú sportiskolai osztályban: heti 3 testnevelés óra, 2 órarendi sportági edzés
- 5-8. évfolyamon az általános tantervű osztályban: heti 5 testnevelés óra
- 5-8. évfolyamon 2020/2021 -től heti 5 testnevelés óra

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanév-

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye
re érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a
sportszervezet keretei között szervezett edzéssel
váltható ki.

f) Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezésének elvei:

- a) A tanulócsoporthoz bontásával célunk az, hogy a hagyományos osztálykeretnél kisebb létszám segítségével a tanulók tudását jól megalapozzuk, ismereteiket elmélyítsük. Emellett több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére, a manuális tevékenységek megvalósítására, önálló produktumok létrehozására.
- b) Csoportbontásra törekszünk az alapvető közismereti és készségtárgyak, valamint Idegen nyelvek, Informatika, Technika, életvitel és gyakorlat tantárgy tekintetében, azokban a tanulócsoporthozban, amelyekben magas a tanulói létszám, illetve a tanulók számára az eszközök korlátozott számban állnak rendelkezésre.
- c) Csoportbontásra törekszünk azon tanulócsoporthozban, ahol magas a SNI-s, BTMN-es tanulók létszáma.
- d) Nemek szerinti csoportbontást alkalmazunk a köznevelési típusú sportiskolai osztályokban testnevelés órán, s órarendi sportági edzésen.

Az egyéb foglalkozások megszervezésének elvei:

A szülők, a tanulók igényeinek, az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek, a fenntartó által biztosított lehetőségek függvényében, valamint a gyermekek továbbtanulási igényeinek figyelembe vételével szervezzük meg a nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat.

A jelentkezők számát (minimum 8 fő/csoport) úgy határozzuk meg, hogy az biztosítani tudja a foglalkozás jellegétől függően feladatként hozzá rendelt tehetséggondozás, felzárkóztatás, hátránykompenzálás keretét. A létszám minimuma változhat akkor, ha a feladat jellege ezt megköveteli.

Fontos szempont a folyamatosság és a felmenő rendszer elve is.

A foglalkozások megszervezéséről - az adott tanév tantárgyfelosztásának elfogadásával egyidejűleg – a szakmai munkaközösségek, munkacsoportok illetve ennek hiányában az egyes szaktanárok javaslatát figyelembe véve, a tagintézmény-vezető dönt, és a munkaterv tartalmazza aktuális feltételrendszerüket.

g) Választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

A választható tantárgyak, foglalkozások óraterveiben meghatározott listáját a tantestület az előző tanévben április 15-ig ismerteti a szülőkkel, akik május 20-ig nyilatkoznak a választásuk-

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye
ról. Ezt a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

A tanórán kívüli foglalkozásokra a jelentkezés az adott tanév elején történik, s a választás egy tanévre szól. (Szakkörök, tehetséggondozó-, felzárkóztató-, és tömegsport foglalkozások, énekkar) Ha a felzárkóztató, fejlesztő foglalkozásokra a tanulókat a Szakértői Bizottság, a Pedagógiai Szakszolgálat, vagy a pedagógus jelöli ki képességeik, tanulmányi eredményeik alapján, ezeken az órákon a tanulók részvétele szintén kötelező.

A foglalkozásról való hiányzást igazolni kell.

Pedagógusválasztásra intézményünkben nincs lehetőség.

h) SNI-tanulók iskolai nevelése-oktatása kapcsán a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Helyi pedagógiai programunkban alapul vesszük, hogy a segítséggel élő gyermek minden más gyermekhez hasonló tulajdonságokkal rendelkezik, és ugyanabban a kultúrában, közösségben, társadalomban él. Ezért felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve a nevelésükhöz-oktatásukhoz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket, hogy felkészítésük olyan mértékűvé váljon, amivel iskolaváltás esetén egy másik iskolában folytatni tudják tanulmányaikat, és képessé válhassanak továbbtanulásra.

Az intézmény szakmai alapidokumentuma szerint az alábbi sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását-nevelését vállalja:

- a) érzékszervi fogyatékos
- b) beszéd fogyatékos
- c) autizmus spektrumzavar
- d) egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- szükség szerint sajátos, a fogyatékosággal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni;

- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; a fogyatékoság egyes típusaival összefüggő feladatokról a *Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve* és a *vizsgaszabályzatok* adnak eligazítást.

i) Egész napos iskola

Az általános iskola a Nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet. Az egész napos iskola olyan iskolaszervezési forma, amelyben a tanórai és más foglalkozásokat az iskola délelőtt és délután egyenletesen szétosztva 16 óráig szervezi meg az intézmény elfogadott nevelési-oktatási programja szerint. Ez a tanulásszervezési forma lehetővé teszi mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás sajátos tevékenységeit, így támogatva a képességfejlesztés hatékony pedagógiai eljárásait. A kötelező tanórákon túl a délutáni foglalkozások teret adhatnak a művészeti nevelésnek, a testmozgásnak vagy más, az iskola arculatához illő szakköri és egyéb foglalkozásoknak és az önálló tanulásnak. Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítanunk kell a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítésében, a tananyag megértéséhez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek. Az egész napos tanulásszervezéssel megkönnyítjük tanulóinknak az óvodából az iskolába való átmenetet, megerősítjük az alapkészségeiket, megteremtjük az egyéni differenciálás, a felzárkóztatás és tehetséggondozás lehetőségeit az iskola keretein belül. Mindezt speciális órarenddel tudjuk megvalósítani, melyben a tanítási órák, önálló tanulási tevékenységek, szabadidős programok váltják egymást. Az új ismeretszerzés, tanulás-gyakorlás folyamata végig az iskolában zajlik, ezért az egész napos oktatásban résztvevő tanulóinknak általában nem adunk írásbeli házi feladatot.

Nevelési célunk:

- A tanórákon szerzett ismeretek elmélyítése, játékos gyakorlása.
- A tanórákon szerzett ismeretek felhasználása, kapcsolása szabadon választott tevékenységhez.
- A szabadidővel való tudatos gazdálkodás képességének elsajátíttatása.
- A nevelőkkel való családi viszony kialakítása.
- Társas kapcsolatok kialakítása, társaikhoz való viszony mélyítése.

j) Az emelt szintű nyelvoktatás általános céljai, alkalmazott módszerei, elvárt eredményei

Célunk a nyelvtanulás olyan színvonalon való folytatása, mely lehetővé teszi azt, hogy nemzetközi nyelvvizsgát tehessenek tanítványaink. A hangsúlyt a nyelvhasználatra helyezzük, a

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye
kommunikáció központúságra szóban és írásban egyaránt. Célunk az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikatív kompetencia egyidejű és kiegyensúlyozott fejlesztése. A modern nyelvtanítás tantárgy-pedagógiája szerint nem a nyelv megtanítása a cél, hanem a nyelven, mint eszközön keresztül az információk átadása.

Az emelt szintű nyelvi csoportokba ötödik osztálytól kerülnek a gyerekek, de már az első év kezdetétől csoportbontásban, emelt óraszámmal, szakképzett tanárok segítségével sajátítják el a szükséges ismereteket a kisgyermekkorai nyelvoktatás keretei között.

Az idegen nyelvi órákon használt óravezetési, tanulásszervezési, módszertani eszközök fejlesztik a gyermekek együttműködési készségét, toleranciára tanítanak, közösségformáló erővel bírnak. A 6-9 éves korosztály életkori sajátossága, hogy gátlás nélkül, játékos tevékenységeken keresztül sajátítja el az idegen nyelv alapjait, és szinte észrevétlenül jut meghatározott ismeretek birtokába. Ezért az első és második osztályban játékosan, mondókák és dalok tanulásán keresztül szeretjük meg a nyelvtanulást, hogy az érdeklődés felkeltésével ösztönözzük tanítványainkat a későbbi tudatos és rendszeres gyakorlásra. A nyelvtanulás során mindvégig kiemelt figyelmet fordítunk az angol ünnepek, hagyományok megismertetésére, az élethelyzetekhez igazodó, mindennapos nyelvhasználatra. Mivel a nyelv nem egzakt tantárgy, az élet változásaival együtt fejlődik, formálódik, ezért kiválóan alkalmas arra, hogy nyitottá, rugalmasá, kreatívvá nevelje a diákokat.

A közműveltségi elemeket a tantárgy egyedi jellemzői miatt a NAT-ban és az Irányelvekben azok a nyelvi szintek és kompetenciák testesítik meg, amelyeket a nemzetközi gyakorlatban és az érettségi követelményrendszerben mérceként használt KER határoz meg. Az intézmény helyi tantervében az egyes képzési szakaszokra minimumként meghatározott nyelvi szintek a következők.

- 4. évfolyam: A1
- 6. évfolyam: A2
- 8. évfolyam: B1

Célunk, hogy az emelt szintű nyelvoktatásban résztvevő tanulók legalább fele a fenti szintet érje el az adott évfolyamon.

Amennyiben a tanuló nem éri el a negyedik és/vagy hatodik évfolyamon a minimumként meghatározott, fent említett nyelvi szintet, valamint a tanulmányi eredménye a 4. osztályban 4,2 alatti, 6. osztályban 3,8 alatti, illetve angol nyelv tantárgyi jegye 4-nél gyengébb, akkor tanulmányait 5. vagy 7. évfolyamtól az általános tantervű nyelvi csoportban folytatja.

Ezen minimumszintek elérésének mérésére intézményünk 3. évfolyamtól kezdve év végi vizsgákat szervez a tanulók számára, melynek követelményeit a helyi tanterv tartalmazza. Az

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye

év végi vizsgák 3. évfolyamon csak szóban zajlanak, későbbi évfolyamokon szóban és írásban is. A vizsgabizottság 3 főből áll: 2 angolt tanító pedagógus, valamint a tanuló osztályfőnöke. Az év végi vizsga jegye komplex (tartalmazza az írásbeli és a szóbeli vizsga jegyét) és duplán számít az év végi jegy kialakításába. Az év végi vizsga időpontját a szaktanár a vizsgát megelőző 2 héttel korábban ismerteti a tanulókkal, illetve szüleikkel. Az év végi vizsgáról hiányozni csak rendkívül indokolt esetben van lehetőség, de a vizsga pótlására a tanuló visszatérése napján már lehetőséget kell biztosítani.

Az emelt szintű nyelvoktatás általános feladatai

- Az emelt szintű nyelvoktatás az anyanyelvi tudás fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók magas szintű idegennyelv-tudását és az idegennyelv-tanulás képességének fejlesztését szolgálja.
- Segítsük a nyelvtanulás és az idegen nyelven történő tanulás stratégiáinak elsajátítását.
- Tudatosítsuk, hogy a tanulók anyanyelvükön kívül más nyelven is kommunikálhatnak, idegen nyelven is kifejezhetik magukat.
- Alakítsuk ki a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállásukat.
- Motiváljuk a tanulókat az idegen nyelven való kommunikációra, s ehhez teremtsünk olyan légkört, amelyben önbizalmuk fokozatosan fejlődik.
- Fejlesszük kiemelten a beszéd- és hallásértési készségüket életkoruknak és gondolkodási szintjüknek megfelelően.
- Emeljük készségeikre az idegen nyelv jellegzetes hangjainak képzését, intonációjának, ritmusának és hangsúlyozásának helyes használatát.
- Célunk, hogy tanulóink életkori sajátosságaiknak megfelelő témákban tudjanak írásban és szóban megnyilvánulni, véleményt alkotni. Tudjanak beszélgetést kezdeményezni, folytatni és az idegen nyelvet a hétköznapi kommunikációs helyzetekben használni.
- Bővítsük a világról alkotott elképzelésüket, alakítsuk ki bennük az Európához tartozás érzését. Ismertessük meg velük azt a tényt, hogy ma már nem csak Európában, hanem az egész világon alapkövetelmény egy idegen nyelv kommunikációképes használata.
- Nyújtsunk betekintést a célországok kultúrájába és civilizációjába, ezáltal intenzíven fejlesszük a célnyelvi műveltséget.
- Alakítsuk ki tanulóinkban a más népek és etnikumok, társadalmi csoportok elfogadását, tolerálását; és hívjuk fel figyelmüket a hasonlóságokra és különbségekre.
- Hangsúlyozzuk, hogy egy idegen nyelv ismerete, tudása alapja lehet egy újabb el-

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye sajátításának, és eszköze más ismeretek szerzésének.

- Fejlesszük önbizalmukat az idegen nyelvű kommunikáció terén, s ehhez biztosítsunk számukra olyan lehetőségeket, hogy a célnyelvet szóban (televízió, diákcsere) és írásban (olvasás, levelezés) használhassák és ezeken keresztül személyiségük is gazdagodjon.
- Fejlesszük kreativitásukat projektek készítése által is.

Az emelt szintű nyelvoktatás fejlesztési követelményei:

- Tudatosuljon a tanulóknál az a tény, hogy anyanyelvükön kívül idegen nyelven is kifejezhetik magukat.
- Merjen idegen nyelven megszólalni, fokozatosan növekedjen bátorsága és önbizalma ezen a téren, s jusson el arra a szintre, hogy gátlások nélkül kommunikál.
- Értse meg az egyszerűbb nyelvi információkat.
- A tanult szókincs felhasználásával legyen képes kifejezni magát egyszerűbb élet-szituációkban és kommunikálni más anyanyelvű társakkal a célnyelven.
- Legyen képes egyszerűbb írott információk megértésére az aktív szókincsnek megfelelően.
- Legyen képes saját magáról és környezetéről információ nyújtására, használatára.
- Ismerje más népek életének, szokásainak, kultúrájának főbb jellemzőit, vonásait.
- Szerezzen alapismereteket a világról, a célnyelvi országokról, az ott élő emberekről.
- Ismerkedjen az idegen nyelv tanulásának különféle stratégiáival, tanulási technikáival.

2 Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei - (tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettsége)

A tanulásszervezés lehető leghatékonyabb megoldásához szükség van a pedagógiai infrastruktúra széles választékára. Ezeket három nagy csoportra oszthatjuk:

- információhordozók: tankönyvek, szövegek, képek, filmek, hanghordozók, makettek, stb.
- feladathordozók: munkafüzetek, feladatlapok, stb.
- digitális eszközök: animációk, szimulációk, interaktív feladatsorok.

A tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztása a szakmai munkaközösségek, illetve munkacsoportok véleményének kikérésével lehetséges, melyek figyelembe veszik a

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye
vonatkozó jogszabályokat, a tanár módszertani szabadságát, és a tanulók jogát a tárgyilagos és
többoldalú ismeretszerzéshez.

A tankönyvek, segédletek, taneszközök kiválasztása során:

- Biztosítani kell, hogy minden tanuló rendelkezzen tankönyvekkel, eszközökkel.
- Elsődlegességet kell adni a tankönyvjegyzékben szereplő tankönyveknek, melyek megfelelnek az alkalmazott tanterv célkitűzéseinek.
- Fontos szempont a problémaközpontúság, a tanulói felfedezést biztosító feladatok.
- Előnyös olyan tankönyvet használni, amely differenciált fejlesztést biztosít.
- Olcsóbb árfekvésű tankönyvek, segédletek, eszközök kerüljenek előtérbe.
- Több éven át használható tankönyvek, segédletek, eszközök választására kell törekedni.
- A tankönyvek, eszközök segítsék a pedagógiai program megvalósulását.
- A szülőket tanév végén tájékoztatjuk a következő tanévben szükséges eszközökről, felszerelésekről. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A köznevelési törvény rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-jétől az elsőtől a nyolcadik évfolyamig az állam biztosítja, hogy a tanuló számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre azzal, hogy térítésmentes tankönyvellátást első alkalommal a 2013/2014. tanévben az első évfolyamra beiratkozott minden tanuló számára, ezt követően felmenő rendszerben kell biztosítani. 2017. szeptember 1-től mind a nyolc évfolyam részére térítésmentes a tankönyvellátás.

3 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A kerettanterv által biztosított feltételek alapján a közoktatás minden iskolatípusában az alapvető tartalmak egységesen és arányosan érvényesülnek. Ezzel az oktatás tartalmi egységét és az iskolatípusok közötti **átjárhatóságot** segíti elő. Lehetővé teszi az iskolának és a tanulónak, hogy a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, a sajátos szükségletek, igények kielégítéséhez kellő idővel rendelkezzen.

- Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki az előírt tanulmányi követelményeket teljesítette valamennyi tantárgyból.
- A tanulók magasabb évfolyamra lépésének megállapítása a nevelőtestület jogkörébe tartozik. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tantárgyból az "elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz. De ez nem jelenti azt, hogy minden tanulónak azonos időben azonos teljesítményt kell elérnie. A nevelőtestületnek jogában áll a magasabb évfolyamba lépés lehetőségét biztosítani a tanulónak akkor is, ha az adott témakörben

kevesebbet teljesít az átlagnál. Ezen tanulók egyéni képességeit, haladási ütemét kell figyelembe venni.

- Ha a tanuló év végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet. A vizsgázó, javítóvizsgát az iskola tagintézmény-vezetője által meghatározott időpontban, legkésőbb a tanév utolsó tanítási napjáig tehet.
- Ha a tanuló háromnál több tantárgyból kapott év végén elégtelen osztályzatot-tanulmányait csak az adott tanév megismétlésével folytathatja.
- Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
- A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.
- Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:
 - a) az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
 - b) az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
 - c) A 20/2012. EMMI rendelet 51. § (7) bekezdésben meghatározott időnél többet mulaszt (250 tanítási óra, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30%-át meghaladja) és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, s a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
 - d) Az osztályozóvizsgát az adott évfolyam számára a helyi tantervben szereplő valamennyi tantárgy vonatkozásában meg kell szervezni.

4 Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

- a) **A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének elvei, követelményei**

A magatartás értékelésének szempontjai:

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél a második év végén, és harmadik-nyolcadik évfolyamon a *példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)* érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók magatartását **példás, jó, változó, rossz** szöveges minősítéssel értékeljük.

Példás:

- Az a tanuló, aki a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményével, példás viselkedésével elősegíti, társait ösztönzi.
- Az iskolai feladatokból önként részt vállal, azokat teljesíti.
- A házirendet betartja, s ezzel társainak jó példát mutat.
- Felnőttekkel, társaival szemben udvarias, segítőkész tisztelettudó, megértő, együttműködő és jóindulatú.
- Munkavégzése megbízható, pontos, lelkiismeretes.
- Megnyilvánulásaiban őszinte.

Jó:

- Az a tanuló, akinek neveltségi szintjében, emberi kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatók, de törekszik a kijavításukra.
- Részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi.
- A házirendet igyekszik betartani.
- Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, ezek kismértékűek.

Változó:

- Az a tanuló, aki a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyása.
- Viselkedésével szemben kifogás merül fel.
- Többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen.
- Társaival szemben időnként durva, goromba, nem segítőkész.
- Önértékelése irreális, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó.
- Legsúlyosabb fegyelmező intézkedés vele szemben: tagintézmény-vezetői intés.

Rossz:

- Az a tanuló, aki fegyelmezetlen magatartásával a közösség fejlődését hátráltatja, rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be, szándékosan árt a közösségnek.
- A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja.
- Felnőttekkel szemben gyakran neveletlenül viselkedik, tiszteletlen, társaival durván beszél, verekedik.
- Fegyelmező intézkedésben, fegyelmi büntetésben részesült.

A magántanuló magatartását nem értékeljük.

A második osztály második félévében és a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és évi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a második év végén, és harmadik-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4) változó (3) hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók magatartását *példás, jó, változó, hanyag* szöveges minősítéssel értékeljük.

Példás:

- Annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik.
- Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre.
- Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi.
- Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő.
- Hiányzásból adódó elmaradásait mindig pótolja.
- Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül ismeretanyagra is kiterjed.

Jó:

- A házi feladatát elvégzi, az órákra képességeihez mértén lelkiismeretesen készül, ezeken figyel, megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik.
- Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, ellenőrzi munkáját, önmagát.
- Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.
- Hiányzásból adódó elmaradásait többnyire pótolja.

Változó:

- Annak a tanulónak a szorgalma, akinek munkája ingadozó, hanyag és jó munkák váltogatják egymást.
- Gyakran dolgozik képességszintje alatt.
- Önállótlan, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát.

- Hiányzásból adódó elmaradásait ritkán pótolja.

Hanyag:

- A tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el.
- Képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmánya előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan.
- Gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz.
- Érdektelenség, teljes közömbösség jellemzi.
- Hiányzásból adódó elmaradásait nem pótolja.

A magántanuló szorgalmát nem értékeljük.

A második osztály második félévében és a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A második év végén, harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

b) A tanuló jutalmazásával, fegyelmezésével összefüggő elvek

A tanulók jutalmazásának elvei, formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez,

az iskola jutalomban részesítheti.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye

Az elismerés formája	Az elismerés kritériuma	Az adományozás ideje	Az adományozó
Szaktanári, tanítói dicséret	kiemelkedő tantárgyi teljesítményért	tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes rá	szaktanárok, tanítók
Osztályfőnöki dicséretet	kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkáért, versenyeken elért eredményekért (városi 2-3.hely)	tanév folyamán amikor a tanuló érdemes lesz rá	osztályfőnökök
Tagintézmény-vezetői dicséret	kimagasló tanulmányi, kulturális és sport eredményért (városi 1. hely, megyei 2-6.hely)	tanév folyamán amikor a tanuló érdemes lesz rá	tagintézmény-vezető
Nevelőtestületi dicséret	példamutató magatartásért vagy kiváló tanulmányi és verseny eredményért (megyei 1. hely)	év közben, félévkor, tanév végén	nevelőtestület
Igazgatói dicséret	kimagasló tanulmányi, kulturális és sport eredményért (országos 1-10.hely)	tanév folyamán, amikor a tanuló érdemes lesz rá	igazgató
Jutalomkönyv	kimagasló tanulmányi kulturális és sport eredményért	tanév végén	osztályfőnökök
Oklevél	kitűnő tanulmányi eredményért	tanév végén	osztályfőnökök
Az év leány és fiú sportolója	a sport területen nyújtott kiemelkedő teljesítményért	tanév végén	nevelőtestület
Nevelőtestületi különdíj	nyolc éven keresztül nyújtott kimagasló tanulmányi eredményért, példamutató magatartásért, közösségi tevékenységért	az adott iskolafokozat utolsó tanévének végén	nevelőtestület

5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye

Jó tanuló, jó sportoló	kiemelkedő sport és tanulmányi teljesítményért	az adott iskolafokozat utolsó tanévének végén	nevelőtestület
Lékó Ilona díj	nyolc éven keresztül a természettudományi területen nyújtott kimagasló eredményért	az adott iskolafokozat utolsó tanévének végén	nevelőtestület
Akire büszkék vagyunk	nyolc éven keresztül nyújtott kimagasló tanulmányi és tantárgyi versenyeken elért eredményért, példamutató magatartásért, közösségi tevékenységért	az adott iskolafokozat utolsó tanévének végén	nevelőtestület
A Lila iskola közösségéért	kiemelkedő közösségi tevékenységért, diákönkormányzati munkáért	az adott iskolafokozat utolsó tanévének végén	nevelőtestület
Jó sportoló osztály	a sport területén nyújtott ki- emelkedő teljesítményért	tanév végén	nevelőtestület

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért, (félévkor dicséret, év végén kitűnő)
- kiemelkedő tanulmányi munkájáért,
- példamutató magatartásért és szorgalomért, kiemelkedő tanulmányi munkájáért dicséretben részesíthetők.

A dicséretet a tanuló bizonyítványába és anyakönyvébe be kell jegyezni.

Fegyelmező intézkedések elvei, formái

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének fegyelmi felelősségre vonásban kell részesíteni.

A fegyelmező intézkedéseknél, a büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni. A figyelmeztetést, intést, megrovást írásban kell rögzíteni és azt a szülő (gondviselő) tudomására kell hozni.

Szaktanári, tanítói figyelmeztet	tantárgyi követelmények nem teljesítése, a házi feladat többszöri hiánya, az órákon előforduló fegyelmezetlenség miatt
Osztályfőnöki figyelmeztetés	a tanuló tanulmányi és magatartásbeli kötelezettségszegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.
Osztályfőnöki intés	a tanuló tanulmányi és magatartásbeli többszöri kötelezettségszegése, a házirend enyhébb megsértése, igazolatlan mulasztás miatt.
Tagintézmény-vezetői figyelmeztetés	az iskolai házirend gyakori megsértése, igazolatlan mulasztás, szándékos, kisebb értékű károkozás miatt
Tagintézmény-vezetői intés	az iskolai házirend gyakori megsértése, igazolatlan mulasztás, szándékos, kisebb értékű károkozás miatt
Tagintézményi nevelőtestületi figyelmeztetés	az iskolai házirend súlyos megsértése szándékos károkozás miatt
Tagintézményi nevelőtestületi intés	az iskolai házirend súlyos megsértése szándékos károkozás miatt
Igazgatói figyelmeztetés	az iskolai házirend súlyos megsértése szándékos károkozás miatt

Súlyos fegyelmi vétség esetén fegyelmi eljárást lehet indítani, melyek során a következő büntetések adhatók:

- Megrovás
- Szigorú megrovás
- Áthelyezés másik osztályba, a kötelesség vétkes és súlyos megszegése esetén.

c) A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése, minősítésének formája

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Ennek fő céljai:

- a tanuló teljesítményének, egyéni fejlődésének visszaigazolása, az önértékelés, önfejlesztés, egyéni stratégiák fejlesztése
- az oktatási rendszer működéséről, az oktatási célok megvalósulásáról való folyamatos visszajelzés

Az értékelésnek alapvetően kétféle módja lehetséges:

- belső, formatív a tanulót önmagához mérő, saját fejlődési folyamatában visszajelzést adó, visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a hibák azonosítása a tananyagon belül a megoldási módok kialakítása szempontjából.
- és külső, formatív mérés.

A pedagógiai értékelés funkciói:

Diagnosztikus értékelés:

- Célja, hogy a pedagógiai folyamatot eredményessé tegye, feltárja a tanulócsoport előismereteit, hiányosságait
- Elsősorban új évfolyamra, iskolafokozatra belépésnél, új témakör anyagának tanítása előtt alkalmazzuk
- A tanítási-tanulási folyamat eredményességéről a tanárnak ad visszajelzést

Formatív értékelés:

- Célja, hogy a tanulók eredményes tanulását segítse
- A tanulási hibák, nehézségek differenciált feltárásával segíteni, fejleszteni tudja a tanulót, a tanulási folyamatot, a javítási lehetőségeket veszi számba
- Elsősorban a tanuló számára nyújt visszajelzést erősségeiről, hiányosságairól, fejlődésének lehetőségeiről, egyértelmű tanulási célokat jelöl ki

Szummatív értékelés:

- Egy előre megadott, kívánatos (tantervekben előírt) szinthez viszonyított értékelés
- Elsősorban a tanuló, szülő számára nyújt visszajelzést

A személyre szabott fejlesztést az egymást kiegészítő, változatos értékelési funkciók biztosítják a következő elvek alapján:

- Kiterjed minden tanulói tevékenységre.
- Az igazságosság és a segítő szándék vezérli.
- A követelményeket előzetesen nyilvánosságra hozzuk (Házirend, SZMSZ, a tantárgyak részletes tantervei stb.)
- Az értékelés nyilvános (a nyilvánosság fórumait az érintettek köre meghatározhatja).
- A projektek, témahetek, erdei iskolai programok során előállított tanulói produktumokat az értékelés általános elvei alapján minősítjük.
- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, a hibák javítására.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.
- A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. Ez alól kivételt képeznek azok a tantárgyak, amelyeknek oktatása egy tanítási héten belül csak egy órában történik. E tantárgyakból kéthavonta kell legalább egy érdemjeggyel értékelni a tanulókat.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

Az életkorhoz illeszkedően kiemelten az alábbiakat **értékelhetjük**:

- fogalomhasználatot,
- lényegkiemelést,
- frontális kérdésekre adandó rövid, pontos választ,
- szempontok alapján történő beszámolót,
- egy-egy téma összefüggő szabatos kifejtését,
- ábra, kép leírását,
- grafikonok, diagramok elemzését, értékelését,
- információk értelmezését és felhasználását,
- kiselőadás tartását (könyv- és lexikonhasználat),
- szóbeli magyarázat fűzését képanyagokhoz,
- vázlat, feleletterv készítését,
- logikai okfejtést, érvelést, stb.

Az **ellenőrzés** lehetséges módjai:

- tesztlap
- szóbeli felelet
- írásbeli felelet
- témazáró dolgozat
- csoportmunka
- projektfeladat
- egyszerű kísérlet
- gyakorlat
- otthoni munka (megfigyelés, gyűjtőmunka, házi feladatok)
- versenyen, vetélkedőn való részvétel

A tanulók teljesítményének értékelése, minősítése

- Az első évfolyamon és a második évfolyam első félévében, a tanítási év során a tanuló előmenetelét, teljesítményét szöveges minősítéssel értékeljük.

-
- A második évfolyam második félévében, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamokon, tanítási év közben a tanuló előmenetelét, teljesítményét rendszeresen érdemjegyekkel értékeljük. (érdemjegyek:5, 4, 3, 2, 1)
 - Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor a tanuló előmenetelét, teljesítményét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a következő lehet:
 - Kiválóan teljesített
 - Jól teljesített
 - Megfelelően teljesített
 - Felzárkóztatásra szorul
 - A harmadik-nyolcadik évfolyamokon félévkor a tanuló előmenetelét, teljesítményét érdemjegyekkel értékeljük.
 - A második évfolyam év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamokon félévkor és év végén a tanuló előmenetelét, teljesítményét osztályzattal minősítjük. Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:
 - a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1);

A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Hat tizedtől a jobb osztályzatot kapja a tanuló, azzal a kikötéssel, hogy a tanév végi osztályzat megállapításához a második félévre vonatkozó átlagnak is el kell érnie a hat tizedet.

5 Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, ismeretek számonkérésének rendje, formái

a) rendje, korlátai a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Írásbeli számonkérés:

- egy tanítási óra anyagából, alapvető fogalmakból, ismeretekből
- időtartama maximum 10 perc
- szóbeli számonkéréssel azonos súlyú
- tantárgyanként hetente maximum egy

Témazáró dolgozat:

- témakör lezárásakor a témakör tananyagának követelményeit tartalmazza
- időtartama 40 perc
- kétszeres súlyozású

Felmérő dolgozatok:

- megjelenési formája többségében félévi és év végi, a tanult ismeretek elsajátításának felmérésére szolgál, szummatív jellegű, érdemjeggyel értékeljük
- időtartama maximum 2 x 40 perc
- kompetenciamérés a mindenkori rendelkezéseknek megfelelően.

A tanulók eredményes felkészülése érdekében:

- témazáró és felmérő dolgozat előtt, annak időpontjáról a tanulókat tájékoztatni kell.
- témazáró és felmérő dolgozathoz egy tanítási napon egy-egy osztállyal legfeljebb két dolgozat, hetente legfeljebb négy dolgozat iratható.

b) a tanulók mentesítése az osztályzatokkal való értékelés alól

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól.

c) szöveges értékelés

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés alól, akkor szöveges értékelést és minősítő-tesztet kell alkalmazni.

6 Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok célja, hogy alakuljon ki a feladattudat a tanulóknál az otthoni önálló munka elvégzésére. Mindez pontosságra, rendszerességre, előrelátásra, lelkiismeretességre nevel. Fejleszti a tanulónak kötelességtudatát és felelősségérzetét. A házi feladat kijelölése a tananyag feldolgozását szolgálja, motiválja a tanulót, és felkelti érdeklődését a téma iránt.

Az alábbi szabályok érvényesülnek:

- Legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A tanulónak az egyik napról a másikra feladott házi feladat megoldására fordított idő mennyisége ideális legyen (kivételt képez a hosszabb hiányzás miatti lemaradás pótlása), hogy a gyerekeknek maradjon idejük életkori sajátosságuknak, gyermeki személyiségüknek megfelelő tevékenységekre; pihenésre, regenerálódásra, mozgásra, játékokra.

- Egész napos oktatás esetén írásbeli házi feladat nem adható. Szóbeli házi feladat a funkciónak megfelelően magyar nyelv és irodalomból, matematikából, természetismeretből, idegen nyelvből adható.
- Felső tagozaton a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.

7 Nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti-ség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

Hazánkban évszázadok óta békességben él 13 nemzetiség, jelentősen gazdagítják és színesítik az országot. Lakóhelyünk, Gyula soknemzetiségű város, melyek jelenlétére a róluk elnevezett városrészek is utalnak.(román- német városrész). Iskolánk a Németváros határán helyezkedik el, beiskolázási körzetünk egy része is ez a városrész, szoros a kapcsolatunk az itt működő óvodával. Ezért a német nemzetiség megismerését külön is fontosnak tartjuk, rendszeresen részt veszünk a nemzetiségi programjaikon. A köznevelési típusú sportiskolai programunk révén a románvárosi óvodával is közvetlen a kapcsolatunk. Törekszünk ezen nemzetiség kul- túrájának megismerésére is.

A tantárgyi tantervek tartalmazzák a nemzetiségek megismerését célzó tananyagokat:

Történelem: Magyarország XVIII.-XIX. századi története kapcsán történelemből, részletesen tanulunk az ország török kiűzése utáni benépesítésének folyamatáról, hazánk népességének átalakulásáról, az országban élő nemzetiségek arányáról, területi eloszlásáról, Magyarország soknemzetiségűvé válásáról. A gyerekek a tananyag kapcsán megismerik a hazánkban élő nemzetiségek életmódját, szokásait és szerepét a szabadságharc idején. Békés megye helyi eseményeihez kötődve említést teszünk Harruckern János Györgynek a betelepítésekben vállalt szerepéről és térképhasználat során tanulmányozzuk Gyula városrészeit is.

Magyar nyelv és irodalom: Roma népmese, német/román népmonda, egy kortárs roma költő/író egy művének feldolgozása.

Ének-zene: Ének zene tárgyból minden évfolyamon szó esik német zeneszerzőkről, akik a zenetörténet folyamán jelentőset alkottak. Bartók zeneműveként szó esik román balladáról A kilenc csodaszarvas témájában. Énekkari foglalkozások alkalmával időt szentelünk német dalok megismerésére is.

Német nyelv: :minden évfolyamon az „Ünnepek és szokások” témakör óráin megismerhetik tanulóink a német nyelvterületek ünnepi szokásait. A legjelentősebb ünnepekkel - karácsonnyal, húsvétal, pünkösdvel – kapcsolatos nemzeti hagyományokat, mondókákat, dalokat itt sajátítják el.

8 Moduláris oktatás, projektoktatás, IKT-val támogatott oktatás

A tananyag kisebb, önmagában koherens részei a modulok, melyek az egyes tanórák anyagánál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egységek.

Az intézményünk által megvalósított moduláris oktatási program neve Küzdelem és játék, melyet a tanév során a helyi tantervben rögzített óraszámmal valósítunk meg az egyes évfolyamokon. A követelményrendszert is a kidolgozott moduláris helyi tanterv tartalmazza, melyet a TÁMOP 3.1.4-08/2 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben” pályázat keretében dolgoztunk ki.

Projektoktatás során a tanulók közösen, együttműködve, jellemzően valamilyen gyakorlati természetű, a mindennapi élethez kapcsolódó problémára fókuszálva, egy közös produktum, termék létrehozása érdekében dolgoznak. A projekt módszer fő értéke a munkafolyamat: a gondolkodási folyamat, a gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása, ezért célszerű a módszer gyakori használata. A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. Minden tanévben megszervezzük a környezetvédelmi témahetet, melynek egyik rendezvénye a Lékó Ilona környezetvédelmi verseny. A témahét konkrét témáját az éves munkatervben határozzuk meg.

A 21. század társadalmát információs társadalomként jellemezzük, hiszen az információk terjedését tekintve leomlottak a korábbi tér-és időbeli korlátok, és soha nem látott mennyiségű adathoz jutunk hozzá a másodperc tört része alatt. A változás az élet minden területére kihat, így az oktatás és a tudásátadás eszközei között a hagyományos módszerek mellett egyre nagyobb teret nyernek a technikai eszközök, melyek célszerű használatát fontos feladatának tekintik a tagintézmény pedagógusai.

9 A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

- A köznevelésről szóló törvény 80. § (9) bekezdése alapján országos mérés, értékelés keretében gondoskodni kell a tanulók fizikai állapotának és edzettségének vizsgálatáról. A vizsgálatot évente egyszer végezzük el az 5-8. évfolyamon, az éves munkaterv által rögzített időpontban.

A NETFIT elemeinek felhasználásával végezzük el a 20/2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet 81.§ (1) bekezdése alapján 1-4. évfolyamokon a tanulók fizikai állapotának és

edzettségének vizsgálatát. A vizsgálat évente egyszer történik, az éves munkaterv által rögzített időpontban.

- A testnevelő által elvégzendő feladatok:

Fel kell tárni az egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek területén mutatózó esetleges hiányosságokat és képességek szerinti differenciált terhelésekkel törekedni kell azok mielőbbi felszámolására.

A tanulókat az eredményekről tájékoztatni kell.

Az eredmények elemzése alapján meg kell határozni a tanulók fizikai fejlődése szempontjából szükséges intézkedéseket.

- Az osztályonkénti adatlapokat a vizsgálatot elvégző tanár vezeti.
- Az intézményi osztályonkénti összesített adatlapot a vezető testnevelő állítja össze a mért eredmények alapján.

10 Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Diákjaink egészségnevelése, környezeti nevelése a fenntarthatóság pedagógiájának komplex folyamataként valósul meg. A fenntartható fejlődés lényege a „törődés” és a „megosztás”.

„Törődni” azzal, hogy mi lesz cselekedeteink következménye embertársainkra, a környezetre, az eljövendő generációkra vonatkozóan. „Megosztani” amit tudunk, ne pedig felhalmozzunk, és aztán eldobjuk, ami nem szükséges. Ma ez a két szó elveszítette igazi jelentését, nem törődünk kellően sem magunkkal, sem embertársainkkal, sem a környezetünkkel és nem megosztunk, hanem minél többet próbálunk megszerezni, bár ez leginkább az anyagi javakra vonatkozik, s kevésbé az egyéb értékekre. Az emberi kultúra új alapokra helyezéséhez ezért fontos értékrendünk átalakítása. Megtanulni azt, hogy nem csak annak van értéke, ami pénzben kifejezhető, azaz megvásárolható.

a) Egészséges életmódra nevelés

Cél: testileg, lelkileg és szociálisan egészséges tanulók nevelése. Feladatunk olyan ismeretek és technikák nyújtása, megtanítása a tanórán és tanítási órán kívül melyek segítségével képesek lesznek tanulóink a betegségek és balesetek elkerülésére. Pozitív beállítottságukkal, viselkedésükkel, magatartásukkal és szokásaikkal egészséges életvitelt alakítsanak ki felnőtt korukra

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának rendszeres és átfogó feladata.

A cél megvalósítása érdekében a következő ismeretek, területek kerülnek feldolgozásra.

- fizikai egészség: a táplálkozás, testi higiénia, aktív életmód és sport
- életet veszélyeztető tényezők: drog, baleset egészséget károsító tényezők:

alkohol,dohányzás

- szerelem, szociális egészség: család, iskola, társkapcsolatok
- élettechnikák: önismeret, stressz kezelés, veszélyhelyzetek felismerése, konfliktuskezelés

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- Tanítási órákon: a testnevelés, a környezetismeret, a biológia, a földrajz, a kémia, a természetismeret tantárgyak, a természettudományi gyakorlatok valamint az 5-8. évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek.
- Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások: tanórán kívüli sportrendezvények, hulladékgyűjtés, családi nap, sportnap, tanulmányi kirándulások.
- Az iskolai egészségügyi szolgálattal való közös együttműködés: védőnői felvilágosító előadások, szűrővizsgálatokon való részvétel igénybevétele.
- Részvétel a rendőrség különböző prevenciós programjaiban: DADA és „Szuperbringa”.
- Gyermekétkeztetés területén: „Minta- menza” program

b) Környezeti nevelési program

Miért fontos a **környezeti nevelés**? Jelen pillanatban, több mint 7 milliárd ember használja a föld természetes erőforrásait. A föld minden szegletében az emberek vágják a fákat, bányásszák az ásványokat és az energiaforrásokat, szennyezik a vizeket és a levegőt, veszélyes hulladékot állítanak elő. A túlnépesedés nyomása, az egyre nagyobb mérvű fejlődés egyre bonyolultabbá teszi az emberek akaratának és igényeinek ellátását. A különböző környezeti hatások előtt sem tudunk elbújni: a fajok kiirtása, a terjedő sivatagok, a növekvő népegészségügyi gondok, éhezés, szegénység. Sok szakértő attól tart, hogy, ha a környezetpusztítást ilyen ütemben folytatjuk, látni fogjuk az életünket fenntartó rendszerek összeomlását.

A környezeti nevelés egy folyamat, ami javítja az élet minőségét azzal, hogy ellátja az embereket azokkal az eszközökkel, amire szükségük van a környezeti gondok megoldásához. A környezeti nevelés segít összegyűjteni a tudományt, a készséget, a motivációt, az értékeket és a kötelezettséget, amire szükségük van, hogy sikerüljön a földi erőforrásokat fenntartani, és a természet minőségét megőrizni.

A gyerekek fontos hallgatóságot jelentenek a környezeti nevelés számára, mert ők lesznek a jövő vezetői és a források használói. Sok esetben a gyerek tud hatni a szülőkre és a környezetük más tagjaira. Az iskolákban dolgozó tanárok szerepe kiemelkedő. Őket igen éberen figyelik a gyerekek, elsősorban ők tudnak hatni rájuk. Fontos, hogy a környezeti nevelésnek nem csak egy

módja van. Továbbá a környezeti neveléssel azt szeretnénk elérni, hogy az emberek megtanuljanak másképp gondolkodni.

Az iskolai környezeti nevelés törvényi háttere

A pedagógiai program mellékletei tartalmazzák azokat a törvényi kereteket, illetve települési és iskolai dokumentumokat, amelyeket a környezeti nevelési program elkészítésénél figyelembe kell venni.

Az iskola rövid bemutatása

A Gyulai Implom József Általános Iskola 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye (5700 Gyula, Nürnbergi u.2.) jellegzetes színe után a köztudatban leginkább Lila iskolaként ismert. Iskolánk a város szélén helyezkedik el a Nürnbergi utca 2. szám alatt a Törökzugi lakótelep közvetlen közelében.

Építését, harmincöt éve, az akkoriban magas gyermeklétszám indokolta és közadakozás segítette. 1979-ben kezdte meg működését 5. Sz. Általános Iskola néven. Ez a város egyetlen paneliskolája. Az épületegyüttest azonban hatalmas sportudvar és kellemes zöldterület övezi. „A sport a test útján nyitja meg a lelket” Ez a Szent-Györgyi Alberttől származó idézet fogadja a belépőt az iskola zsibongójában és utal kiemelkedő profiljára a sportra. Már az indulását követő tanévtől testnevelés tagozatos osztályt működtetett, majd 2005-ben sportiskolai módszertani központ lettünk. 2014-től a Gyulai Implom József Általános Iskola tagintézménye vagyunk. 2016-ban bővítettük kínálatunkat, s elkezdődött az angol nyelv emelt óraszámú oktatása. Ma a Gyulai Tankerületi Központ, a fenntartója és működtetője is iskolánknak. Szakmailag, gazdaságilag egyaránt stabil környezetben, kiszámítható keretek között folyik a munka. Mindemellett érezzük a települési önkormányzat odafigyelését és támogatását is. Környezetvédelemmel, természetvédelemmel, fenntarthatósággal kapcsolatos sokrétű tevékenységeink ösztönöztek bennünket az Ökoiskolai cím megpályázására, melyet 2017 óta viselünk. Az épület tehát adott, de mindig van néhány teendő azért, hogy kellemesebb, otthonosabb legyen a mindennapi iskolai élet. Az iskola helye befolyásolja a környezeti nevelési munkánk tartalmát, lehetőségeit.

A környezeti nevelés tartalma

A környezeti nevelés során igyekszünk felkészíteni a tanulóinkat környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésekre.

- ✓ Stabil és megújulásra képes érzelmi kapcsolatot alapozunk meg a tanulóknak, az élő, illetve élettelen környezettel.
- ✓ Fejlesztjük a gyermekekben a szándékot és képességet a környezet aktív megismerésére.
- ✓ Felkeltjük igényüket a környezet jelzéseinek, változásainak észrevételére, felfogására, valamint összefüggő rendszerben történő elemzésére.
- ✓ Fejlesztjük képességeiket problémák okainak, egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére, vállalására környezeti kérdésekben.
- ✓ Kritikai és kreatív gondolkodást igyekszünk kialakítani a tanulóknak, amely által képesek lesznek a lehetséges megoldások megkeresésére.
- ✓ Törekszünk a környezet érdekeit figyelembe vevő cselekvésre nevelni őket.

A környezeti nevelés közoktatási stratégiai céljai

Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák fejlesztése révén.

A környezetről szóló tudás megszerzése során diákjaink életközeli helyzetekben gyakorolják, erősítik az élethosszig tartó tanulás képességének fejlesztési folyamatában is nélkülözhetetlen kompetenciáikat (pl.: értő olvasás, adatgyűjtés és elemzés, információszerzés és feldolgozás).

Az esélyegyenlőtlenségek mérséklése. A hagyományos órászervezéstől eltérő tanulási formák alkalmazásával sok lehetőséget adunk azon diákjaink érvényesülésére, fejlődésére, akiket a hagyományos tanórai keretekben nem, vagy csak kevésbé sikerül aktivizálni, fejleszteni (egyéni és csoportmunka, kooperatív tanulásszervezés).

Az oktatás minőségének fejlesztése. A környezeti nevelésben alkalmazott módszerek sokfélesége és nem hagyományos jellege elősegíti a tanítás-tanulás folyamatának módszertani megújulását, így nevelőtestületünk tagjai is töreksenek új és változatos módszerek alkalmazására (természettudományos megfigyelések, interjúk készítése, adatgyűjtés, írásbeli értékelések, viták, szituációs játékok stb.).

A pedagógus szakma fejlődésének támogatása. A környezeti nevelés az egyik legdinamikusabban fejlődő területe a pedagógiai gyakorlatnak, így az avval való foglalkozás nagymértékben támogatja a pedagógusszakma fejlődését.

Az IKT (Információs és Kommunikációs Technológiák) alkalmazásának fejlesztése. A környezeti problémák globális és nemzetközi jellegéből következik, hogy számos információtechnológiára alapozott program, lehetőség áll rendelkezésre. Ezek nem csak az IKT-

alkalmazások fejlesztését segítik elő a környezeti nevelés mellett, hanem – nemzetközi jellegük miatt – a nyelvtanulás előmozdítói is. Ezért hangsúlyt fektetünk megfelelő számú, modern eszközök beszerzésére, alkalmazására.

Az oktatás tárgyi feltételeinek javítása a környezeti nevelési tevékenységekhez rendelkezésre álló pályázati források hozzásegítik az iskolát a tanulás tárgyi feltételeinek és környezetének javításához.

Az iskola működése környezeti nevelési szempontból

Az iskolában a tantestület tagjai közül valamilyen szinten mindenki foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórákon és azokon kívül. Vannak, akik minden programban, munkában részt vállalnak, s vannak, akik időnként kapcsolódnak egy-egy tevékenységi területhez.

A környezeti nevelés szinterei iskolánkban

- **Hagyományos tanórai oktatásszervezésben:** a tanórákon hozzárendeljük az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekben a diákok is nagy szerepet játszanak. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így lehetőség nyílik az élményszerű tanításra. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink megfelelő alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.
- **Nem hagyományos tanórai keretben:** – Tanítványaink lehetőség szerint részt vesznek erdei iskolai programokon, intézmény- és múzeumlátogatásokon. Az itt folyó munka a tanév szerves része.
- **Tanórán kívüli programok:**
 - ✓ A gyerekek olyan versenyeken indulnak, ahol a környezet- és a természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik elméleti tudásukat. (pl. Bolyai Természettudományi Csapatverseny, CURIE Környezetvédelmi Emlékverseny, Lékó Ilona Környezetvédelmi Emlékverseny).
 - ✓ Nyelvi délutánokat szervezünk, ahol gyakran szerepelnek természetvédelemmel foglalkozó feladatok is.
 - ✓ Több évtizede működik nyári természetközeli sporttáborunk.

- ✓ Az iskolában rendszeresen szervezünk, különböző gyűjtési akciókat (elem, használt háztartási zsiradék és papírgyűjtés).
- ✓ Lila turi címen használt ruhák, tárgyak cseréjére adunk lehetőséget.
- ✓ Kiállításokat rendezünk jeles alkalmakra: a Víz Napján rajz- és kézműves pályázatot hirdetünk az óvodásoknak.
- ✓ Évente rendezünk családinapot, amelynek témái között minden alaklommal szerepel a környezet- és egészségvédelem.
- ✓ Tagintézményünk minden évben megszervezi a Lékó Ilona környezetvédelmi emlékversenyt.

A környezeti neveléshez kapcsolódó programjaink

Papírgyűjtés	szeptember
DÖK-kirándulás	szeptember
Autómentes világnap	szeptember
A világ legnagyobb tanórája	október
Tantestületi kirándulás	október
Állati jó -témahét	október
Laborgyakorlatok	november
Európai mézes reggeli	november
Hulladékcsökkentési témahét	november
Lila turi	november
Karácsonyi ünnepség	december
Német nyelvi kvízverseny	december
Alsó/felső farsang	február
Pénz7-témahét	február
Lila vegyész bajnokság fordulói	március-június
Víz világnapja	március
Lékó Ilona Környezetvédelmi Emlékverseny	március
Happy-hét-ivóvíz fogyasztásának népszerűsítése	március
Digitális-témahét	március
Fenntarthatósági-témahét	április
A Föld napja	április
Családi-nap	május
Madarak és Fák Napja	május

Természetközeli sporttábor	június
----------------------------	--------

Erőforrások

A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki. A résztvevők és a közöttük kialakuló együttműködés egyben környezeti nevelési munkánk erőforrása is.

• Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

- **Tanárok.** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskolai környezeti nevelés ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg, ki kell alakítanunk, illetve tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek és csoportok együttműködését.
- **Diákok.** Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.
- **Tanárok és diákok.** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az ÖKO iskolának, az erdei iskolának, a témanapoknak, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári táboroknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.
- **Tanárok és szülők.** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak.

Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást (pl.: féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének

takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószerket használunk. Ezek felkutatása és beszerzése az iskolai gondnok feladata. Az iskolai szelektív hulladékgyűjtés továbbfejlesztéséhez a takarítók cselekvő, környezettudatos munkájára is szükségünk van.

Iskolán kívüli együttműködés

- **Fenntartó.** Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos. Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

- **Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.** A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézménylátogatáson részt kell vennie.

- **Civil szervezetek.** A civil szervezetek szakmai ismereteikkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Tantestületünk több tagja rendszeresen részt vesz előadásaikon, továbbképzéseiken.

- **Hivatalos szervek.** A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Iskolai büfé

Felső diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata. Fontos, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcs- és zöldség kínálat.

• Anyagi erőforrások

Saját

- Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

- Alapítvány. Az iskolai alapítvány – rászorultsági alapon – támogatja a tanulók erdei iskolákban és a nyári táborokban való részvételét.

Külső

- Fenntartó.
- Saját bevétel.
- Pályázat.

Alapelvek, jövőkép, célok

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk. Ezek fogalmát, tartalmát, megnyilvánulási módjait körül kell járnunk, meg kell világítanunk:

- ✓ a fenntartható fejlődés;
- ✓ a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- ✓ a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- ✓ alapvető emberi szükségletek;
- ✓ emberi jogok;
- ✓ demokrácia;
- ✓ elővigyázatosság;
- ✓ biológiai és társadalmi sokféleség;
- ✓ az ökológiai lábnyom.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- ✓ a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- ✓ a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- ✓ a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, megőrzésének igényét és akaratát;
- ✓ a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- ✓ a rendszerszemléletet;
- ✓ tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését;
- ✓ az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- ✓ alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ✓ ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- ✓ szintetizálás és analízis;

- ✓ problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- ✓ kreativitás;
- ✓ együttműködés, alkalmazkodás,
- ✓ tolerancia és segítő életmód;
- ✓ vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- ✓ kommunikáció, média használat;
- ✓ konfliktuskezelés és megoldás;
- ✓ állampolgári részvétel és cselekvés;
- ✓ értékelés és mérlegelés készsége.

Új tervek:

- ✓ a tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- ✓ tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- ✓ új környezeti nevelési irodalmak feldolgozásán alapuló foglalkozások szervezése;
- ✓ témanap;
- ✓ hagyományok ápolása;

Módszerek a környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

- ✓ kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;
- ✓ játékok;
- ✓ modellezés;
- ✓ riportmódszer;
- ✓ projektmódszer;
- ✓ terepgyakorlati módszerek;
- ✓ kreatív tevékenység;
- ✓ közösségépítés;
- ✓ művészi kifejezés.

Taneshközök Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasználódott vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni.

Kommunikáció a környezeti nevelés során fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes ismereteket meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt.

Iskolán belüli kommunikáció formái - kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel; - házi dolgozat készítése; - posztterek készítése és bemutatása; - faliújságon közölt hírek készítése; - szórólapok készítése.

Iskolán kívüli kommunikáció formái - környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból; - környezeti kérdésekről megjelent tudományos cikkek feldolgozása; - környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése; - a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel; - a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal.

II Baleset megelőzési program

Helyzetelemzés, kockázatbecslés:

Az intézmény épületei, udvarai, közösségi terei, tantermei alapvetően megfelelnek a tanulók biztonságára vonatkozó követelményeknek.

A pedagógusok, a kisegítő személyzet évente balesetvédelmi oktatásban részesül, a tanulók próba tűzriadókon vesznek részt. Az iskolában végzett tevékenységek, a tanulók váratlan magatartása, esetleg rendbontása, a megnövekedett számú elektronikus készülékek azonban veszélyeket rejthetnek magukban, balesetet idézhetnek elő.

Veszélyforrások, intézkedések:

Veszélyforrások	Intézkedések
Iskolába jövet a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés	Közlekedés szabályainak ismertetése, alkalmazása Tanulók tájékoztatása, milyen a jól felszerelt kerékpár
Az iskola épületében és tantermeiben	Közlekedési rend betartatása, jobbra tartási kötelezettség, állandó nevelői ügyelet az iskola közösségi terein, alacsonyan lévő ablakok veszélyessége, tudatosítás, linóleum csúszóssága csapadékos időben fokozott ügyelet biztosítása
Sportudvaron, tornateremben, öltözőben	Tanári jelenlét, eszközhasználat tanár felügyeletével, takarásban lévő területek rendszeres bejárása
Veszélyes tantermek	Egységes be- és kivonulás, tantermek rendszeres zárás balesetveszélyek folyamatos tudatosítás
Ebédlő	Állandó nevelői ügyelet

Baleset megelőzés az iskola tevékenységrendszerében

Tevékenység	Módszer	Felelősök
Általános balesetvédelmi helyzetek, szabályok az iskolában.	Baleset megelőzésére, felkészítés a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére. Tilos és elvárható magatartásformák ismertetése életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően.	Osztályfőnökök - az ismertetés tényét, tartalmát dokumentálni kell.
Közlekedési eszközzel és közlekedési eszköz nélküli - szabályos közlekedés -	A közlekedés elmélete és gyakorlata /Biztonságos átkelés az útesten, gyalogos és tömegközlekedési szabályok, kerékpározás szabályai, útburkolati jelek. / Versenyeken, pályázatokon való részvétel,	Osztályfőnökök, Technika – Rajz – Testnevelő tanárok
Baleset megelőzés az iskolán kívül, külső helyszínen.	Tanulmányi kirándulások, nyári táborok. Balesetveszélyes helyzete a víz mellett, vizeken.	Osztályfőnökök Kísérőtanárok

12 Iskolánk drogstratégiájának legfontosabb elemei

A kábítószer fogyasztása és az azzal összefüggő gondok napjainkban jelentős társadalmi problémává váltak. A főváros, a nagyvárosok a legfertőzöttebbek, de egyre inkább terjed a kisebb településeken is a drogfogyasztók száma. Szinte minden anyag kipróbálásánál csökkent az első kipróbálás éve Az iskolai drogprevenció elsődlegesen az egészségfejlesztés komplex kérdéskörébe tartozik.

Cél:

- A fiatalok egészségesen éljenek és kerüljék a drogfogyasztást.
- A fiatalok képesek legyenek egy produktív életstílusra és a drogok visszautasítására.
- Segítse a drogokkal kapcsolatba kerülő és a drogproblémákkal küzdő egyéneket, családokat.
- A pozitív személyiségfejlesztő hatások erősítése.

Feladatok:

- Fokozott figyelem a droghasználat szempontjából veszélyeztetett tanulókra.
- Tanári továbbképzéssel a nevelők ismereteinek bővítése, módszertani kultúrájának kiszélesítése.
- A családok érzékenyebbé tétele a drogproblémák felismerésében.
- Drogmentes, vonzó programok támogatása.
- Külső segítők, szakemberek bevonásával hatékonyabb prevenciók munkája.

Prevenációs módszerek

- Közvetlen módszerek
 - Egészség Nap szervezése.

-
- Szakirodalom összegyűjtése, elérhetővé tétele.
 - Videofilmek vetítése – beszélgetés, vita.
 - Önismereti csoportok létrehozása.
 - Előadások szakemberek segítségével.
 - Szituációs játékok.
- Közvetett módszerek
- Vonzó szabadidős és sport programok szervezése

B Fogyasztóvédelmi nevelés

Az iskolai nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak, mérlegelni tudják a döntési kockázatokat. Fel tudják ismerni a társadalmi és egyéni érdekek kapcsolatát. Információkat szerezzenek a gazdálkodás és a pénz világáról. Ismerjék az ételek, élelmiszerek vásárlásával kapcsolatos egészségügyi és fogyasztóvédelemmel kapcsolatos alapismereteket és hasznosítsák a vásárlás során. Ismerjék a termékeken található szavatossági és veszélyességi jelzéseket.

Az értékek formálása tekintetében:

- kívánság és szükséglet fogalmának elkülönítése,
- egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- természeti értékek védelme,
- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás,
- ökológiai fogyasztóvédelem,

Az alábbi fogalmak alkalmazása:

- piac,
- marketing,
- reklám,
- minőség,
- biztonság,
- gazdagság,
- takarékoság,

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei:

a) Tanórán

Technika:	áruismeret, gyártás, termékminőség
Matematika:	banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások
Fizika:	mérés, mértékegységek, mérőeszközök
Földrajz:	eltérő fogyasztói kultúrák
Magyar:	reklámszövegek
Biológia:	génmódosított élelmiszerek, egészséges táplálkozás
Kémia:	élelmiszeradalékok, kozmetikumok

Informatika:	elektronikus kereskedelem, Internetes fogyasztói veszélyforrás
Történelem:	EU fogyasztói jogok.

b) Tanórán kívüli tevékenységek: vetélkedők, versenyek, rendezvények.

c) Iskolán kívüli helyszínek: piaci séták, üzletek látogatása.

14 A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk célja, hogy iskolánkban érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség
- szegregációmentesség
- integráció biztosítása
- halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása.

Tiltunk minden közvetlen és közvetett hátrányos megkülönböztetést, amely egy személy vagy csoport valós vagy vélt jellemzői (neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása) alapján hátrányos helyzetbe hoz. Tiltjuk a zaklatás, jogellenes elkülönítés és megtorlás alkalmazásának minden formáját.

Az emberi méltóság tiszteletben tartása:

- Iskolánk az oktatás-nevelés során tiszteletben tartja a tanulók és alkalmazottak emberi értékeit, emberi méltóságát, egyediségét.
- Fontos feladatnak tekintjük a megfelelő munkahelyi légkör kialakítását, az alapvető értékek megőrzéséhez és megerősítéséhez való hozzájárulást.

Nevelőtestületünk a következő irányelveket tartja alapvetőnek:

- A tanulók bárminemű, különösen nemük, koruk, családi állapotuk, nemzetiségük, fajuk, származásuk, vallásuk, politikai meggyőződésük miatti hátrányos megkülönböztetésétől való tartózkodás.
- A hátrányos megkülönböztetés minden eszközzel való megelőzése és megakadályozása, kivéve az oktatás jellegéből vagy természetéből egyértelműen következő, szükségszerű megkülönböztetés eseteit.
- A felvételi eljárás, tanév alatti értékelés, vizsga során az adott tárgy elsajátításához szükséges készségek, képességek, jártasságok, tárgyi tudás minősítése az egyedüli szempont.
- Befogadó, diszkrimináció-mentes légkör biztosítása a tanulók számára.

- A tanulók emberi értékeit, méltóságát, egyediségének tiszteletben tartása az oktatás során.
- Különös figyelemmel kíséri a hátrányos helyzetű csoportokba tartozó tanulók helyzetét, folyamatosan kapcsolatot tart, együttműködik a szociális és gyermekjóléti ellátások tekintetében illetékességgel és hatáskörrel bíró intézményekkel, szervezetekkel, részt vesz a gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetésében.

15 Emelt szintű oktatásban általános alkalmassági vizsga szervezhető.

Iskolánk alkalmassági vizsgálatot szervez a köznevelési típusú sportiskolai osztály beiskolázására a tanköteles korú gyermekek számára.

A szülőket az óvodákon, intézményünk honlapján, plakáton és a helyi médiákon keresztül értesítjük a vizsgálat céljáról, helyéről, időpontjáról.

Intézményünk testnevelés munkaközössége mozgásos feladatsort állít össze, mely tartalmaz mászást, szökdelést, dobást, futást egyaránt a képességek feltárására.

Így objektív képet kapunk, és ez alapján javaslatot teszünk a szülő számára, hogy gyermeke a nevezett sportiskolában tehetségét kibontakoztathassa.

A köznevelési típusú sportiskolai osztályokba jelentkező és beiratkozó tanulók szüleitől írásbeli nyilatkozatot kérünk arról, hogy elfogadják a sportiskolai program követelményrendszerét, valamint támogatják gyermekeik edzéseken való rendszeres részvételét, hozzájárulnak gyermekeik versenyeztetéséhez.

16 Alapfokú művészeti iskolába járó tanulók kötelező tanórai foglalkozások keretében, tanítási napokon tartott művészeti próbákban és előadásokon való részvételi kötelezettségeinek meghatározása

Intézményünkben nem releváns.

17 A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

a) Kompetencia alapú oktatás iskolánkban (TÁMOP 3.1.4.) a 2009/2010-es tanévtől a 2014/2015-ös tanévig

- A fejlesztés fő célja a pedagógiai szemléletváltás megvalósítása a nevelésben-oktatásban a pedagógusok, szülők és a fenntartó, az iskolai nevelést segítő partnerek körében egyaránt.
- A tanulói kompetenciák eredményes fejlesztése a pedagógusok kompetenciáinak

fejlesztésén keresztül valósítható meg. A pályázatnak köszönhetően iskolánkban széles körben megtörtént a pedagógiai attitűdváltás, az infokommunikációs technológiák alkalmazása a mindennapi gyakorlat részévé vált, a tanulói aktivitásra építő változatos munkaformákat bevezettük. Az új eljárások megismertetése a szülőkkel és az iskolához kapcsolódó szervezetekkel nyílt napon, bemutató foglalkozásokon, szülői tréningeken segít a hátrányok kompenzálásában, elősegíti a hatékonyabb együttműködést a nevelésben.

Feladatunk az intézmény saját innovációinak továbbvitele, szükség esetén korrekciója, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztése. A TÁMOP pályázat keretében kidolgozott önálló innovációk, melyek konkrét megvalósítást az éves tagintézményi és munkaközösségi munkatervük rögzítik:

- Idegen nyelvi kommunikációt fejlesztő program
- SNI tanulók matematikaoktatását segítő program
- Művészeti nevelést elősegítő program
- Családbarát iskolai program

b) Sportiskolai kerettanterv

A Gyulai Imre József Általános Iskola 5. Számú Általános és Sportiskola Tagintézménye a Nemzeti Sporthivatal és a Nemzeti Utánpótlás-nevelési Intézet által közösen kiírt „*A közoktatási típusú sportiskolák módszertani központjainak kiválasztása*” pályázatán sikeresen szerepelt, melynek eredményeképpen a tagintézmény a 2007/2008-as tanévtől kezdődően 1. és 5. évfolyamtól, felmenő rendszerben köznevelési típusú sportiskola keretében sportiskolai osztályokat indított.

A köznevelési típusú sportiskola olyan közoktatási intézmény, mely a sportoló diákok sportbeli kötelezettségeinek összehangolását a legmagasabb szinten biztosítja.

Cél, hogy az iskola vegye figyelembe és alkalmazkodjon a sportoló, élsportoló diákok leterheltségéhez, segítse a fiatalokat a tudatos sportolóvá válás folyamatában, figyelve arra, hogy a sportoló diákok műveltségképe ugyanolyan gazdag és komplex legyen, mint a nem sportoló társaiké. A képzés keretében 1–4. évfolyamon általános alapképzés folyik a mindennapos testnevelés keretében. Az iskola 5 kiválasztott sportágra szakosodva speciális képzést végez az alsó évfolyamokon délutáni sportági edzéseken, szakedzők vezetésével. (labdarúgás, kézilabda, atlétika, úszás, kosárlabda) 5. osztálytól kezdve a tanulók – még további sportágakban is – részben iskolai, részben már egyesületi keretekben sportolnak tovább. Ennek érdekében megállapodást köt az iskola a sportiskolai utánpótlás-nevelésben közreműködő sportegyesületekkel, valamint az adott sportág országos sportági szakszövetségével, és ezt minden tanév elején felülvizsgálja.

A sportiskolai feladatot ellátó iskola nem láthat el kötelező felvételi feladatokat, továbbá biztosítani kell a tanulmányok folytatását azok részére is, akik a sportiskolai kerettanterv tekintetében nem megfelelő sporttevékenység, illetve sportbéli fejlődés miatt a sportiskolai kerettanterv alapján végzett oktatásban nem vehetnek részt. Összetett intézmény lévén biztosítjuk az átjárhatóságot mindkét irányba. Azok a tanulók, akik valamilyen oknál fogva (sérülés, tartós betegség, alkalmatlanság, fegyelmezetlen munkavégzés, saját elhatározás alapján) váltani kénytelenek, egy másik, párhuzamos osztályban vagy másik tagintézményben folytathatják tanulmányaikat, illetve a tehetséges tanulók, másik osztályból, tagintézményből, sportági ajánlással bekerülhetnek a sportiskolai osztályba.

A szülők a beíratás alkalmával kérik, tudomásul veszik, hogy gyermekük 1–8. évfolyamon köznevelési típusú sportiskolai tantervi képzésben vesz részt. A szülő írásbeli nyilatkozatával tudomásul veszi, hogy a tanuló a délutáni sportági edzéseken köteles részt venni, és versenyeken az iskolát képviselni.

c) Boldog Iskola program

A Boldog Iskola programjának fókuszában az áll, hogy hogyan lehet a negatív gondolkodásmódon változtatni és a tanulásban egy optimista hozzáállást kialakítani a diákok körében. Az ELTE PPK által tudományosan is igazolt program a pozitív pszichológia módszereire épül.

A tagintézmény 2017-ben pályázat útján elnyerte a Boldog Iskola címet, s a 2017/2018-as tanévben első évfolyamon két osztályban bevezette a Boldogság órákat, ahol havonta egy alkalommal a tanulók csoportosan és egyénileg megismerik a boldogság fő összetevőit. Mindeközben olyan gyakorlatok elvégzésére inspiráljuk őket, amelyek – a boldogságkutatók tapasztalatai alapján – hozzájárulnak a gyerekek boldogság szintjének növekedéséhez. Szándékaink szerint felmenő rendszerben a teljes alsó tagozaton bevezetésre kerül a program.

d) Ökoiskola

2017. szeptember 12-étől viseljük az ökoiskolai címet, melyet egy pályázat útján, a környezeti nevelés terén végzett több évtizedes munkánkkal érdemeltünk ki. Fontos számunkra, hogy a lila iskola tanulói olyan felnőtté váljanak, akiknek életvitele környezettudatos, mindennapos cselekedeteik során a fenntartható fejlődést szem előtt tartják. Ennek érdekében tagintézményünk úgy végzi pedagógiai munkáját, szervezi rendezvényeit, működteti kapcsolatrendszerét, hogy érvényesüljenek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiájának elvei. Tevékenységeink során a lehető legnagyobb mértékig megpróbáljuk tiszteltetni az élővilág érdekeit és megpróbálunk minél kisebb károsodást okozni az ökoszisztémának. Nevelőmunkánk során arra törekszünk, hogy gyermekeinkben tudatosítsuk Ők is sokat tudnak tenni környezetük és jövőjük érdekében.

Záradék

Az intézmény Pedagógiai Programját az intézményvezető előterjesztése alapján

➤ **Elfogadta:**

A Gyulai Implom József Általános Iskola Intézmény nevelőtestülete, 2020. augusztus 24-én, nevelőtestületi ülésén.

Gyulai Implom József Általános Iskola

.....
Kertes Gabriella
intézményvezető

Gyulai Implom József Általános Iskola 5. Sz. Általános Iskola és Sportiskola Tagintézménye nevelőtestülete, 2020. augusztus 31-én, nevelőtestületi ülésén.

.....
Szabadosné Bécsi Katalin
tagintézmény-vezető

➤ **Véleményezte:**

Intézményi Tanács

Gyula, 2020. augusztus 30.

.....
Dr. Roxin György
elnök

➤ **Egyetértési jogát gyakorolta:**

A Gyulai Tankerületi Központ.

Gyula, 2020.

.....
Teleki-Szávai Krisztina
tankerületi igazgató

➤ **Jóváhagyta:**

Gyula, 2020. augusztus 31.

.....
Kertes Gabriella
intézményvezető

KERETRENDSZER
AZ INFORMÁLIS ÉS NEM FORMÁLIS TANULÁSI LEHETŐSÉGEK
KIALAKÍTÁSÁHOZ

A
GYULAI IMPLÓM JÓZSEF ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

az EFOP-3.3.7-17-2017-00024 azonosítószámú projekthez
kapcsolódóan

TARTALOM

1.	Bevezetés	3
1.1	A tanulmány kapcsolódása az EFOP-3.3.7-17-2017-00024 azonosítószámú projekthez.....	4
2.	Gyulai Implom József Általános Iskola.....	5
2.1	Pedagógiai alapelvek	5
2.2	Sikeresen megvalósított projektek	6
2.3	Pedagógusok iskolai végzettsége és szakképzettsége	7
2.4	Tanórán kívüli tevékenységek, rendszeres tanórán kívüli foglalkozások.....	9
3.	A projekt választott tevékenységének megvalósítási lépései	12
4.	Informális és nem formális tanulási lehetőségek	14
4.1	Kompetenciafejlesztés.....	15
4.2	A projekt keretében tervezett tevékenységek illeszkedése a projekt átfogó céljaihoz	16
4.3	A fejlesztés kapcsolódása a NAT-hoz.....	17
4.4	A társadalmi és globális felelősségvállalással, környezettudatos magatartással és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek	18
4.5	Élménypedagógia.....	18
4.6	Learning by doing	19
4.7	Projektpedagógia	20
4.8	Iskolakert létesítése.....	24
5.	Tevékenységek	26
6.	Az informális tevékenységek és a pedagógiai program alapelveinek, célrendszerének kapcsolata.....	28
7.	A környezettudatos magatartást és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok szerepe a tanítási gyakorlatban.....	36
8.	Felhasznált irodalom.....	42

1. Bevezetés

„Az egész életen át tartó tanulás az iskolai előkészítéstől a nyugdíj utáni korig terjedően magában foglal minden formális, nem formális és informális tanulást. Tehát az egész életen át tartó tanulás fogalmába minden olyan tanulási tevékenység beleértendő, amely tudás, készségek és képességek fejlesztése céljából történik, személyes, állampolgári, társadalmi és/vagy foglalkoztatási szempontból.” (Az Európai Tanács (2002/C 163/01) az egész életen át tartó tanulásról)

Az Európai Bizottság 2001-ben elfogadott nyilatkozata (Az egész életen át tartó tanulás európai térségének valóra váltása) részletesen kifejti az egész életen át tartó tanulás politikáinak alapelveit. Ezek a következők:

- a tanuló állampolgár igényeinek középpontba helyezése,
- megfelelő erőforrások biztosítása,
- az oktatáshoz való hozzáférés, a tanulás lehetőségének biztosítása, társadalmi felzárkózás,
- a tanulási kultúra kibontakoztatása,
- törekvés a kiválóságra,
- partnerségen alapuló fejlesztés az érintettekkel közösen.

Noha az egész életen át tartó tanulás politikájának koncepciója alapvető céljait tekintve az évtized folyamán stabilnak bizonyult, a tapasztalatok egyértelműen azt mutatják, hogy az egész életen át tartó tanulás olyan folytonosan mozgásban lévő, eleven megközelítése az oktatás fejlesztésének, amelynek szükségszerűen folyamatosan megújulva alkalmazkodnia, igazodnia kell a változó társadalmi, gazdasági, demográfiai és kulturális viszonyokhoz.

Az egész életen át tartó tanulásban való részvétel nemzetközi összehasonlításban rendkívül alacsony, melyben szerepet játszik a nem formális tanuláshoz való hozzáférés és az abban való részvétel alacsony aránya. A nem formális tanulási forma aránytalanul kis figyelmet kap, noha éppenséggel fontos átkötő, felkészítő és átmeneti szerepe van a formális oktatásban, nagyobb részvétel iránti motivációk felkeltésében a későbbi életszakaszokban. Ezért mind a végzettség nélküli iskolaelhagyás miatti alapvető kompetenciák megszerzésében, mind pedig a felnőtt-tanulási szolgáltatásokban a jelenleginél jóval kiemeltebb szerepet kell kapnia, mivel rugalmassága révén ki tudja tölteni azokat a réseket, amelyekre a formális képzés kevésbé adaptív.

A nem formális keretek mellett fontos az informális tanulás szerepének növelése is. Sajnálatos módon az önállóan, iskolarendszereken kívüli keretek között szerzett tanulásnak, az informális tanulásnak és tudásszerzésnek nincs nagy forgalmi értéke, ezért általában alulértékelik. Fontos tehát ezen jelenségek egyéni szinten való tudatosítása, és ezáltal a motiváció növelése.

Jelen projekt hosszú távon segít felszínre hozni a gyermekekben rejlő kreativitást, növeli önbizalmukat, kapcsolatteremtő, önkifejező, problémamegoldó és konfliktuskezelő képességüket, aktivitásukat, erősíti motiváltságukat és támogatja a gyerekek kiegyensúlyozottabb, lelkileg stabilabb, harmonikusabb fejlődését. A konstrukció hatással lesz a résztvevő gyermekek és fiatalok személyiségfejlődésére, képességeik kibontakoztatására, innovatív gondolkodásmódjuk kialakítására. Ezáltal javulnak a tanulók alapkészségei és kompetenciái, megfelelő végzettséget szereznek, valamint továbbtanulási eredményeik javulnak. Mindez hozzájárul a területi egyenlőtlenségek és a szociokulturális hátrányok csökkenéséhez.

1.1 A tanulmány kapcsolódása az EFOP-3.3.7-17-2017-00024 azonosítószámú projekthez

Pályázati felhívás pontja	Tartalma	Megvalósító intézmény	Felelős személy
3.1.1. I.a 3	3. a társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást és a fenntartható Iskola gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok (iskolai ökokertek létrehozása, fejlesztése, ökotermékek feldolgozása, stb.);	Gyulai József	Implom Kertes Általános Gabriella
3.1.1. I.a 5	innovációs műhelyek kialakítása az iskola pedagógiai eszköztárának bővítésére, kiemelten élménypedagógiai módszerek fejlesztésére és bevezetésére;	Gyulai József Iskola	Implom Kertes Általános Gabriella

2. Gyulai Implom József Általános Iskola

Székhelyintézmény: Gyulai Implom József Általános Iskola, 5700 Gyula Béke sgt. 49.

Tagintézmény: Gyulai Implom József Általános Iskola 5.Sz. Általános Iskola és Sportiskola
Tagintézménye, 5700 Gyula, Nürnbergi u. 2.

Tanulólétszám: 647 fő (alsó tagozat: 331 tanuló, felső tagozat: 316 tanuló)

Fenntartó: a Gyulai Tankerületi Központ, mely 12 197 gyermek nevelését – oktatását látja el költségvetési szervként. A tankerület dolgozói létszáma 31 fő.

Mottója: "Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömeire és az alkotás izalmára, hogy megtanítson szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni." (Szent-Györgyi Albert)

Az intézmény legfontosabb küldetése:

Olyan magas szintű alapképzést, változatos programokat nyújtani a tanulóknak, melyekből egész életükön át meríthetnek, melyek biztos alapot szolgáltatnak személyiségük kibontakoztatásához, tartalmas felnőtt életük megvalósításához. Feladataik sikeres megoldásához kompetenciákra, azaz ismeretekre, képességekre és attitűdökre tesznek szert. Ezek megszerzésének alapjai az egyénre alapozott fejlesztés, az integráció, az esélyegyenlőség biztosítása.

Oktató-nevelő tevékenységük kiemelt területei a nemzetiségi oktatáson kívül az idegen nyelv oktatása, a jelentős eredményeket produkáló tehetséggondozás, a biztos alapokon nyugvó – esélyegyenlőséget biztosító – nevelés, személyiségformálás.

2.1 Pedagógiai alapelvek

Az intézmény vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége azt vallja, hogy a legmodernebb pedagógia sem értelmezhető önmagában, a jelen kapcsolatban áll a múlt értékeivel, arra épül, attól elválaszthatatlan. Ezért hitvallásukban továbbra is az antik eszményt képviselik, a „szép – jó” (Platón) harmóniáját, az emberi értékek összhangját.

Ugyanakkor előre is tekintenek, jövőképükben olyan általuk oktatott, nevelt emberek szerepelnek, akik válaszokat tudnak adni az adott kor kihívásaira, s megfelelő kompetenciákkal rendelkeznek ahhoz, hogy a való életben is megállják a helyüket, alkalmazkodva a változásokhoz, aktívan alakítva is azokat. A csak értelmi erőket fejlesztő iskola csonka, ezért a tantestület a szellem, a test és a lélekegységét fogadja el

nemzedékformáló értéként. Az oktatás–nevelés során biztosítani kell a tanulók testi és erkölcsi fejlődését, kellő egyensúlyban tartva a személyiség fent nevezett három aspektusát. Másik rendezőelv pedig a gyermekközpontúság, a gyermekek mindenek felett álló érdekeinek a figyelembe vétele.

Az iskola a szellemi, lelki kibontakozásnak az otthona, amely teret ad értelmi és erkölcsi gyarapodásnak, és tudatosan tevékenykedik az egészséges testi fejlődés érdekében is. Az iskolát nem tekintik csupán oktató bázisnak, amely információkat közöl a világról, hanem arra is felkészíti a tanulókat, hogy hogyan éljenek benne. Ennek biztosítéka a gyakorlatközpontúság, a hétköznapi életből vett példák felhasználása, a tevékenykedtetés, a tapasztalatszerzés, az élményt nyújtó, játékos módszerek, eszközök előtérbe helyezése. A szellemi erők fejlesztése mellett tehát tudatos jellemnevelésre, igényes testkultúra kialakítására törekszenek.

Az intézmény pedagógiai programja az egyes kompetencia-területekhez kapcsolatosan rögzíti a tanórán kívüli foglalkozások megszervezésének kiemelt voltát és fontosságát.

2.2 Sikeresen megvalósított projektek

A fenti pedagógiai alapelvek mentén az intézmény keresi a fejlesztési lehetőségeket, ezt bizonyítják az elmúlt év pályázatai:

- TÁMOP 3.4.3 „Génius-palánta program”,
- TÁMOP 3.1.5 „Pedagógusok az oktató-nevelő munka megújításáért”,
- TÁMOP 6.1.2 „Összefogással az egészségért”,
- TIOP 1.1.1 „Az oktatási informatikai infrastruktúra fejlesztése Gyulán”,
- TÁMOP-3.4.1 „A migráns háttérű tanulók nevelésének és oktatásának segítése”,
- TÁMOP 3.1.4 /08/2 „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben”,
- COMENIUS Iskolai együttműködések pályázati rendszer,
- BGA-11-HA-01 Határtalanul pályázati rendszer,
- TIOP 1.1.1 /09/1 Tanulói laptop program,
- TÁMOP 3.1.4. „Innovatív iskolák fejlesztése”.

2.3 Pedagógusok iskolai végzettsége és szakképzettsége

Az intézmény szakos ellátottsága jó, a pedagógusok megfelelő végzettséggel rendelkeznek.

Oktatott tárgy	Létszám	Iskolai végzettség	Szakképzettség
Magyar nyelv és irodalom	18	Tanárképző főiskola magyar szak, Tanítóképző főiskola	Magyartanár Általános iskolai tanító
Történelem	2	Tanárképző főiskola történelem szak Egyetem	Történelem tanár
Német nemzetiségi nyelv és irodalom	6	Tanítóképző főiskola: Német szakkollégium, Német idegen nyelvoktató Német nemzetiségi nyelvoktató Tanárképző főiskola: Ált. isk. német tanárszak Tantervfejlesztő német szak (nemzetiségi nyelv és irodalom)	Általános iskolai tanító, Német idegen nyelv tanár
Német nemzetiségi népismeret	5	Tanítóképző főiskola: Német szakkollégium, Német idegen nyelvoktató Német nemzetiségi nyelvoktató Tanárképző főiskola: Ált. isk. német tanárszak	Általános iskolai tanító, Német idegen nyelv tanár

		Tantervfejlesztő német szak (nemzetiségi nyelv és irodalom)	
Angol	5	Tanárképző főiskola Tanítóképző főiskola: Angol szakkollégium Egyetem	Angol nyelv- és irodalom tanár Általános iskolai tanító
Matematika	15	Tanítóképző főiskola Tanárképző főiskola Egyetem	Általános iskolai tanító Általános iskolai tanár Középiskolai tanár
Informatika	2	Tanárképző főiskola Egyetem	Középiskolai informatikatanár Mérnökstanár
Természetismeret- környezetismeret	18	Tanítóképző főiskola Tanárképző főiskola Egyetem	Általános iskolai tanító Földrajz tanár Biológia tanár Fizika tanár
Fizika	2	Tanárképző főiskola	Fizika tanár
Biológia	2	Tanárképző főiskola Egyetem	Biológia tanár
Kémia	1	Tanárképző főiskola	Kémia tanár
Földrajz	2	Tanárképző főiskola	Földrajz tanár
Ének-zene	7	Tanítóképző főiskola szakkollégium Tanárképző főiskola	Általános iskolai tanító Ének-zenetanár
Vizuális kultúra	11	Tanárképző főiskola Tanítóképző főiskola szakkollégium	Rajztanár Általános iskolai tanító

Technika, életvitel és gyakorlat	13	Tanárképző főiskola Tanítóképző Főiskola	Technika tanár Általános iskolai tanító
Testnevelés és sport- néptánc, nemzetiségi néptánc	14	Tanítóképző főiskola, Tanárképző főiskola	Általános iskolai tanító, Testnevelés tanár
Dráma és tánc	1		A törvényi előírásnak megfelelő akkreditált tanfolyam
Erkölcstan/ Hit- és erkölcstan	23		A törvényi előírásnak megfelelő akkreditált tanfolyam Hittudományi főiskola

2.4 Tanórán kívüli tevékenységek, rendszeres tanórán kívüli foglalkozások

A tanítási órán kívüli tevékenységek közé tartozik minden olyan foglalkozás, mely a nem hagyományos tanórai foglalkozások témakörében is megtalálható, de nem kerül a tanítási naplóba. A tanórán kívüli tevékenységek a diákok igényeinek és az iskola lehetőségeinek összehangolásával szerveződnek. A szaktanárok által tanév elején meghirdetett rendszeres tanórán kívüli foglalkozásokra az osztályfőnököknél lehet jelentkezni. A jelentkezés a foglalkozás elindulása után válik véglegessé. Ettől kezdve a foglalkozásokon való részvétel kötelező. A tanórán kívüli rendszeres foglalkozások rendjét az órarend rögzíti.

2.4.1 A társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok az intézményben

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területen is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását már az általános iskolában kell elkezdni. A diákok számára olyan oktatást kell az iskoláknak biztosítani, amelyben helyet kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód.

Nevelési cél, hogy az intézményt olyan új szemlélettel felnövekvő nemzedék hagyja el, aki a természet-és környezetvédelem fontosságát megismerve érzelmi és értelmi alapon is pozitívan viszonyul a körülötte lévő világhoz.

Szeretnék, ha intézmény olyan iskolává válna, ahol a szülők és a gyerekek által közösen kialakított külső és belső terekben természetes körülmények között folyik az oktatás. Ezek a terek hangulatosabbak lesznek, több növény lesz mindenütt. Diákjaik és dolgozóik jobban figyelnek az intézmény energia és vízfelhasználására, csökken a hulladék mennyisége, melynek egy részét (papír) szelektíven gyűjtik. Diákjaik aktív kezdeményező szerepet játszanak az iskolában kialakult környezettudatos szemlélet elterjesztésében településünkön. A jövőben a szülők azért választanák ezt az iskolát, mert gyermekeik itt harmonikusabb, stressz-mentesebb körülmények között tanulhatnak.

A belvárosi iskolákban kiemelten fontos feladat, hogy a diákok szemléletén alakítsanak, változtassanak, környezet és természetszeretetüket formálják, megszilárdítsák. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és iskolán kívüli programon is törekednek arra, hogy diákjaik ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egészséges egészként lássák a természetet, s benne az embert. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése mindig is kiemelt feladatuk volt, és maradt.

A tanítási órákon, nyári táborokban, erdei iskolákban megismertetik a gyerekekkel a természetet, gyakoroltatják az egyszerű, komplex természetvizsgálatot. Megtanítják őket, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék, kutassák a köztük levő összefüggéseket. Így válhatnak a tanulók majd tudatos természetvédőkké, a természetet védő, óvó felnőttekké.

Az intézményben preventív megoldásként környezetbarát anyagokat, eszközöket felhasználnak (pl. vízhigítású festékek, papír és fa alapanyagok előtérbe helyezése, vízbázisú ragasztók). Csökkentik a papírfelhasználást, energiatakarékos eszközöket használnak.

A tanítási órákon a témához illeszkedő, megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat is megbeszéljük. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos témák: a környezetvédelem, a szelektív hulladékgyűjtés, az ökológia.

Nem hagyományos tanórai keretben a gyerekek különböző akciókban, programokon vesznek részt:

- Évtizedes hagyomány a papírgyűjtés. Az akció népszerű a tanulók és szüleik körében egyaránt. Az iskola fontosnak tartja, hogy lehetőleg minél több programba bevonja a szülőket is, hogy ők is megerősíthessék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit az iskola is közvetíteni kíván feléjük.
- Erdei iskola: A tanév során minden 4. osztályos tanuló erdei iskolában vesz részt, ahol a természetben ismerkedhetnek meg a gyerekek az évszakok

szépségeivel. Az erdei iskolában a tevékenységek speciális órarend szerint folynak. Ezeket a foglalkozásokat a pedagógiai program tartalmazza.

- Lehetőségük van arra is, hogy a közelben levő „Városerdő” elnevezésű erdei iskolába szervezzék az év végi osztálykirándulásaikat.
- Versenyek vetélkedők: tanulók évek óta sikeresen vesznek részt országos (Hermann Ottó), valamint a városban működő általános iskolák által szervezett környezetvédelmi vetélkedőkön.
- Pályázatok: rendszeresen pályáznak diákjaik alkotásaival a meghirdetett rajz- és képzőművészeti pályázatokra (Közlekedés gyermekszemmel, Autómentes nap, Víz, Föld, Fák, Madarak világnapja stb.)

3. A projekt választott tevékenységének megvalósítási lépései

Tevékenység megnevezése	Módszertani fejlesztés – tematikus keretrendszer fejlesztése
A tevékenység	a társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok (iskolai ökokertek létrehozása, fejlesztése, ökotermékek feldolgozása, stb.);
Kapcsolódó rész cél	Átfogó, tematikus informális és nem formális tanulási programok kidolgozása és bevezetése
Program leírása	Ökokert létrehozása a tagintézményben
Program elem lépései	1. Tematikus keretrendszer, módszertani fejlesztés megvalósítása (ökokertek létrehozása és gondozása) 2. Ökokertek PILOT 3. Program elem értékelése, minőségbiztosítása 4. Módszertan bevezetése (módszertanra épülő programok alábbi pontokban részletesen kibontva).
Program rövid leírása	A társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató módszertani fejlesztés elsősorban a környezettudatos életvitelre, a gazdálkodás, az öngondoskodás lehetőségeire, a háztáji gazdálkodásra készít fel, learning by doing módszertannal, rendszeres gyakorlati foglalkozásokon keresztül. A módszertan keretében ökokertek létrehozását és folyamatos gondozását tervezzük, gyakorlati foglalkozásokon keresztül. A módszertan és a tematika az ökokertek gondozásán túl kitér a háztáji gazdálkodás, a környezettudatos életvitel, természetismeret, fenntarthatóság témaköreire is.
Célcsoport bevonásának módszertana	A kidolgozott módszertani tematikus keretrendszer megvalósítása során kerül a célcsoport (tanulók, diákok, pedagógusok) bevonására. Jelen

	feladatlépésben az informális tevékenységet végző leendő pedagógusok kerülnek bevonásra a fejlesztési tevékenységhez, a módszertan közös kidolgozása, véleményezése, minőségbiztosítása révén.
Számszerűsíthető eredmények	1 db tematikus keretrendszer
Programelem erőforrás igénye	Szakértői erőforrás
	Intézmény pedagógusainak bevonása
Program megvalósulásának hasznosulása	A kidolgozott tematika beépül az intézmény informális és nem formális nevelési programjai közé.
Megvalósító intézmény	Gyulai Implom József Általános Iskola

4. Informális és nem formális tanulási lehetőségek

Jelen pályázatban az **informális és nem formális tanulási lehetőségek kialakítása** a cél, mely különböző pedagógiai módszerek megismerésével egyértelműen bővíti az intézmény tantestületének pedagógiai eszköztárát, hatékonyabbá és eredményesebbé teszi nevelő-oktató munkájukat.

A pályázat lezárását követően az abban kialakított új tevékenységeket, a tapasztalataikat beépítik a pedagógiai programjukba, helyi tantervükbe, összhangot teremtve az új NAT előírásaival. Így a megalkotott tárház segítségével pedagógiai gyakorlatuk színesebbé, színvonalasabbá válik.

A módszertani fejlesztés, illeszkedik a köznevelési intézmény pedagógiai, szocioökonómiai, kulturális adottságaihoz, lehetőségeihez és környezetéhez, és több éven át keretet biztosít a NAT-hoz és a köznevelési intézmény pedagógiai programjához kapcsolódó, tanórán kívüli, élménypedagógiai módszerekkel támogatott, tanulási alkalmak lebonyolításához.

A tematikus keretrendszer kifejlesztése az alábbi területeket érinti:

1. a társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást erősítő és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok bevezetését (iskolai ökokertek létrehozása, fejlesztése, ökotermékek feldolgozása, stb.);
2. innovációs műhelyek kialakítása az iskola pedagógiai eszköztárának bővítésére, kiemelt figyelemmel az élménypedagógiai módszerek fejlesztésére és bevezetésére;

A projekt megvalósítás során, a kidolgozott módszertan és tematika, valamint a megvalósított informális programok minden esetben az iskolai lemorzsolódás és az iskolaelhagyás csökkenéséhez járul hozzá. Elősegíti a minőségi oktatáshoz való hozzáférést, a pedagógusok folyamatos szakmai fejlődését (akkreditált pedagógus képzések), új szakmai és módszertani tartalmak kialakítását és bevezetését. Támogatja az élménypedagógiai, projektmódszeren alapuló nevelési-oktatói formákat. A megvalósítandó programok komplex módon járulnak hozzá az iskolai közösség fejlesztéséhez, a tanulók közötti együttműködések kialakításához, valamint az innovációs műhelyek létrehozásával a fejlesztő közösségi tér kialakulásához.

A projekt átfogó célja az informális tanulási lehetőségek kialakításán keresztül a neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása, a köznevelés eredményességének és hatékonyságának növelése, a tanulók számára önmaguk, motivációik, képességeik mélyebb megismerését lehetővé tevő, átfogó kompetencia- és készségfejlesztés érdekében az iskolai oktatást kiegészítő, ahhoz illeszkedő tanórán kívüli programok fejlesztése.

Ezen átfogó célhoz kapcsolódik azon cél, hogy olyan informális és nem formális tanulási – módszerek és tartalmak, illetve az ehhez szükséges terek kialakítása az iskolán belül, amelyek:

- eseti és állandó jelleggel, akár tanórai, akár tanórán kívüli keretek között, iskolai projekt munkában fejlesztett tartalmakkal, bemutatókkal, vetélkedőkkel gazdagítják az informális és nem formális tanulási lehetőségeket.
- az adott iskolában és más intézményekben tanuló diákok és tanáraik számára egyaránt megfelelő, nyitott teret biztosítanak és eszközökkel segítik többek között az intézmény innovációs munkáját, az iskolai projektfeladatok elvégzését, a diákok kreatív készségeinek kibontakoztatását, a tanórán kívüli egyéni és kiscsoportos tanulást, közös játékot.

4.1 Kompetenciafejlesztés

A projektben az átfogó kompetencia- és készségfejlesztés érdekében az iskolai oktatást kiegészítő, ahhoz illeszkedő informális programok fejlesztésével a tanulók számára önmaguk, motivációik, képességeik mélyebb megismerése válik lehetővé, kiemelten kezelve a társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást erősítő és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok bevezetését.

A gyakorlatközpontúság szellemében többek között versenyek, témanapok, témahetek, szakkörök, foglalkozássorozatok, művészeti csoportok, rendkívüli órák, műhelyfoglalkozások keretében:

- a gyermekek kezdeményező képességének, konfliktusok kezelő-, probléma megoldó képességének fejlesztése,
- környezettudatos gondolkodásuk fejlesztése, a szemléletformálásuk, társadalmi felelősségvállalásuk erősítése,
- családi kompetenciáik fejlesztése (a boldogabb felnőttkor érdekében),
- önismeret, kreativitás és kommunikáció, harmonikus személyiség fejlesztése,
- közösségfejlesztés.

A fenti foglalkozások során a NAT nyolc kulcskompetenciájának fejlesztése is megvalósul, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció,
- idegen nyelven folytatott kommunikáció,

- matematikai kompetenciák és alapvető kompetenciák a természet- és műszaki tudományok terén,
- digitális kompetencia,
- tanulás elsajátítása,
- szociális és állampolgári kompetencia,
- kezdeményezőkéesség és a vállalkozói kompetencia,
- kulturális tudatosság és kifejezőkéesség.

Kulcskompetenciák, melyeket a program kiemelten fejleszt:

- anyanyelvi kommunikáció,
- digitális kompetencia,
- szociális és állampolgári kompetencia,
- kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia,
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőkéesség,
- hatékony, önálló tanulás.

A projekt megvalósítása és fenntartása alatt lehetőség teremthető továbbá a pedagógusok és a projektben résztvevő szakemberek együttműködésével, közösen megvalósítható, nevelési-oktatási feladatok feltárására, amelyekkel hatékonyan, eredményesen járulhatnak hozzá a gyermekek tudásának gyarapításához, a szociokulturális egyenlőtlenségek csökkentéséhez.

4.2 A projekt keretében tervezett tevékenységek illeszkedése a projekt átfogó céljaihoz

Az általános célokhoz illeszkedik valamennyi tervezett tevékenység. Célja a fejlesztésnek, hogy olyan a régi tapasztalatokat is tükröző új módszertanok, tematikák jöjjenek létre, melyek a XXI. század oktatási igényeinek eleget tesznek.

A fejlesztés keretében megszervezendő akkreditált pedagógus továbbképzések is az informális nevelési-oktatási munkára készítik fel a pedagógusokat.

A megvalósítás során mind az intézményen belül, mind az intézményen kívül megvalósuló rendszeres programok, mind a témnapok és a témahetek a fenti átfogó célhoz illeszkednek.

A projekt során infrastrukturális beruházásként megvalósítandó innovációs műhely kialakítása is a tanórán kívüli tevékenységek megvalósítását segíti elő.

4.3 A fejlesztés kapcsolódása a NAT-hoz

A kifejtett pályázati felhívásban és a stratégiai dokumentumokban foglalt célok eléréséhez járulnak hozzá – igazodva a NAT és az intézmény pedagógiai programjában foglaltakhoz – a projekt tevékenységei:

- módszertani fejlesztés,
- az informális tanulástartalmainak, szolgáltatásainak bővítését célzó feladatok, tevékenységek kidolgozása,
- pedagógus továbbképzések lebonyolítása,
- témahetek szervezése és lebonyolítása,
- témanapok szervezése és lebonyolítása,
- intézményen belüli és kívüli informális pedagógiai tevékenységek megszervezése és lebonyolítása,
- a programok folyamatos értékelése, fejlesztése és javítása,
- innovációs műhely kialakítása és működtetése.

A NAT az alap és középfokú nevelés-oktatás pedagógiai szakaszára fogalmaz meg érvényes értékeket, műveltségképet, tudás- és tanulásértelmezést. Mivel egyre inkább felértékelődik a formális, informális, nem formális kultúra- és tudásközvetítő rendszerek, intézmények, szervezetek szerepe, idővel a kötelező iskolai képzés nem nyújthat befejezett, lezárt tudást. Így az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé válik.

A NAT a köznevelés szerepéről az alábbiakat írja: „célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.”

A NAT a műveltségi területekkel kapcsolatosan az alábbi megállapítást teszi: „mivel egyre inkább felértékelődik a formális, informális, nem formális kultúra- és tudásközvetítő rendszerek, intézmények, szervezetek szerepe, idővel a kötelező iskolai képzés nem nyújthat befejezett, lezárt tudást. Így az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek, készségek, jártasságok, attitűdök kialakítása alapvető jelentőségűvé válik.”

4.4 A társadalmi és globális felelősségvállalással, környezettudatos magatartással és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek

„A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen generáció szükségleteit anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő generációk esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket.” (Brundtland Bizottság, 1987)

„Legfontosabb pedagógiai feladatunk tehát, hogy megismertessük a felnövekvő nemzedékkel az élővilág szépségét, annak sokféleségét, felébresszük bennük a szeretetet és a felelősséget, hogy felnőttként ne pusztítsák majd, hanem védjék és becsüljék azt.” (WERSEBE, 2005.)

A környezeti nevelés, a tudatos természeti és környezeti értékekre fókuszáló pedagógiai folyamat napjainkban minden életkor nevelésében, tanításában, oktatásában kiemelkedő helyet foglal el. Környezetünk, életfeltételeink a technológiai fejlődés következtében gyorsan változnak.

A környezettudatosságra nevelés célja olyan tudatformálás, mely megtanítja a gyermekeket a környezettel való tudatos együttélésre, a környezetbarát életvitelre. A környezeti nevelés kultúrára, világképre és életmódra nevelés. Információkat, motivációt, értéket közvetít, de elsősorban azt a szerepvállalást erősíti, ami szükséges a természeti erőforrások hatékony felhasználásához. Erősíti továbbá a felelősségvállalást a környezet állapotának megőrzéséért. A szülők természetről, környezetről szóló ismereteit családi programokkal, közös foglalkozásokkal lehet és kell segíteni.

Az ökokert létrehozása, gondozása, kertművelési alapismeretek elsajátítása a tanulók környezettudatosságra nevelésének kiváló színtere. Az iskolai ökokert létrehozásával, gondozásával várható, hogy az élményalapú, tapasztalatokra és tevékenységre fókuszáló ismeretátadás a fenntartható fejlődés érdekében hozzájárul a környezettudatos magatartás formálásához és a felelősségteljes személyiség kialakulásához. A körülöttük levő világot érzékszervi tapasztalati úton ismerik meg a gyerekek. A háztáji gazdálkodás a vidéki élet sajátosságának tekinthető, ezért az iskolai élmények, tapasztalatok a pályaválasztásban is segíthetik a tanulókat.

4.5 Élménypedagógia

A tanulásnak olyan aktív formája ez, amely a résztvevők közvetlen tapasztalatát elsődleges információforrásként használja a tanulási folyamatban. Az élménypedagógia a tapasztalati tanulás egyik irányzata. Az élménypedagógia kilép a megszokott osztálytermi keretek közül, és a diákok, gyermekek saját tapasztalataira, „élményeire” épít a természet segítségével és jól megválasztott feladatokkal, játékokkal.

A tevékenységet értékeléssel, elemzéssel és összefoglalással támogatja. Az élménypedagógiai módszerek megerősíthetik, támogathatják a tanárok munkáját, mivel vannak olyan feladatok és játékok, melyek jól kiegészítik a hagyományos órákat. Sokszor a zömében frontális órákat tartó tanárookra is impulzívan hatnak. Lendületet és lelkesedést visz a „megszokott” órák menetébe. Jól használható az egyéni készségek és képességek fejlesztésére. Kiválóan alkalmas az osztályközösségek erősítésére. Jól megfér egymás mellett a hagyományos, a projekt-, a kooperatív és az élménypedagógia.

Az élménypedagógia megvalósításának egyik legalkalmasabb módszere a projektmódszer.

Mi a projekt? Hortobágyi Katalin megfogalmazásában a pedagógiai projekt komplex, alkotó jellegű megismerési és egyben cselekvési egység; olyan folyamat, amelynek során valóságos produktumok (mely lehet tárgyi vagy szellemi) jönnek létre. Fontos a kooperáció (együttműködés lehetősége) és a differenciálás (személyre szabott feladat kijelölés/választás) megvalósulása a folyamat során (Hortobágyi Katalin, 2002).

4.6 Learning by doing

A konstruktivista pedagógia a cselekedtető, tanulásközpontú módszerek („learning by doing”) különféle fajtáit alkotta meg és ültette át a nemzetközi tanítási gyakorlatba. A felfedeztető tanulás („inquiry based learning”, IBL) néven ismert tevékenykedtető módszertani irányzatok a konstruktivizmusban gyökereznek.

Közös vonásuk, hogy a tanulók cselekvésére, önálló gondolkodására és a tevékenység minden elemére kiterjedő önreflexió elősegítésére helyezik a hangsúlyt, valamint a tanulási folyamatot a valóságban szerzett tapasztalatok belsővé tétele mellett a tanulók motivációs állapotára építik.

A módszer a tanuló személyiségéhez, tudásszintjéhez igazodó tudásépítésre törekszik, amiben a tanuló aktív résztvevő: válaszokat és megoldásokat keres adott helyzetre, jelenségre. Ez a felfogás illeszkedik az iskolarendszer világszerte tapasztalható módszertani átalakulási tendenciájába: a tanítási-tanulási folyamatban a tartalomra összpontosító, műveltségátadó tevékenységeket egyre nagyobb arányban a kontextus-orientált gyakorlat váltja fel. Az ismeretelemek összerakásán alapuló tudásépítkezés egyre inkább háttérbe szorul, helyette a tapasztalati és az érzelmi elemek formálása kerül előtérbe.

4.7 Projektpedagógia

Pedagógiai projekt: valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények prezentálása. (A hazai nevelés történetében tartalmát tekintve az életegységek szerinti nevelést – Nemesné Müller Márta -, a munkaegységek szerinti tanulást – Domokos Lászlóné – a pedagógiai projektekre alapozott oktatás szinonimájaként használták.)

A téma felvetése és a témával való foglalkozás a gyerekek valódi önállóságán alapul, a pedagógusok, szakértők szerepe ennek az önállóságnak a segítése. Az egyes témák projektként való feldolgozása a mindenkori pedagógiai folyamatnak alárendelten egyedi jegyeket mutat.

A témanapot és a témahetet projektorientált oktatásnak tekinthetjük, mert a pedagógus határozza meg a témát, de a feldolgozás már a projektoktatásra jellemző módon zajlik.

A pedagógiai projekt célja kettős:

- a tanulók a projektben meghatározott végeredményt akarják létrehozni;
- a projekt a téma meghatározástól a végeredmény prezentálásáig nevelési céloknak alárendelt, fontos a tevékenység folyamata, színvonala, eredménye is.

A iskolai projektek keretében a cél a tanulók egyéni vagy kooperativitáson, együttműködésen alapuló önálló tanulásának gyakorlása is.

Projektnap: A projektnapos megoldás azt jelenti, hogy minden héten egy meghatározott napon foglalkoznak a projekt témájával. Ez a szakirodalom szerint leggyakrabban a tanulásban a fizikai tevékenység szerepét (ismételten) felismerő munkaoktatáshoz kapcsolódóan jelenik meg. (Fauser 1991).

Projekthét vagy témahét:

Témahetek a tanév rendjében: A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: miniszteri rendelet) 7. § (4) bekezdése szerinti projektoktatást lehetővé tevő témaheteket a tanítási évben az oktatásért felelős miniszter az alábbi témákban hirdette meg:

- digitális témahét,
- pénzügyi tudatosság és gazdálkodás hete,
- fenntarthatóság, környezettudatosság témahete.

Tanítást kísérő projekt: A projektet az órákon kívül, részben vagy egészben a tanulók szabadidejében szervezik meg. (Ilyen például az almaprojekt, amely részben az órákon, és részben az órákon kívül valósult meg.)

Órai projekt:

Bár nem könnyű megvalósítani, nem is lehetetlen, hogy a projekt teljes egészében a tanítási órákon bontakozzék ki. Különösen lehetséges ez, ha több tantárgy is részt vesz ugyanannak a projektnek a megvalósításában. (Jól megoldható alsó tagozaton, és napközivel kombinálva is.)

Külső projekt:

pl. az erdei iskola. Egy tanulócsoport maga mögött hagyja a város zaját és az iskola világát, hogy a tanulást átmenetileg projektszerűen szervezze meg.

A projektoktatás kritériumai:

- A kiindulópont a tanulók problémafelvető kérdése legyen, a tervezés közösen történjék.
- A projekt megoldása a tevékenységen keresztül kapcsolódjon a valóságos problémákhoz. Akár az élethez, akár a tananyaghoz.
- Adjon módot individualizált munkára.
- Adjon módot csoportmunkára.
- Kidolgozása összefüggő, hosszabb időtartamra nyúljon el.
- A cél lehet a tananyagban szereplő probléma megoldása, vagy az iskolai társas életben felmerülő problémák megoldási módjainak kidolgozása, vagy ehhez hasonló analógiák felkutatása a társadalomban, történelemben.
- Interdiszciplinaritás jellemezze.
- A pedagógusok és a tanulók egyenrangú, ám különböző kompetenciákkal rendelkező partnerekként dolgozzanak együtt.
- A tanulók önállóan döntsenek, és legyenek felelőseksaját döntéseikért.
- A pedagógus vonuljon vissza stimuláló, szervező, tanácsadó funkcióba.
- A tanulók közötti kapcsolatok erősek, kommunikatívak legyenek.

A téma meghatározásának több módja van:

- Egyes tanulók, kisebb tanulócsoportok érdeklődés alapján (maguktól vagy tanári ösztönzésre) önmaguk határozzák meg;
- Közös élményből vagy gondolatcsereből születik;
- Az előző téma feldolgozását követően vetődik fel;
- A pedagógus határozza meg a témát.

Az egyéni vagy a kisebb csoportok által vállalt kutatómunka témájának meghatározása érdekében néha már az is elég, ha a lehetőséget megadjuk. A témát – hosszabb-rövidebb idő után – a tanulók maguk határozzák meg.

A több tanulót mozgósító projektek klasszikus témameghatározása közös élményből születik, s az sem ritka, hogy valamely téma megoldása új témához vezet.

Projektorientált oktatás esetén a téma meghatározása a fentiekén kívül tartozhat a pedagógus feladatkörébe is. Ha úgy ítéli meg, hogy valamely komplex téma feldolgozására a tanulók érettek, önmaga is kész, s ha megvannak vagy megteremthetők hozzá a megfelelő körülmények, javasolja a témát a tanulók számára.

A téma feldolgozásának folyamata párhuzamos egyéni és csoportos önálló kutatómunkát feltételez. A pedagógus feladata, lehetősége ez alatt a tanulókról, a munka menetéről feljegyzések - nevezhetjük „projektnaplónak” is – készítése.

Az így szerzett információk segíthetik a projektoktatás időszakában is, a későbbiekben is a differenciált vagy adaptív oktatást. A napló céljáról, vezetéséről a tanulókat előzetesen tájékoztatni érdemes, ne izgassák magukat feleslegesen, ne üljön meg a pedagógus – tanuló viszonyt értelmetlen félreértés.

Időben elhúzódó projekt esetén a tanulóknak is célszerű kutatófüzetet használniuk, amelyben minden, a projekttel kapcsolatos tudnivalót önmaguk számára feljegyeznek, jelezve az aktuális időpontot.

Minél kevésbé gyakorlottak a tanulók az önálló tevékenységben, annál inkább várható, hogy a pedagógusnak erre vonatkozóan tanácsokat kell adniuk. Történhet ez kérésre, kérdésre is, de ha végleges tanácsalanságot észlel, feltétlenül be kell avatkoznia. Ez a segítség a tartalmi mellett lehet technikai (hogyan tudnak valamilyen tanulási célpontot elérni), érintheti az együttműködés normáinak betartását, a konfliktus megoldásának segítségét, az egymás közötti kommunikáció színvonalát, a feladatmegoldás kivitelezésének praktikusságát, esztétikumát stb. Ezeknek a direkt irányítási szakaszoknak megvan az a bizonyos várható hatásuk, hogy legközelebb már ezek ismeretében próbálják meg a tanulók feladataikat megoldani.

Abban az esetben, ha a tanulóknak szükségük van az önálló feladatmegoldás segítésére, egyszeri instrukciók mellett munkakártyák és/vagy logikai kártyák készítésével is

segíthető a munkájuk. A munkakártya, a logikai kártya készítése történhet a helyszínen a pedagógus és a tanulók közös munkájaként, de vállalhatja a pedagógus, és tapasztalatok birtokában már a tanuló is. A munkakártyák iskolai gyűjteménye, katalógusa megkönnyítheti a projektoktatásra vállalkozó valamennyi pedagógus munkáját.

A projektmunka eredményeinek prezentálása:

Ha a tervezés és a kivitelezés során a bemutatás szempontját nem tévesztettük szem elől, akkor a bemutatás mintegy szerves befejezése a folyamatnak. Ha a tervezőmunka során rögzítettük, hogy kiknek és milyen formában fog történni a bemutatás, ez meghatározza a munka egész folyamatát. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a menet közbeni ötleteket nem lehet fogadni, hiszen sokszor menet közben tárulnak fel valamely téma új prezentációs lehetőségei.

A témafeldolgozás bemutatása akkor lehet örömteli, sikeres záróakkord, ha az alkalom ünnepi. A tanulókat az ilyen alkalmak megszervezésébe bevezetni szintén szép lehetőség.

Nem szabad elfelejtkezni arról, hogy a gyerekek számára a meghívottak tetszésnyilvánítása lényegében külső értékelés, fontos visszajelző, hosszú távon motiváló értékű. Ezért hagyni kell elegendő időt a vendégeknek a tájékozódásra, az érintett tanulóknak az ismertetésekre, magyarázatokra, az eszmecserékre vagy egyszerűen csak a jóízű beszélgetésre.

A projektmunka eredményeinek értékelése:

A bemutatással a projektnek nincs vége. Szükséges még egy „belső” értékelési alkalom, amikor a projekt kidolgozásában részt vevők egymás között beszélnek meg a munka tartalmi és munkaszervezési tanulságait. Ekkor lehet az önálló tanulás szempontjaira, technikáira felhívni a figyelmet. Sokszor ez az alkalom teszi lehetővé – mintegy a megoldott projekt tanulságainak tükrében – a következő komplex téma felé való nyitást is.

A belső értékelés során alkalmazható szempontok kérdésekben megfogalmazva:

- Mi tetszett legjobban, mi tetszett legkevésbé az érintetteknek?
- Milyen célokat sikerült elérni a közös terveinkhez képest?
- Milyen tapasztalatokat szereztek a tanulók a különböző szervezési módokkal kapcsolatban?
- Milyen problémák, konfliktusok hátráltatták a munkát, hogyan lehetett úrrá lenni rajtuk?
- Milyen szervezési problémák adódtak, hogyan lehet ezeket máskor megelőzni?
- Milyen iskolai, iskolán kívüli körülmények nehezítették a munkát?

- Milyen iskolán belüli körülmények megváltoztatására van feltétlenül szükség a következő projekt érdekében?
- Milyen külső jelzések érkeztek menet közben vagy a projekt végén a szervezőkhöz?
- Mi legyen a projektmunka tárgyi eredményeinek sorsa rövid, illetve hosszú távon? (Bevásárlóközpontban, templomban, belföldi vagy külföldi testvériskolában, a saját iskolánk folyosóján tárolóban helyezzük el; odaadjuk megőrzésre a település különösen érdeklődő lakosa számára, azok a tanulók viszik haza, akik dolgoztak rajta stb.)
- Van-e kedvük más alkalommal is projektmunkára?

4.8 Iskolakert létesítése

Sok szempontot figyelembe kell venni az eszközök és növények kiválasztásánál:

- kicsi vagy nagy iskolakertlesz-e,
- esetleg később bővíthető legyen-e,
- mennyi idő lesz gondozni - akár a tanulókkal együtt,
- mire fogják használni a kertet: haszonnövényekkel lesz tele, fűszerkert vagy igazi virágoskert lesz-e.

Az ötletgazdán kívül a jó iskolakerti recepthez szükség van még egy olyan kertgazdára is, aki akkor is tudja gondozni a kertet, amikor szünidő van, segít a gyerekek mellett rendben tartani a megművelt részeket. Már csak azért is, mert a gyermekek bármennyire is igyekeznek, nem végeznek profi munkát. Néhánymunkát csak olyan valaki tud elvégezni, aki ért hozzá (például gyümölcsfák metszése), de ez a személy lehet egy megfelelő ismeretekkel rendelkező szülő, tanár vagy önkéntes is.

A kert méretét nagyban befolyásolja, hogy hány főre számíthatunk hosszú távon. Egy rövid példa: Egy néhány négyzetméteres fűszerkertet egy lelkes szülő is minden bizonnyal tud majd ápolni, ezzel szemben létezett már olyan iskolakert, ahol több ezer négyzetméteren művelték a földet felnőtt diákok. Ők szinte minden gyümölcsöt, zöldséget és terményt eladtak.

Az is adottsága egy létesítendő kertnek, hogy mennyi időt szeretnének vagy tudnak itt eltölteni. Ha a fű nyírására nem akarnak annyit áldozni, akkor jó megoldás az ágyások körüli kavicsozás vagy mulcsozás. De a tartós eredményhez megfelelően kell kivitelezni ezeket a rétegeket, időszakos feltöltésükre már a kert kialakításánál gondolni kell, főként a fenyőfakéregnél. A gyomok ellen is jó találmány a magas ágyás, aminek a földje mindig puhább is, mint az átlagos kerti talaj, így művelésre kényelmesebb.

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	A nyelvtanulási stratégiák kialakítása: a nyelvtanuló legyen képes nyelvtudását önállóan fenntartani, továbbfejleszteni, emellett újabb idegen nyelveket hatékonyan és sikeresen elsajátítani. Az idegennyelv-tanulás nyújtson további lehetőséget az eredményes tanulás módszereinek elsajátítására: az előzetes tudás mozgósítására, az egyénre szabott módszerek kialakítására, a csoportos, együttműködő tanulásra, az önművelés igényének kialakítására, az élethosszig tartó tanulás fontosságának felismerésére.	
Az intézmény feladatellátási helye szerinti településén megvalósuló informális programok szervezése	Intézményen kívüli programlehetőségek: túrák és tanulmányi séták Gyulán és környékén –programokkal egybekötve, „üzemlátogatás” a térségben, múzeumlátogatás-interaktív kiállítások, foglalkozások látogatása <u>Kirándulás az Almásy kastélyba és az Erkel Ház megtekintése:</u> A szakkörök célja az élményalapú tanulási módszerek szélesebb körű alkalmazása, a tanulói kompetenciák – elsősorban a problémamegoldó, gondolkodási, a vállalkozói és a kreatív készségek fejlesztése, a tanulók közötti együttműködések kialakítása, az állampolgári- és szociális	

A termények periodikus gondozást igényelnek, megvan például a gabonavetésnek és aratásnak az ideje, a gyümölcsfa virágzásának és betakarításának a folyamata. Áthidaló megoldások segíthetnek ezen a helyzeten. Ilyen az akár esővíztartályhoz köthető napelemes rendszerrel működő automata öntözőrendszer, ami az elmúlt órák időjárását figyelembe véve adagolja a vizet a növényeknek.

Ha egy kicsit nagyobb mennyiségű termény van, gondoskodni kell érés után a tárolásról is, ez a legtöbbször naptól védett hely kell, hogy legyen. Továbbá a bútorok megfelelően kell, hogy alkalmazkodjanak a folyamatos változáshoz; ha az ülőbútorok és padok mozgathatóak, átrendezhető az aktuális órának megfelelően az összkép.

Az udvar lehet egy kert; ekkor a dísnövényektől kezdve a közösségi téren át, többféle magas ágyással és eszközzel is berendezhető ez a terület.

A főbb tervezési tényezők:

Jó, ha nem a legmozgalmasabb helyen helyezzük el a palántázó és komolyabb kerti munkákhoz, neveléshez tartozó földszületet. Jobban el lehet mélyülni a munkában, könnyebb a koncentráció, nem zavarják meg a játékkal egymást a gyerekek és nem tapossák le a füvet vagy aljnövényzetet sem a környéken a többiek.

Nem árt az sem, ha gyorsan elérhető egy tároló a szerszámoknak vagy rendelkezésre áll egy kis kerti faház.

A nap és árnyék viszonyok sem kevésbé lényegesek. Egyértelmű, hogy nem lehet például fűszerkertet létesíteni sűrű bokor vagy fák alatt, ahol nyirkos és hidegebb a levegő. Nagy vízigény esetén a könnyen elérhető vízvételi hely kincset érhet, néhány eszköznek is szüksége lehet vízkiállásra. Eldöntendő, hogy esővíz használata vagy öntözőrendszer segíti-e a munkát.

Fenntarthatósági szempontok: Milyen bevétel származhat egy iskolakertből? Többet lehet kihozni sokszor a kertből, mint azt valaha gondolták volna. Készíthető a kerti alapanyagokból díszek, tárgyak, rajzok, amiket vagy jótekonysági alapon tudnak megvásárolni tőlük, vagy követhetik az egyik olyan kert modelljét, ahol egy kis bolt működik fűszerekkel, saját palántákkal, ez is adomány alapján. Igazi piacélmény! Kézenfekvő megoldás, hogyha saját felhasználásra kerül, amiért a gyerekek dolgoztak meg. Csodálatos kerti parti vagy bográcsozás lehet az eredménye a szüretnek, ami a közösségre is nagyon építően hat!

5. Tevékenységek

Tevékenység típusok	Tevékenységek			
INTÉZMÉNYEN BELÜLI INF.TAN. - 18 alkalom - négyheti rendszeresség - alkalmanként min. 2x45perc - alkalmanként 4 pedagógus	Öko szakkör Öko kert létrehozása, gondozása, kertművelési alapismeretek elsajátítása.	Kiskertészek szakkör Öko kert létrehozása, gondozása, kertművelési alapismeretek elsajátítása.	Digitális világ szakkör Digitális újságírás, szerkesztés folyamatának megismerése.	Játékos angol szakkör Az angol nyelvi kifejezések gyakorlása
INTÉZMÉNYEN KÍVÜLI INF.TAN. - 18 alkalom - négyheti rendszeresség, - alkalmanként min. 2x45perc - alkalmanként 4 pedagógus	Kirándulás az Almásy kastélyba múzeumi foglalkozás	Erkel Ház megtekintése múzeumi foglalkozás	Irodalom testközelben	Víz az életünk
TÉMANAPOK - 4 alkalom - minimum 4 tanítási óra - informális és nem formális események megvalósítása	Élménybirtok - Tanuljunk játszva!	A közlekedés napja (Sport)	Élménybirtok - Tanuljunk játszva!	A közlekedés napja (Sport)
TÉMAHETEK - 4 alkalom - minimum három napos - minimum 4 tanítási óra - informális és nem formális események megvalósítása	A pénzzel szavazol!	Fenntarthatósági témahét	Mérd meg az ökológiai lábnyomod!	Fenntarthatósági témahét

6. Az informális tevékenységek és a pedagógiai program alapelveinek, célrendszerének kapcsolata

A társadalmi és globális felelősségvállalással, környezettudatos magatartással és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzése „learning by doing” és élménypedagógiai módszerekkel, rendszeres gyakorlati foglalkozáson keresztül hatékonyabb lehet. Fejlesztik a tanulók ökológiai látásmódját és elkötelezettségét, cselekvési készségüket, valamint a cselekvésre alkalmassá tevő képességüket. Cél, hogy a diákok bekapcsolódjanak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe és gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá. Mindezek mellett szociális kompetenciájuk is fejlődik: együttműködés, segítőkészség, felelősségvállalás, valamint felszínre hozzák a gyermekekben rejlő kreativitást.

A szakkörök célja az élményalapú tanulási módszerek szélesebb körű alkalmazása, a tanulói kompetenciák – elsősorban a társadalmi és globális felelősségvállalást, környezettudatos magatartást és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató kompetenciák fejlesztése, a tanulók közötti együttműködések kialakítása, az állampolgári- és szociális kompetencia, valamint a kulturális kompetencia fejlesztése.

INFORMÁLIS TEVÉKENYSÉG	PEDAGÓGIAI ALAPELVEK - CÉLOK	MEGJEGYZÉS
Szakkörök	kommunikáció, önkifejezés, kreatív gondolkodás problémamegoldó képesség, környezettudatosság, fenntartható gazdálkodás, ökológiai látásmód és szociális és digitális kompetencia fejlesztése, csapatmunkára nevelés	Felkészülés a munkaerőpiaci elvárásoknak való megfelelésre
Helyi tanulmányi séták, múzeumlátogatás, túrák	egészségre nevelés, tájékozódási képesség fejlesztése, felelősségtudat erősítése,	A saját település szélesebb körű megismerése, hagyományápol

	természettudományos kompetencia fejlesztés, tapasztalati tanulás. Tudományos és kulturális értékeink megismerése, szociális hátrányok enyhítése.	ás, múzeumlátogatás és kapcsolattartás.
Témanapok	Egy téma széleskörű feldolgozása, változatos tanulási módszerek alkalmazása. Egészség és környezettudatos nevelés. Tehetséggondozás, esztétikai művészeti önkifejezés megvalósítása.	A teljes intézmény dolgozói és tanulói bevonásra kerülnek.
Témahetek	Hagyományőrzés, pályaorientációs foglalkozások, egészség és környezettudatos nevelés. Állampolgári és interperszonális kompetencia fejlesztés, különös tekintettel a digitális kompetenciák erősítésére.	A teljes intézmény dolgozói és tanulói bevonásával az egész közösség kulturális és sport életének színesítése valósul meg.

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
Intézményen belül megvalósítandó informális programok	<u>Öko szakkör és a Kiskertész szakkör:</u> A társadalmi és globális felelősségvállalással, környezettudatos magatartással és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzése „learning by doing” és élménypedagógiai	

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	módszerekkel, rendszeres gyakorlati foglalkozáson keresztül. Fejlesztik tanulóik ökológiai látásmódját és elkötelezettségét, cselekvési készségüket, valamint a cselekvésre alkalmassá tevő képességüket. Céljuk, hogy diákjaik bekapcsolódjanak közvetlen környezetük értékeinek megőrzésében és gyarapításában. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá. Mindezek mellett szociális kompetenciájuk is fejlődik: együttműködés, segítőkészség, felelősségvállalás, valamint felszínre hozzák a gyermekekben rejlő kreativitást <u>Digitális világ szakkör:</u> Az iskolaújság létrejöttének igényével egy az iskola tanulói és tanárai számára szórakoztató, informatív kiadvány létrejöttét határozták meg, mely erősíti intézményük arculatát, a dolgozók és a diákok kohézióját és pozitív irányba befolyásolja az iskolai munka hangulatát, mindennapjait. Az újságot a diákok írják és szerkesztik, tördelik, szakkör keretében. A foglalkozások során igyekeznek minél inkább a tanulók önálló tevékenységére építeni a folyamatokat, így előtérbe kerülnek a PBL módszerek, a probléma alapú tanulás, illetve a	

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	projekt módszer alkalmazása. A PBL keretében a diákok a tananyagot – lehetőség szerint – saját maguk dolgozzák fel, a pedagógus csak segítő (facilitátor) szerepben közreműködik. A feladatok részben egyéni-, részben csoportmunkára épülnek, így mind a személyes (feladat kultúra, kitartás, precizitás, stb.), mind a társas (kapcsolatteremtés, segítőkészség, problémamegoldás, stb.) kompetenciák fejlődésének igénye felmerül a munka során. Mindemellett a kognitív (gondolkodási, vizuális, nyelvi- és kommunikációs) képességek is fejlődnek, valamint – reményeik szerint – egyes konkrét szakfeladatok megoldásának rutinja (szövegszerkesztési, tipográfiai ismeretek, képszerkesztési, kimenet-készítési tudnivalók) is kialakul a szakkör végére. <u>Játékos angol szakkör:</u> A kommunikatív nyelvi kompetencia lexikális, funkcionális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket, valamint szocio- és interkulturális készségeket feltételez. Az élethosszig tartó tanuláshoz a nyelvhasználónak el kell sajátítania az önálló tanulás stratégiáit és az ehhez szükséges eszközök használatát. A pozitív attitűd magában foglalja a kulturális sokféleség	

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot. A kommunikatív kompetencia fejlesztése: a tanulók legyenek képesek megoldani nyelvhasználatot igénylő valós feladataikat az élet különböző területein, a magánéletben, a közéletben, az oktatásban vagy a munka világában. A célnyelvi műveltség és az interkulturális kompetencia fejlesztése: a tanulók legyenek képesek a saját és más kultúrák különbségeinek, illetve hasonlóságainak értelmezésére, váljanak nyitottabbá és érzékenyebbé más kultúrák irányába. Fontos a pozitív attitűd és motiváció kialakítása a nyelvtanulás, valamint általában más nyelvek és kultúrák megismerése iránt. A nevelési és tantárgy-integrációs lehetőségek kihasználása: a tanuló legyen képes a tantervben szereplő más műveltségterületek egy-egy érdekes és fontos problémáját a tanult idegen nyelven is feldolgozni. Az IKT alkalmazások készségszintű kialakítása és fejlesztése: a tanulók szerezzenek tapasztalatokat és jártasságot a kommunikációs és információs technológiák felhasználásában idegen nyelvi tanulmányaik során, ezzel is segítve az autonóm nyelvtanulóvá válást.	

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	kompetencia, valamint a kulturális kompetencia fejlesztése. <u>Irodalom testközelben :</u> Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ez által válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás. <u>Víz az életünk:</u> A tanuló érzékennyé válik környezete állapota iránt. Képes a környezet sajátosságainak megismerésére, észreveszi a környezetben lejátszódó kedvező és kedvezőtlen folyamatokat, tudja elemi szinten értékelni e változásokat. Képes saját mikrokörnyezetében olyan változásokat javasolni, amelyek annak minőségét javítják. Értéknek tekinti a természeti és az ember alkotta környezet esztétikumát, harmonikus működését. Késztetés alakul ki benne környezete értékeinek megőrzésére.	
Témanap jellegű informális programok szervezése	<u>Élménybirtok - Tanuljunk játszva!</u> <u>A közlekedés napja</u>	

Informális tevékenység	Pedagógiai alapelvek - célok	Megjegyzés
	Intézményi elvárás a modern pedagógiai módszertanok alkalmazása, intézményi projektek, innovációk beépítése a tanulási folyamatba. A témnapok lehetőséget biztosítanak a tantárgy független, informális tanulásra. A tanulóközpontú, élményalapú oktatást biztosítja a projektmódszer, a vetélkedők.	
Témahét jellegű informális programok	Cél a témahetek bővítése, feltöltése új tartalmakkal. Ezáltal a tanulók pozitív élményekkel gazdagodnak, fejlődnek kommunikációs és szociális képességeik. Megtapasztalják az önállóságot, a kooperációt, a tervezést, az alkalmazkodást, a hatékony időbeosztást, az információ megosztásának fontosságát. Környezettudatos szemléletük fejlődik, a globális gondolkodás elvét alkalmazzák, a fenntarthatóság megjelenik a mindennapokban és hangsúlyosan megjelenik a témahetekben. Így növekszik társadalmi tudatosságuk, elősegítve az élethosszig tartó tanulás folyamatát.	

7. A környezettudatos magatartást és a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos ismeretek megszerzését támogató programok szerepe a tanítási gyakorlatban

A környezeti nevelésben mind a formális, mind a nonformális, mind pedig az informális nevelés fontos szerepet játszik.

Ha figyelembe vesszük, hogy a környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat, valamint a fenntarthatóság pedagógiájának azt az alapelvét, hogy a tanulást ki kell terjeszteni *egész életen át tartó tanulássá*, amely átfedi az iskolarendszerű (formális) és a nem formális nevelést, akkor az *iskolának nyitnia kell a nem formális területek felé oly módon, hogy felvértseze a tanulókat azokkal a képességekkel, értékrendszerrel, amelyekre alapozva a nem formális szféra nevelési hatásaihoz kritikailag és szelektív módon képesek viszonyulni.*

A környezettudatos magatartás tanítható, de a kognitív hatások és követelmények mellett fontos szerepük van a környezeti nevelésben az oktatási színtereknek és a korszerű módszereknek, valamint a jól átgondolt, a helyi tantervbe épített innovatív környezetnevelési programoknak.

Nevelési szempontból egy környezetnevelési program ideális alkalom az interdiszciplinaritás megvalósítására az oktatásban, mivel a környezeti kérdések természetükből fakadóan tantárgyköziek. A szabadban végzett feladatok hatásos kiegészítői lehetnek a tankönyveknek, mivel érdeklődést felkeltő, konkrét tapasztalatot kínálnak, továbbá fejlesztik a környezeti problémák megoldásához szükséges készségeket és stratégiákat.

Környezeti szempontból a környezeti nevelés olyan eszközökkel látja el a tanulókat, amelyek segítségével értékelni tudják a nekik szánt üzenetek környezeti következményeit. Ha a tanulók saját maguk vizsgálják meg helyi problémákat, akkor az ebből származó meggyőződésük pozitív. A jó környezeti nevelési programok a közösségek életének pozitív és produktív elemei lehetnek. Ezzel az iskolai tanulási színtér kitágul, gazdagodik, az iskola betagoódik az őt körülvevő társadalomba, és a partnerségek, együttműködések képviselik a felelősségmegosztását.

Ha a tanulók nagyon fiatal korban elkezdik értékelni a természeti környezetet, a természeti erőforrások fenntartható fejlődése iránt érzett törődésük a későbbiekben fejlődni kezd majd. Ha ismerik állampolgári jogait, saját cselekvésre képesek és hasznosnak érzik magukat, tudatában vannak a környezet állapota és saját, valamint

családjuk egészsége közötti kapcsolatnak, érdeklődnek a természeti értékek iránt, ez bizonyára megnyilvánul a tanulók és családjuk életminőségében. Tehát fontos, hogy felébredszük a tanulóknak a közösség környezeti gondjai iránti érzékenységet, és alakítsuk környezettudatos magatartásukat.

A Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia az iskolai, tanórán kívüli környezeti nevelés helyzetelemzésében így fogalmaz: „Tanórán is sokat tehetünk az ügy érdekében, de ott nagyon nehezen mozdulhatunk el az ismeretek szintjéről, így az ottani környezeti nevelés ritkán válik cselekvést befolyásoló erővé. A tanórán kívüli tevékenységek gyakran hatékonyabbak is a tanórára tervezhető tevékenységeknél. Mindezt alátámasztja az a tény is, hogy a hazai környezeti nevelés éppen az iskolai, de tanórán kívüli tevékenységekből indult fejlődésnek, és ma is ezen a területen hat a legerőteljesebben.” (NKNS.1998.40.o.)

A természet megszerettetése sok manuális tevékenységet is megkívánna, de épp ez az, amire ma már nem jut idő a tanórákon, vagy legalábbis nagyon kevés, bár a kerettanterv célkitűzései megkövetelnék. Így rendkívül fontos élnünk a tanórán kívüli lehetőségekkel.

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

Ajánlott módszerek a környezettudatosságra nevelés során:

- Természettudományos megfigyelések.
- Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról.
- Helyi, országos és globális döntéshozatali rendszerek tanulmányozása.
- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Adatgyűjtés, feldolgozás, információrögzítés együttműködéssel.
- Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
- Adott témának analitikus, analógiás és holisztikus körüljárása.
- Írásbeli értekezések, vitairatok, készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.
- Viták, szituációs játékok.
- Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony kommunikáció elsajátítása).
- Természetvédelmi tevékenységek (örjáratok, madárvédelem, faültetés).
- Részvétel a helyi környezetvédelmi tevékenységben.

Fontos, hogy ezeket mindenki saját maga is kipróbálja, mielőtt diákokkal alkalmazza. A foglalkozások, módszerek így válnak csak hitelessé.

Néhány, a munka során alkalmazható módszercsoport:

- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák;

- játékok;
- modellezés;
- riportmódszer;
- projektmódszer;
- terepgyakorlati módszerek;
- kreatív tevékenység;
- közösségépítés;
- művészi kifejezés.

A kiemelt terület módszertani fejlesztésére alkalmazható tevékenységek az alábbiak:

- séta, illetve rövid terepgyakorlatok: ezek általános vagy konkrét megfigyelési szempontok alapján történnek (alsó és felső tagozaton is). Füzetrel vagy feladatlapokkal rögzítik a tanulók a tapasztalataikat, az új ismereteket (pl. piacon, postán stb.)
- kirándulások (egy napos): szinte kimeríthetetlen lehetőséget biztosítanak a tanulók környezeti- és egészségneveléséhez, akár tematikusak, akár általános tartalmúak.
 - tematikus kirándulások: ezeken vagy a tanárok, vagy külsős szakemberek adják a feladatokat, illetve irányítják a tanulási folyamatot (pl.: Az Állatkertben, madárvártákon, madárgyűrűzésen, solymászati bemutatón, a nemzeti parkok oktatóközpontjában, illetve az általuk kialakított tanösvényeken, biciklitúrákon stb).
 - általános kirándulások: egy nap alatt elérhető és bejárható hegységekbe gyalogosan vagy kerékpárral, alsó és felső tagozat is, osztállyal vagy egyes korosztállyal.
- múzeumlátogatások, kiállítások: nagyon kedvelt és gyakran alkalmazott tevékenység lehet mindegyik évfolyamon, szinte minden tantárgyhoz kötődően. Az utóbbi évtizedben a különböző múzeumokban és kiállítóhelyeken, jelentősen fejlődött és teret hódított a múzeumpedagógia, amely támogatja a tantervi és egyéb nevelési elvárásokat.
- játék, vetélkedő és a drámapedagógiai lehetőségek: az egészségnevelésben is fontos az egyensúly az elméleti és gyakorlati tevékenységek között, ez utóbbi egyik nagyon jó eszköze a játék. A játék módszertana óriásit fejlődött az utóbbi években, különösen sok módszertani segítséget adva a környezeti- és egészségneveléshez. Használhatóak a különböző típusú játékok tanórán és a terepen, gyakorlati foglalkozásokon egyaránt, melyek lehetnek dramatikus szerepjátékok, különböző érzékelési játékok és hagyományosak (pl.: játékos növényismeret, növényrajzoló feladatok, jeles napokhoz kapcsolódó totók, akadályversenyek, plakátsorozatok, környezetvédelmi akadályverseny alsó tagozaton, természetvédelmi vetélkedő, napközis csoportközi foglalkozások a környezetvédelem jegyében, környezetvédelmi rajzpályázatok, vetélkedők, különböző sportvetélkedők, házi bajnokságok.) A délutáni napközis foglalkozások részeként is megjelenhetnek a drámapedagógiai játékok és

módszerek. A gyerekek ezek segítségével jobban megismerhetik egymást, gyakorolhatják a kooperatív feladatok megoldását, illetve ezek alkalmasak a környezeti és természeti jelenségek, problémák megjelenítésére, megismerésére. Így átélhetőbbé válnak, testközelbe kerülnek a dramatikus helyzetgyakorlat segítségével.

- kézműves foglalkozások: az egészségnevelés része annak elősegítése, hogy a gyerekek megismerjék és tudják használni a természetes anyagokat, terméseket, illetve az újrahasznosítható anyagokat és technikákat. Ezek fejlesztik manuális képességeiket, szépérzéküket, érzékeltetik velük a takarékoság fontosságát, és az ilyen jellegű műveikkel ízlésesen díszíthetik szűkebb környezetüket, illetve megajándékozhatják szeretteiket.
- szakkör, projekt: nemcsak a tanórákra korlátozódik. A személyiség fejlesztésének egyik legjobb stratégiája a **projektpedagógia**. Előnyei:
 - A projektfeladatok során csökkennek a magatartási anomáliák.
 - Segíti az önálló ismeretszerző képesség fejlődését, segítve az élethosszig tartó tanulás iránti igényt.
 - A projektpedagógia felfogásában a tanulás, az örömforrás, az élmény összeegyeztethető fogalmak.
 - A tanulási formák együttes alkalmazásának lehetősége biztosítja a leghatékonyabb és a legtartósabb tanulást.
 - Az egyén szintjén biztosítja a lehetőséget a tanulásban a szelektivitásra.

A projekt tehát nem más, mint valamilyen cél által vezérelt, eredményesen együtt alkotó tevékenység. A módszer azonban nem nélkülözheti a befogadásra, a kommunikációra, az együttműködésre való nyitottságot. A projektpedagógia nemcsak módszer, hanem a gyerekek nevelésének, személyiségük, s ezen belül kreativitásuk fejlesztésének nagyon hatékony eszköze.

- Téma nap/témahét szervezése: jelentése benne van magában az elnevezésben. Adott napon (vagy héten) az iskola (vagy legalábbis bizonyos korcsoportok) minden tagja ugyanazzal a témával foglalkozik. Bár nagy különbség van jellegében, hangulatában, de főleg szervezésében egy téma nap és egy akár teljes hetet kitöltő témahét között, abban megegyeznek, hogy a lényegük a következő: az iskola pedagógiai programjában rögzítetten szerepel egy vagy több téma, amit a pedagógusok a hagyományostól eltérő formában dolgoznak fel, a lehető legkomplexebb módon. A témahetek mint újszerű tanulásszervezési formák alkalmas terepei az ismeretek változtatott tevékenységtípusokkal, élményszerű módszerekkel történő elsajátításának, a tanulói kompetenciák komplex és hatékony fejlesztésének.

Cél az, hogy a kereshetetlen követelményeket érvényesítő tananyag-feldolgozással széleskörűen megvalósuljon a kompetenciák fejlesztése, a hatékony tanulás, miközben a játékos elemek örömtelivé teszik a tudás elsajátítását, növelik a tanulás motivációs bázisát, hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyerekek jól érezzék magukat az iskolában.

A témahét/témanap középpontjában a tanulás áll, megtanulni valamilyen témáról a lehetséges legtöbbet, külső vagy belső helyszínen, változatos módszerekkel. Van egy vezető téma, amit körüljárunk, mindenféle területről. A témanap témája lehet nagy általános (pl. víz), de kötődhet egy-egy ünnephez, világnaphoz (Madarak és fák napja, Március 15.), vagy akár konkrét témát is körüljárhat.

Különösen szerencsés helyzet, ha a témaheteinket, témanapjainkat, szabadidős tevékenységeinket fel tudjuk építeni évfolyamról évfolyamra. Ehhez először érdemes meghatározni ennek a folyamatnak a célját, honnan hova fejlődik a gyerek ezeken a heteken elsőtől, nyolcadik évfolyamig. Mit szeretnék ezzel elérni? Mit fog a gyerek megtanulni, meg tapasztalni nyolcadikra?

Amikor a végső célt, tartalmat meghatároztuk, bontsuk tovább ezt a célt évfolyamokra.

Ahhoz, hogy ezt a munkát érdemben el tudjuk végezni, érdemes végiggondolnunk, hogy milyen tanulási eredményei vannak ezeknek a témaheteknek. Mit szeretnénk, hogy megtanuljanak a diákok, s ezek hogyan kapcsolódnak az iskola helyi tantervéhez.

Az év eleji tervezés során a pedagógusok feladata a témahetek feltöltése tartalommal. A tartalom feltöltésénél több szempontot is érdemes figyelembe venni:

- mit szeretnék, hogy a gyermek tudjon a témahét végére
- hogyan fogom azt elérni, milyen módszereket használok rá
- mi az, amit kifejezetten egy-egy program kapcsán a gyermek tevékenysége: rajzol, olvas, ír, számol, épít
- a módszerek kiválasztásánál vegyük figyelembe a gyerekek tanulási stílusát, intelligenciaterületeit
- érdemes végiggondolni az erőforrásokat:
 - mi az, amit saját erőforrásainkból oldunk meg (készítünk feladatlapokat, kitalálom a kézműves foglalkozást, az iskola helyiségeit használok),
 - mi az, amihez segítséget kérünk szülőktől (pl. pályaismeret témakörében behívunk szülőket, hogy meséljenek munkájukról), szervezetektől (ha egy egészség témahéten meghívunk egy szervezetet a drogprevenciós program megtartására),
 - mi az, amihez anyagi erőforrás szükséges (témahéten belül el akarunk menni Állatkertbe).

A kialakított projektek, programok, témahetek csak akkor lesznek igazán hatékonyak, ha annak kommunikációja megfelelő mind az alkalmazottak, mind a tanulók, mind a szülők körében. Fontos azzal kezdeni, hogy a pedagógus-közösség fogadja el a projekt/témahét jelentőségét, hasznosságát, tanulási eredményeit, lehetőségeit. Enélkül az elköteleződés nélkül nem fog működni a program, csak akkor lesz igazán önazonos, hiteles, ha a nevelőtestület egy emberként az új módszertan bevezetése, alkalmazása mellé áll.

A szülők felé is pontos információk szükségesek, hiszen találkoznak egy új technikával és módszerrel, amely akár úgy is tűnhet, hogy nem tanulnak a gyerekek.

8. Felhasznált irodalom

Csapó Benő (szerk.): *Az iskolai tudás*. Budapest, 1998, Osiris Kiadó.

Csapó Benő: A formális és nem-formális tanulás során szerzett tudás integrálása. *Iskolakultúra*. 2006. 2. sz.

Hegedűs Gábor (szerk.): Projektpedagógia. KF, TFK, Kecskemét, 69–135. [Hegedűs

Gábor és Szécsi Gábor (2002): A projekt módszer elmélete és gyakorlata.

Kováts-Németh M. (2006): A fenntartható oktatás és a projektpedagógia. Új Pedagógiai Szemle 56. évf. 10. szám; www.sulinet.hu/szaktanacsado/01/mellekletek/projektmodszerek.doc

Makádi Mariann: A kutatásalapú és a felfedezési tanulási stratégia alkalmazása a földrajztanításban; <http://elte.prompt.hu/>

Makai, É. (2005). Az élmény alapú tanulásról.
[http://www.hogu.hu/archivum/elmenyMakai Eva.doc](http://www.hogu.hu/archivum/elmenyMakai%20Eva.doc)

Molnár Gyöngyvér (2001a): A tudás alkalmazása új helyzetben. *Iskolakultúra*, 10. 15–25.

Molnár Gyöngyvér (2004b): Az iskolai és az alkalmazható tudás kettőssége. *Iskolakultúra*, 8. 21–31

Molnár Katalin: Környezeti nevelés – környezettudatos magatartásformálás
Tanulmánykötet Mészáros Károly tiszteletére (2015) 125–131

Molnár Péter Töprengések az élménypedagógia fogalmáról

Nagy Lászlóné (2007b): Környezeti nevelés a tanulás iskolán kívüli színterein;
<http://www.iskolakertprogram.hu/alapitsunk-iskolakertet>

Váczy Zsuzsa: Fejlesztési lehetőségek nem formális tanulási környezetben;
<http://folyoiratok.ofi.hu/konyv-es-neveles/fejlesztesi-lehetosegek-nem-formalis-tanulasi-kornyezetben>

Gyulai Implom József Általános Iskola

OM: 202978

5700 Gyula, Béke sgt. 49.

Digitális Fejlesztési Terv (DFT)

2017.

TARTALOM

Tartalom

Bevezetés.....	3
1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása.....	3
a) Digitális pedagógiai eszköztár bemutatása.....	3
b) Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása.....	5
c) A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása.....	6
2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása	7
a) Pedagógiai célok.....	7
b) Fejlesztési célcsoportok meghatározása	9
c) Szervezeti- és humán területhez kapcsolódó célok	9
d) Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok.....	10
3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása	10
a) A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása	10
b) Felkészítő tevékenységek meghatározása	11
c) Pedagógiai szolgáltatások bemutatása.....	12
d) Infrastrukturális feltételek meghatározása.....	13
e) Humánerőforrás bemutatása.....	14
f) Fenntarthatóság	15
4. Szakmai együttműködések kialakításának és megvalósításának bemutatása	16

Bevezetés

Intézményünk tanulóinak létszáma 953 fő.

Iskolánkat fennállása óta a hagyományok tisztelete és követése mellett a teremtő, jobbító szellemiség jellemzi. Az épület a még 1903-ban megszűnt Gyulai Községi Polgári fiúiskola utódjának készült Gr. Klebansberg Kunó akkori kultuszminiszter személyes támogatásával. A Városi Könyvtár is itt kapott helyet 1934-ben, miután Implom József tudóstanár rendszerezte a Karácsonyi János hagyatékának megvételével jelentősen bővülő állományt. Egy év múlva már a zeneiskola is itt kezdte meg a tanévet. Iskolánk mindig törekedett megőrizni azt a presztízst, amit elődje, a polgári fiúiskola vívott ki magának. A hagyományok átörökítése mellett a kor kihívásaihoz való alkalmazkodás, az állandó fejlesztés lett ennek a záloga.

Jelenleg a tanulóink összetétele gyermekvédelmi adatok alapján:

SNI: 2,3 %

BTM: 7,3 %

HH: 1,6 %

Tanulóink a tanórákon kívül választhatnak érdeklődési körüknek megfelelő szakköröket; tagjai lehetnek az énekkarnak, kamarakórusnak; élhetnek a diáksportkör nyújtotta lehetőségekkel. Az órákra való felkészülést, gyűjtőmunkát és a szabadidő hasznos eltöltését segíti az iskolai könyvtár.

Intézményünk válaszolva a kor kihívásaira 2005 őszén pályázott a HEFOP/3.1.4. „KOMP-ra szállás” című projektjére. Majd ennek folytatásaként 2008-09 fordulóján a közben megalakuló GYAKI tagintézményeként a TÁMOP 3.1.4-08/2 kódszámú Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés-innovatív intézményekben című pályázatra. Pályamunkáink sikeresek voltak, és így ennek következtében az iskola nevelői továbbképzések, bemutatóórák, szakmai tanácskozások alkalmával ismerkedhettek meg a kompetencia alapú oktatás alapelveivel, módszereivel, eszközeivel. Tanulóink pedig ehhez kapcsolódóan tanórákon új munkaformákkal: csoportmunkákkal és projektmunkák készítésével készülnek „az élethosszig tartó tanulás”-ra.

1. Helyzetelemzés, fejlesztési szükségletek bemutatása

a) Digitális pedagógiai eszköztár bemutatása

Előzmények

Iskolánk meglévő digitális eszközparkját korábbi pályázatok segítségével kapta. A mennyiségi és minőségi fejlődés állandó feladatunk és igényünk.

A tanári laptopok a pedagógusok munkáját nagyban megkönnyíti, viszont egyelőre csupán ingyenes programok használatára van lehetőségünk.

Nevelőtestület nyitottsága:

A nevelőtestület tagjai szakmailag jól képzett, munkájukat nagy odaadással végző pedagógusok.

A nevelőtestület nagy százaléka korábban részt vett digitális tananyagok felhasználását, ill. IKT eszközök alkalmazását és mérésértékelési rendszer használatát segítő képzésen.

Szívesen és rendszeresen szerveznek a kollégák projekteket, témaheteket. Ezen tevékenységekbe mindig bevonjuk a szülőket, esetleg nagyszülőket is. Nagy sikerük van.

Tanulók nyitottsága:

A digitális eszközök használatával megtartott tanítási órák színesednek, a gyermekek érdeklődése és aktivitása az adott tantárgyhoz, témához kapcsolódóan jelentősen nő, pozitív irányba változik. Az internetes tartalmakat szívesen használják.

A sakkozás lehetősége biztosan hozzájárul a sikerélményhez, ezáltal a tanulóink szívesebben vesznek részt tanórán kívüli tevékenységekben is.

Tanórák:

Jelenleg a tanítási órák legalább 40 %-ában használjuk a digitális eszközöket, elsősorban az informatika, az idegen nyelvi, természetismeret, biológia, kémia, földrajz, történelem, alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom, matematika tantárgyakban. Jellemzően prezentációkat, filmeket vetítünk, online szemléltető anyagokat, tankönyvek mellékleteként kapott interaktív programokat használunk, illetve saját készítésű feladatokat.

Fejlesztési irányok:

A pedagógiai paradigmaváltásnak köszönhetően egyre nagyobb hangsúlyt fektetünk a képességfejlesztésre. A kreativitásra, a problémamegoldásra a tanulóknak egyész életükben szükségük lesz, ezért ezen a területen foglalkoztunk meg elsődleges célokat.

Felismerve azt a tényt, hogy a jelenleg a köznevelés rendszerében részt vevő gyerekek számára felnőtt létük során elengedhetetlenül szükséges lesz a mindennapi boldoguláshoz a digitális tudás, célunk a digitális oktatás minőségének javítása. Meg kívánjuk teremteni a digitális pedagógiai módszerek széles körű alkalmazásának lehetőségét. Tovább kívánjuk fejleszteni, meg szeretnénk újítani tantestületünk digitális módszertani felkészültségét. Többnyire továbbképzések megvalósításával. Célunk, hogy lehetőleg valamennyi tantárgy esetében megjelenjenek a digitális tartalmak. Ennek érdekében tovább kívánjuk bővíteni digitális infrastruktúránkat. Szeretnénk további interaktív táblákat beszerezni a pályázat keretei között, hogy valamennyi tantermünk interaktív eszközellátottsága 100%-os legyen.

A Pedagógiai Programunkat módosítjuk a céloknak és elvárásoknak megfelelően.

Az elkövetkező időszakban fejlesztéseket szeretnénk elérni a digitális kompetencia terén. Célunk, hogy pedagógusaink a modern kor elvárásainak megfelelően minden tantárgyból használják ki az IKT nyújtotta lehetőségeket. Ennek jegyében egyik fontos alapkövetelmény az interaktív órák tartása, az IKT-eszközök rendszeres, magabiztos használata nemcsak a felkészüléshez és az adminisztrációhoz, hanem az osztálytermi munkához is. Célunk, hogy valamennyi teremben legyen interaktív tábla. Az eszközfejlesztés mellett szükséges az eszközökhöz készített tartalmak biztosítása is.

Vállaljuk, hogy a pályázat fizikai megvalósítása alatt a digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórák aránya az adott/választott csoportra vonatkoztatva az adott/választott tantárgy éves összes óraszámához viszonyítva az első teljes tanévtől eléri a 40%-ot.

Természetesen ezt az arányt a projekt fizikai megvalósításán túl is fenn kívánjuk tartani, s esetleg növelni azt.

Fontos további cél a sajátos nevelési igényű (SNI) illetve a tanulási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók tanulását támogatása. Ezekkel az eszközökkel játékosan szerezhettek ismereteket, a szemléltető oktatás helyett a tevékenykedtető és páros/kiscsoportos pedagógia módszerek szélesebb körű

alkalmazásával, az IKT eszközök bevonásával jobban fel lehet kelteni érdeklődésüket, kitartó munkára lehet készíteni őket.

Célunk:

- infrastrukturális és szakmai feltételek biztosítása után a nevelőtestület minden tagja számára történő kiterjesztés;
- digitális pedagógiai tartalmú tanórán kívüli lehetőségek biztosítása
- az új digitális módszerek beépítése a tanórai alkalmazáson túl a tanórán kívüli tevékenységekbe
- kiemelt problémamegoldó kompetencia fejlesztés a felzárkóztató, tehetséggondozó tanórán kívüli foglalkozásokon, valamint egyéb szabadidős foglalkozásokon, projekteken, témaheteken
- esélyegyenlőség megteremtése
- a sajátos nevelési igényű (SNI), illetve a tanulási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulók tanulásának támogatása
- a tanulói motiváció, eredményesség növelése
- digitális pedagógiai asszisztens munkakör kialakítása, folyamatos segítségnyújtás
- a rendszergazda folyamatos támogató tevékenységének biztosítása

b) Az intézményi szervezeti és humán feltételek bemutatása

A nevelőtestület tagjai igyekeznek lépést tartani a kor vívmányaival és kihívásaival. Sokan hoznak saját eszközt az iskolába. Informatika tanári végzettséggel több kolléga rendelkezik, informatika tárgyú és/vagy az utóbbi időben tantárgyi módszertani továbbképzéseken is több fő vett részt. Sok az új pedagógiai módszer iránt elkötelezett kolléga.

Az intézmény saját rendszergazdával rendelkezik. Az informatikai telepítések megoldottak. Ő kezeli az intézmény honlapját is. Rendszergazdánk szívesen vállalja, hogy a projekt fizikai megvalósításának végéig folyamatosan segíti a pedagógusok tevékenységeit, folyamatosan rendelkezésre áll.

A fizikai megvalósítás eredményességének egyik nagyon fontos része a pedagógusok támogatása, mentorálása. Tekintettel arra, hogy a pályázatba bevont pedagógusok vállalják az évi 10 digitális tartalom létrehozását és megosztását (feltöltését), nélkülözhetetlen a digitális pedagógiai asszisztens támogató tevékenysége, aki iskolánk egyik pedagógusa.

Az intézményben a törvényi szabályozásnak megfelelően saját weboldalt működtet. A információk általában naprakészek. A weboldalon külön fórum nem működik. A kollégák a diákokkal és a szülőkkel való kapcsolattartást többnyire facebook csoportokban oldják meg. Szinte minden közismereti tárgyat oktató tanár rendelkezik ilyen csoporttal.

Tantestületünk pedagógusainak besorolása az infokommunikációs kompetencia terén 2017. májusában készült önértékelésen alapuló felmérés alapján:

IKER1 8 fő
IKER2 58 fő
IKER3 11 fő
IKER4 5 fő

tanító: 42 fő
tanár: 40 fő
rendszergazda: 1 fő
informatika tanár: 6 fő

Intézményünk jellemzői:

Erősségek • A rendszergazda biztosítani tudja az eszközök (tartalmak) telepítését • A tantestület motivált az IKT eszközök bevezetésében.	Gyengeségek • A gépek karbantartása nem megfelelő ütemezésű. • Hiányzik az online IKT tartalom, és az online segítség lehetősége a tanórán kívüli tanuláshoz.
Lehetőségek • Új IKT tartalmak megismerése • Pályázati lehetőségek • Jó gyakorlatok	Veszélyek • Az esetleges új mobil munkaállomások biztonsági kockázatnak lesznek kitéve

Fejlesztési irányok:

A humán erőforrás tekintetében erősségnek tekinthető az intézmény pedagógusainak nyitottsága, igénye az új pedagógiai módszerek iránt.

Fejlesztendő területek a következők:

- az új pedagógiai módszerek megismerése, amit elsősorban akkreditált továbbképzésekkel, belső továbbképzésekkel valósíthatunk meg;
- Óralátogatások biztosítása a saját intézményen belül.
- Rendszeres megbeszélések szervezése a bevont kollégákkal, ahol megbeszélhetik az aktuális tapasztalatokat
- Folyamatos visszajelzés és önértékelés biztosítása a pedagógusok számára
- Digitális pedagógiai asszisztens munkakör kialakítása, folyamatos segítségnyújtás a pedagógusok részére
- A rendszergazda folyamatos támogató tevékenységének biztosítása

c) A rendelkezésre álló infrastruktúra, eszközpark bemutatása

Az épületünkben összesen 26 tanteremmel és 5 szaktanteremmel rendelkezünk.

Iskola belső hálózata, digitális tartalmak:

Szoftverek: Windows 7, Windows 10, Microsoft Office 2010, ingyenesen használható felhasználói programok, Microsoft Outlook, Thunderbird

Elsősorban az ingyenesen hozzáférhető programokat és az internetet használjuk a mindennapi oktatás-nevelés során. A tanulók saját eszközeit is bevonjuk időnként, és rendszeresen használjuk az iskola digitális tábláit, projektorokat, nyomtatót.

Helység	Meglévő eszköz
Tanterem	12 interaktív tábla (3 évnél idősebbek, jelenleg működőképesek)
DINÁ-zó	5 asztali gép, 5 monitor
Számítástechnikai szaktanterem	26 asztali gép, 26 monitor nyomtató

Mobilizálható	21 db tanulói laptop 20 CD-s magnó, 2 videókamera
Tanári szoba	6 db tanári laptop
Intézmény	wifi hálózat (részleges)

Jellemzők:

- anyanyagközlés és – feldolgozás a szerver –kliens alapú hálózat hiánya miatt korlátozott
- fájlmegosztás minimális;
- fogalomtárak hiányoznak;
- hálózati alapú oktatási szoftverek nincsenek;
- ugyanez jellemző a html alapú tananyagtartalmakra;
- digitális óravázlatok nem elegendő számúak
- oktatási szoftverek csak lokális gépeken;
- tananyagoknál a pedagógusok külső forrásokra hivatkoznak (pl. portal.nkp.hu);
- tesztek, kérdőívek, feladat kiadási, feltöltési és értékelési felületek hiányosak;
- a kommunikáció (üzenet, chat, fórum) nem működik;

A jelenlegi informatikai helyzetünk fejlesztési szempontjai:

Szeretnénk minden tanterembe interaktív táblát, 1 multifunkciós nyomtató készüléket, minden pedagógusnak laptopot, teljes wifi lefedettséget (minden tanteremben kiépített hálózatot), szóló projektort.

- Az internet hálózat szélesítése,
- gyorsaságának növelése időszerű intézményünkben.
- Az asztali és a hordozható számítógépek cseréje,
- a tanulói laptopok cseréje illetve bővítése
- Újabb digitális eszközök beszerezése (pl: táblák, tabletek)

Fejlesztési irányok:

A következő fejlesztési szükségleteket határozzuk meg:

- Táblagépek beszerzése
- Újabb tantermek digitális táblával való felszerelése
- a rendszergazda és a pedagógiai asszisztens számára laptop beszerzése
- a projektbe bevont tanulók számára táblagép beszerzése
- a választott csomag megvalósításához szükséges terem létrehozása

2. Intézményi fejlesztési célok meghatározása

a) Pedagógiai célok

Iskolánk digitális pedagógia céljai az EFOP 3.2.3-as pályázat kiírásával összhangban a következők a következő évekre:

A Polgár Judit Sakk Alapítvány oktatási programcsomagja a Sakksport Képesztő Oktatási Program bevezetésével elsősorban a problémamegoldó és a stratégiai gondolkodást kívánjuk fejleszteni. Mivel a program kialakítása során a tantárgyi kerestkompetenciák fejlesztése is beépült a tananyagba, így lehetőségünk nyílik a :

- a matematikai,

- a szövegértési,
- és a természettudományos kompetencia fejlesztésére is.

A programcsomag interaktív tananyagaival a digitális kompetencia fejlesztését valósíthatjuk meg. A sakk szabályainak tudatos és következetes alkalmazása az algoritmikus gondolkodásra készíti a gyerekeket, miközben a logikus gondolkodás és a stratégiai tervezés során a kreativitásuk is kiteljesedhet.

A sakkozással a készségek komplex fejlesztését tűzhetjük ki célul.

- A tanulók digitális kompetenciáinak fejlesztése
- A digitális eszközök és tartalmak beépítése a tanítás és tanulás folyamatába
- Esélyteremtés megvalósítása, mindenki számára történő eszközhozzáférés biztosítása
- Kiemelt figyelmet igénylő tanulók (SNI, BTMN, HH, HHH, tehetséges) fejlesztésének megvalósítása –szakköri tevékenységek alkalmával is
- Nevelő-oktató munka színvonalának emelése
- A kreativitás és problémamegoldás fejlesztésének támogatása IKT eszközök, digitális tartalmak segítségével
- Pedagógusaink digitális kompetenciáinak fejlesztése, módszertani kultúrájának megújulása
- Külső és belső disszemináció, tudásmegosztás,
- Digitális tartalomfejlesztés
- Online szakmai kommunikáció fejlesztése hálózati és horizontális tanulás keretében
- szülők megfelelő tájékoztatása internetbiztonság tekintetében
- a tanulók digitális írástudásának a fejlesztése, a digitális készségek kiteljesítése

Kiemelt célunk, hogy a projektben kifejlesztett eredmények és kialakított módszertani elemek a projekt befejezése és fenntartása után is beépüljenek a mindennapos oktatómunkába.

Fontos hangsúlyoznunk, hogy törekszünk arra, hogy ne csak a projekt időszakában tartsunk a digitális pedagógia módszertan eszközeivel órákat, hanem utána is. E célt szolgálja, hogy intézményünk pedagógiai programjába építünk majd be olyan elemeket, amelynek megvalósítása nem csak rövid- és közép, hanem hosszú távon is minden iskolában tanító összes tanár feladata is lesz.

Pedagógiai céljaink megfogalmazásakor szem előtt tartottuk azt a pedagógiai paradigmaváltást, miszerint az iskolákban az emlékeztető vésést felváltja a képességek, készségek fejlesztése.

Célunk a kreativitás, problémamegoldás fejlesztésének támogatására az alábbi pedagógiai-módszertani csomag bevezetése:

Sakpalota képességfejlesztő oktatási program a problémamegoldó és a stratégiai gondolkodás fejlesztéséhez a digitális nemzedék számára

Természetesen célunk, hogy a kiválasztott csomagot a lehető legeredményesebben tudjuk alkalmazni a tanulókkal együtt, ezért vállaljuk, hogy iskolánk tíz pedagógusa elvégzi az alábbi (csomaghoz tartozó) képzést, s arról tanúsítványt szerez:

- A tehetségfejlesztő sakk, mint oktatási eszköz – 30 órás akkreditált továbbképzés

A képzés során pedagógusaink megismerkednek:

- a sakk, mint oktatási-, tehetségfejlesztő eszköz nyújtotta lehetőségekkel,
- a sakkozás szabályaival, alapelveivel, a sakkstratégia és sakktaktika alapjaival,
- a sakkozás személyiségformáló hatásával, a sakkoktatás során fejleszthető képességekkel,
- a sakk eszköz-, és szabályrendszerének felhasználási lehetőségeivel az általános tantárgyak oktatásának kiegészítéseként,
- valamint azzal, hogy hogyan segíti a sakk a tanítási-tanulási folyamat minél hatékonyabbá tételét, a logikai-elemző gondolkodás kialakulását, az önálló döntéshozatalt, az adatfeldolgozást, a kreativitást és a memória fejlesztést.

A képzés segítségével a pedagógusok külön tárgyként vagy oktatási eszközként is alkalmazni tudják a tehetségfejlesztő sakk kínálta lehetőségeket.

Korunk, a digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg-, adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy bizonyos ezzel kapcsolatos, rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerzésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való megvizsgálásával (minimum a saját és az ellenfél szempontjából) válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korba beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbeszoruló logikai-elemző gondolkodást is készségszinten képes fejleszteni.

b) Fejlesztési célcsoportok meghatározása

Közvetlen célcsoport bemutatása:

A projekt közvetlen célcsoportja a nevelőtestület 1 pedagógusa, akik vállalják, hogy a választott digitális oktatási csomag sikeres bevezetéséhez akkreditált továbbképzést végeznek el, és arról tanúsítványt is szereznek. Vállalják továbbá az évi 10 db digitális tartalom létrehozását, és azok megosztását az NKP felületén. A választott csomagot az alsó tagozat első 3 osztályában tervezzük bevezetni, ezzel célunk az ismeretszerzés biztos alapokra helyezése.

Célcsoportunk tehát:

- 1-3. évfolyam biológia tagozata

A tanórán kívüli tevékenységek során is felkínáljuk a csomag használatát a hatékonyság fokozása érdekében.

Közvetett célcsoport bemutatása:

Közvetett célcsoport a teljes tantestületünk, valamint az teljes alsó tagozatos tanulócsoporthoz.

A projekt kezdetén csatlakozó pedagógusok az elkészített digitális tartalmakat folyamatosan megosztják a nevelőtestület többi tagjával, azokat minden pedagógus kipróbálhatja saját tanulócsoporthoz.

Valamennyi tanulói célcsoportban található SNI-s, vagy hátrányos helyzetű tanuló, akik számára külön odafigyeléssel szeretnénk biztosítani az új eszközöket, módszereket. Számukra kiemelten fontosnak tartjuk a képességek fejlesztését, így a kreativitás és problémamegoldás kompetencia fejlesztését is.

c) Szervezeti- és humán területhez kapcsolódó célok

A cél olyan intézményi kultúra kialakítása, amelyben az intézmény és a benne dolgozó pedagógusok és vezetők önreflexivitása, a kívülről kapott jelzések és értékelési eredmények értelmezése segíti a folyamatos tanulást, fejlődést, problémaérzékenységet és motivációt a hatékony problémamegoldásra.

A fizikai megvalósítás eredményességének fokozásáért célunk:

- a kreativitás és problémamegoldás fejlesztéshez kapcsolódó belső képzések szervezése
- nyílt napok tartása
- workshop-ok lebonyolítása
- belső tudásmegosztás
- szülők bevonása: témahetek, témanapok, óralátogatások

Fentiekén túl a választott digitális pedagógiai-módszertani csomag zökkenőmentes bevezetéséhez és fenntarthatóságához célunk a humán erőforrás fejlesztése:

- rendszergazda alkalmazása, aki folyamatosan rendelkezésre áll

- digitális pedagógiai asszisztens alkalmazása, aki folyamatosan támogatja, mentorálja a pedagógusokat

d) Infrastruktúra és eszközpark fejlesztésére vonatkozó célok

Iskolánkban nagy hangsúlyt fektetünk a tehetséggondozásra és a felzárkóztatásra.

Sikeres EFOP 3.2.3-17-es pályázat esetén az infrastrukturális fejlesztést érintő céljaink:

- 10 interaktív tábla beszerzése
- 2 nyomtató – költséghatékony színes és fekete
- 2 multifunkcionális készülék – elsősorban gyors szkennelésre, másolásra és nyomtatásra
- 20 pár hangszóró – interaktív táblák kiegészítésére, illetve egyedi laptop+projektor kombinációk kiegészítésére
- 5 projektor beszerzése

A választott Sakkipalota digitális oktatási csomaghoz szükség van az alábbiak beszerzésére:

- munkafüzet interaktív tananyaga
- digitális tananyag
- SMART Notebook 11.

Infrastruktúra igénye:

- 1 db aktív panel/osztály;
- 1 db érintőképernyős laptop/tanuló,
- tanulónként 1 db laptop
- Windows 8.1 vagy Windows 10 operációs rendszer
- Sakkipalota iskolai bővített csomag

Célunk a csomag használatához alkalmas terem/termek kialakítása, valamint a szükséges eszközök beszerzése, azok hosszú távú fenntartása.

Célunk továbbá, hogy ne csak a tanórákon, hanem a különböző szakköri foglalkozások és a tehetséggondozás tekintetében is rendszeresen használjuk az új eszközöket, módszereket.

A hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése, a különleges bánásmódot igénylő gyermekek megsegítése kiemelt feladatunk, melyet fenti fejlesztési célok jól szolgálnak.

3. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása

a) A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása

A kreativitás/problémamegoldás fejlesztésének támogatására az alábbi pedagógiai-módszertani csomag bevezetését tervezzük:

Sakkipalota képességfejlesztő oktatási program a problémamegoldó és a stratégiai gondolkodás fejlesztéséhez a digitális nemzedék számára

Azért ezt a csomagot választottuk, mert kiemelten fontosnak tartjuk a megalapozó időszakban a képességfejlesztést. Tekintettel az alsó tagozatos diákok digitális tudására, mindenképpen indokoltnak és célszerűnek tartjuk annak kihasználását az oktatásban.

A Polgár Judit Sakk Alapítvány egyedülálló oktatási programcsomagja a Sakksaló Képességfejlesztő Oktatási Program, melyet elsősorban a problémamegoldó és a stratégiai gondolkodás fejlesztéséhez ajánlunk. A program kialakítása során a tantárgyi keretkompetenciák fejlesztése is beépült a tananyagba, így a matematikai, a szövegértési és a természettudományos kompetencia fejlesztésére is megoldást kínál.

Interaktív tananyagaival pedig a digitális kompetencia fejlesztése valósul meg. A sakk a szabályok tudatos és következetes alkalmazásával az algoritmikus gondolkodásra készíti fel a gyerekeket, miközben a logikus gondolkodás és a stratégiai tervezés során a kreativitásuk is kiteljesedhet. A sakk programnyelve a digitális evolúcióra készít fel.

A digitális módszertani csomag adaptáláshoz első körben azon bevonható kollégák körét határoztuk meg, akik nyitottak az új módszerek bevezetésére és előzetes informatikai tudásuk alapján is alkalmasak a feladatok ellátására. A kiválasztásnál fontos szempont volt, hogy nyitottak legyenek az új ismeretek minél szélesebb körben történő átadására, az eredmények disszeminálására is.

A csomagok hatékony megvalósításához szükséges továbbképzést a csomag ajánlata alapján határoztuk meg.

Nélkülözhetetlennek tartjuk, hogy belső továbbképzésekkel segítsük majd egymás munkáját mind az iskolán belül, mind pedig a bevont intézmények között.

Mind a csomagot, mind a kollégákat annak figyelembevételével választottuk ki, hogy biztosíthassuk, az ismeretek átadásával a projektbe be nem vont tanáraik is képesek legyenek az új módszerek tanórai és tanórán kívüli alkalmazására.

b) Felkészítő tevékenységek meghatározása

Digitális módszertani eszköz

A Sakksaló Program digitális eszközei:

- a Sakkjátékszór App, mely videók és interaktív feladatok segítségével vezeti be a tanulókat a sakk világába,
- és a Sakksaló 1 és a Sakksaló 2 képességfejlesztő munkafüzet digitális és interaktív változata.

A Sakksaló Program digitális eszközeinek felhasználása új dimenziót nyit az oktatásban. A digitális nemzedék számára elemi elvárás az interaktív tanulóprogramok használata, ezért a tanulók könnyen motiválhatók. A Sakkjátékszór App elsősorban az egyéni tanulást támogatja, de páros, csoportos vagy frontális munkaformában is végezhetőek a feladatok. A Sakkjátékszór App videók és interaktív feladatok segítségével vezeti be a tanulókat a sakk világába.

Pedagógiai módszertani elemek - képzési szolgáltatás és támogatás: a Sakksaló program kínálta lehetőségeket mind igénybe kívánjuk venni.

- Kapcsolódó tantervek

A Képességfejlesztő sakk kerettanterv 1–4. évfolyam számára (23/2013. (III. 29.) EMMI rendelet 7.25.) választható az iskolák számára:

- A letölthető kerettanterv.
- Helyi tanterv mintája is elérhető.
- Tanmenet minták is készültek
- A tehetségfejlesztő sakk, mint oktatási eszköz – pedagógus-továbbképzés (30 óra)

A Sakkpallota Képességfejlesztő Program oktatásához szükséges ismereteket a programot választva pedagógusaink rövid idő alatt el tudják sajátítani, hiszen a program az alaptantárgyak ismeretanyagát hangolja össze a sakk szabályrendszerén alapuló gondolkodásfejlesztéssel.

Kiemelt oktatásszervezési feladatok jelennek meg:

- tanórák során,
- tanórán kívüli tevékenységek során (szakkörök),
- felzárkóztató foglalkozásokon,

Kiemelt figyelmet igyekszünk fordítani a sajátos nevelési igényű (SNI) a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére is.

A célcsoport meghatározásánál is ügyeltünk azon osztályok bevonására, ahol nagyobb a hátrányos helyzetű tanulók aránya.

- pályaorientációs programokon.

c) Pedagógiai szolgáltatások bemutatása

A rendszergazda lesz felelős a terem hardveres és szoftveres installációjáért, annak állandó frissítéséért, valamint a hálózat teljes szegmentálásáért és az internetes tartalmak szűréséért.

A digitális pedagógiai asszisztens folyamatosan segíti, mentorálja a bevont pedagógusokat az új módszerek használata során.

Az Gyulai Tankerületi Központ által biztosított szakértő pedig külső szemlélőként, ugyanakkor hozzáértő szakemberként tudja ellátni a minőségbiztosítási feladatokat félévente, valamint a Pedagógia Program felülvizsgálata során is.

Az újonnan jelentkező oktatásszervezési feladatok megvalósítását egyaránt segíti:

- a rendszergazda,
- a digitális pedagógiai asszisztens,
- és a szakértő.

Együttes segítő tevékenységükkel épülnek be a mindennapokba az új módszerek nem csak a tanítási órákon, hanem egyéb foglalkozásokon, tevékenységeken is, hiszen a képességek, kompetenciák fejlesztése nem korlátozódik a tanórákra.

Nélkülözhetetlennek tartjuk, hogy belső továbbképzésekkel segítsük majd egymás munkáját mind az iskolán belül, mind pedig a bevont intézmények között.

A bevont pedagógusok a módszerek kipróbálása során, azaz a fizikai megvalósítás alatt digitális tartalmakat hoznak létre, mint például:

- digitális óravázlatok,
- óratervek,
- projektek,
- tananyagok,
- tanmenetek, stb.

A projektbe bevont pedagógusok vállalják, hogy tanévenként 10 digitális tartalmat létrehozhatnak, és azokat megosztják az NKP felületén.

Az internetbiztonság és fogyasztóvédelmi jogérvényesítés elősegítése céljából több programot is biztosítunk mind a tanulók, mind pedig a tágabb környezetünk, a szülők számára:

- szakértő általi előadás szervezése az internetbiztonság és fogyasztóvédelmi jogérvényesítés témában

- osztályfőnöki órák keretében védőnői óra szervezése a biztonságos internethasználatról
- szakkörök, szabadidős tevékenységek során: promóciós filmek készítése az internet veszélyeiről, s az elkészült promóciós videók levetítése az egész iskola előtt.

A fejlesztés eredményeként a digitális pedagógiai módszertannal támogatott tanórak aránya minimálisan 40%-ra nő.

d) Infrastrukturális feltételek meghatározása

A pályázati terveinkben szereplő infrastrukturális fejlesztés hasznosulása a következő:

- A tantermekben felszerelése kerülő interaktív megjelenítő eszköz szolgálja mind frontális oktatást, mind csoportmunkát, mind pedig egyéni feladatmegoldást is, hiszen rajta a kívánt tartalmat mindenki láthatja.
- Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a tanárok a tanórára való készülésükhöz ugyanolyan infrastrukturális feltételekkel rendelkezzenek, mint amivel az órán találkozhatnak, így számukra is laptopot szerzünk be.
- A tanteremben található IKT eszközöket központi menedzsment szolgáltatással látjuk el, így a tanár irányító és ellenőrző szerepe is digitálisan megoldható lesz a szükséges helyzetekben.
- A kreativitás és problémamegoldás kompetencia fejlesztésére a Sakkpalota program készletének beszerzése lehetővé teszi a program mindennapi használatát

Szeretnénk biztosítani a folyamatos digitális teremhozzáférést a kollégák számára.

Sikeres pályázat esetén tehát a fentiekkel és a korábban megfogalmazott célokkal összhangban az alábbi tevékenységekre kerül sor:

- Sakkpalota programcsomag, illetve eszközkészlet beszerzése
- 10 tanterem felszerelése interaktív táblával
- tanterem felszerelése összesen 30 db tablettel, és ezekhez megfelelő tároló és töltő eszköz biztosítása;
- a tanterem IKT eszközeinek WIFI-hez történő hozzáférés és az internetre való csatlakozás biztosítása;
- a tanteremben található eszközök központi menedzsment szolgáltatással történő ellátása;
- 1 db nyomtató beszerzése, beüzemelése (+ 5 éves folyamatos működtetéshez szükséges alapanyag beszerzése)
- 3 db tanári laptop a felkészüléshez
- 2 multifunkcionális készülék – elsősorban gyors szkennelésre, másolásra és nyomtatásra
- 20 pár hangszóró – interaktív táblák kiegészítésére, illetve egyedi laptop+projektor kombinációk kiegészítésére
- 5 projektor beszerzése

A tantermeket a projekt megvalósításához alkalmassá tesszük.

Egyik nagyon fontos sikertényező: a digitális pedagógiához kapcsolódó, valamint a tanulók nevelését-oktatását támogató digitális eszközök beszerzése.

A tanulók számára a Sakkpalota iskolai bővített csomag beszerzését tervezzük:

- ✓ Sakkpalota demonstrációs tábla

- ✓ Mágneses képességfejlesztő csomag (A 166 db-os készlet tartalma: 102 fejlesztő + 64 sakkfigura. 44 db-os ABC betűkészlet; 32db-os sakk készlet diagram báb; 32 db-os Sakkpallota mesebáb készlet; 26 db-os számkészlet; 8 db-os ABC koordináta rajzkészlet; 8 db-os állatrajz készlet; 16 db üres mágnes joker mező.)
- ✓ Nagyméretű sakkszőnyeg
- ✓ 32 db-os babzsák sakk báb készlet
- ✓ Sakkpallota dobókocka
- ✓ Sakkpallota asztalka (választható színben)
- ✓ Sakkpallota sakk készlet
- ✓ Sakkpallota oktatási poszter

A Sakkjátékszótér Applikáció beszerzése biztosítja a program zavartalan használatát. A Sakkpallota Program digitális eszközeinek felhasználása új dimenziót nyit az oktatásban. A digitális nemzedék számára elemi elvárás az interaktív tanulóprogramok használata, ezért a tanulók könnyen motiválhatók. A Sakkjátékszótér App elsősorban az egyéni tanulást támogatja, de páros, csoportos vagy frontális munkaformában is végezhetőek a feladatok. A Sakkjátékszótér App videók és interaktív feladatok segítségével vezeti be a tanulókat a sakk világába.

A Sakkjátékszótér Applikációhoz biztosítani kívánjuk jelen pályázattal a feltételeket:

- tanulónként 1 db laptop, Windows 8.1 vagy Windows 10 operációs rendszerrel

A Sakkpallota interaktív tananyag használatához biztosítjuk az infrastrukturális feltételt:

- 1 db aktív panel/osztály; 1 db érintőképernyős laptop/tanuló

e) Humánerőforrás bemutatása

Támogató szolgáltatások

Rendszergazda bemutatása

A rendszergazda a fizikai megvalósítás teljes időtartama alatt folyamatos segítségnyújtást ad a résztvevők számára.

A rendszergazda kulcsszereplő a projekt kivitelezésében és a kész rendszer üzemeltetésében. Jelenleg rendszergazdai feladatok ellátásában segít intézményünkben. Tanulmányai végeztével gazdasági informatikus szakképesítést szerez ebben a tanévben. A rá bízott feladatokat a legjobb tudása szerint igyekszik elvégezni.

A **digitális pedagógiai asszisztens** alkalmazása szükségszerű, hiszen ő fogja a folyamatos szakmai segítségnyújtást adni a pedagógusok számára.

Koordinálja, mentorálja a pedagógusok mindennapi munkáját, jelenlétével azonnali segítséget tud adni a felmerülő problémákban. 27 éves szakmai gyakorlattal rendelkező biológia-kémia szakos tanár. 2008-ban rendszerinformatikus szakképzettséget is szerzett. Munkáját példaértékűen, digitális kompetenciáját maximálisan kihasználva végzi.

Pedagógusok bemutatása

A kollégák nagy érdeklődést mutattak a pályázat iránt, 10 fő jelentkezett a projektbe.

A projektben résztvevő kollégák mind tapasztaltak, végzettségük alapján: tanítók.

Külön figyelmet fordítottunk arra, hogy olyan kolléga is a bevont pedagógusok között legyen, aki a felzárkóztató foglalkozásokat tartja, ezzel kiemelt figyelmet igyekszünk fordítani a sajátos nevelési

igényű (SNI) a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő tanulók (BTM) fejlesztésére is.

A csomagok bevezetésének tapasztalatai alapján a pályázatba bevont pedagógusok a digitális pedagógiai alkalmazásának lehetőségeit az iskola pedagógia programjában és specifikusan a helyi tantervekben, tanmenetekben is megjelenítjük.

Ehhez igénybe vesszük a Tankerületi Központ által a projekt keretében alkalmazott **szakértő munkatárs** segítségét.

Kialakítjuk annak mind infrastrukturális, mind pedig személyi feltételeit, hogy az iskola honlapján a pályázat hírei és eredményei megjelenjenek.

f) Fenntarthatóság

A tervezett fejlesztés megvalósítása egyértelműen növeli a digitális eszközökkel és módszertanokkal támogatott tanórák arányát, aminek a fizikai megvalósítás befejezésén túli megtartása alapvető célunk és vállalásunk is egyben.

Célként fogalmazzuk meg, hogy a fenntartási időszakban a 10 fő bevont kolléga továbbra is legalább 40%-ban alkalmazza a digitális pedagógia módszereit meghatározott csomagokban. A tervezett módszertani csomag bevezetése, és használata tehát számszerűen növeli a digitális eszközökkel és módszerekkel támogatott tanórák arányát.

Célként tűzzük ki azt is, hogy a fenntartási időszakban tovább bővítjük a digitális óraterv csomagjainkat, melyeket intézményen belül minden pedagógus számára elérhetővé teszünk. Ezzel biztosítjuk azt, hogy a digitális kultúra nemcsak gyökeret ereszt a projekt révén az iskolában, hanem az fejlődésnek is indul.

A fejlesztés egyik legfontosabb eleme a fenntarthatóság. Az új módszerek kipróbálása csak akkor lehet igazán hasznos, ha az intézményre szabott módon bekerül annak mindennapi életébe. Ezért, ennek érdekében vállaljuk, hogy a pályázat során módosított Pedagógiai Programban a digitális pedagógiai eszközökre vonatkozó elemeket 3 évente felülvizsgáljuk és a szükséges változtatásokat átvezetjük a Pedagógiai Programba, az érintett tantárgyak helyi tanterveiben is.

Disszemináció: az alábbi tevékenységeket tervezzük:

- Munkaközösségi beszámolók: a munkaközösségek félévente esedékes beszámolóit megbeszélések előzik meg. A projektben közvetlenül résztvevő kollégák bemutató órák tartásával, más munkaközösségek tagjainak tartott továbbképzéssel segítik a tantestületen belül a digitális pedagógiai szemlélet terjesztését, a rendelkezésre álló eszközök használatát.
- Tantestületi ülések: beszámoló a projekt megvalósításának aktuális feladatairól és az elért eredményekről.
- Video konferencia: A konzorciumban résztvevőkkel szakmai együttműködés videó konferencia révén havonta 1 alkalommal.
- Pedagógiai programban való megjelenítés: az előzőekben megfogalmazottak alapján
- Szülői fórumok: évente kétszer tart nyílt napokat tartunk. Ezeken a nyílt napokon a projektben résztvevő kollégák olyan bemutató órákat tartanak, amelyek kifejezetten a digitális műveltség népszerűsítésére irányulnak.
- Témahetek/projekt heteket szervezünk.
- Beválás-vizsgálat lebonyolítása és értékelése: a projektben résztvevő kollégák kidolgoznak egy-egy, a projekt beválásával és intézményi hasznosulásával kapcsolatos anonim online kérdőívet, amelyet az intézmény diákjai, illetve pedagógusai töltenek ki. Hasonló kérdőív készül az iskolában tanuló diákok szülei számára, ezt a kérdőívet a szülők az elektronikus naplóhoz kapott

hozzáférésük révén tölthetik ki. A kérdőívek eredményét az iskolavezetés összegzi és a tantestület elé tárja, illetve az iskola belső hálóján hozzáférhetővé teszi.

- Honlap/Facebook: a pályázattal kapcsolatos eseményeket, a pályázat végrehajtásának lépéseit, eredményeit az intézmény honlapján nyilvánosságra hozzuk.

A csomag kínálja támogató szolgáltatásokat mind igénybe kívánjuk venni:

1. Sakkipalota Facebook csoport:

A Sakkipalota csoport azért jött létre, hogy a pedagógusok megoszthassák egymással a Sakkipalota programmal kapcsolatos tapasztalataikat, ötleteiket, kérdéseiket. A csoport tagjai lehetnek azok a pedagógusok, akik elvégezték „A tehetségfejlesztő sakk mint oktatási eszköz” akkreditált továbbképzést.

2. Információs szolgálat a sakkipalota@polgarjudit.hu címen érhető el.

3. Országos szakmai napok: Országos Szakmai Konzultációs Nap, Sakkipalota Workshop, konferencia, előadások, Világsakkfesztivál minden évben.

4. Szakmai együttműködések kialakításának és megvalósításának bemutatása

1. Köznevelési intézményekkel,

A bevont intézmények között szoros együttműködésre törekszünk: tapasztalatcserék, jó gyakorlatok bemutatása, előadások, nyílt napok, stb.

2. A Felhívásban előírt együttműködő szervezetekkel, projektmegvalósítókkal:

- a Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal,
- a Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével.

A projektbe bevont pedagógusok vállalják, hogy évi 10 digitális oktatási tartalmat hoznak létre, s azokat megosztják az NKP felületén. Ehhez a folyamatos együttműködés nélkülözhetetlen a partnerek között.